

UAB „ARCHSTUDIJA“

Konstitucijos pr. 9-41, 09308 Vilnius

Įmonės kodas: 300056347

Tel.: +370 5 210 1297

El. p.: info@archstudija.lt

PROJEKTO NR.

SV-V32-PP-BD

STATYTOJAS (UŽSAKOVAS)

UAB „Surdegio vėjas“ (į. k. 304961362), Konstitucijos pr. 9-41, 09308 Vilnius

STATINIO PAVADINIMAS

ENERGIJOS IŠ ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ GAMYBOS STATINIO (PASKIRTIES GRUPĖ – KITI INŽINERINIAI STATINIAI) ANYKŠČIŲ R. SAV., TROŠKŪNŲ SEN., PIENAGALIO K. (SKLYPO KAD. NR. 3410/0003:66) STATYBOS PROJEKTAS

STATYBOS RŪŠIS

NAUJA STATYBA

OBJEKTO VIETA

ANYKŠČIŲ R. SAV., TROŠKŪNŲ SEN., PIENAGALIO K.

PROJEKTO ETAPAS

PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI

STATINIO KATEGORIJA

YPATINGASIS STATINYS

DALIS

BENDROJI

DIREKTORIUS

DAINIUS JURĖNAS

PROJEKTO VADOVAS

Atestato Nr. A1731

NORBERTAS JADELLO

PROJEKTO DALIES
VADOVAS

Atestato Nr. A1731

NORBERTAS JADELLO

VILNIUS 2025

PROJEKTO DOKUMENTŲ SUDĖTIES ŽINIARAŠTIS

Eil. Nr.	ŽYMUO	PAVADINIMAS	PSL. NR.	PASTABOS
1.	SV-V32-PP-BD	BENDROJI DALIS	136	
2.	SV-V32-PP-SP	SKLYPO PLANO DALIS	8	
3.	SV-V32-PP-E	ELEKTROTECHNIKOS DALIS	94	
4.	VISO BYLOJE:		238	3 DALYS

PROJEKTAI, KURIAIS RENGiami INFRASTRUKTŪROS SPRENDINIAI *

Eil. Nr.	SPRENDINIAI	PROJEKTO Nr.	PROJEKTO PAVADINIMAS	PROJEKTUOTOJAS
1.	Susisiekimo	DM-2025.04-SSP	Privažiavimo kelių prie vėjo elektrinių ir transformatorių pastotės Anykščių rajono savivaldybėje, Troškūnų seniūnijoje, Dubriškio, Motiejūnų, Pienagalio, Vašuokėnų kaimuose, Karčekų viensėdyje, supaprastintas statybos projektas	Marius Dačka
2.	Melioracijos statinių rekonstravimo	25/394-TDP-BD.MS	Melioracijos statinių, prie vėjo elektrinių privažiavimo kelių, požeminių elektros kabelių linijų ir transformatorinės pastotės Anykščių rajono savivaldybėje, Troškūnų seniūnijoje, Dubriškio, Motiejūnų, Pienagalio, Vašuokėnų kaimuose, Karčekų viensėdyje, remonto projektas	MB „Meluka“
3.	Elektrotechnikos, kabeliavimo	2024-44-05-XX-PP-EL-0	Elektros tinklų 30 kV kabelių linijų Anykščių r. sav., statybos projektas	UAB „Energetikos projektai“

* Lentelėje pateiktiems projektams statybą leidžiantys dokumentai nėra išimami.

0	2025-05	Statybos leidimui		
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)		
Atestato Nr.	 <div> UAB „ARCHSTUDIA“ Konstitucijos pr. 9-41 09308 Vilnius į. k. 300056347 tel.: +370 5 210 1297 </div>			PROJEKTO DOKUMENTŲ SUDĖTIES ŽINIARAŠTIS
A1731	PV	Norbertas Jadello		2025
A1731	PDV	Norbertas Jadello		2025
SV-V32-PP-BD				

TURINYS

Eil. Nr.	ŽYMUO	PAVADINIMAS	PSL. NR.	PASTABOS
	SV-V32-PP-BD	BENDROJI DALIS	1	
1.		Projekto dokumentų sudėties žiniaraštis	2	
2.		Bendrieji statinio rodikliai	4	
3.		Pagrindiniai normatyviniai, kiti dokumentai ir duomenys, kuriais vadovaujantis parengtas projektas	6	
4.	SV-V32-PP-BD-01	Bendrasis aiškinamasis raštas	8	
		PRIEDAI	33	
5.		Sklypo nuosavybės dokumentai	33	
6.	(30-2)-A4E-9474	Poveikio aplinkai vertinimo sprendimas	37	
6.1		Poveikio aplinkai vertinimo sprendimo teisių ir pareigų perleidimo sutartys	50	
7.	(30-2)-A4E-4319	Dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūrų reikalingumo	52	
8.	SV-V32-PP-BD-02	Vėjo elektrinės ženklavimo brėžinys	55	
9.	SV-V32-PP-BD-03	Vizualizacija	56	
10.	24SD-1350	Prisijungimo sąlygos	57	
11.	SV-V32-PP-BD-04	Pritarimai ir sutikimai	129	
12.	SV-V32-PP-BD-05	Atestatai	135	
	VISO BYLOJE:		136	

Statybos techninio reglamento
STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas,
projekto ekspertizė“
5 priedas

BENDRIEJI STATINIO RODIKLIAI

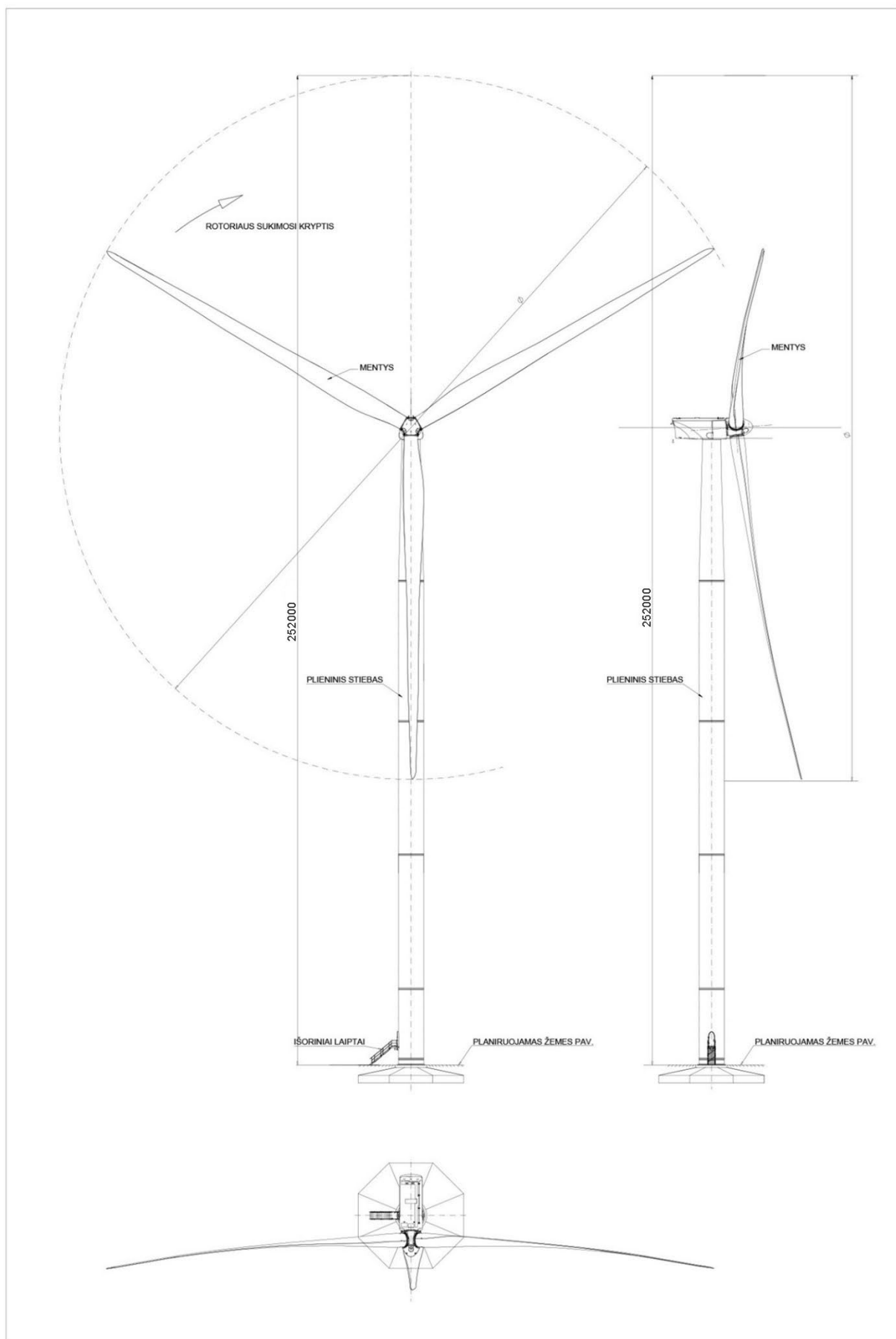
PAVADINIMAS	MATO VNT.	KIEKIS	PASTABOS
I. SKLYPAI			
1.1. Unikalus Nr. 4400-2553-3306, kad. Nr. 3410/0003:66 (V32 statybai)			
1.1.1. Sklypo plotas	ha	32,8068	
1.1.2. Nuomojamos sklypo dalies plotas	ha	0,2000	
V. KITI STATINIAI			
5.1. Vėjo elektrinė Nr. V32 (kad. Nr. 3410/0003:66)			
5.1.1. Nominali galia	MW	iki 8,0	
5.1.2. Leistina generuoti galia	MW	iki 8,0	
5.1.3. Stiebo aukštis	m	iki 169	
5.1.4. Bendras maksimalus vėjo elektrinės aukštis, įskaitant sparnuotę*	m	iki 252	
5.1.5. Sparnuotės (rotoriaus) menčių skaičius	vnt.	3	
5.1.6. Atsparumo ugniai laipsnis	-	III	

* išsamiau apie statinio aukščio parametrus – žr. pridedamą schemą

Statinio projekto vadovas

Norbertas Jadello atestato Nr. A1731, išduotas 2015-03-25

(vardas, pavardė, parašas, kvalifikacijos atestato arba pažymos Nr., data)

TECHNINIS PROJEKTAS PARENGTAS PAGAL ŠIUOS GALIOJANČIUS DOKUMENTUS:

- Lietuvos Respublikos statybos įstatymą (Žin., 1996, Nr. 32-788; 2001, Nr. 101-3597, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą (Žin., 2000, Nr. 74-2262, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr. 153-5571, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- STR 1.01.03:2017 Statinių klasifikavimas (TAR, 2016-11-21, Nr. 27168, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- STR 1.01.08:2002 Statinio statybos rūšys (Žin., 2002, Nr. 119-5372, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- STR 1.02.01:2017 Statybos dalyvių atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašas (TAR, 2016-12-12, Nr. 28703, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- STR 1.03.07:2017 Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka (TAR, 2016-12-30, Nr. 30156, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- STR 1.04.02:2011 Inžineriniai geologiniai ir geotechniniai tyrimai (Žin., 2012, Nr. 5-144);
- STR 1.04.04:2017 Statinio projektavimas, projekto ekspertizė (TAR, 2016-11-11, Nr. 26687, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- STR 1.05.01:2017 Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas (TAR, 2016-12-12, Nr. 28700, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- STR 1.06.01:2016 Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra (TAR, 2016-12-05, Nr. 28228, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- STR 2.01.01(1):2005 Esminis statinio reikalavimas „Mechaninis patvarumas ir pastovumas“ (Žin., 2005, Nr. 115-4195);
- STR 2.01.01(2):1999 Esminiai statinio reikalavimai. Gaisrinė sauga (Žin., 2000, Nr. 17-424, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- STR 2.01.01(3):1999 Esminiai statinio reikalavimai. Higiena, sveikata, aplinkos apsauga (Žin., 2000, Nr. 8-215, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- STR 2.01.01(4):2008 Esminis statinio reikalavimas „Naudojimo sauga“ (Žin., 2008, Nr. 1-34);
- STR 2.01.01(5):2008 Esminis statinio reikalavimas „Apsauga nuo triukšmo“ (Žin., 2008, Nr. 35-1256);
- STR 2.01.06:2009 „Statinių apsauga nuo žaibo. Išorinė statinių apsauga nuo žaibo“ (Žin., 2009, Nr. 138-6095);
- STR 2.05.03:2003 Statybinių konstrukcijų projektavimo pagrindai (Žin., 2003 Nr. 59-2682, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- STR 2.05.04:2003 Poveikiai ir apkrovos (Žin., 2003 Nr. 59-2683, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- STR 2.05.05:2005 Betoninių ir gelžbetoninių konstrukcijų projektavimas (Žin., 2005, Nr. 17-550, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- RSN 156-94 Statybinė klimatologija (Žin., 1994 Nr. 24-394, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- LST 1516:2015 „Statinio projektas. Bendrieji įforminimo reikalavimai“;
- LST EN 1536:1999 Specialieji geotechnikos darbai. Gręžtiniai poliai;
- LST EN 206:2014 Betonas. 1 dalis. Specifikacija, eksploatacinės savybės, gamyba ir atitiktis;
- Aplinkos ministro 2007.04.02 įsakymas Nr. 1D-193 „Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentas“;
- 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 305/2011;
- Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės (Žin., 2005, Nr. 26-852, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- Kliūčių ženklinimo tvarkos aprašas (patvirtintas Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus 2020 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 2BE-109);

- Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ (Žin. 2011, Nr. 75-3638);
- Lietuvos higienos norma HN 104:2011 „Gyventojų sauga nuo elektros linijų sukuriama elektromagnetinio lauko“ (2011, Nr. 67-3191);
- Lietuvos higienos norma HN 30:2009 „Infragarsas ir žemo dažnio garsai: ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose“ (2009, Nr. 38-1466);
- Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas (TPD Nr. T00079835) inžinerinės infrastruktūros plėtros brėžinys.

NAUDOTOS KOMPIUTERINĖS PROGRAMOS:

- Microsoft Office (MS Word) – naudota visoms projekto dalims (BD, SP, E)
- Autodesk Autocad – naudota visoms projekto dalims (BD, SP, E)

1. BENDROJI DALIS

1.1. OBJEKTO BENDRIEJI DUOMENYS

1.1.1.	Objekto pavadinimas	ENERGIJOS IŠ ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ GAMYBOS STATINIO (PASKIRTIES GRUPĖ – KITI INŽINERINIAI STATINIAI) ANYKŠČIŲ R. SAV., TROŠKŪNŲ SEN., PIENAGALIO K. (SKLYPO KAD. NR. 3410/0003:66) STATYBOS PROJEKTAS
1.1.2.	Statybos vieta	ANYKŠČIŲ R. SAV., TROŠKŪNŲ SEN., PIENAGALIO K.
1.1.3.	Statybos rūšis	Nauja statyba
1.1.4.	Statinio kategorija	Ypatingasis statinys
1.1.5.	Statinio paskirtis	4. Kiti inžineriniai statiniai, 4.1. Energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos
1.1.6.	Statytojas	UAB „Surdegio vėjas“ (j. k. 304961362), Konstitucijos pr. 9-41, 09308 Vilnius

1.2. PROJEKTO RENGIMO PAGRINDAS

1.2.1.	Prisijungimo sąlygos	LITGRID AB „PRIJUNGIMO SĄLYGOS ELEKTRINĖS PRIJUNGIMUI PRIE ELEKTROS PERDAVIMO TINKLO“, 2024-03-28 Nr. 24SD-1350
1.2.2.	Sklypų inžinerinis – topografinis planas	UAB „Geoplanai“ (j. k. 302650302), Žalioji g. 50, Ginduliai, 91276 Klaipėdos r.
1.2.3.	Prašymas išduoti specialiuosius reikalavimus	2025-04-23 Nr. SRD-92-250423-00017
1.2.4.	Visuomenės informavimas apie parengtus statinio projektinius pasiūlymus	Šiuo metu atliekamas

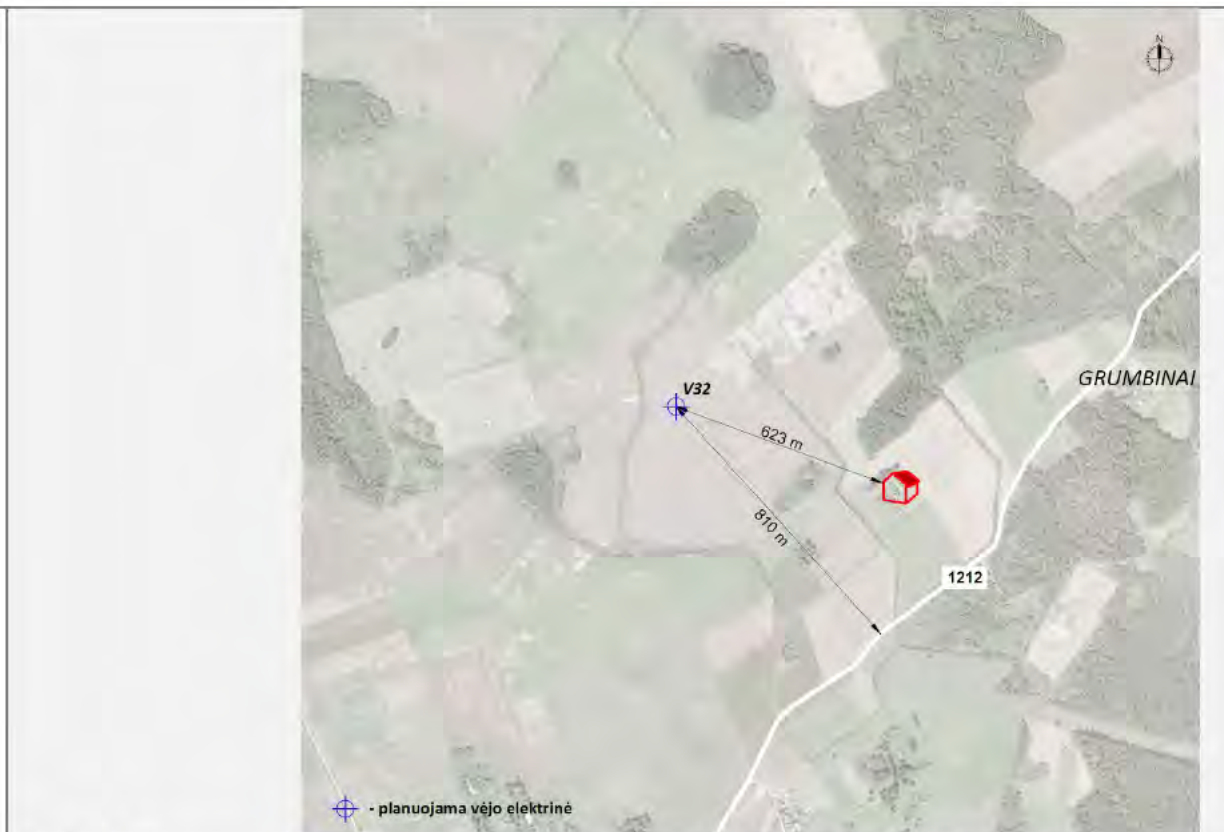
PASTABA: Vėjo elektrinių parko projektai rengiami dviem etapais – infrastruktūros sprendiniai (parengti ir suderinti susisiekimo, kabeliavimo/elektrotechnikos, melioracijos projektai, kuriems statybos leidimai neišimami) ir kitos paskirties inžinerinių statinių (vėjo elektrinių) projektiniai pasiūlymai.

1.3. TERITORIJOS APIBŪDINIMAS

1.3.1.	Situacija	Žemės sklypas vėjo elektrinės statybai – Anykščių rajono savivaldybės Troškūnų seniūnijos Pienagalio kaime. Sklypas išsidėstęs apie 12,9 km nuo Anykščių miesto ir apie 6,4 km nuo Troškūnų miestelio. Artimiausi kaimai – Latavėnai, Juodžgalys. Artimiausias gyvenamas namas nuo planuojamos ūkinės veiklos nutolęs apie 623 m atstumu.
--------	-----------	--

0	2025-05	Statybos leidimui		
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)		
Atestato Nr.	 UAB „ARCHSTUDIJA“ Konstitucijos pr. 9-41 09308 Vilnius j. k. 300056347 tel.: +370 5 210 1297			BENDRASIS AIŠKINAMASIS RAŠTAS
A1731	PV	Norbertas Jadello		2025
A1731	PV	Norbertas Jadello		2025
SV-V32-PP-BD-01				

1.3.2.	Gretimybės	Esama pagrindinė tikslinė gretimų privačių žemės sklypų paskirtis – žemės ūkio, vyrauja ganyklos, šienaujamos pievos, taip pat dirbama žemė. Teritorijoje vyrauja vietinės reikšmės žvyruoti keliai.
1.3.3.	Nuosavybė	V32 – E.B. J.B., ilgalaikė nuoma UAB „Surdegio vėjas“, pagal 2025-05-19 sutartį Nr. 1256.
1.3.4.	Apželdinimas	Sklype želdinių nėra.
1.3.5.	Reljefas	Nuomojamos žemės sklypo dalies, kurioje projektuojama vėjo elektrinė, reljefas yra gan lygus: paviršiaus altitudės svyruoja nuo 108,92 m iki 109,75 m.
1.3.6.	Inžineriniai tinklai	Sklype yra melioracijos įrenginių.

2. PROJEKTINIAI SPRENDINIAI

2.1. SKLYPO PLANAS

Sklype Anykščių r. sav., Troškūnų sen., Pienagalio k., kad. Nr. 3410/0003:66 projektuojama vėjo elektrinė.

Privažiavimo kelias iki vėjo elektrinės suprojektuotas iš esamų vietinės reikšmės kelių per laisvą valstybinę žemę ir/ar privačius žemės sklypus. Susisiekimo sprendiniai išspręsti atskiru projektuotojo Mariaus Dačkos parengtu privažiavimo kelių projektu „Privažiavimo kelių prie vėjo elektrinių ir transformatorių pastotės Anykščių rajono savivaldybėje, Troškūnų seniūnijoje, Dubriškio, Motiejūnų. Pienagalio, Vašuokėnų kaimuose, Karčekų viensėdyje, supaprastintas statybos projektas“. Elektrotechnikos (kabeliavimo) sprendiniai išspręsti atskiru UAB „Energetikos projektai“ parengtu projektu „Elektros tinklų 30 kV kabelių linijų Anykščių r. sav., statybos projektas“. Sklypuose esantys melioracijos įrenginiai bus pertvarkyti pagal MB „Meluka“ parengtą projektą „Melioracijos statinių, prie vėjo elektrinių privažiavimo kelių, požeminių elektros kabelių linijų ir transformatorinės pastotės Anykščių rajono savivaldybėje, Troškūnų seniūnijoje, Dubriškio, Motiejūnų, Pienagalio, Vašuokėnų kaimuose, Karčekų viensėdyje, remonto projektas“.

Geologinės sąlygos žemės sklype: Pagal valstybinės geologijos informacinėje sistemoje (GEOLIS) pateikiamą geomorfologinį žemėlapij projekto teritorijos reljefo genezė yra fliuvioglacialinio tipo. Potipis - priedėdyninis. Tyrimo paviršiaus reljefas yra smulkiai kalvotas, paveiktas žmogaus ūkinės veiklos, iki 0,5-1,5 m gylio aptinkamas perkastas smėlingas molis. Teritorijoje vyrauja žemės ūkio teritorijos – dirbami laukai, kuriuose retai išsidėstę gyvenamieji ir ūkiniai pastatai. Ši teritorija yra padengta drenažo tinklu ir griovių sistema. Teritorijoje potencialių taršos židinių, kurie keltų pavojų gruntams ir požeminiam vandeniui, nefiksuojama (pagal LGT žemėlapij – Potencialūs geologinės taršos židiniai).

2.2. ARCHITEKTŪRINIAI SPRENDINIAI

Projektuojama vėjo elektrinė – tipinis inžinerinis statinys. Agrariniame, mažai urbanizuotame kraštovaizdyje atsiras vertikalus dominuojantis elementas – technogeninio dizaino aukštuminis statinys, išskylantis virš visų kraštovaizdžio elementų. Vietovė taps išskirtina, matoma iš labai toli. Natūralios gamtos ir bokštinio statinio derinys sukurs naują kraštovaizdžio kokybę.

Kadangi pati vėjo elektrinė nėra projektavimo objektas, o tiesiog pagaminamas tipinis statinys, tai projekto vadovo sprendimu šiame techniniame statybos projekte nėra parengta atskira architektūrinė dalis, o visi esminiai sprendiniai pateikti kitose projekto dalyse.

2.3. STATINIŲ TECHNOLOGIJA

Vėjo elektrinės aprašymas

Vėjo elektrinę sudaro keturios pagrindinės dalys (1 pav.):

- pamatas, kuris palaiko visą vėjo elektrinę;
- bokštas, kuriame išvedžiojami elektros kabeliai, įrengiamas pakilimas į gondolą jos techniniam aptarnavimui;
- gondola, kurios viduje montuojamas generatorius, valdymo įranga ir pavarų dėžė;
- rotorius, kuris menčių pagalba perduoda vėjo energiją į generatorių.

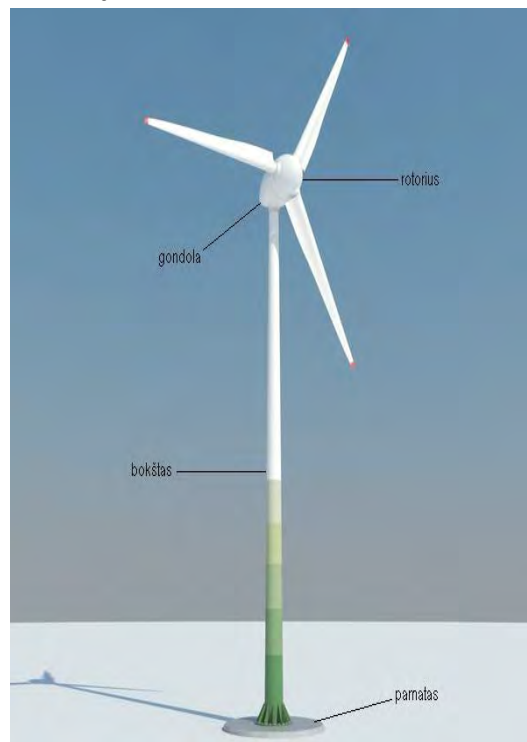
Numatoma pagrindinė gondolos, sparnuotės ir viršutinės bokšto dalies spalva yra RAL 7035.

Apatinė bokšto dalis yra dažoma į viršų šviesėjančia žalia spalva RAL 6210, RAL 6217, RAL 6021 ar artimomis šioms spalvomis. Rekomenduojama, kad spalvos būtų pereinančios viena į kitą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2010 m. gruodžio 23 d. rašto Nr. (13-2)-D8-12105 „Dėl vandens gręžinių ir vėjo jėgainių priskyrimo statiniams“ išaiškinimu pamatas ir bokštas yra priskiriami statinių kategorijai, o gondola ir rotorius – įrenginių.

Pamatas

Pamatų tipo pasirinkimas pirmiausiai priklauso nuo vėjo elektrinės vietos ir vietovės geologinių bei hidrogeologinių sąlygų. Pamato atsparumui keliama dideli reikalavimai, nes jis turi atlaikyti ne tik keleto šimtų tonų turbinos bokšto ir gondolos svorį. Tačiau didžiausios apkrovos yra sukkeliamos vėjo. Dėl didelio bokšto aukščio pamatai turi atlaikyti stipraus vėjo sukkeliamą bokšto lenkimą. Pats pamatas daromas iš

1 pav. Vėjo elektrinė

plienu armuoto betono. Bokštas prie pamato tvirtinamas varžtais. Vėjo elektrinės pamatai projektuojami kitame projektavimo etape – techniniame darbo projekte.

Bokštas

Standartinis vėjo elektrinės bokštas yra cilindro formos aukštos kokybės plieninis/gelžbetoninis į viršų siaurėjantis vamzdinis, kuris montuojamas iš kelių atskirų dalių.

Bokšto apačioje montuojamos durys, kurios užtikrina patogų ir saugų patekimą į vidų. Patekimui į gondolą, bokšto viduje, įrengiamas liftas ir/ arba kopėčios su apsaugos nuo kritimo mechanizmais. Bokštas turi būti pakankamai stiprus, kad išlaikytų gondolą, vėjo apkrovas ir neigiamą aplinkos poveikį visą vėjo elektrinės gyvavimo ciklą t. y. apie 20-25 metus.

Numatomas gamintojo deklaruojamas bokšto aukštis yra iki 135-169 m (matuojant nuo suplanuoto žemės paviršiaus iki gondolos vidurio ašies). Bokšto kaip statinio aukštis skaičiuojamas nuo suplanuoto žemės paviršiaus iki bokšto konstrukcijos aukščiausio taško, kuris šiuo atveju bus iki 137-171 m. Bokšto aukštis iki gondolos apačios – iki 133-167 m (*visi dydžiai tikslinami techninio darbo projekto metu, kai bus pasirinktas konkretus vėjo elektrinės modelis*). Kuo didesnis bokštas, tuo didesnis vėjo greitis.

Gondola

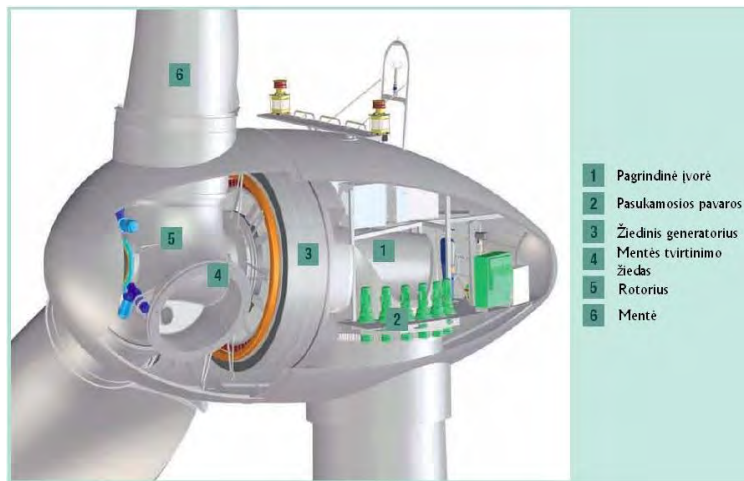
Gondoloje (2 pav.) yra patalpinti visi vėjo elektrinės mechanizmai, kurie rotacinę energiją paverčia elektros energija.

Konkretūs gamintojai turi savo atskirus gondolų modelius, bet pagrindiniai jos elementai yra generatorius, kuris sukuria elektros energiją ir stabdžių sistema, kuri gali stipraus vėjo ar gedimo atveju pristabdyti menčių darbą, taip pat gali būti pavarų dėžė, kuri sukuria tinkamesnį greitį.

Gondola prie bokšto yra tvirtinama guoliais, taip ji gali sukis aplink bokšto ašį reikiama vėjo kryptimi.

Rotorius

Vėjo turbino rotorius susideda iš 3 vnt. menčių ir rotoriaus stebulės. Rotoriaus mentės turi atitikti nemažai reikalavimų: aerodinaminį efektyvumą, būti mažo svorio, atsparios mechaninėms apkrovoms ir klimato pokyčiams bei ilgaamžiškos.

2 pav. Gondola

Visose moderniose vėjo turbinose naudojamos aerodinaminio profilio mentės: jos gaminamos tuščiavidurės, iš stiklo pluošto, sutvirtinto poliesteriu ar epoksidine derva. Dar įvairesnių mechaninių savybių galima pasiekti gamyboje naudojant anglies pluoštą ir aramidą.

Mechaninis menčių sukamasis judesys per pavarų dėžę perduodamas generatoriui, kuris gamina elektros energiją. Kiekvieną rotoriaus mentę valdo atskiras elektros variklis su įdiegta kontrolės sistema. Ši sistema, net trumpais periodais padidėjus vėjo greičiui, riboja rotoriaus greitį ir vėjo energijos

išnaudojimą, taip išlygindama elektros energijos gamybą iki numatytosios. Esant būtinybei sistema gali pasukti sparnus taip, kad sumažintų vėjo pasipriešinimą ir sustabdytų rotoriaus sukimąsi, nenaudojant stabdžių, taip sumažindama pavaros apkrovas.

Visi vėjo elektrinės komponentai suprojektuoti siekiant minimizuoti apkrovas. Tokio projektavimo rezultatas išskiria šį įrenginį iš kitų dėl žemų apkrovų ir ilgesnio tarnavimo laiko. Energijos gamyba reguliuojant rotoriaus greitį leidžia pasiekti maksimalius efektyvumo rodiklius, išvengiant nepageidaujamų, didelių, elektros srovės svyravimų, taip pasiekiant puikius energijos gamybos rezultatus ir tuo pačiu užtikrinant aukštą elektros

energijos, perduodamos į elektros perdavimo tinklus, kokybę.

Vėjo elektrinė suprojektuota taip, kad esant mažiems vėjo greičiams sukasi lėtai, o pučiant stipresniam vėjui sukasi greitai. Ši ypatybė optimizuoja vėjo srautą į rotorius mentes ir sumažina apkrovas dėl vėjo gūsių.

Vėjo elektrinės techniniai duomenys

Pavadinimas	Mato vnt.	Kiekis*
Bokšto aukštis (gamintojo deklaruojamas iki rotoriaus ašies)	m	iki 135-169
Bokšto aukštis nuo žemės iki gondolos apačios	m	iki 133-167
Bokšto aukštis nuo žemės iki gondolos viršaus (bokšto konstrukcijos aukščiausio taško)	m	iki 137-171
Bendras vėjo elektrinės aukštis (rotoriaus mentės maksimalus aukštis)	m	iki 252
Rotoriaus menčių diametras	m	iki 158-172
Rotoriaus menčių skaičius	vnt.	3
Darbinės vėjo greičio ribos	m/s	3-25
Maksimali galia	MW	iki 8,0
Maksimalus skleidžiamas triukšmo lygis	dB(A)	107

*tikslinama techninio darbo projekto metu, kai bus pasirinktas konkretus vėjo elektrinės modelis

Vertinant vėjo elektrinę pagrindiniai ją charakterizuojantys parametrai yra šie:

- statinio aukštis;
- galia;
- triukšmo lygis.

Statinio aukštis

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2010 m. gruodžio 23 d. rašto Nr. (13-2)-D8-12105 „Dėl vandens gręžinių ir vėjo jėgainių priskyrimo statiniams“ išaiškinimu vėjo elektrinės kaip statinio aukštis turi būti skaičiuojamas nuo suplanuoto žemės paviršiaus iki bokšto konstrukcijos aukščiausio taško.

Vėjo elektrinės ženklėjimas

Kliūčių ženklėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus 2020 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 2BE-109 „Dėl Kliūčių ženklėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, IX skyriaus „Vėjo jėgainių ženklėjimas nakties ir dienos ženklais“ reikalavimai:

1. Vėjo jėgainės turi būti ženklėjamos nakties ir dienos ženklais.
2. Vėjo jėgainių rotoriaus sparnuotė, gondola ir viršutinė bokšto dalis, sudaranti ne mažiau kaip 2/3 bokšto aukščio, turi būti baltos spalvos.
3. Pavienės vėjo jėgainės ir jų grupė turi būti paženklinėti vidutinio intensyvumo raudonos spalvos žiburiai (B tipo).
4. Ant vėjo jėgainės, kurios bendras aukštis su sparnuote (vertikali sparnuotės padėtis) nuo 150 m iki 315 m:
  - 4.1. ant gondolos turi būti įrengti 2 vidutinio intensyvumo žiburių komplektai, kad sugedus vienam veiktų kitas. Žiburiai įrengiami taip, kad neužstotų vienas kito skleidžiamo šviesos srauto;
  - 4.2. tarpiniame lygyje, kuris yra pusė gondolos ir bokšto aukščio, turi būti įrengti ne mažiau kaip 3 žemo intensyvumo E tipo žiburiai. Žiburiai ant gondolos ir tarpiniame lygyje turi mirksėti vienu metu.
5. Vėjo jėgainių ženklėjimo žiburiai ant gondolos turi būti išdėstyti taip, kad juos matytų visomis kryptimis artėjančių orlaivių pilotai.

6. Visų jėgainių parko grupės žiburiai turi mirksėti vienu metu.
7. Žiburių gedimai taisomi nedelsiant.
8. Už vėjo jėgainių žiburių įjungimą, išjungimą ir priežiūrą atsako vėjo jėgainių savininkas (valdytojas).
9. Iš vėjo elektrinės tinklo numatomas rezervuotas elektros tiekimas žiburiams. Žiburiai turi būti automatiškai įjungiami tamsiu paros metu (nuo saulėlydžio iki saulėtekio), taip pat šviesiu paros metu, prasto matomumo sąlygomis. Sugedus žiburių automatiniam įjungimui, būtina numatyti galimybę įjungti juos rankiniu būdu.
10. Apie vėjo elektrinės (VE) statybos pradžią būtina informuoti VŠĮ Transporto kompetencijų agentūrą, nurodant šiuos VE statybos duomenis:
  - Sklypo adresas ir unikalus (arba kadastro) Nr.;
  - VE centro koordinatės (LKS arba WGS);
  - VE pamato paviršiaus altitudė (arba +/- 0,00);
  - VE bendras konstrukcijos aukštis nuo pamato paviršiaus kartu su sparnuote jos aukščiausiam taške;
  - VE bendra konstrukcijos altitudė (absoliutus aukštis) kartu su sparnuote jos aukščiausiam taške.Aukščiai ir altitudės turi būti pateikiami bent 0,1 metro tikslumu.

Galia

Techniniame darbo projekte numatoma galimybė galios atžvilgiu laisvai rinktis vėjo elektrinės modelį, jeigu jis tenkins projektiniuose pasiūlymuose nustatytus maksimalius VE parametrus.

Triukšmo lygis

Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomenės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ nustato, kad triukšmas gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje įvertinamas matavimo ir (ar) modeliavimo būdu gautus rezultatus palyginant su atitinkamais higienos normos pateikiamais didžiausiais leidžiamais triukšmo ribiniais dydžiais gyvenamuosiuose bei visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje.

Vėjo elektrinių parkui buvo atlikta poveikio aplinkai vertinimo procedūra ir 2023-09-18 gautas Aplinkos apsaugos agentūros „Sprendimas dėl iki 250 MW galios vėjo elektrinių parko Anykščių rajono savivaldybėje, Troškūnų seniūnijos, Kanapynės, Pelyšėlių I, Surdegio, Naujasėdžio, Vidugirių, Pelyšėlių II, Gerkiškių, Pienagalio, Latavėnų, Motiejūnų, Dubriškio, Pakapės kaimuose, Karčekų viensėdyje, Viešintų seniūnijos, Antalinos, Putino, Medinų, Laičių, Maldeikių, Čiunkių, Juodžgalio, Griežionių kaimuose statybos ir eksploatavimo poveikio aplinkai“ Nr. (30-2)-A4E-9474.

Melioracijos statinių rekonstrukcija

Melioracijos statinių rekonstrukcija rengiama atskiru projektu.

Priešgaisrinė sauga

Techninis darbo projektas bus rengiamas vadovaujantis gaisrinės saugos priešgaisriniais reikalavimais: „Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės“ (Žin., 2005, Nr. 26-852, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), „Gaisrinės saugos pagrindiniai reikalavimai“ (Žin., 2010, Nr. 146-7510, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), STR 2.01.01(2):1999 „Esminiai statinio reikalavimai. Gaisrinė sauga“ (Žin., 2000, Nr. 17-424, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), STR 2.01.06:2009 Statinių apsauga nuo žaibo. Išorinė statinių apsauga nuo žaibo (Žin., 2009, Nr. 138-6095).

Statinio funkcinė grupė – P.4 Inžineriniai statiniai. Statinys yra III ugniai atsparumo laipsnio. Statinio žaibosauga – I žaibosaugos kategorija. Rotoriaus mentės antgalis yra aukščiausias vėjo elektrinės taškas, todėl žaibo iškrovos metu jame kyla didžiausi pavojai. Visa vėjo elektrinė yra apsaugota integruota apsaugos nuo žaibo sistema, pradedant nuo rotoriaus mentės iki pat pamatų.

Vėjo elektrinėje pagal gamintojo pateikiamus reikalavimus įrengtos stovėjimo ir įrangos montavimo aikštelės, aukštos įtampos transformatoriai sumontuoti pirmame aukšte, į kurį patekti galima tik per įėjimo

duris. Gaisriniai privažiavimai yra numatyti priešgaisrinių automobilių privažiavimui iš vienos pusės, nes vėjo elektrinės statinio plotis yra mažesnis nei 18 m, atstumai nuo važiuojamosios dalies ar išlyginto paviršiaus mažesnis negu 8 m. Gaisriniam privažiavimui bus naudojama surinkimo zonos (statybos) aikštelė (išlygintas dolomitinės skaldos dangos žemės paviršius). Statybos aikštelė bus mažiausiai 30x40 m dydžio, taigi ji taip pat tarnaus kaip apsisukimo aikštelė lengvajam transportui. Aikštelės ir keliai gaisrų gesinimo ir gelbėjimo automobiliams privažiuoti turės būti visada laisvi. Statytojas privalės užtikrinti, kad būtų numatytos priemonės įgyvendinti „Gaisrinės saugos pagrindinių reikalavimų“ 148.10. p.

Vėjo elektrinėje nuolatinių darbo vietų nėra.

Įžeminimas ir žaibosauga

Visos metalinės elektros įrenginių dalys, kuriose pažeidus izoliaciją gali atsirasti įtampa ir dėl to gali nukentėti žmonės, sutrikti darbo režimas arba sugesti įrenginiai, turi būti įžemintos.

Visi įžeminami elektros įrenginiai ar jų dalys prie įžeminimo magistralės turi būti prijungti atskirais laidininkais. Kelių elektros įrenginių įžeminimo laidininkai neturi būti jungiami nuosekliai.

Įžeminti priklauso visos metalinės įrenginių dalys, kuriose pažeidus izoliaciją gali atsirasti įtampa, pavojinga aptarnaujančiam personalui:

- įrenginių, transformatorių ir šviestuvų korpusai;
- matavimo transformatorių antrinės grandinės, skydų ir spintų karkasai;
- kabelių movų metalinės dalys, galios ir kontrolinių kabelių apvalkalai ir šarvai;
- metaliniai kilnojamųjų elektros imtuvų korpusai;
- apšvietimo ir galios tinklo nuliniai ir apsauginio įžeminimo laidai;
- metaliniai laidų apvalkalai ir metaliniai elektros instaliacijos vamzdžiai;
- metaliniai šynų gaubtai ir atramines konstrukcijas, metalines lentynas, loviai, juostas, lynai.

Įžeminimui naudojami elementai turi būti patikimai sujungti. Įžeminimo laidininkai turi būti apsaugoti nuo korozijos ir cheminio poveikio. Įžeminimo laidininkai sankirtose su kabeliais, vamzdynais ar kitais tiesiniais, taip pat įvadų į pastatus ir patalpas vietose, kur yra galimybė mechaniškai juos pažeisti, turi būti apsaugoti.

Įžeminimo laidininkai, nutiesti grunte, turi būti sujungiami suvirinant. Įžeminimo laidininkai prie įžeminamų įrenginių dalių matomose ir apžiūrėti prieinamose vietose turi būti prijungti varžtais. Varžtais sujungti kontaktai turi būti apsaugoti nuo korozijos ir atsipalaidavimo.

Įžeminimo laidininkų grandinėse neturi būti įrengiami saugikliai ir kiti valdymo aparatai.

Įžeminimo laidininkų perėjimo per sienas, pertvaras ir perdangas vietas reikia sandarinti A1 degumo klasės statybos produktais. Šiose vietose neturi būti atšakų ir jungčių.

Įžeminimo laidininkai turi būti termiškai atsparūs (leistinoji trumpalaikė įšilimo temp. +300°C).

Įžeminimo laidininko įvado į pastatus vieta, įžeminimo laidininko prijungimo prie įrenginio gnybtas ir pan. turi būti paženklinėti apsauginio įžeminimo ženklais. Neturi būti ženklinama lipniais ženklais.

Apsauginio įžeminimo laidininkai turi būti pažymėti žalia ir geltona spalvomis. Apsauginio įžeminimo šynos turi būti dažomos suglaustomis nuo 15 iki 100 mm lygaus pločio žalios ir geltonos spalvų skersinėmis juostelėmis per visą ilgį arba apsauginio įžeminimo laidininkai pažymimi nuo 15 iki 100 mm vienodo pločio žalios ir geltonos spalvų skersinių juostelių deriniu. Šiam tikslui naudojamas ir termiškai susitraukiantis vamzdelis su žalios ir geltonos spalvų išilginių juostelių deriniu.

Tam kad užtikrinti aptarnaujančio personalo saugumą nuo elektros įtampos galinčios atsirasti ant metalinių įrenginių korpusų ir jų metalinių atramų, o taip pat nuo žingsnio įtampos poveikio, aplink vėjo elektrinę, iš vertikalių variuotų elektrodų, sujungtų „thermoweld“ suvirinimo būdu horizontaliais jungiamaisiais laidininkais į bendrą tinklą, įrengiamas įžeminimo kontūras. Jo varža bet kuriuo metų laiku, pagal elektros įrenginių įrengimo taisyklės turi būti $\leq 2,5 \Omega$, jei vėjo elektrinės gamintojai nereikalauja kitaip.

Montuojant vėjo elektrinės pamatą, visa pamato armatūra turi būti suvirinama miltelinio būdu ir

jungiamo į bendrą įžeminimo kontūrą formuojamą aplink vėjo elektrinės pamatą.

Vėjo elektrinės įžeminimo kontūras montuojamas 0,7 m gylyje, iš 30x4 mm plieno juostos ir Ø14,2 mm įžeminimo elektrodų. Įžeminimo elektrodas į gruntą įkalamas dalimis po 1,5 m. Juosta prie elektrodo tvirtinama kryžminės jungties pagalba. Išlyginamojo tinklo laidininkus reikia tiesti išilgai įrenginių išdėstymo eilių jų priežiūros pusėje 0,7 m gylyje ir 0,8-1,0 m atstumu nuo įrenginių pamato arba pagrindo.

Vėjo elektrinės apsauga nuo žaibo yra integruota į rotorijų ir rotoriaus mentis, kurios yra aukščiausios vėjo elektrinės taškas. Žaibosaugos sistema sujungta su įžeminimo kontūru, kad žaibo iškrova būtų išsklaidoma nepadarant žalos vėjo elektrinei ir jos aptarnaujančiam personalui.

Specialiai įrengtus apsauginius laidininkus draudžiama naudoti kitiems tikslams.

Higiena, aplinkos apsauga

Techninis darbo projektas bus rengiamas vadovaujantis užsienio šalių praktika bei Lietuvos pagrindiniais normatyviniais dokumentais, reglamentuojančiais triukšmo lygį, elektromagnetinį lauką, infragarsą – Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ (Žin. 2011, Nr. 75-3638), HN 104:2011 „Gyventojų sauga nuo elektros linijų sukuriama elektromagnetinio lauko“ (2011, Nr. 67-3191), Lietuvos higienos norma HN 30:2009 „Infragarsas ir žemo dažnio garsai: ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose“ (Žin., 2009, Nr. 38-1466).

Buvo atlikta poveikio aplinkai vertinimo procedūra („Sprendimas dėl iki 250 MW galios vėjo elektrinių parko Anykščių rajono savivaldybėje, Troškūnų seniūnijos, Kanapynės, Pelyšėlių I, Surdegio, Naujasėdžio, Vidugirių, Pelyšėlių II, Gerkiškių, Pienagalio, Latavėnų, Motiejūnų, Dubriškio, Pakapės kaimuose, Karčekų viensėdyje, Viešintų seniūnijos, Antalinos, Putino, Medinų, Laičių, Maldeikių, Čiunkių, Juodžgalio, Griežionių kaimuose statybos ir eksploatavimo poveikio aplinkai“, 2023-09-18 Nr. (30-2)-A4E-9474). Vėjo elektrinė bus statoma saugiu atstumu nuo gyvenamosios aplinkos. Visuomenė dalyvavo planavimo procese, buvo tinkamai informuota, supažindinta su planuojama veikla ir jai neprieštaravo.

Derlingas dirvožemio sluoksnis statybų metu bus sandėliuojamas žemės sklype, o pasibaigus statybos darbams – paskirstomas žemės sklype ir/ar gretimoje teritorijoje. Teritorijos gerbūvis privalės būti atstatytas į prieš statybas buvusią padėtį.

Kraštovaizdis

Vadovaujantis Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015-10-02 įsakymu Nr. D1-703 „Dėl nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano“ (toliau – Tvarkymo planas), kraštovaizdžio vizualinio estetinio potencialo žemėlapiu vėjo elektrinės VE01, VE02, VE03, VE04 patenka į VOH2-d kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipą, o vėjo elektrinės VE05 ir V32 patenka į V1H2-d kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipą.

Vertinimo metu buvo laikoma, kad PŪV teritorijoje bus statomos 252 m aukščio vėjo elektrinės. Tokio aukščio vėjo elektrinės turi būti statomos didesniu nei 2,52 km (10x252 m) atstumu nuo kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų vertingiausiuose kraštovaizdžio arealuose. 2,52 km atstumu nuo analizuojamų vėjo elektrinių įrengimo vietų nėra kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų, įtrauktų į Aplinkos ministro patvirtintą Vertingiausių Lietuvos kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų sąrašą. Artimiausias vertingiausiuose kraštovaizdžio arealuose esantis kraštovaizdžio panoramos apžvalgos taškas (Apžvalgos aikštelė prie Mikierių atodangos) yra nutolęs 16 km atstumu nuo artimiausios vėjo elektrinės.

Atsižvelgiant į tai, kad planuojamas vėjo elektrinių parkas yra miškingoje teritorijoje, jo vizualinė sinergija su tolimesniais parkais bus menka.

Saugomos ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos

Vėjo elektrinės neplanuojamos saugomose, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose ar jų buferinės apsaugos zonose. Artimiausia saugoma teritorija – Biosferos poligonas Šimonių girios biosferos poligonas nuo planuojamų vėjo elektrinių statybos vietų nutolusi 4,6 km atstumu. Artimiausia Europos

ekologinio tinklo „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbi teritorija (Šimonių giria) nuo vėjo elektrinių nutolusi taip pat 4,6 km atstumu.

Vėjo elektrinės Europos Bendrijos svarbos natūraliose buveinėse neplanuojamos. Nedideli Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių plotai yra kartografuoti aplinkiniuose ūkiniuose miškuose. Miške vėjo elektrinės nebus statomos, todėl natūralios buveinės nebus užstatomos arba kitaip sunaikinamos, pažeidžiamos ar suskaldomos.

Biologinė įvairovė

2022 metais Anykščių rajone vykdyti ornitologiniai stebėjimai apėmė ir PŪV teritoriją. Nuo 2022 m. gegužės mėn. iki spalio mėn. buvo vykdomi paukščių migracijos ir jų sankaupų, perinčių paukščių stebėjimai, daromas plėšriųjų paukščių ir juodųjų gandrų perimviečių vertinimas, jų perskridimo trajektorijų ir migruojančių šikšnosparnių tyrimai, baltųjų gandrų lizdaviečių registracija teritorijoje ir jos gretimybėse stebėjimai.

Stebėjimo duomenys rodo, kad PŪV teritorija vidutiniškai patraukli paukščiams veisimosi metu. Teritorija nėra labai svarbi migruojančių žąsų, paprastųjų pempių, dirvinių sėjikų sankaupų formavimuisi ir mitybai, taip pat nėra reikšmingai svarbi paukščių migracijai, ryškūs migracijos srautai nesusidaro.

Šikšnosparnių atžvilgiu planuojama ūkinė veikla įrengiant vėjo elektrinių parką šikšnosparnių veisimosi, maitinimosi laikotarpiu ir migracijų metu neturės reikšmingo neigiamo poveikio, nes vėjo elektrinių teritorijoje nenustatytos šikšnosparnių veisimosi kolonijos. Nustatyta, kad stebėtos rūšys nereguliariai maitinasi teritorijoje. Vėjo elektrinių parko zona nėra svarbi šikšnosparniams kaip maitinimosi teritorija, nes čia vyrauja žemės ūkio naudmenos, kuriose auginamos monokultūros: rapsai, įvairios javų rūšys. Tokios buveinės nėra patrauklios šikšnosparniams.

Paukščių ir šikšnosparnių monitoringas

Įrengus vėjo elektrinių parką, 3 metus bus vykdoma paukščių ir šikšnosparnių stebėsena, monitoringas veisimosi ir migracijų metu jautriose šikšnosparnių atžvilgiu vėjo elektrinių įrengimo vietose ir vienu metu trukmės pakartojimai kas 5 metus. Siekiant įvertinti eksploatuojamo vėjo jėgainių parko poveikį šikšnosparniams monitoringas bus vykdomas ne tik jautriausiose šikšnosparniams vietose, o apims visą parko teritoriją. Monitoringo metu taip pat bus vertinamas taikomų poveikio vertinimo priemonių efektyvumas ir, pagal poreikį, koreguojamos jų taikymo sąlygos.

Augalija

PŪV teritorija patenka į Troškūnų ir Miekierių girininkijų teritorijas. Teritorija apsupta nedidelių miškų – daugiausia dominuoja ūkiniai miškai (Pajuodžių miškas, Klimbalės, Dubriškio, Karčekų, Kiaulėnų, Mažaikų, Šilelio miškai). Didelių miškų masė nėra – viena iš didžiausių šalyje Šimonių giria nutolusi apie 4,6 km nuo artimiausių vėjo elektrinių. Nei viena vėjo elektrinė nėra planuojama miško paskirties žemėje.

Kultūros paveldas

Vėjo elektrinės neplanuojamos kultūros paveldo teritorijose ir jų apsaugos zonose. Artimiausias kultūros paveldo objektas (Vašuokėnų dvaro sodybos fragmentai) nuo vėjo elektrinių parko nutolęs apie 1 km atstumu. Vėjo elektrinės nestatomos greta kultūros paveldo objektų, todėl nėra grėsmės jų pažeidimui statybų ar eksploatavimo metu.

Sanitarinės apsaugos zonos

2022-07-08 įsigaliojus Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 50, 69, 84, 86 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymui (priimtas 2022 m. birželio 28 d., reg. Nr. XIV-1245), vėjo elektrinėms nebetaikomos gamybinių objektų sanitarinės apsaugos zonos.

Poveikio aplinkai vertinimas

Vėjo elektrinių parkui buvo atlikta poveikio aplinkai vertinimo procedūra ir 2023-09-18 gautas Aplinkos apsaugos agentūros „Sprendimas dėl iki 250 MW galios vėjo elektrinių parko Anykščių rajono savivaldybėje,

Troškūnų seniūnijos, Kanapynės, Pelyšėlių I, Surdegio, Naujasėdžio, Vidugirių, Pelyšėlių II, Gerkiškių, Pienagalio, Latavėnų, Motiejūnų, Dubriškio, Pakapės kaimuose, Karčekų viensėdyje, Viešintų seniūnijos, Antalinos, Putino, Medinų, Laičių, Maldeikių, Čiunkių, Juodžgalio, Griežionių kaimuose statybos ir eksploatavimo poveikio aplinkai“ Nr. (30-2)-A4E-9474, kuriame nurodyta, kad planuojama ūkinė veikla yra leistina. 2023-10-20 sutartimi PŪV organizatorius perdavė šešis poveikio aplinkai vertinimo metu nagrinėtus taškus statytojui UAB „Surdegio vėjas“. 2025-03-06 dieną perleistas dar vienas poveikio aplinkai vertinimo metu nagrinėtas taškas statytojui UAB „Surdegio vėjas“ (šios sutarties tikrumą patvirtinantis dokumentas teikiamas prie kitų dokumentų).

Objekto statytojo PAV metu nagrinėtos vėjo elektrinės modelių alternatyvos ir jų charakteristikos:

Alternatyva:	„1“	„2“	„3“	„4“	„5“	„6“
Kompanija:	NORDEX	SIEMENS GAMESA	VESTAS	VESTAS	GENERAL ELECTRIC	GENERAL ELECTRIC
Modelis:	N163/6.X	SG 6.6-170	V172	V162	GE 6.4-164	GE 6.1-158
Nominalioji galia:	iki 6800 kW	iki 6600 kW	iki 7200 (8000) kW	iki 7200 kW	iki 6400 kW	iki 6100 kW
Bokšto aukštis:	135-169 m	135-169 m	135-169 m	135-169 m	135-169 m	135-169 m
Rotoriaus skersmuo:	163 m	170 m	172 m	162 m	164 m	158 m
Bendras aukštis:	220-252 m	220-252 m	220-252 m	220-252 m	220-252 m	220-252 m
Maksimalus skleidžiamas triukšmo lygis:	iki 106,4 dB(A)	iki 106 dB(A)	iki 106,9 dB(A)	iki 105,5 dB(A)	iki 107 dB(A)	iki 107 dB(A)
Galimi sumažinto triukšmingumo modeliai:	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip

Taip pat, vėjo elektrinių statytojas svarsto ir kitą vėjo elektrinės modelį, kuris neviršija PAV metu nagrinėtų alternatyvų esminių parametų (esminiai parametrai paryškinti):

Kompanija:	NORDEX
Modelis:	N175/6.X
Nominalioji galia:	iki 6800 kW
Bokšto aukštis:	164,5 m
Rotoriaus skersmuo:	175 m
Bendras aukštis:	iki 252 m
Maksimalus skleidžiamas triukšmo lygis:	iki 107 dB(A)
Galimi sumažinto triukšmingumo modeliai:	Taip

Skirtingų VE modelių alternatyvų veikimo režimai:

Alternatyva	VE modelis	Dienos (07–19 val.), vakaro metu (19–22 val.) ir nakties metu (22–07 val.) naudojami triukšmo režimai, sąlygos
„1“	NORDEX N163/6.X	Visos VE veikia įprastu režimu, triukšmo maksimumas 106,4 dB(A).
„2“	SIEMENS GAMESA SG 6.6-170	Visos VE veikia įprastu režimu, triukšmo maksimumas 106 dB(A).
„3“	VESTAS V172	Visos VE veikia įprastu režimu, triukšmo maksimumas 106,9 dB(A).
„4“	VESTAS V162	Visos VE veikia įprastu režimu, triukšmo maksimumas 105,5 dB(A).
„5“	GENERAL ELECTRIC GE 6.4-164	Visos VE veikia įprastu režimu, triukšmo maksimumas 107 dB(A).
„6“	GENERAL ELECTRIC GE 6.1-158	Visos VE veikia įprastu režimu, triukšmo maksimumas 107 dB(A).
papildoma	NORDEX N175/6.X	Visos VE veikia įprastu režimu, triukšmo maksimumas 107 dB(A).

Projektinių pasiūlymų parengimo metu statytojas dar nėra pasirinkęs konkretaus vėjo elektrinės modelio, tai bus atliekama techninio darbo projekto metu, tačiau jau yra žinoma, kad vėjo elektrinės bendras aukštis neviršys 252 m. Techniniame darbo projekte bus patikslintos pasirinkto modelio charakteristikos.

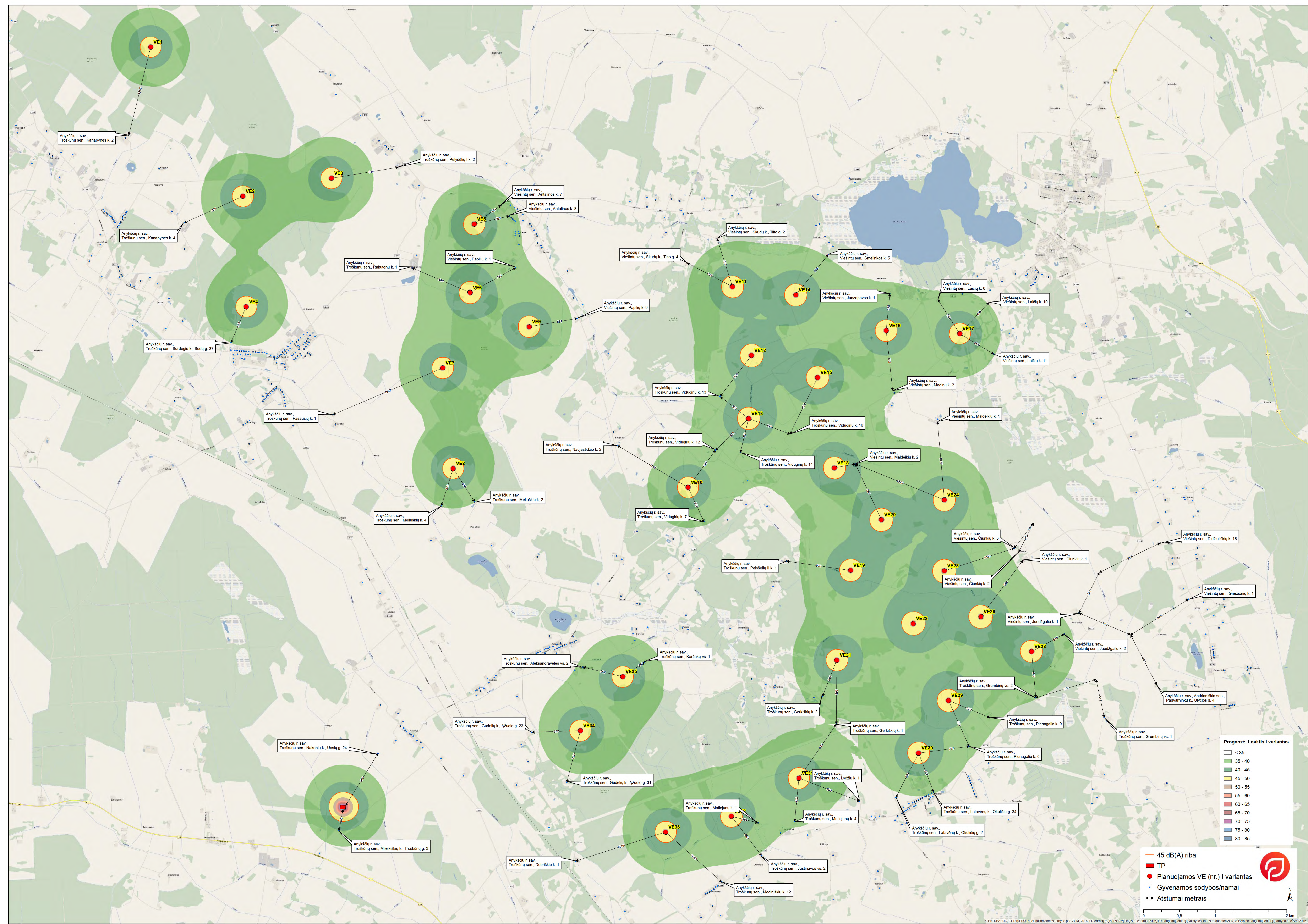
Triukšmas

Siekiant išvengti vėjo elektrinės sukeliama triukšmo neigiamo poveikio gyvenamajai aplinkai, PAV procedūros metu buvo atlikti vėjo elektrinės triukšmo prognostiniai skaičiavimai bei modeliavimas, siekiant užtikrinti HN 33:2011 reglamentuojamiems triukšmo ribiniams dydžiams t. y. kad jos keliamas triukšmo lygis gyvenamoje teritorijoje neviršytų didžiausio leidžiamo triukšmo lygio nakties metu (45 dB(A)), vakaro metu (50 dB(A)) bei dienos metu (55 dB(A)).

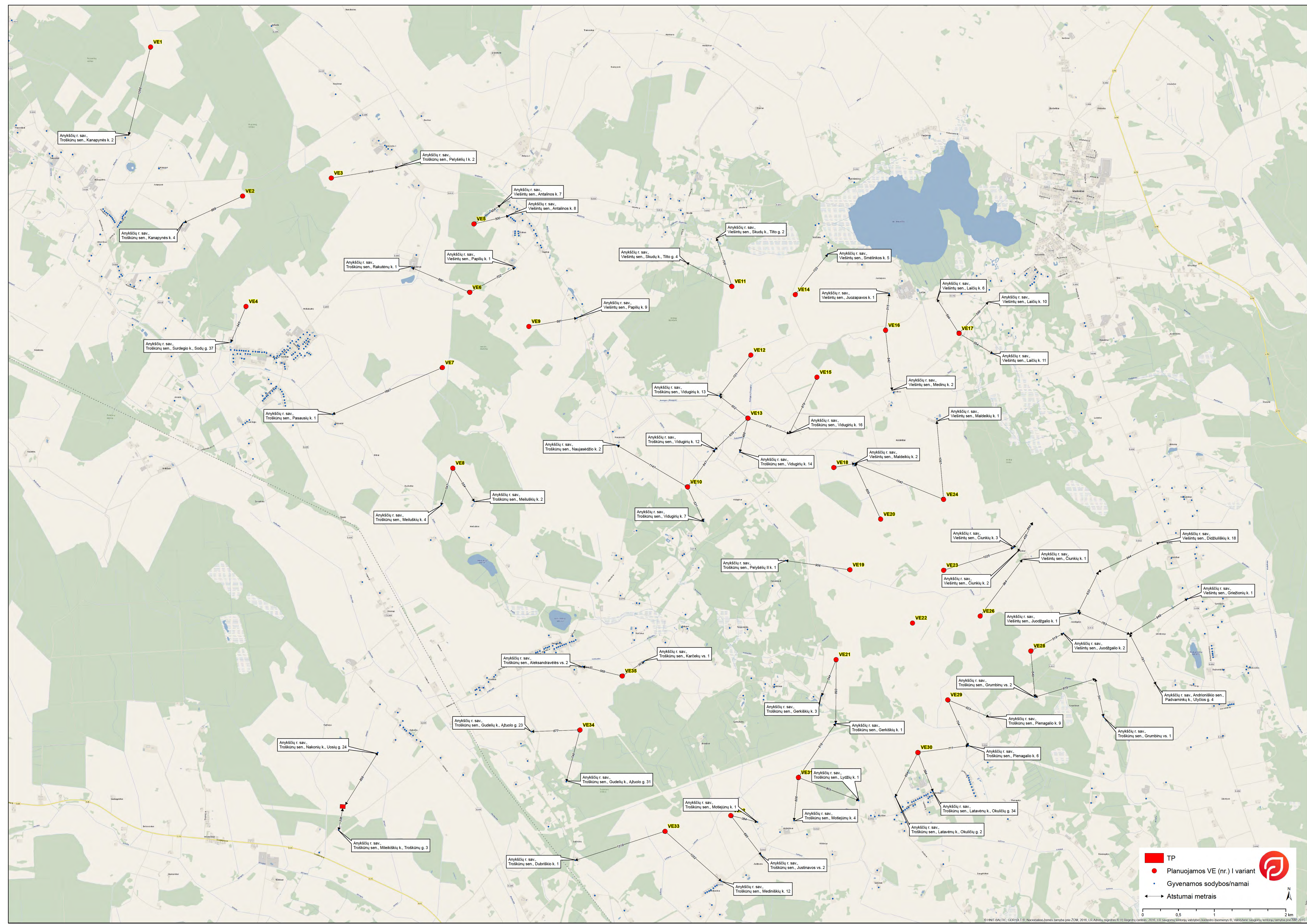
Triukšmo modeliavimo duomenys įrodo, kad bus tinkamai įvykdyta Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, kadangi triukšmo lygis gyvenamos aplinkos teritorijoje neviršys leistinos normos.

Pateikiami WindPRO programine įranga atlikti skaičiavimai, kurių pagrindu buvo įvertinta planuojamos ūkinės veiklos atitiktis HN 33:2011:

Šešėliavimas

Įvertinus pasaulinę praktiką (<http://www.windpower.org/en/tour/env/shadow/index.htm>), nustatyta, kad nėra įteisintų taisyklių pagal kurias normuojama šešėliavimo įtaka gretimybų gyventojams, todėl vadovaujamosi Vokietijos teismo sprendimu pagal kurį nustatyta, kad sparnų rotacijos sukeliamas šešėliavimas, kurio trukmė yra iki 30 val./metams, yra leistinas.

Atsižvelgiant į planuojamos vėjo elektrinės technines charakteristikas, jos sukimosi greitis pakankamai lėtas, todėl šešėlių mirgėjimas sukels mažesnę reakciją nei tai darytų mažesnės galios ir greičiau judančios elektrinės. Pats šešėlis optiškai nebus intensyvus, nes dėl pakankamai didelio atstumo (dėl didelio bokšto aukščio) ir šviesos difuzijos šešėlis iš esmės praras intensyvumą.

Pagal PAV procedūros metu WindPRO programa atliktus prognostinius šešėliavimo sklaidos skaičiavimus nustatyta, kad VE sukeliamas šešėliavimas neviršys rekomenduojamos 30 val./metus ribos gyvenamųjų sodybų teritorijoje.

Pateikiami WindPRO programine įranga atlikti skaičiavimai:

SHADOW - Main Result

Assumptions for shadow calculations

Maximum distance for influence
Calculate only when more than 20 % of sun is covered by the blade
Please look in WTG table

Minimum sun height over horizon for influence 3 °
Day step for calculation 1 days
Time step for calculation 1 minutes

Sunshine probability S (Average daily sunshine hours) [KAUNAS]

Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
1,41	2,36	4,03	5,55	8,35	8,36	8,16	7,72	5,06	3,23	1,33	0,98

Operational time

N	NNE	NE	ENE	E	ESE	SE	SSE	S	SSW	SW	WSW
352	211	290	291	266	320	642	654	596	646	909	677

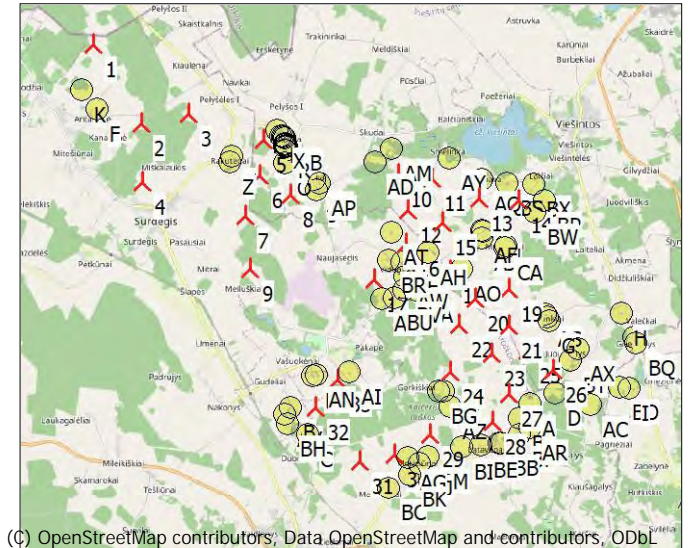
W	WNW	NW	NNW	Sum
469	369	416	478	7 586

Line-of-sight calculation has been deactivated. This means that sheltering from obstacles, areas or hills are not taken into account.

All coordinates are in
Lithuanian TM LKS94-LKS94 (LT)

WTGs

Y	X	Z	Row data/Description	WTG type		Power, rated [kW]	Rotor diameter [m]	Hub height [m]	Shadow data	
				Valid	Manufact. Type-generator				Calculation distance [m]	RPM [RPM]
		[m]								
1	549 403	6 175 145	86,4 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
2	550 691	6 173 060	86,4 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
3	551 927	6 173 312	88,1 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
4	550 738	6 171 518	86,0 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
5	553 921	6 172 671	91,4 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
6	553 863	6 171 715	90,0 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
7	553 481	6 170 662	87,0 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
8	554 688	6 171 238	92,0 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
9	553 627	6 169 258	88,8 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
10	557 526	6 171 797	95,7 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
11	558 411	6 171 683	96,0 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
12	557 792	6 170 837	93,4 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
13	559 672	6 171 185	97,9 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
14	560 699	6 171 141	101,3 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
15	558 716	6 170 528	96,0 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
16	557 751	6 169 956	92,0 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
17	556 906	6 168 993	91,0 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
18	558 950	6 169 266	97,4 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
19	560 485	6 168 819	106,8 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
20	559 605	6 168 543	98,9 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
21	560 485	6 167 829	103,8 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
22	559 175	6 167 835	100,8 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
23	560 050	6 167 092	101,4 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
24	558 983	6 166 581	97,0 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
25	560 994	6 167 188	107,9 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
26	561 703	6 166 702	108,3 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
27	560 542	6 166 018	105,0 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
28	560 125	6 165 283	104,9 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
29	558 454	6 164 933	96,5 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
30	557 511	6 164 400	91,9 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
31	556 592	6 164 181	93,0 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
32	555 403	6 165 596	89,9 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8
33	555 994	6 166 351	92,0 NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! ...Yes	NORDEX	N175/6.X-6 800	6 800	175,0	164,5	1 894	10,8

(C) OpenStreetMap contributors; Data OpenStreetMap and contributors, ODbL
Scale 1:200 000
New WTG
Shadow receptor

SHADOW - Main Result

Shadow receptor-Input

No.	Y	X	Z	Width	Height	Elevation a.g.l.	Slope of window	Direction mode	Eye height (ZVI) a.g.l.
			[m]	[m]	[m]	[m]	[°]		[m]
A	561 117	6 165 779	109,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
B	554 727	6 165 574	91,2	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
C	555 212	6 164 875	92,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
D	561 762	6 166 056	111,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
E	563 823	6 167 582	107,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
F	549 521	6 173 445	86,8	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
G	561 583	6 167 977	113,1	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
H	563 498	6 168 216	108,4	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
I	563 724	6 166 226	101,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
J	555 359	6 171 354	89,4	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
K	549 098	6 173 916	88,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
L	561 523	6 168 091	114,8	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
M	554 500	6 172 709	92,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
N	554 460	6 172 740	91,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
O	554 496	6 172 060	95,3	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
P	554 292	6 172 933	91,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
Q	554 541	6 172 566	91,9	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
R	554 544	6 172 536	92,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
S	554 548	6 172 505	92,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
T	554 495	6 172 512	92,6	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
U	554 544	6 172 388	93,8	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
V	554 497	6 172 567	91,9	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
W	554 496	6 172 539	91,9	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
X	554 409	6 172 783	90,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
Y	553 118	6 172 236	89,2	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
Z	553 053	6 172 059	88,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AA	554 437	6 172 760	90,7	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AB	554 480	6 172 724	91,4	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AC	562 718	6 165 781	106,4	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AD	556 893	6 172 129	94,1	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AE	557 637	6 169 481	94,6	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AF	559 763	6 170 348	102,7	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AG	557 884	6 164 308	93,7	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AH	558 330	6 169 739	99,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AI	556 300	6 166 554	93,1	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AJ	559 751	6 170 134	101,6	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AK	558 783	6 166 075	100,6	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AL	557 131	6 168 512	93,4	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AM	557 311	6 172 470	88,8	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AN	555 440	6 166 484	89,4	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AO	559 242	6 169 322	97,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AP	555 435	6 171 549	87,4	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AQ	559 724	6 171 697	100,9	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AR	561 101	6 165 141	103,8	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AS	561 460	6 168 144	114,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AT	557 354	6 170 265	94,9	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AU	555 304	6 171 637	88,6	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AV	554 578	6 165 405	90,4	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AW	557 737	6 169 087	95,8	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AX	562 364	6 167 239	110,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AY	558 864	6 172 245	101,2	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
AZ	558 977	6 165 688	102,4	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BA	558 010	6 168 729	95,5	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BB	560 335	6 164 737	109,5	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BC	557 378	6 163 482	95,9	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BD	555 325	6 166 440	94,1	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BE	559 809	6 164 665	105,6	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BF	560 825	6 164 960	101,6	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BG	558 666	6 166 062	98,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BH	554 672	6 165 163	91,4	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BI	559 299	6 164 610	102,2	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BJ	558 198	6 164 169	98,3	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BK	557 934	6 163 849	94,3	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BL	560 306	6 164 722	110,1	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BM	558 394	6 164 330	98,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0

To be continued on next page...

SHADOW - Main Result

...continued from previous page

No.	Y	X	Z	Width	Height	Elevation a.g.l.	Slope of window	Direction mode	Eye height (ZVI) a.g.l.
			[m]	[m]	[m]	[m]	[°]		[m]
BN	559 785	6 170 312	102,6	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BO	563 451	6 166 232	102,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BP	561 393	6 171 143	113,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BQ	563 893	6 167 431	108,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BR	557 290	6 169 514	92,8	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BS	560 394	6 171 616	96,4	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BT	560 831	6 165 376	102,2	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BU	557 456	6 168 541	94,6	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BV	557 719	6 168 754	95,4	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BW	561 174	6 170 856	111,6	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BX	561 107	6 171 577	104,3	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BY	562 159	6 166 946	113,7	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
BZ	560 393	6 169 945	107,9	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0
CA	560 390	6 169 911	107,0	1,0	1,0	1,0	90,0	"Green house mode"	2,0

Calculation Results

Shadow receptor

Shadow, expected values

No. Shadow hours

per year

[h/year]

A	25:43
B	24:55
C	1:51
D	5:08
E	0:00
F	3:14
G	12:49
H	0:00
I	0:00
J	15:48
K	1:17
L	15:39
M	25:17
N	26:18
O	16:44
P	22:40
Q	34:27
R	34:32
S	33:34
T	35:40
U	24:44
V	38:18
W	37:20
X	27:02
Y	19:41
Z	12:33
AA	26:46
AB	25:49
AC	0:00
AD	13:16
AE	8:36
AF	11:11
AG	42:13
AH	35:43
AI	35:41
AJ	16:46
AK	7:59
AL	0:00
AM	11:45
AN	21:52
AO	89:17
AP	12:59
AQ	25:37

To be continued on next page...

SHADOW - Main Result

...continued from previous page

Shadow, expected values

No. Shadow hours

	per year [h/year]
AR	8:23
AS	15:46
AT	23:37
AU	14:05
AV	20:18
AW	13:06
AX	8:53
AY	15:08
AZ	12:01
BA	22:51
BB	1:31
BC	0:00
BD	18:08
BE	4:02
BF	16:44
BG	9:17
BH	11:29
BI	20:13
BJ	26:59
BK	4:32
BL	1:35
BM	10:58
BN	11:01
BO	2:28
BP	15:48
BQ	0:00
BR	16:56
BS	19:09
BT	11:47
BU	5:55
BV	28:09
BW	10:37
BX	13:48
BY	28:00
BZ	7:32
CA	8:19

Total amount of flickering on the shadow receptors caused by each WTG

No.	Name	Worst case [h/year]	Expected [h/year]
1	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (117)	0:00	0:00
2	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (118)	26:28	4:31
3	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (119)	0:00	0:00
4	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (120)	0:00	0:00
5	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (121)	543:27	128:53
6	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (122)	311:31	43:42
7	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (123)	27:28	2:20
8	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (124)	226:37	35:37
9	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (125)	0:00	0:00
10	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (126)	157:58	20:36
11	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (127)	109:22	15:41
12	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (128)	50:31	4:22
13	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (129)	256:44	33:07
14	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (130)	289:51	50:17
15	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (131)	139:24	32:22
16	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (132)	205:42	45:55
17	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (133)	260:14	48:10
18	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (134)	534:13	118:09
19	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (135)	90:37	13:19
20	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (136)	116:32	11:50
21	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (137)	67:14	13:56
22	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (138)	33:31	4:33
23	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (139)	39:44	7:33

To be continued on next page...

SHADOW - Main Result

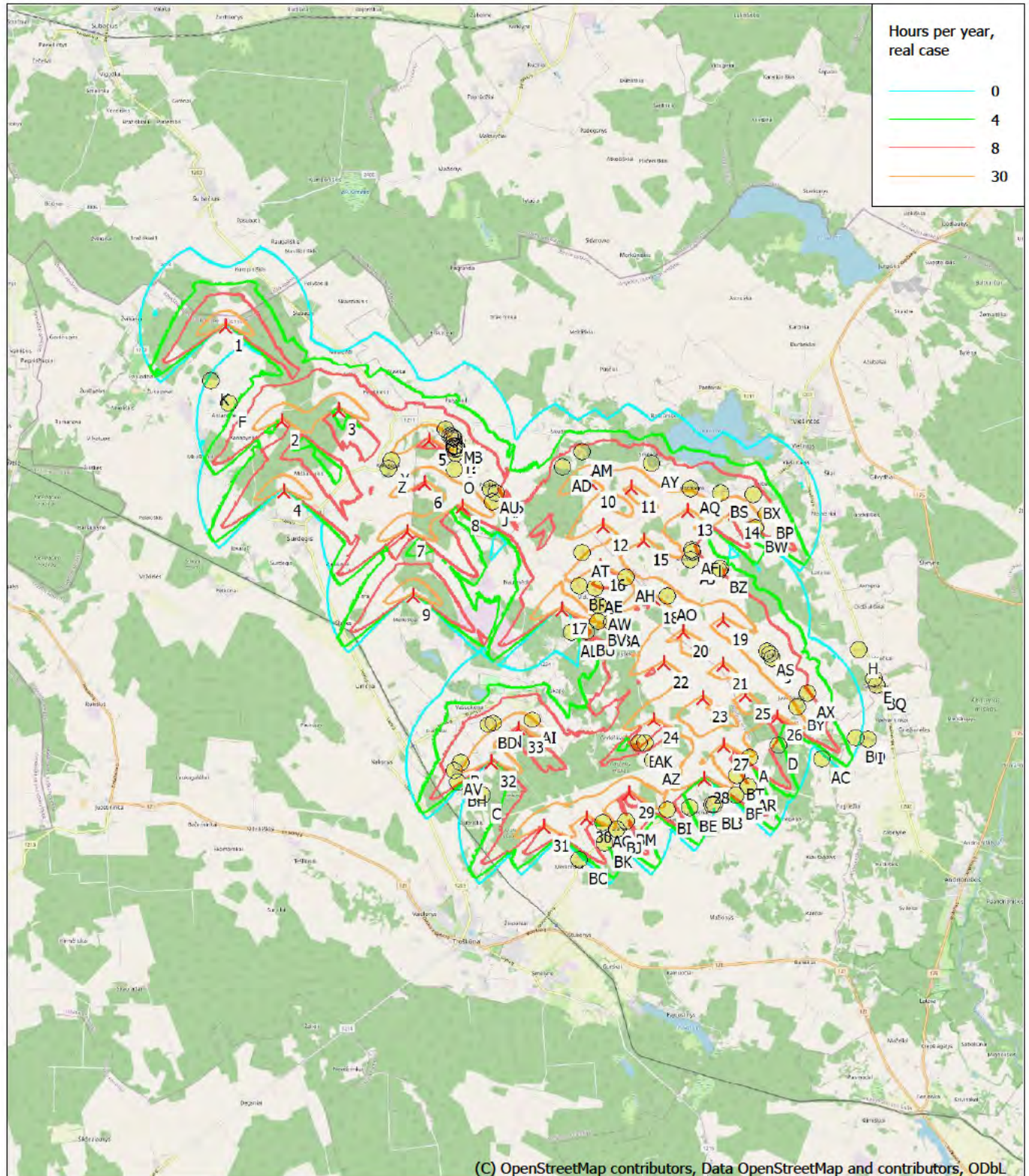
...continued from previous page

No.	Name	Worst case [h/year]	Expected [h/year]
24	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (140)	0:00	0:00
25	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (141)	150:04	19:21
26	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (142)	136:40	24:48
27	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (143)	131:06	31:53
28	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (144)	211:07	46:42
29	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (145)	192:25	33:23
30	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (146)	237:24	61:40
31	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (147)	56:52	11:53
32	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (148)	278:09	51:46
33	NORDEX N175/6.X 6800 175.0 !-! hub: 164,5 m (TOT: 252,0 m) (149)	307:24	65:53

Total times in Receptor wise and WTG wise tables can differ, as a WTG can lead to flicker at 2 or more receptors simultaneously and/or receptors may receive flicker from 2 or more WTGs simultaneously.

SHADOW - Map

0 2,5 5 7,5 10km

Map: EMD OpenStreetMap, Print scale 1:125 000, Map center Lithuanian TM LKS94-LKS94 (LT) East: 556 240 North: 6 169 750

New WTG Shadow receptor

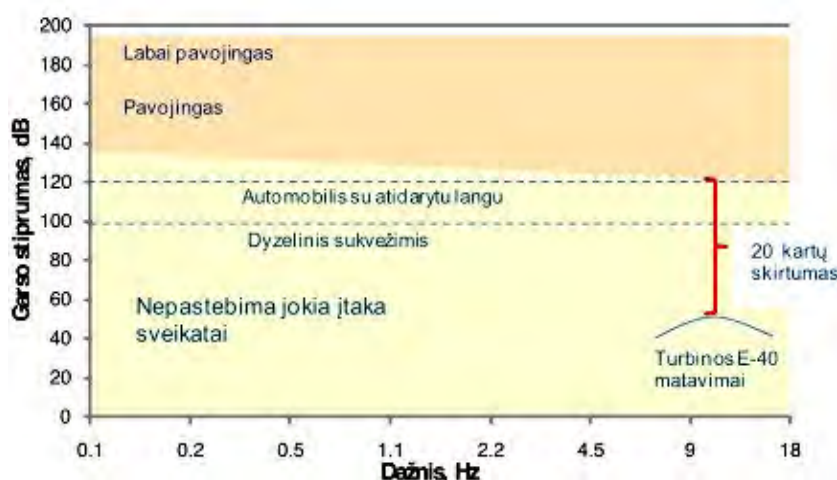
Flicker map level: Elevation Grid Data Object: be_fono_EMDGrid_0.wpg (1)

Infragarsas

Lietuvos higienos normoje HN 30:2009 „Infragarsas ir žemo dažnio garsai: ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose“ (Žin., 2009, Nr. 38-1466) apibrėžti reikalavimai dėl infragarso įvertinimo matavimais, tačiau nereglamentuojami prognozavimo metodai, kuriais galėtų būti atliktas planuojamos ūkinės veiklos skleidžiamo infragarso ir žemo dažnio garsų prognostinis įvertinimas gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose, todėl planuojamos ūkinės veiklos prognostinis infragarso vertinimas modeliavimo būdu neįmanomas. Vėjo elektrinių atitiktis HN 30:2009 gali būti įvertinama tik pastačius statinius.

Infragarsas – tai žmogui negirdimos garso bangos, kurių dažnis mažesnis nei 16 Hz. Apatinė infragarso dažnio riba neapibrėžta (~0,001 Hz). Žemo dažnio garsas – nuo 16 iki 200 Hz dažnio garsas. Žmogaus ausis yra jautri garsui, kurio dažnis yra nuo 20 Hz iki 20000 Hz. Ausies jautrumas žemiems dažniams mažėja, taigi, pagaunamas gali būti tik labai stiprus infragarsas (prie 20 Hz dažnio jis turi būti virš 70 dB). Infragarso šaltiniai sutinkami gamtoje – tai atmosferos turbulencija, vėjas, perkūnija, ugnikalnių išsiveržimai, žemės drebėjimai, o pramonėje – tai transporto priemonių, pastatų, vėjo elektrinių, staklių žemadažnės vibracijos, reaktyviniai varikliai, sprogimai, pabūklų šūviai, grandioziniai koncertai. Infragarsas ore, vandenyje, Žemės plutoje ir t.t. sugeriamas ir sklaidomas silpnai, todėl sklinda labai toli.

Savijautos sutrikimai gali atsirasti tik tada, kai žmonių buvimo vietose infragarsas viršija 120 dB lygį. Tačiau tokio stiprumo infragarso vėjo elektrinė nesukelia (3 pav.). Vienų tyrimų metu infragarsas buvo matuojamas 100-250 m nuo elektrinės esant labai stipriam vėjui. Šių tyrimų metu buvo nustatytas tik 70 dB(A) infragarso stiprumas. Esant normalioms vėjo sąlygoms jis buvo 50 dB(A). Tai yra 22 kartus mažiau lyginant su infragarso stiprumu, kuris gali sukelti neigiamą poveikį. Natūralus infragarso fonas esant stipriam vėjui (priklausomai nuo vietovės) taip pat yra maždaug toks pats kaip vėjo elektrinės skleidžiamas infragarsas. Taigi, dėl vėjo elektrinių skleidžiamo infragarso poveikio visuomenės sveikatai nebus.

3 pav. Vėjo elektrinių ir kitų šaltinių sukeltas infragarsas. Šaltinis: www.wind-energie.de

Reikėtų taip pat pažymėti, kad Europos Sąjunga dar nėra priėmusi direktyvos dėl infragarso, todėl atliekant minėtus tyrimus vadovautasi atitinkamu Vokietijos standartu DIN 45680. Lietuvoje nustatyti ribiniai infragarso dydžiai pilnai atitinka Vokietijos standarte numatytus ribinius dydžius.

Vokietijoje ir kitose Europos šalyse nebuvo nei vieno atvejo, kad vėjo elektrinės projektas būtų sustabdytas dėl neatitikimo infragarso ir žemo dažnio garso reikalavimams. Taip pat nebuvo nei vieno atvejo, kad veikiančios elektrinės būtų viršijusios nustatytus infragarso ir žemo garso reikalavimus. Europos šalyse vėjo elektrinių sukeltas infragarsas ir žemo dažnio garsas iš viso nėra diskusijų objektas, nes tarp ekspertų yra paplitusi vienpusė nuomonė, kad šiuolaikinės vėjo turbinos skleidžia tik leidžiamo stiprumo infragarsą.

Elektromagnetinė spinduliuotė

Elektriniai laukai paprastai yra sukuriami aukštos įtampos elektros perdavimo linijų aplinkoje. Po trifazės elektros perdavimo linija esantis elektrinis laukas stipriausias viduryje tarp dviejų atramų, nes dėl išlinkimo ten būna mažiausias atstumas nuo žemės. Magnetinio lauko stiprumas linijos aplinkoje priklauso nuo linijos apkrovos, t. y. nuo jos laidais tekančios srovės. Po linija sukurta magnetinė indukcija yra maždaug 10 mT vienam laidui tekančios srovės kiloamperui dydžio ir turi gana sudėtingą struktūrą. Remiantis higienos norma HN 104:2011 „Gyventojų sauga nuo elektros oro linijų sukuriamų elektrinių laukų“ elektrinio lauko stipriai ir jų poveikio žmogui trukmė turi būti ne didesnė kaip:

- gyvenamųjų ir visuomeninės paskirties pastatų viduje - 0,5 kV/m - buvimo trukmė neribojama;
- gyvenamoji aplinka - 1 kV/m - buvimo trukmė neribojama.

Nuolatinės srovės sukuria nuolatinius stiprius magnetinius laukus. Apie laidus kuriais teka šimtų ir tūkstančių amperų srovė, susidaro stacionarus šimtų A/m stiprumo laukas. Jis nėra ryškiai juntamas, bet srovę įjungiant ar išjungiant, šis laukas staigiai kinta ir arti esančiose grandinėse gali indukuoti stiprias antrines sroves. Pagal analogiškų vėjo elektrinių techninius duomenis generatoriaus, veikiančio pilna galia EML energijos srauto tankis (SLV) yra lygus $24 \mu\text{W}/\text{cm}^2$. Šis tankis matuojamas 1 m atstumu nuo generatoriaus. Elektros lauko stipris 1 m atstumu nuo generatoriaus siekia 8 kV/m. Kadangi generatorius yra gondoloje, aukštai virš žemės, EML stipris, kuris kinta pagal kubinę atstumo priklausomybę, visiškai neturės poveikio aplinkai, nes neviršys leistinos normos – 15 kV/m ir netgi nesieks 0,5 kV/m. Todėl galime teigti, kad neigiamo poveikio elektromagnetinės spinduliuotės (elektromagnetinių laukų susidarymo) aspektu nebus. Pagrindinis galimas neigiamas elektromagnetinio lauko poveikis galėtų būti tik įrenginius aptarnaujantiems darbuotojams. Todėl privalomos tokio elektromagnetinio lauko poveikio mažinimo priemonės galėtų būti: generatoriaus išjungimas, atliekant vėjo elektrinių apžiūros darbus, arba vėjo elektrinių priežiūros darbų apribojimas veikiant generatoriui.

Statybos užbaigimo procedūros etape turės būti atliekami triukšmo, infragarso ir žemo dažnio garsų laboratoriniai matavimai artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje: apie 623 m (adresu Pienagalio k. 9, 29309 Pienagalys, Troškūnų sen., Anykščių r. sav.) nuo vėjo elektrinės Nr. V32.

Poveikį aplinkai mažinančių priemonių aprašymas

Aplinkos apsaugos agentūros 2023-09-18 raštu Nr. (30-2)-A4E-9474 priimtame „Sprendimas dėl iki 250 MW galios vėjo elektrinių parko Anykščių rajono savivaldybėje, Troškūnų seniūnijos, Kanapynės, Pelyšėlių I, Surdegio, Naujasėdžio, Vidugirių, Pelyšėlių II, Gerkiškių, Pienagalio, Latavėnų, Motiejūnų, Dubriškio, Pakapės kaimuose, Karčekų viensėdyje, Viešintų seniūnijos, Antalinos, Putino, Medinų, Laičių, Maldeikių, Čiunkių, Juodžgalio, Griežionių kaimuose statybos ir eksploatavimo poveikio aplinkai“ poveikio aplinkai vertinimo numatytos ir vykdant projektą bus taikomos šios poveikį aplinkai mažinančios priemonės:

1. Statybos etape vėjo elektrinėse bus įrengiama į vėjo elektrinės kontrolės sistemą integruota šešėliavimo mažinimo (angl. shadow shut-down) sistema, kurios tikslas yra sumažinti šešėlio mirgėjimą gyvenamojoje aplinkoje. Ši sistema intensyviausios saulės valandomis stabdys vėjo elektrinių sukimąsi ir leis eliminuoti šešėlių mirgėjimą gyvenamų sodybų teritorijose.
2. Vėjo elektrinių statybos metu statybinių medžiagų, nukasto dirvožemio sandėliavimo, statybinės technikos, automobilių stovėjimo aikštelės nebus įrengiamos paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose.
3. Techninio projekto rengimo metu projektuojamų kelių, požeminio elektros kabelio tiesimo sprendiniai bus detalizuoti, kuriame bus užtikrinta, kad sprendiniai nepažeistų Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatų, tame tarpe, ir kad nepatektų į pakrantės apsaugos juostas.
4. Vėjo elektrinių eksploatacijos metu alyvų (iš mechanizmų) ar kuro avarinių išsiliejimo atveju numatoma naudoti birų smėlį (tinka naftos angliavandeniliams ir cheminėms medžiagoms surinkti), smėlio maišus,

sorbentus, kurie taikomi likviduojant naftos angliavandenilių išsiliejimą.

5. Prieš atliekant žemės darbus statybos aikštelėje, klojant kabelius ar įrengiant privažiavimo kelius viršutinis derlingas dirvožemio sluoksnis bus nustumtas ir atskirai saugomas, o baigus darbus paskleistas teritorijos ar privažiavimo kelio pakraščių rekultivavimui/ sutvarkymui, atsėjant žole erozijos stabdymui.

6. Vėjo elektrinėse (VE02, VE03, VE04) numatoma įrengti paukščių aptikimo-reagavimo sistemas (pvz.: BIOSECO, Biodiv-Wind, Sens of Life, DTBird, ZSW, BirdVision, Boulder Imaging ir kt. analogiškų įmonių produktus.

7. Numatoma įrengti dirbtines perėjimo vietas (mažiesiems ereliams rėksniams, juodiesiems gandrums, vapsvaėdžiams) už vėjo elektrinių parko ribų, pirmenybę teikiant PAST Šimonių giria. Planuojama iškelti 3 naujus dirbtinius lizdus juodiesiems gandrums ir 3 naujus dirbtinius lizdus mažiesiems ereliams rėksniams, 3 naujus dirbtinius lizdus vapsvaėdžiams, 3 naujus dirbtinius lizdus 7 baltiesiems gandrums, su miškų valdytojais (savininkais) ir su Aukštaitijos saugomų teritorijų direkcija suderintose vietose.

9 Eksploatuojant vėjo elektrines stebėsenos metu nustačius reikšmingą vėjo elektrinių poveikį bus taikomas vėjo elektrinių stabdymas poveikį patyrusių saugomų paukščių rūšių (plėšriųjų paukščių, juodųjų gandrų, kitų jautrių rūšių) maitinimosi, intensyvios paukščių migracijos valandomis.

10. PŪV vietoje ir gretimose teritorijose bus vykdomi paukščių stebėsenos tyrimai ir žūstančių paukščių monitoringas pagal stebėsenos programą, parengtą atsižvelgiant į 2.9 skyriuje pateiktus stebėsenos metmenis.

11. Vėjo elektrinių eksploatacijos metu šikšnosparnių apsaugai numatoma kasmet bent 1 kartą nušienauti pievas, ne mažesniu kaip bokšto aukščio spinduliu aplink vėjo elektrines, kad teritorija netaptų patraukli šikšnosparniams.

12. Siekiant pagerinti šikšnosparnių veisimosi sąlygas, sudaryti migracijų metu saugiai dienos šikšnosparniams ir išlaikyti juos vasaros metu saugiu atstumu nuo vėjo elektrinių parko reikia iškelti specialius inkilus jiems už vėjo elektrinių parko ribų. Tikslinga iškelti ne mažiau kaip 90 inkilų, juos keliant po 3 į vieną medį (3 inkilų iškėlimo vietovės). Siekiant nukreipti migruojančius šikšnosparnius aplenkiant vėjo elektrinių parką, iškelti ne mažiau kaip 30 (10x3 vnt. grupelėmis) specialių dienojimo inkilų šikšnosparniams tam numatytose teritorijose (teritorijos bus numatomos atliekant monitoringą, PŪV organizatorius vietas pagal poreikį derins su miškų urėdijomis ar saugomų teritorijų direkcija).

13. Vėjo elektrinėse (VE01, VE02 ir VE04) statomose arčiau kaip 200 m nuo miško pakraščio ar vandens telkinio kranto nuo pat jų eksploatavimo pradžios turi būti taikomas vėjo elektrinės išjungimas tamsiu paros metu, nuo saulės nusileidimo iki aušros (išskyrus naktis, kai vėjo greitis didesnis kaip 6 m/s, taip pat lyjant stipriam lietai bei kai oro temperatūra naktį nesiekia +7 oC). Priemonės taikymas galėtų būti nutrauktas toms vėjo elektrinėms, prie kurių tris metus iš eilės vykdomas šikšnosparnių monitoringas parodytų, kad stebimų vėjo elektrinių aplinka nėra svarbi šikšnosparniams ir vėjo elektrinės jiems nedaro reikšmingo poveikio. Renkami turi būti ne tik stebėjimo/praskridimo atvejai, bet ir registruojami žuvusių šikšnosparnių duomenys.

14. Statybos metu žemės paviršių pažeidžiantys teritorijos parengimo VE02 statybai darbai ir triukšmingi šių VE statybos darbai (pvz.: pamatų, kabelių kasimas ekskavatoriumi, žemių stumdymai buldozeriais, polių kalimas ir pan.) nebus vykdomi balandžio – liepos mėn. laikotarpiu, taip išvengiant paukščių trikdymo paukščių veisimosi metu.

15. Įrengus vėjo elektrinių parką, siekiant akivaizdžiai įsitikinti ar įrengtos vėjo elektrinės nedaro neigiamo poveikio migruojantiems ir perintiems paukščiams, pagal suderintą su institucijomis programą bent trejus metus bus vykdoma paukščių stebėseną, įskaitant žūvančių paukščių monitoringą įrengto vėjo elektrinių parko ribose. Žuvusių paukščių ar šikšnosparnių skaičiui pasiekus reikšmingo poveikio lygmenį bus taikomos papildomos neigiamą poveikį mažinančios priemonės. Jeigu pirmųjų trijų vėjo elektrinių parko darbo metų laikotarpiu bus

nustatyti reikšmingo poveikio paukščiams ar šikšnosparniams atvejai, dėl kurių reikės taikyti papildomas apsaugos priemonės, žuvančių paukščių ir šikšnosparnių stebėjimas pagal suderintą monitoringo programą turės būti tęsiamas ir vėlesniais metais, kol nebus įsitikinta, kad pritaikytos papildomos priemonės reikšmingam poveikiui išvengti yra veiksmingos.

Vanduo, nuotekos

Aprūpinimas vandeniu ir nuotekų tvarkymas – neprojektuojami. Pastovių darbo vietų nenumatoma.

Atliekos

Technologinis procesas	Atliekos						Atliekų saugojimas objekte		Numatomi atliekų tvarkymo būdai
	pavadinimas	kiekis, t.	agregatinis būvis (kietas, skystas, pastos)	Kodas pagal atliekų sąrašą	statistinės klasifikacijos kodas	pavojingumas	Laikymo sąlygos	Didžiausias kiekis	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Statybinės atliekos	Maišytos statybos ir griovimo atliekos	1	K	17 09 04	12.13	N	Statybos aikštelėje	1	Pagal atestuotą-registruotą atliekų tvarkytoją
	Medis	0.1	K	17 02 01	07.53	N	Statybos aikštelėje	0.1	Perdirbimas antriniam panaudojimui (energijos gavymui)
	Betonas, gelžbetonis, plytos	0.5	K	17 01 01	12.11	N	Statybos aikštelėje	0.5	Pagal atestuotą-registruotą atliekų tvarkytoją
	Metalas	0.1	K	17 04 05	06.11	N	Statybos aikštelėje	0.1	Pridavimas perdirbimui

Statybinių atliekų apskaita ir tvarkymas statybvietyje turi būti vykdoma Atliekų tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka. Atliekų susidarymo apskaita vykdoma elektroniniu būdu, naudojantis GPAIS, pildant atliekų susidarymo apskaitos žurnalą (Atliekų susidarymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklės, patvirtintos 2018-12-16). Susidariusios atliekos atliekų tvarkytojui pagal sudarytą rašytinės formos sutartį dėl atliekų naudojimo ir (ar) šalinimo perduodamos Atliekų tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka, GPAIS užpildant atliekų vežimo lydraštį. Atliekų tvarkytojui perduotas atliekų kiekis atliekų susidarymo apskaitos žurnale apskaitomas automatiškai, atliekų tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka įvykdžius atliekų perdavimo procedūrą.

Statybvietyje turi būti rūšiuojamos susidarančios perdirbimui tinkamos atliekos ir pakartotiniam naudojimui tinkamos konstrukcijos (medžiagos), rūšiuojamos kitos atliekos - antrinės žaliavos, pavojingos atliekos. Nepavojingos statybinės atliekos gali būti saugomos statybvietyje ne ilgiau kaip vienerius metus nuo jų susidarymo dienos, tačiau ne ilgiau kaip iki statybos darbų pabaigos. Pavojingos statybinės atliekos gali būti saugomos statybvietyje ne ilgiau kaip 6 mėnesius nuo jų susidarymo, tačiau ne ilgiau kaip iki statybos darbų pabaigos taip, kad nekeltų pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai. Pavojingos statybinės atliekos turi būti pažymėtos spec. joms skirtu ženkliniu, skysto agregatinio būvio atliekos privalo būti laikomos uždaroje talpyklose/cisternose, kieto agregatinio būvio atliekos – uždaruose konteneriuose, birios atvirai sandėliuojamos atliekos – ant nepralaidžios dangos.

Susidarantys atliekų kiekiai statybos metu bus tikslinami. Atliekų išvežimo sutartys Rangovo sąskaita privalo būti sudarytos tik su atestuotomis - registruotomis įmonėmis, turinčiomis tos kategorijos atliekas tvarkančios įmonės registracijos pažymėjimą.

Statybvietyje turi būti išrūšiuotos ir atskirai laikinai laikomos susidarančios atliekos:

1. komunalinės atliekos – maisto likučiai, tekstilės gaminiai, kitos buitinės ir kitokios atliekos, kurios savo pobūdžiu ar sudėtimi yra panašios į buitines atliekas;
2. inertinės atliekos – betonai, plytos, keramika ir kitos atliekos, kuriose nevyksta jokie pastebimi fizikiniai, cheminiai ar biologiniai pokyčiai;
3. perdirbti ir pakartotinai naudoti tinkamos atliekos, antrinės žaliavos – pakuotės, popierius, stiklas, plastikas ir kitos tiesiogiai perdirbti tinkamos atliekos ir (ar) perdirbti ar pakartotinai naudoti tinkamos iš atliekų gautos medžiagos;
4. pavojingosios atliekos – tirpikliai, dažai, klijai, dervos, jų pakuotės ir kitos kenksmingos, degios, sprogstamosios, esdinančios, toksiškos, sukeliančios koroziją ar turinčios kitų savybių, galinčių neigiamai įtakoti

aplinką ir žmonių sveikatą;

5. netinkamos perdirbti atliekos (izoliacinės medžiagos, akmens vata ir kt.).

Vykdant planuojamą ūkinę veiklą atliekų susidarymas nenumatomas.

Elektrotechnikos sprendiniai

Kabeliavimo dalis parengta atskiru projektu „Elektros tinklų 30 kV kabelių linijų Anykščių r. sav., statybos projektas“ (UAB „Energetikos projektai“). Šiuo projektu išspręsti viso vėjo elektrinių parko prijungimo klausimai.

Vėjo elektrinių generatoriai atitiks generatorių reglamentą Nr. EUR-Lex - 32016R0631 - EN - EUR-Lex (europa.eu) ir LITGRID AB išduotas technines sąlygas 2024-03-28 Nr. 24SD-1350 ir visus kitus galiojančius teisės aktus. Vėjo elektrinių techninės specifikacijos pateiktos aiškinamojo rašto dalyje „Vėjo elektrinių techniniai duomenys“.

Statinio projekto vadovas

Norbertas Jadello

atestato Nr. A1731, išduotas 2015-03-25

(vardas, pavardė, parašas, kvalifikacijos atestato arba pažymos Nr., data)

NEKILNOJAMOJO TURTO REGISTRO DUOMENŲ BAZĖS IŠRAŠAS

2025-05-26 11:23:40

1. Nekilnojamojo turto registre įregistruotas turtas:

Registro Nr.: **44/1576546**
Registro tipas: **Žemės sklypas**
Sudarymo data: **2013-01-16**
Anykščių r. sav., Troškūnų sen., Pienagalio k.

2. Nekilnojamieji daiktai:

2.1

Žemės sklypas
Anykščių r. sav., Troškūnų sen., Pienagalio k.
Unikalus daikto numeris: **4400-2553-3306**
Žemės sklypo kadastro numeris ir kadastro vietovės pavadinimas: **3410/0003:66 Aukštakalnio k.v.**
Daikto pagrindinė naudojimo paskirtis: **Žemės ūkio**
Žemės sklypo naudojimo būdas: **Kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai**
Žemės sklypo plotas: **32.8068 ha**
Žemės ūkio naudmenų plotas viso: **29.9689 ha**
Iš jo: ariamos žemės plotas: **29.9689 ha**
Kelių plotas: **0.7314 ha**
Vandens telkinių plotas: **1.0944 ha**
Kitos žemės plotas: **1.0121 ha**
Nusausintos žemės plotas: **31.0633 ha**
Žemės ūkio naudmenų na. umo balas: **33.1**
Matavimų tipas: **Žemės sklypas suformuotas atliekant kadastrinius matavimus**
Vidutinė rinkos vertė: **85600 Eur**
Vidutinės rinkos vertės nustatymo data: **2025-05-13**
Vidutinės rinkos vertės nustatymo būdas: **Masinis vertinimas**
Kadastro duomenų nustatymo data: **2011-11-26**

3. Daikto priklausiniai iš kito registro: įrašų nėra

4. Nuosavybė:

4.1.

Nuosavybės teisė
Savininkas: [redacted]
Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.**
Įregistravimo pagrindas: **2013-11-11 Valstybinės žemės sklypo pirkimo - pardavimo sutartis Nr. 1-2260**
Įrašas galioja: **Nuo 2013-11-28**

5. Valstybės ir savivaldybių žemės patikėjimo teisė: įrašų nėra

6. Kitos daiktinės teisės:

6.1.

Ilgalaikė nuoma (emphyteusis)
Nuomininkas: **UAB "Surdegio vėjas", a.k. 304961362**
Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.**
Įregistravimo pagrindas: **2025-05-19 Sutartis Nr. 1256**
Įrašas galioja: **Nuo 2025-05-26**

6.2.

Užstatymo teisė (superficies)
Užstatymo teisės turėtojas: **UAB "Surdegio vėjas", a.k. 304961362**
Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.**
Įregistravimo pagrindas: **2025-05-19 Sutartis Nr. 1256**
Įrašas galioja: **Nuo 2025-05-26**

6.3.

Kelio servitutas - teisė važiuoti transporto priemonėmis (tarnaujantis)
Servituto unikalus Nr.: **100-029-175**
Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.**
Įregistravimo pagrindas: **2025-05-19 Sutartis Nr. 1256**
Plotas: **11838.00 kv. m**
Įrašas galioja: **Nuo 2025-05-26**

6.4.

Servitutas - teisė tiesti, aptarnauti, naudoti požemines, antžemines komunikacijas (tarnaujantis)
Servituto unikalus Nr.: **100-029-176**
Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.**
Įregistravimo pagrindas: **2025-05-19 Sutartis Nr. 1256**
Plotas: **2397.00 kv. m**
Įrašas galioja: **Nuo 2025-05-26**

6.5.

Kelio servitutas - teisė važiuoti transporto priemonėmis, naudotis pėsčiųjų taku, varyti galvijas (tarnaujantis)
Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.**
Įregistravimo pagrindas: **2012-12-28 Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimas Nr. 38SK-(14.38.110.)-921**
Plotas: **0.6696 ha**
Aprašymas: **Teisė važiuoti transportu, naudotis taku, varyti galvijas, paž. simboliu "S2"**
Įrašas galioja: **Nuo 2013-04-03**

6.6.

Kelio servitutas - teisė važiuoti transporto priemonėmis, naudotis pėsčiųjų taku, varyti galvijas (tarnaujantis)
Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.**
Įregistravimo pagrindas: **2012-12-28 Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimas Nr. 38SK-(14.38.110.)-921**
Plotas: **0.0618 ha**
Aprašymas: **Teisė važiuoti transportu, naudotis taku, varyti galvijas, paž. simboliu "S1"**
Įrašas galioja: **Nuo 2013-04-03**

7. Juridiniai faktai:

7.1

Sudaryta nuomos sutartis
Nuomininkas: UAB "Surdegio vėjas", a.k. 304961362
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.
Įregistravimo pagrindas: 2022-12-06 Nuomos sutartis Nr. EB-22/12/06-01
2024-02-04 Sutartis
2025-03-19 Sutartis
Įrašas galioja: Nuo 2025-03-20
Terminas: Iki 2121-12-07

7.2

Bendroji jungtinė sutuoktinių nuosavybė
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.
Įregistravimo pagrindas: 2013-11-11 Valstybinės žemės sklypo pirkimo - pardavimo sutartis Nr. 1-2260
Įrašas galioja: Nuo 2013-11-28

8. Žymos:

8.1

Teritorija, kurioje taikomos SŽNS, neįregistruota Nekilnojamojo turto registre: dirvožemio apsauga žemės ūkio paskirties žemės sklypuose (VI skyrius, keturioliktasis skirsnis)
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.
Įregistravimo pagrindas: 2019-06-06 Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas Nr. XIII-2166
2019-12-19 Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymas Nr. 3D-711
Plotas: 29.9689 ha
Įrašas galioja: Nuo 2023-01-01

8.2.

Teritorija, kurioje taikomos SŽNS, neįregistruota Nekilnojamojo turto registre: melioruotos žemės ir melioracijos statinių apsaugos zonos (VI skyrius, antrasis skirsnis)
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.
Įregistravimo pagrindas: 2019-06-06 Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas Nr. XIII-2166
2019-12-19 Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymas Nr. 3D-711
Plotas: 31.0633 ha
Įrašas galioja: Nuo 2023-01-01

8.3.

Teritorija, kurioje taikomos SŽNS, neįregistruota Nekilnojamojo turto registre: kelių apsaugos zonos (III skyrius, antrasis skirsnis)
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.
Įregistravimo pagrindas: 2019-06-06 Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas Nr. XIII-2166
2019-12-19 Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymas Nr. 3D-711
Plotas: 1.4398 ha
Įrašas galioja: Nuo 2023-01-01

8.4.

Apribojimas pagal Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinąjį įstatymą neperleisti 5 metus žemės sklypo žemės
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.
Įregistravimo pagrindas: 2013-11-11 Valstybinės žemės sklypo pirkimo - pardavimo sutartis Nr. 1-2260
Įrašas galioja: Nuo 2013-11-28

8.5

Apribojimas pagal Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinąjį įstatymą nekeisti pagrindinės žemės naudojimo paskirties 5 metus
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.
Įregistravimo pagrindas: 2013-11-11 Valstybinės žemės sklypo pirkimo - pardavimo sutartis Nr. 1-2260
Įrašas galioja: Nuo 2013-11-28

9. Teritorijos, kuriose taikomos SŽNS, įrašytos į NTK kadastro duomenų byloje įrašytų duomenų pagrindu: įrašų nėra

10. Daikto registravimas ir kadastro žymos:

10.1

Suformuotas naujas (daikto registravimas)
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.
Įregistravimo pagrindas: 2012-01-16 Nekilnojamojo daikto kadastro duomenų byla
2012-12-28 Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimas Nr. 38SK-(14.38.110.)-921
Įrašas galioja: Nuo 2013-04-03

10.2

Kadastrinius matavimus atliko (kadastro žyma)
Valstybės įmonė Valstybės žemės fondas, a.k. 120093212
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-2553-3306, aprašytas p. 2.1.
Įregistravimo pagrindas: 2008-06-19 Kvalifikacijos pažymėjimas Nr. 2M-M-377
2012-01-16 Nekilnojamojo daikto kadastro duomenų byla
Įrašas galioja: Nuo 2013-04-03

11. Duomenys apie įregistruotas teritorijas, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos: įrašų nėra

12. Registro pastabos ir nuorodos: įrašų nėra

13. Kita informacija: įrašų nėra

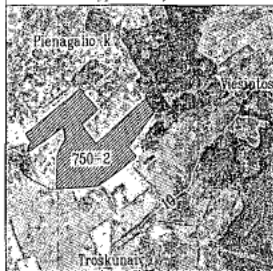
14. Informacija apie duomenų sandoriui tikslinimą:

14.1.

Duomenys patikslinti 2025-05-13, užsakymo Nr. 44028303
Patikslinimas galioja iki: 2025-06-11
Patikslinimas atliktas: [redacted]

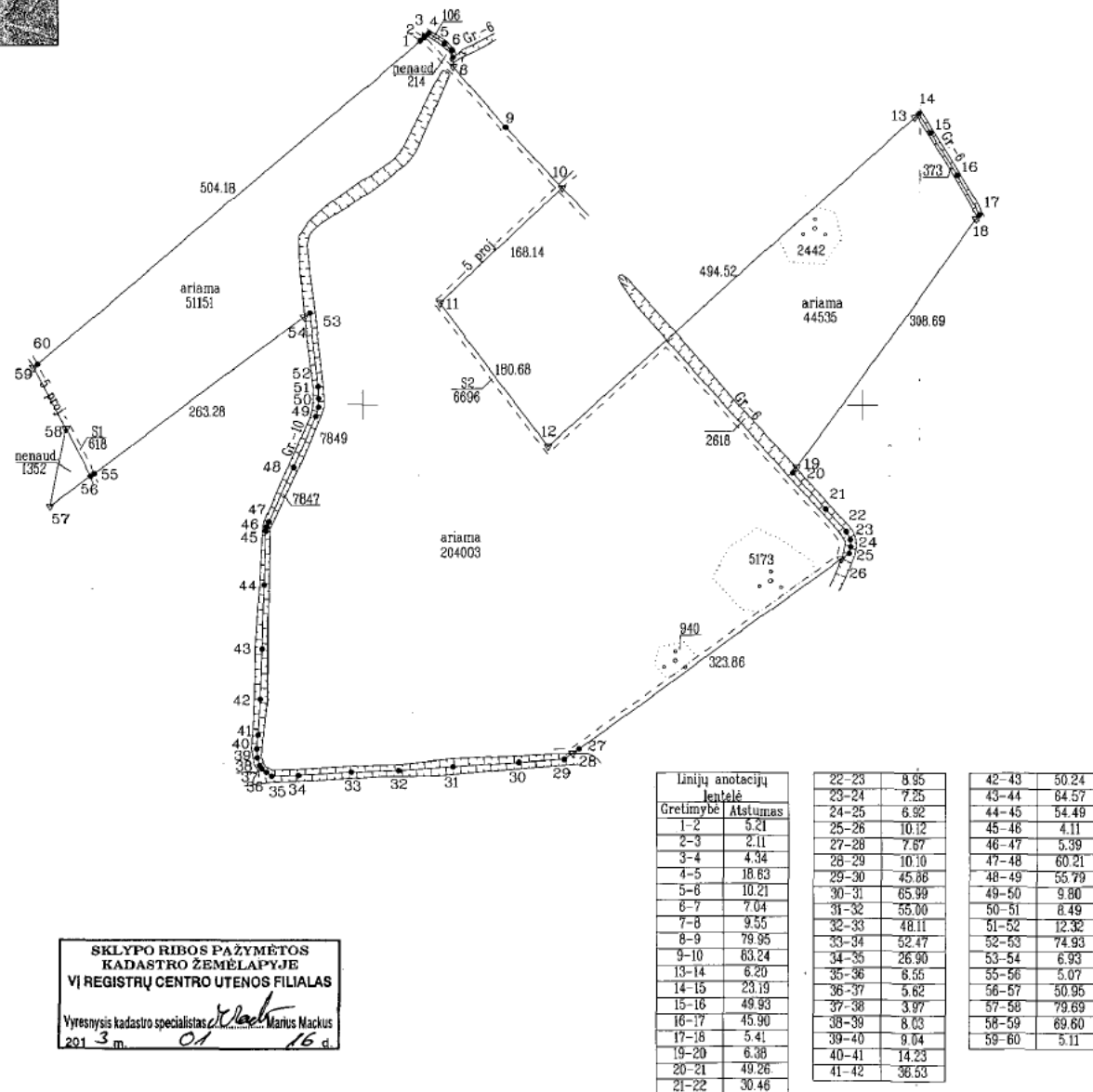
44/1576546

Žemės sklypo išdėstymo schema

ŽEMĖS SKLYPO PLANAS M 1:5000 Sklypo plotas 328068 m²

X-6166500
Y-560500

SKLYPO RIBOS PAŽYMĖTOS
KADASTRO ŽEMELAPYJE
VI REGISTRŲ CENTRO UTENOS FILIALAS

Vyresnysis kadastro specialistas *[Signature]* Marius Mackus
2013 m. 01 16 d.

Kadastrs:	vieta	Aukštakalnis	bloks	sklyps
Zemes sklypa kadastra Nr.			3 4 1 0 0 0 0 3	66

Gatvė, namo Nr.	
Kaimas (miestelis)	Pienagalis
Seniūnija	Troškūnų
Miestas (rajonas)	Anykščių
Apskritis	Utenos

Gretimybė	Gretimo žemės sklypo kadastro Nr.	Pastabos
1-4	3410/0003.42	
2-10	projekt. Nr. 737-1	
10-14	3410/0003.24	
14-17	3410/0003.77	
17-25	3410/0003.6	
25-29	3410/0003.78	
29-30		5 metrų pločio kelias
30-55	projekt. Nr. 758-3	
55-56		5 metrų pločio kelias
56-57	projekt. Nr. 758-3	
57-58	projekt. Nr. 758-4	
58-59	3410/0003.35	
59-60		5 metrų pločio kelias
60-1	3410/0003.42	

Su paženklinimais vietovėje žemės sklypo ribomis, aprašytomis 2011 m.
11 mėn. 25 d. žemės sklypo paženklinimo-parodymo akte, ir nustatyti plotu sutinku:
Žemės savininkas (naudotojas):

(vardas, pavardė) (parašas) (data)

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos	Anykščių skyriaus
ANYKŠČIŲ žemėtvarkos skyrius	Vedėjas
Patikrinęs: vyr. specialistas	Dainius Petrauskas
Suderino: vedėjas	(parašas)
(pareigos)	(parašas)
(vardas, pavardė)	(data)

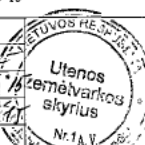
VŽF

VĮ VALSTYBĖS ŽEMĖS FONDAS

UTENOS ŽEMĖTVARKOS SKYRIUS

Kvalifikacijos pažymėjimas Nr.2M-M-377, išd. 2008 06 19

Pareigos	Parašas	Vardas, pavardė	Data
Skyriaus viršininkas		Virmantas Gokas	2013.11.16
Inžiniere		Virginija Imbrasiene	2013.11.16
Inžinierius		Tomas Bražiūnas	2013.11.16

ŽEMĖS SKLYPO PLANAS M 1:5000

Sklypo plotas 328068 m²

Žemės sklypo kadastro Nr. 3410000366

KOORDINACIŲ ŽINIARAŠTIS

Koordinacių sistema LKS-1994			
Taško Nr.	Kodas	X	Y
1	R	6166366.07	560557.30
2	R	6166369.44	560561.27
3	R	6166370.81	560562.88
4	R	6166373.62	560566.19
5	R	6166363.38	560581.75
6	R	6166356.49	560589.29
7	R	6166349.54	560590.44
8	R	6166340.00	560590.88
9	R	6166279.54	560643.19
10	R	6166218.40	560699.67
11	R	6166102.63	560577.74
12	R	6165957.85	560685.84
13	R	6166290.41	561051.84
14	R	6166294.58	561056.43
15	R	6166274.83	561068.59
16	R	6166232.40	561094.91
17	R	6166192.64	561117.83
18	R	6166188.24	561114.68
19	R	6165937.40	560934.77
20	R	6165932.22	560931.05
21	R	6165895.46	560963.84
22	R	6165872.61	560983.98
23	R	6165864.72	560988.21
24	R	6165857.47	560988.46
25	R	6165850.69	560987.08
26	R	6165844.70	560978.93
27	R	6165653.03	560717.88
28	R	6165648.49	560711.70
29	R	6165642.51	560703.56
30	R	6165639.62	560657.79
31	R	6165635.14	560591.95
32	R	6165631.35	560537.08
33	R	6165628.95	560489.03
34	R	6165625.85	560436.65
35	R	6165624.90	560409.77
36	R	6165629.07	560404.72
37	R	6165632.65	560400.39
38	R	6165635.86	560398.05

SKLYPO CENTRO KOORDINATĖS			
Koordinacių sistema		Koordinatės X/Y	Planšetų nomenklatūra
Sistema, kurioje vykdyti matavimai		X=6165931 Y=560571	72/53
Valstybinė LKS-1994		X=6165931 Y=560571	72/53

Žiniaraštį sudarė 2M-M-377, išd.2008-06-19 (kvalifikacijos pažymėjimo Nr.)	(parašas)	Virmantas Gokas (vardas ir pavardė)	2008.11.15 (data)
---	-----------	--	----------------------

DUOMENYS APIE ŽEMĖS NAUDOJIMO APRIBOJIMUS				
Eil. Nr.	Kodas	Apribojimo sk. Nr.	Apribojimai	Žemės plotas, m ²
1	2	II	Kelių apsaugos zonos	14398
2	21	XXI	Žemės sklypai, kuriuose įrengtos valstybei priklausios melioracijos sistemos bei įrenginiai	310633
3	52	LII	Dirvožemio apsauga	299689

SERVITUTAS				
Eil. Nr.	Servituto Nr.	Kodas	Servituto rūšis	Plotas m ²
1	S1	214	Kelio servitutas - teisė važiuoti transporto priemonėmis, leisti naudotis pėsčiųjų taku, vartyti galvijas (tarnaujantis daiktas)	618
2	S2	214	Kelio servitutas - teisė važiuoti transporto priemonėmis, leisti naudotis pėsčiųjų taku, vartyti galvijas (tarnaujantis daiktas)	6696

Ištrauka iš Lietuvos Administracinių teisų pažeidimų kodekso:

47 straipsnis. Pastovių žemėnaudos riboženklų sunaikinimas arba gadinimas - užtraukia baudą nuo dviejų šimtų penkiasdešimties iki penkių šimtų litų.

48 straipsnis. Geodezinio pagrindo punkto bei markšiderystės ženklų sunaikinimas arba gadinimas - užtraukia baudą nuo penkių šimtų iki vieno tūkstančio litų.

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, mob. tel. +370 682 92653, el. p. aaa@gamta.lt, <https://aaa.lrv.lt/>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „Ekostruktūra“
el. p. info@ekostruktura.lt

Į 2023-09-01 Nr. 23-578

UAB „Vašuokėnų vėjas“
el. p. anysciujejas@gmail.com

Adresatams pagal sąrašą

SPRENDIMAS

DĖL IKI 250 MW GALIOS VĖJO ELEKTRINIŲ PARKO ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE, TROŠKŪNŲ SENIŪNIJOS, KANAPYNĖS, PELYŠĖLIŲ I, SURDEGIO, NAUJASĖDŽIO, VIDUGIRIŲ, PELYŠĖLIŲ II, GERKIŠKIŲ, PIENAGALIO, LATAVĖNŲ, MOTIEJŪNŲ, DUBRIŠKIO, PAKAPĖS KAIMUOSE, KARČEKŲ VIENSĖDYJE, VIEŠINTŲ SENIŪNIJOS, ANTALINOS, PUTINO, MEDINŲ, LAIČIŲ, MALDEIKIŲ, ČIUNKIŲ, JUODŽGALIO, GRIEŽIONIŲ KAIMUOSE STATYBOS IR EKSPLOATAVIMO POVEIKIO APLINKAI

2023-

Nr. (30-2)-A4E-

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

UAB „Vašuokėnų vėjas“, Pušyno g. 18A, Vaidlonių k., Troškūnų sen., Anykščių r. sav., LT-29300, tel. +37068011140, el. p. anysciujejas@gmail.com.

2. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

UAB „Ekostruktūra“, Raudondvario pl. 288A-9, LT-47164 Kaunas, tel. +370 607 23980, el. p. info@ekostruktura.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas, poveikio aplinkai vertinimo atlikimo teisinis pagrindas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalį, nurodant Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 1 priedo punktą(-us) ir (arba) nurodant atsakingos institucijos priimtą atrankos išvadą, kad privalomas poveikio aplinkai vertinimas (data, rašto Nr.) arba saugomų teritorijų institucijos reikšmingumo išvadą, kad poveikis gali būti reikšmingas (data, rašto Nr.).

Planuojama ūkinė veikla (toliau – PŪV) – iki 250 MW galios vėjo elektrinių parko Anykščių rajono savivaldybėje, Troškūnų seniūnijos, Kanapynės, Pelyšėlių I, Surdegio, Naujasėdžio, Vidugirių, Pelyšėlių II, Gerkiškių, Pienagalio, Latavėnų, Motiejūnų, Dubriškio, Pakapės kaimuose, Karčėkų viensėdyje, Viešintų seniūnijos, Antalinos, Putino, Medinų, Laičių, Maldeikių, Čiunkių, Juodžgalio, Griežionių kaimuose statyba ir eksploatavimas.

PŪV atitinka Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (suvestinė redakcija nuo 2022-01-20 iki 2022-07-07) (toliau – PAV įstatymas) 2 priedo 3.8.1

papunktį: įrengiamos 3 vėjo elektrinės, kurių bent vienos aukštis 50 m (matuojant iki aukščiausio konstrukcijų taško) ar daugiau. PŪV organizatorius, vadovaudamasis PAV įstatymo 7 straipsnio 11 dalimi, atlieka PŪV poveikio aplinkai vertinimą be atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūros.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta (apskritis, savivaldybė, seniūnija; miestas, miestelis, kaimas ar viensėdis; gatvė).

PŪV žemės sklypai (unikalus Nr. 4400-0124-5523, 4400-0099-9111, 4400-4637-0712, 3468-0001-0099, 4400-2853-0996, 4400-1663-5195, 4400-1661-9670, 4400-1663-3302, 4400-1663-2570, 4400-1663-2238, 4400-2553-3306, 4400-2456-6790, 4400-2456-1439, 3410-0002-0113, 4400-2574-1875, 4400-2702-0695, 3482-0001-0028, 3452-0001-0109, 4400-0760-7925, 4400-0173-0132, 4400-1553-2637, 3484-0001-0148, 4400-2838-5919, 3484-0001-0516, 4400-0693-8180, 3484-0001-0050, 3484-0001-0045, 4400-2839-2378, 3401-0002-0072, 3401-0002-0008, 3401-0002-0086) išsidėstę Anykščių rajono savivaldybės Troškūnų seniūnijos Kanapynės, Pelyšėlių I, Surdegio, Naujasėdžio, Vidugirių, Pelyšėlių II, Gerkiškių, Pienagalio, Latavėnų, Motiejūnų, Dubriškio kaimų, Karčekų viensėdžio ir Viešintų seniūnijos Antalinos, Putino, Medinų, Laičių, Maldeikių, Čiunkių, Juodžgalio kaimų teritorijose. Žemės sklypų naudojimo paskirtis – žemės ūkio. Su žemės sklypų savininkais, kur bus statomos vėjo elektrinės, bus sudaromos sutartys dėl žemės nuomos ir/ar išmokamos kompensacijos arba žemės sklypai išperkami.

Vadovaujantis Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo dokumento, patvirtinto Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. 1-TS-322 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo patvirtinimo“ (toliau – Bendrasis planas), Inžinerinės infrastruktūros plėtros brėžinio sprendiniais, PŪV teritorija patenka į numatytas vėjo elektrinių plėtros zonas. Pagal Bendrojo plano sprendinius, didžioji dalis planuojamų vėjo elektrinių patenka į žemės ūkio teritorijų zonas ir jų naudojimo prioritetus (ZU/Ue – Žemės ūkis/Ekstensyvi (dispersiška) urbanizacija ir ZU/Ur – Žemės ūkis/Renovacinė (palaikomoji) urbanizacija) bei miškų ir miškingų teritorijų zona. Visose šiose zonose vėjo elektrinės patenka į vėjo elektrinėms išskirtas teritorijas. Visos vėjo elektrinės numatomos tik žemės ūkio paskirties sklypuose. Į Bendrajame plane numatytas rekreacines teritorijas nepatenka.

Vadovaujantis Kupiškio rajono savivaldybės bendrojo plano, patvirtinto Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2013 m. spalio 24 d. sprendimu Nr. TS-220 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano patvirtinimo“, sprendiniais (kadangi planuojamo vėjo elektrinių parko dalis yra šalia Kupiškio r. sav. teritorijos ribos, t.y. nuo Kupiškio r. sav. teritorijos ribos vėjo elektrinės Nr. 1 statybos vieta nutolusi apie 230 m atstumu, o žemės sklypas, kuriame bus statoma minėta vėjo elektrinė, ribojasi su Kupiškio r. sav. teritorija), su PŪV vieta besiribojančių ir artimoje aplinkoje esančių Kupiškio rajono teritorijų naudojimo paskirtis yra žemės ūkio teritorijos, kurios rekomenduojamos ateityje užsodinti mišku (Z2) bei miškų ūkio teritorijos (M2 ir M1), taip pat artimoje vėjo elektrinėms aplinkoje nėra numatyta gyvenamųjų teritorijų plėtra.

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas (pagrindiniai techniniai ir ekonominiai rodikliai, svarstytos alternatyvos ir pan.).

PŪV metu numatoma pastatyti 33 vėjo elektrines. Numatoma bendra planuojamo vėjo elektrinių parko generuojama galia sieks iki 250 MW. Vėjo elektrinių statybai bus naudojamos dalys pagamintos gamyklose, kurios bus atvežamos ir statybos vietoje vyks jų montavimas. Suformavus pamatus ant jų montuojami vėjo elektrinių bokštai, po to montuojamos kitos konstrukcijos – rotorius ir mentės surenkami ant žemės ir visa konstrukcija keliama bei pritvirtinama bokšto viršuje.

Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje analizuoti vėjo elektrinių modeliai:

- vienos vėjo elektrinės nominali galia 6,8 MW, rotoriaus diametras – 163 m, bokšto aukštis – 135-169 m, bendras konstrukcijos aukštis – 220-252 m, maksimalus keliamas triukšmo lygis – 106,4 dBA;

- vienos vėjo elektrinės nominali galia 6,6 MW, rotoriaus diametras – 170 m, bokšto aukštis – 135-169 m, bendras konstrukcijos aukštis – 220-252 m, maksimalus keliamas triukšmo lygis – 106,0 dBA;

- vienos vėjo elektrinės nominali galia 7,2-8 MW, rotoriaus diametras – 172 m, bokšto aukštis – 135-169 m, bendras konstrukcijos aukštis – 220-252 m, maksimalus keliamas triukšmo lygis – 106,9 dBA;

- vienos vėjo elektrinės nominali galia 7,2 MW, rotoriaus diametras – 162 m, bokšto aukštis – 135-169 m, bendras konstrukcijos aukštis – 220-252 m, maksimalus keliamas triukšmo lygis – 105,5 dBA;

- vienos vėjo elektrinės nominali galia 6,4 MW, rotoriaus diametras – 164 m, bokšto aukštis – 135-169 m, bendras konstrukcijos aukštis – 220-252 m, maksimalus keliamas triukšmo lygis – 107,0 dBA;

- vienos vėjo elektrinės nominali galia 6,1 MW, rotoriaus diametras – 158 m, bokšto aukštis – 135-169 m, bendras konstrukcijos aukštis – 220-252 m, maksimalus keliamas triukšmo lygis – 107,0 dBA.

Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nagrinėjama ir „nulinė“ alternatyva, t. y. veiklos nevykdymo alternatyva. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad PŪV poveikis vertinamas atsižvelgiant į maksimalų galimą įrengiamų vėjo elektrinių skaičių, t. y. atskiros vietos alternatyvos neformuojamos ir nenagrinėjamos. Poveikio aplinkai vertinimas atliekamas blogiausiam numatomam scenarijui pagal planuojamų vėjo elektrinių techninius matmenis ir galimą triukšmo lygį. Rengiant techninius projektus vėjo elektrinių modeliai ar jų techninės charakteristikos (bokšto aukščiai) gali kisti, tačiau jų bendras aukštis negali būti didesnis nei 252 m, o maksimalus generuojamas garso galios lygis prie 10 m/s greičio vėjo bus ne didesnis kaip 106,9 dBA.

Informacija apie produkciją, energijos, žaliavų, cheminių medžiagų naudojimą

PŪV metu vėjo elektrinių mechanizmų veiklai užtikrinti bus naudojami šie eksploataciniai skysčiai: rotorijų ir transformatorinių pastočių alyva. Tepalai naudojami/keičiami mechanizmų viduje, todėl naftos produktams iš vėjo elektrinės patekti į aplinką/dirvožemį nėra galimybės.

Informacija apie atliekų susidarymą ir tvarkymą

Nedidelis atliekų kiekis gali susidaryti vėjo elektrinių techninės priežiūros ir remonto metu. Techninio aptarnavimo metu susidariusios atliekos bus rūšiuojamos, surenkamos ir perduodamos atitinkamoms pagal atliekų rūšį atliekas tvarkančioms įmonėms.

Numatoma, kad pasibaigus vėjo elektrinių eksploatavimo laikotarpiui demontuota technologinė įranga bei atskiros įrangos dalys bus utilizuojamos pagal tuo metu galiojančius teisės aktų reikalavimus. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad už atliekų utilizavimą atsakingas veiklos vykdytojas.

Informacija apie PŪV poveikį žemei (jos paviršius ir gelmės), dirvožemiui, vandeniui

Planuojamoje teritorijoje yra keletas paviršinio vandens telkinių – Viešinto, Vašuokėnų, Meiluškių ežerai, Viešintos, Šakos upės, Bražiuko, Bikenio, Šakos, Raizgio, Latavos, Griežos, Viešintos, Vašuokos, Pelyšos upeliai, taip pat melioraciniai grioviai. Vėjo elektrinių įrengimo vietos išdėstytos toliau nuo vandens telkinių. Artimiausias vandens telkinys (upelis Grieža) nuo PŪV yra nutolęs apie 50 m atstumu. Planuojamos vėjo elektrinės nepatenka į potvynių grėsmės ir rizikos teritorijas. Numatoma, kad vėjo elektrinių statyba, įskaitant laikinas statybų aikšteles, nebus vykdoma pakrantės apsaugos juostoje.

Naudingųjų iškasenų telkinių ar jų išteklių plotų planuojamo vėjo elektrinių parko teritorijoje nėra. Iki artimiausio naudingųjų išteklių telkinio – parengtinai išžvalgytų Grumbinų durpių telkinio (Nr. 220) ir Didžiuliškių durpių telkinio (Nr. 383) – nuo artimiausių vėjo elektrinių yra apie 540 m atstumai. Numatoma, kad vykdant vėjo elektrinių statybas, įrengiant privažiavimo kelius ir tiesiant elektros kabelį bus nuimamas derlingo dirvožemio sluoksnis, saugomas ir vėliau panaudojamas teritorijos rekultivacijai.

Informacija apie PŪV poveikį kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei

Kraštovaizdis, saugomos teritorijos. Pagal Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015-10-02 įsakymu Nr. D1-703 „Dėl nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano“ (toliau – Tvarkymo plano), kraštovaizdžio vizualinio estetinio potencialo brėžinio sprendinius, PŪV vietos patenka į V1H2-d ir V0H2-d indeksais pažymėtus kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipus. Pagal Bendrojo plano Kraštovaizdžio, rekreacijos ir turizmo plėtros brėžinį, dalis planuojamų vėjo elektrinių (VE2-VE7) patenka į savivaldybės lygmens panoramos apžvalgos taško (Rakutėnų) apžvalgos lauką, tačiau, vadovaujantis Bendrojo plano sprendiniais, Rakutėnų regyklai ir iš jos apžvelgiamai panoramai, Bendrajame plane nurodyti reglamentai dėl panoraminio vaizdo užgožimo ar skaidymo nėra taikomi vėjo elektrinių planavimui ir statybai. Artimiausias kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškas yra apžvalgos aikštelė prie Mikierių atodangos (mažiausias atstumas nuo PŪV apie 12,71 km), nutolęs daugiau nei 1,69 km (10x169 m) atstumu, todėl reikšmingas neigiamas poveikis kraštovaizdžiui nenumatomas. 1,69 km atstumu nuo analizuojamų vėjo elektrinių įrengimo vietų nėra kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų, įtrauktų į Aplinkos ministro patvirtintą Vertingiausių Lietuvos kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų sąrašą.

PŪV teritorija nepatenka į draustinių, rezervatų, „Natura 2000“ ar kitas saugomas teritorijas. Artimiausia saugoma „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbi teritorija – Viešinto ežeras (LTANY0023) – nuo analizuojamos teritorijos yra nutolusi apie 0,73-1,18 km atstumu. Artimiausia Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbi teritorija – Šimonių giria (LTANY0013) – nuo vėjo elektrinių nutolusi 1,2-3,2 km atstumu. Anykščių regioninis parkas nuo artimiausios vėjo elektrinės yra nutolęs ~ 4,9 km atstumu.

Biologinė įvairovė. Vėjo elektrinės nepatenka į Europos Bendrijos svarbos natūralias pievų ir miškų buveines, jos yra išsidėsčiusios visoje nagrinėjamoje teritorijoje 250-620 m atstumu. Vėjo elektrinių įrengimas saugomų rūšių augavietėse ar radavietėse nenumatomas.

PŪV teritorijoje buvo vykdomi paukščių (2022 metais balandžio – birželio mėnesiais) ir šikšnosparnių (2022 metais gegužės – spalio mėn. mėnesiais) stebėjimai. Pagal atliktus stebėjimus nustatyta, kad planuojamo vėjo elektrinių parko teritorija yra vidutiniškai patraukli paukščiams veisimosi metu. Teritorijoje perintiems kai kurių retų ir saugomų rūšių paukščiams vėjo elektrinių parko poveikis gali būti reikšmingai neigiamas (juodajam gandrui, mažajam ereliui rėksniui, tetervinui, vapsvaėdžiui, pievinei lingei, sketsakaliui) ir dėl šios priežasties atsisakoma statyti dalies vėjo elektrinių, numatytos poveikio mažinimo ir kompensavimo priemonės. PŪV teritorija nėra labai svarbi migruojančių žąsų, paprastųjų pempių, dirvinių sėjiku sankaupų formavimuisi ir mitybai, nes migracijos metu dėl esamos žemėnaudos didelių sankaupų nestebėta. PŪV teritorija nėra reikšmingai svarbi paukščių migracijai, gausūs migracijos srautai nesusidaro.

Šikšnosparnių rūšinė įvairovė planuojamame vėjo elektrinių parke buvo didelė, aptiktos 8 rūšys, tačiau VE3, VE4, VE6-VE8, VE9, VE12, VE14-VE26, VE28-VE31, VE33, VE36, VE37 teritorijoje nenustatytos šikšnosparnių veisimosi kolonijos, nenustatyti žymūs migracijų srautai, negausu patrauklių mitybinių teritorijų, todėl planuojamas vėjo elektrinių parkas poveikio veisimosi, maitinimosi laikotarpiu ir migracijų metu šikšnosparnių rūšims neturės.

Informacija apie PŪV poveikį materialinėms vertybėms

Numatoma maksimaliai panaudoti esamus kelius, nuo kurių iki planuojamų vėjo elektrinių įrengimo vietų bus įrengti privažiavimai. Esami lauko keliai, kurie bus naudojami vėjo elektrinių įrengimui ir aptarnavimui pagal poreikį bus sustiprinti ir, jei statybų metu bus pažeisti, atstatyti. Vėjo elektrinių sugeneruotos elektros energijos perdavimui į elektros tinklus bus tiesiami požeminiai kabeliai iki 330 kV elektros oro linijos, planuojant transformatorinę pastotę žemės sklype Anykščių r. sav., Troškūnų sen., Nakonių k., kad. Nr. 4400-5495-9416, kadastro Nr. 3480/0002:313, pagal AB Litgrid prijungimo sąlygas. Elektros kabelių tiesimui per privačius žemės sklypus bus reikalinga gauti rašytinį žemės savininko sutikimą, o valstybinėje žemėje – Nacionalinės žemės tarnybos sutikimą. Privažiavimo keliai ir elektros kabeliai planuojami taip, kad nebūtų pažeisti teisės aktų reikalavimai.

Rengiant techninį vėjo elektrinių įrengimo projektą bus išlaikomas melioracijos sistemos funkcionalumas – projektavimo metu, esant poreikiui, bus rengiamas atskiras melioracijos sistemų atstatymo ir pertvarkymo projektas.

Informacija apie PŪV poveikį nekilnojamosioms kultūros vertybėms

Artimiausi kultūros paveldo objektai nuo PŪV – Pelyšėlių kapinynas (kodas 16155), Naujasėdžio kapinynas (kodas 17151), Antalinos dvaro sodybos fragmentai (kodas 50), Surdegio stačiatikių Šv. Dvasios vyrų vienuolyno ir Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios pastatų kompleksas (kodas 42223) ir k.t. – nutolę 0,33 km ir didesniu atstumu. Dėl sąlyginai nedidelio atstumo nuo vėjo elektrinių iki nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, buvo atlikta vėjo elektrinių vizualizacija. Atsižvelgiant į atliktų vizualizacijų rezultatus, neigiamas poveikis nenustatytas, vėjo elektrinės blokuos esami želdiniai, arba vėjo elektrinės bus menkai matomos dėl kitų įvertintų aspektų, todėl kultūros paveldo objektams statomos vėjo elektrinės reikšmingo neigiamo poveikio neturės.

Informacija apie PŪV poveikį visuomenės sveikatai

Artimiausia gyvenamoji aplinka/teritorija (Anykščių r. sav., Viešintų sen., Maldeikių k. 2) nuo vėjo elektrinių nutolusi apie 298 m atstumu, nuo transformatorinės pastotės artimiausia gyvenamoji aplinka (Anykščių r. sav., Troškūnų sen., Mileikiškių k., Troškūnų g. 3) nutolusi apie 306 metrų atstumu.

Triukšmo sklaidos skaičiavimai atlikti „CADNA A“ programa. Pagal atliktus triukšmo sklaidos skaičiavimus nustatyta, kad planuojamų vėjo elektrinių triukšmo lygis 40 metrų atstumu nuo artimiausių gyvenamųjų sodybų pastatų visais paros periodais neviršys 45 dB(A) ribos, ir neviršys Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ (toliau – HN 33:2011), nustatytų triukšmo ribinių dydžių (L_{dienos} – 55 dBA, L_{vakaro} – 50 dBA, $L_{nakties}$ – 45 dBA). Triukšmo lygio skaičiavimai nuo transformatorinės pastotės taip pat parodė, kad artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje (40 m atstumu) nakties periodu triukšmo lygis siektų iki 38,2 dB(A) ir neviršytų HN 33:2011 nustatytų normų.

Į planuojamo UAB „Vašuokėnų vėjas“ vėjo elektrinių parko artimą aplinką (5 km spinduliu) patenka dalis kito suplanuoto UAB „Raguvėlės vėjas“ vėjo elektrinių parko vėjo elektrinių, todėl buvo atlikti suminiai triukšmo skaičiavimai. Įvertinus PŪV sąveiką su gretimybėje planuojamomis vėjo elektrinėmis nustatyta, kad suminis triukšmo poveikis nepasireikš dėl pakankamai didelių atstumu (apie 2,4 km) tarp vėjo elektrinių.

Šešėliavimo poveikio vertinimui Lietuvoje sukurtų ir patvirtintų metodikų nėra, todėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pasirinktas Vokietijos standartų rekomenduojamas leistinas šešėliavimo ribinis lygis, t. y. maksimaliai 30 val./metus arba 30 min./dieną. Šešėliavimo sklaidos skaičiavimai buvo atlikti kompiuterine WindPro (versija 3.4) programa. Atlikto šešėliavimo sklaidos modeliavimo rezultatai parodė, kad pastačius analizuojamas vėjo elektrines su blogiausiais techniniais parametrais (didžiausi rotorai, aukščiausios vėjo elektrinės), yra planuojami viršijimai 15-oje sodybų. Prognozuojama šešėliavimo trukmės svyruotų nuo 30 val. 46 min. iki 105 val. 09 min. per metus. Atsižvelgiant į gautus rezultatus yra numatoma, kad planuojamos vėjo elektrinės bus eksploatuojamos su automatine į vėjo elektrinės kontrolės sistemą integruota šešėliavimo reguliavimo „shadow shutdown“ sistema, kuri užtikrins tinkamą vėjo elektrinių šešėliavimo kontroliavimą ir vėjo elektrinių stabdymą. Pritaikius šešėliavimo mažinimo priemonę („shadow shutdown“ mechanizmą), šešėliavimo trukmė artimiausiose gyvenamosiose aplinkose neviršys 30 val. per metus.

Informacija apie PŪV riziką dėl ekstremaliųjų įvykių ir situacijų

PŪV metu bus statomos ir eksploatuojamos žinomų gamintojų vėjo elektrinės, kurios testuotos įvairiomis klimato ir tektoninio aktyvumo sąlygomis. Gaisro ir kitų ekstremaliųjų situacijų galimybei išvengti bus taikomos šios rizikos valdymo priemonės: atliekami žvalgybiniai inžineriniai geologiniai

tyrimai; kiekvienoje vėjo elektrinėje bus sumontuotos automatinio valdymo, automatinio stabdymo, apsaugos nuo žaibo, signalinė apšvietimo sistemos ir kt.

6. Priemonių, numatomam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo padariniams likviduoti. Pateikiamas šių priemonių aprašymas, nurodant kokiam planuojamame ūkinės veiklos etape jos bus numatytos ir įgyvendintos (pvz., statybą leidžiančio dokumento, leidimo naudoti žemės gelmių išteklius arba ertmes, taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo, taršos leidimo ar kitų įstatymuose nurodytų leidimų išdavimo etape, veiklos vykdymo etape, veiklos nutraukimo etape).

6.1. Statybos etape vėjo elektrinėse bus įrengiama į vėjo elektrinės kontrolės sistemą integruota šešėliavimo mažinimo (*angl. shadow shut-down*) sistema, kurios tikslas yra sumažinti šešėlio mirgėjimą gyvenamoje aplinkoje. Ši sistema intensyviausios saulės valandomis stabdys vėjo elektrinių sukimąsi ir leis eliminuoti šešėlių mirgėjimą gyvenamų sodybų teritorijose.

6.2. Vėjo elektrinių statybos metu statybinių medžiagų, nukasto dirvožemio sandėliavimo, statybinės technikos, automobilių stovėjimo aikštelės nebus įrengiamos paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose.

6.3. Techninio projekto rengimo metu projektuojamų kelių, požeminio elektros kabelio tiesimo sprendiniai bus detalizuoti, kuriame bus užtikrinta, kad sprendiniai nepažeistų Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatų, tame tarpe, ir kad nepatektų į pakrantės apsaugos juostas.

6.4. Vėjo elektrinių eksploatacijos metu alyvų (iš mechanizmų) ar kuro avarinių išsiliejimų atveju numatoma naudoti birų smėlį (tinka naftos angliavandeniliams ir cheminėms medžiagoms surinkti), smėlio maišus, sorbentus, kurie taikomi likviduojant naftos angliavandenilių išsiliejimą.

6.5. Prieš atliekant žemės darbus statybos aikštelėje, klojant kabelius ar įrengiant privažiavimo kelius viršutinis derlingas dirvožemio sluoksnis bus nustumtas ir atskirai saugomas, o baigus darbus paskleistas teritorijos ar privažiavimo kelio pakraščių rekultivavimui/ sutvarkymui, atsižinant žole erozijos stabdymui.

6.6. Vėjo elektrinės, siekiant efektyviai neutralizuoti vėjo elektrinių matomumą, bus dažomos pilka spalva, kuri jas maskuos aplinkoje, todėl elektrinės nedominuos kraštovaizdyje, susilies su dangaus fonu. VE19, VE21, VE22 stiebus dėl paukščių apsaugos, vėjo elektrinių statybos metu, numatoma nudažyti kontrastingomis spalvomis.

6.7. Atsižvelgiant, kad VENBIS pasiūlytoje 2 km apsaugos zonoje nuo PAST (Šimonių giria) vėjo elektrinės negali būti statomos, nes jų poveikis bus reikšmingas PAST saugomiems mažiesiems ereliams rėksniams ir juodiesiems gandrums, numatoma priemonė – nestatyti keturių arčiausiai PAST (Šimonių giria) esančių vėjo elektrinių (VE25, VE27, VE36 ir VE37).

6.8. Vėjo elektrinėse (VE8, VE9, VE11, VE12, VE19, VE20, VE21, VE22, VE26, VE28, VE32, VE33, VE34) numatoma įrengti paukščių aptikimo-reagavimo sistemas (pvz.: BIOSECO, Biodiv-Wind, Sens of Life, DTBird, ZSW, BirdVision, Boulder Imaging ir kt. analogiškų įmonių produktus).

6.9. Eksploatacijos metu sketsakalio apsaugai numatoma sumažinti grobio gausumą ir (ar) prieinamumą paukščiams VE4 ir jos rotoriaus poveikio aplinkoje auginant nepalankias maitintis kultūras (rapsas, kukurūzai), paliekant žemės ūkio paskirties žemę dirvonuoti, suariant ražienas, pašalinant vertikalias izoliuotas struktūras (pavienius medžius ir krūmus), laikinus pakilimus (biomasės, šiaudų ritinius).

6.10. Planuojamo vėjo elektrinių parko teritorija yra vidutiniškai patraukli paukščiams veisimosi metu. Teritorijoje perintiems kai kurių retų ir saugomų rūšių paukščiams vėjo elektrinių parko poveikis gali būti reikšmingas neigiamas (juodasis gandas, mažasis erelis rėksnys, tetervinas, vapsvaėdis, pievinė lingė, sketsakalis) ir dėl šios priežasties atsisakoma statyti dalies (13 iš vertintų 46).

6.11. Numatoma įrengti dirbtines perėjimo vietas (mažiesiems ereliams rėksniams, juodiesiems gandrums, vapsvaėdžiams) už vėjo elektrinių parko ribų, pirmenybę teikiant PAST Šimonių giria. Planuojama iškelti 3 naujus dirbtinius lizdus juodiesiems gandrums ir 3 naujus dirbtinius lizdus mažiesiems ereliams rėksniams, 3 naujus dirbtinius lizdus vapsvaėdžiams, 3 naujus dirbtinius lizdus

baltiesiems gandrums, su miškų valdytojais (savininkais) ir su Aukštaitijos saugomų teritorijų direkcija suderintose vietose.

6.12. Eksploatuojant vėjo elektrines stebėsenos metu nustatčius reikšmingą vėjo elektrinių poveikį bus taikomas vėjo elektrinių stabdymas poveikį patyrusių saugomų paukščių rūšių (plėšriųjų paukščių, juodųjų gandrų, kitų jautrių rūšių) maitinimosi, intensyvios paukščių migracijos valandomis.

6.13. PŪV vietoje ir gretimose teritorijose bus vykdomi paukščių stebėsenos tyrimai ir žūstančių paukščių monitoringas pagal stebėsenos programą, parengtą atsižvelgiant į 2.9 skyriuje pateiktus stebėsenos metmenis.

6.14. Vėjo elektrinių eksploatacijos metu šikšnosparnių apsaugai numatoma kasmet bent 1 kartą nušienauti pievas, ne mažesniu kaip bokšto aukščio spinduliu aplink vėjo elektrines, kad teritorija netaptų patraukli šikšnosparniams.

6.15. Siekiant pagerinti šikšnosparnių veisimosi sąlygas, sudaryti migracijų metu saugiai dienoti šikšnosparniams ir išlaikyti juos vasaros metu saugiu atstumu nuo vėjo elektrinių parko reikia iškelti specialius inkilus jiems už vėjo elektrinių parko ribų. Tikslinga iškelti ne mažiau kaip 90 inkilų, juos keliant po 3 į vieną medį (3 inkilų iškėlimo vietovės). Siekiant nukreipti migruojančius šikšnosparnius aplenkiant vėjo elektrinių parką, iškelti ne mažiau kaip 30 (10x3 vnt. grupelėmis) specialių dienojimo inkilų šikšnosparniams tam numatytose teritorijose (teritorijos bus numatomos atliekant monitoringą, PŪV organizatorius vietas pagal poreikį derins su miškų urėdijomis ar saugomų teritorijų direkcija).

6.16. Vėjo elektrinėse (VE1, VE2, VE5, VE10, VE11, VE13, VE32, VE34, ir VE35) statomose arčiau kaip 200 m nuo miško pakraščio ar vandens telkinio kranto nuo pat jų eksploatavimo pradžios turi būti taikomas vėjo elektrinės išjungimas tamsiu paros metu, nuo saulės nusileidimo iki aušros (išskyrus naktis, kai vėjo greitis didesnis kaip 6 m/s, taip pat lyjant stipriam lietai bei kai oro temperatūra naktį nesiekia +7 °C). Priemonės taikymas galėtų būti nutrauktas toms vėjo elektrinėms, prie kurių tris metus iš eilės vykdomas šikšnosparnių monitoringas parodytų, kad stebimų vėjo elektrinių aplinka nėra svarbi šikšnosparniams ir vėjo elektrinės jiems nedaro reikšmingo poveikio. Renkami turi būti ne tik stebėjimo/praskridimo atvejai, bet ir registruojami žuvusių šikšnosparnių duomenys.

6.17. Statybos metu žemės paviršių pažeidžiantys teritorijos parengimo VE4, VE8, VE20, VE26, VE28, VE34 statybai darbai ir triukšmingi šių VE statybos darbai (pvz.: pamatų, kabelių kasimas ekskavatoriumi, žemių stumdymai buldozeriais, polių kalimas ir pan.) nebus vykdomi balandžio – liepos mėn. laikotarpiu, taip išvengiant paukščių trikdymo paukščių veisimosi metu.

6.18. Vėjo elektrinių statybos metu siekiant apsaugoti tetervinus tuoktuvių metu kovo – gegužės mėn. nebus vykdomi jokie teritorijos parengimo VE19, VE21 ir VE22 statybai ir jų statybos darbai ar kitos su šiomis VE susijusios infrastruktūros (kelių, kabelių) įrengimo darbai. Siekiant apsaugoti kitus perinčius paukščius birželio-liepos mėn. nebus vykdomi žemės paviršių pažeidžiantys teritorijos parengimo šių VE statybai darbai ir triukšmingi jų statybos darbai.

6.19. Įrengus vėjo elektrinių parką, siekiant akivaizdžiai įsitikinti ar įrengtos vėjo elektrinės nedaro neigiamo poveikio migruojantiems ir perintiems paukščiams, pagal suderintą su institucijomis programą bent trejus metus bus vykdoma paukščių stebėseną, įskaitant žūvančių paukščių monitoringą įrengto vėjo elektrinių parko ribose. Žuvusių paukščių ar šikšnosparnių skaičiui pasiekus reikšmingo poveikio lygmenį bus taikomos papildomos neigiamą poveikį mažinančios priemonės. Jeigu pirmųjų trijų vėjo elektrinių parko darbo metų laikotarpiu bus nustatyti reikšmingo poveikio paukščiams ar šikšnosparniams atvejai, dėl kurių reikės taikyti papildomas apsaugos priemones, žūvančių paukščių ir šikšnosparnių stebėjimas pagal suderintą monitoringo programą turės būti tęsiamas ir vėlesniais metais, kol nebus įsitikinta, kad pritaikytos papildomos priemonės reikšmingam poveikiui išvengti yra veiksmingos.

7. Trumpas aplinkos stebėsenos (monitoringo) priemonių aprašymas, jei taikoma.

Paukščių ir šikšnosparnių monitoringas bus vykdomas pagal poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos 2.9 skyriuje „Stebėseną (monitoringą)“ pateiktus duomenis.

8. Pateiktos poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados (pobūdis, data, rašto Nr.).

8.1. Anykščių rajono savivaldybės administracija 2022-12-15 raštu Nr. 1-SD-3790 (6.43 E) pateikė išvadą, kad pritaria pateiktai poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir PŪV.

8.2. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio – Utenos teritorinis skyrius 2022-12-01 raštu Nr. 2PU-1239-(9.38-PU E) pateikė išvadą, kad pritaria poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir planuojamai veiklai.

8.3. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Utenos departamentas 2023-08-11 raštu Nr. (9-11 14.3.3 Mr)2-37402 pateikė išvadą, kad pritaria PŪV ir poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai.

8.4. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Panevėžio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba 2023-08-03 raštu Nr. 9.4-5-799 /2023(11.5.119 E) pateikė išvadą, kad pritaria poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir PŪV.

8.5. Aplinkos apsaugos agentūra pakvietė Valstybinę saugomų teritorijų tarnybą prie Aplinkos ministerijos dalyvauti PŪV poveikio aplinkai vertinimo procese, kaip poveikio aplinkai vertinimo subjekta. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2023-07-24 raštu Nr. V3-1333 nurodė, kad pritaria poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos kokybei ir neprieštaruja, kad PŪV būtų vykdoma.

9. Visuomenės informavimas ir dalyvavimas (kur, kada, kaip informuota ir dalyvavo visuomenė, apibendrintas suinteresuotos visuomenės pasiūlymų pobūdis pagal temas).

Informacija apie viešą visuomenės supažindinimą su poveikio aplinkai vertinimo ataskaita paskelbta Anykščių rajono savivaldybės administracijos skelbimų lentoje ir internetiniame puslapyje (2022-10-10), Anykščių rajono savivaldybės administracijos Troškūnų seniūnijos skelbimų lentoje (2022-10-11), Anykščių rajono savivaldybės Viešintų seniūnijos skelbimų lentoje (2022-10-10), Anykščių rajono laikraštyje „Anykšta“ (2022-10-15), Ataskaitos rengėjo UAB „Ekostruktūra“ internetiniame puslapyje: www.ekostruktura.lt, 2022-10-14 patalpintas skelbimas. Su ataskaita buvo galima susipažinti nuo 2022-10-17. Viešas visuomenės supažindinimas su poveikio aplinkai vertinimo ataskaita įvyko 2022 m. lapkričio 16 d. nuo 17:00 val. iki 18:55 val. Anykščių rajono savivaldybės patalpose III aukšte esančioje 304 salėje (adresu J. Biliūno g. 23, Anykščiai) ir internetinės vaizdo transliacijos būdu.

Per nustatytą terminą Aplinkos apsaugos agentūra iš suinteresuotos visuomenės pasiūlymų dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos ir PŪV poveikio aplinkai negavo.

10. Tarpvalstybinės konsultacijos (kur, kada, kaip vyko tarpvalstybinės konsultacijos, gautų pasiūlymų pobūdis).

PŪV nuo valstybinės sienos yra nutolusi apie 53 km atstumu. PŪV teritorija yra pakankamai nutolusi nuo valstybinės sienos su kitų šalių teritorijomis, todėl tarpvalstybinis poveikis nenumatomas.

11. Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo sąlygos, susijusios su atliktu poveikio aplinkai vertinimu:

11.1. PŪV užsakovas privalo savo lėšomis įgyvendinti ir vykdyti poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje ir šio sprendimo 6 punkte numatytas priemones neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti.

11.2. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį/nutraukti veiklą.

11.3. Vykdamas PŪV turi būti užtikrinta, kad nebus viršijami HN 33:2011 nustatyti triukšmo ribiniai dydžiai. Jei nustatyti triukšmo ribiniai dydžiai būtų viršijami, turi būti numatytos reikšmingo neigiamo poveikio išvengimo, sumažinimo ir/ar kompensavimo priemonės.

11.4. Jei poveikis biologinei įvairovei išlieka reikšmingas ir po visų papildomų poveikio mažinimo priemonių įdiegimo, vėjo elektrinė negali būti eksploatuojama laikotarpiu, kada ji gali daryti reikšmingą poveikį biologinei įvairovei. Taip pat, nustačius reikšmingą poveikį, vėjo elektrinė negali būti eksploatuojama kol neįdiegiamos numatytos poveikio mažinimo priemonės.

11.5. Paukščių ir šikšnosparnių monitoringą vykdyti pagal su Aplinkos apsaugos agentūra sudertą paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programą.

11.6. Veikla turi būti vykdoma vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis, Miškų įstatymo nuostatomis ir kitų teisės aktų nuostatomis.

11.7. Vykdamas PŪV, poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo pasirinktas Vokietijos standartų rekomenduojamas šešėliavimo ribinis lygis (maksimaliai 30 val./metus arba 30 min./dieną), gyvenamosiose teritorijose negali būti viršijamas. Jei šešėliavimo ribinis lygis būtų viršijamas, turi būti įgyvendintos papildomos reikšmingo neigiamo poveikio išvengimo, sumažinimo ir / ar kompensavimo priemonės.

12. Motyvai, kuriais buvo remtasi priimant sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai:

12.1. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą nagrinėję ir išvadas pateikę PŪV poveikio aplinkai vertinimo subjektai: Anykščių rajono savivaldybės administracija, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio – Utenos teritorinis skyrius, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Utenos departamentas, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Panevėžio priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, pateikė teigiamas išvadas dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos ir PŪV poveikio aplinkai.

12.2. PŪV teritorija nepatenka į draustinių, rezervatų, „Natura 2000“ ar kitas saugomas teritorijas. Artimiausia saugoma „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbi teritorija – Viešinto ežeras (LTANY0023) – nuo analizuojamos teritorijos yra nutolusi apie 0,73-1,18 km atstumu. Artimiausia Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbi teritorija – Šimonių giria (LTANY0013) – nuo vėjo elektrinių nutolusi 1,2-3,2 km atstumu. Anykščių regioninis parkas nuo artimiausios vėjo elektrinės yra nutolęs ~ 4,9 km atstumu. Laikantis Ataskaitoje numatytų priemonių neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti arba kompensuoti vėjo elektrinių parko poveikis Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms ir nacionalinėse saugomose teritorijose saugomoms gamtinėms vertybėms nenumatomas.

12.3. Pagal šio sprendimo 6 skyriuje numatytas paukščiams ir šikšnosparniams poveikio mažinimo priemones ir šio sprendimo 11 skyriuje nustatytas sąlygas, nenumatomas reikšmingas neigiamas poveikis paukščiams ir šikšnosparniams.

12.4. Pagal Tvarkymo plano sprendinius, PŪV nepatenka į išskirtus 27 ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealus ir vietas. Vadovaujantis Tvarkymo plano kraštovaizdžio vizualinio estetinio potencialo brėžinio sprendinius, PŪV vietos patenka į V1H2-d ir V0H2-d indeksais pažymėtus kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipus. Artimiausi kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškai yra apžvalgos aikštelė prie Mikierių atodangos, nutolus (atstumas nuo PŪV apie 12,71 km), Medžių lajų tako apžvalgos bokštas (atstumas nuo PŪV apie 16,25 km), nutolę daugiau nei 1,69 km (10x169 m) atstumu, todėl reikšmingas neigiamas poveikis kraštovaizdžiui nenumatomas. 1,69 km atstumu nuo analizuojamų vėjo elektrinių įrengimo vietų nėra kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų, įrašytų į Aplinkos ministro patvirtintą Vertingiausių Lietuvos kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų sąrašą.

12.5. Atliktus triukšmo sklaidos skaičiavimus nustatyta, kad triukšmo lygiai artimiausiose gyvenamosiose aplinkose 40 metrų atstumu nuo gyvenamųjų sodybų pastatų visais paros periodais

neviršys 45 dB(A) ribos (suminis triukšmo poveikis nenumatomas dėl didelių atstumų, >2,4 km). Pagal atliktus triukšmo sklaidos skaičiavimus nustatyta, kad PŪV sukeltas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje neviršys HN 33:2011 reglamentuojamų triukšmo ribinių dydžių.

12.6. Šešėliavimo poveikio vertinimui Lietuvoje sukurtų ir patvirtintų metodikų nėra, todėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pasirinktas Vokietijos standartų rekomenduojamas leistinas šešėliavimo ribinis lygis, t. y. maksimaliai 30 val./metus arba 30 min./dieną. Šešėliavimo sklaidos skaičiavimai buvo atlikti kompiuterine WindPro (versija 3.4) programa. Atlikto šešėliavimo sklaidos modeliavimo rezultatai parodė, kad pastačius analizuojamas vėjo elektrines su blogiausiais techniniais parametrais (didžiausi rotoriai, aukščiausios vėjo elektrinės), yra planuojami viršijimai 15-oje sodybų. Prognozuojama šešėliavimo trukmės svyravimų nuo 30 val. 46 min. iki 105 val. 09 min. per metus. Atsižvelgiant į gautus rezultatus yra numatoma, kad planuojamos vėjo elektrinės bus eksploatuojamos su automatinė į vėjo elektrinės kontrolės sistemą integruota šešėliavimo reguliavimo „shadow shutdown“ sistema, kuri užtikrins tinkamą vėjo elektrinių šešėliavimo kontroliavimą ir vėjo elektrinių stabdymą. Pritaikius šešėliavimo mažinimo priemonę („shadow shutdown“ mechanizmą), šešėliavimo trukmė artimiausiose gyvenamosiose aplinkose neviršys 30 val. per metus.

12.7. Nedidelis atliekų kiekis gali susidaryti vėjo elektrinių techninės priežiūros ir remonto metu. Techninio aptarnavimo metu susidariusios atliekos bus rūšiuojamos, surenkamos ir perduodamos atitinkamoms pagal atliekų rūšį atliekas tvarkančioms įmonėms. Numatoma, kad pasibaigus vėjo elektrinių eksploatavimo laikotarpiui demontuota technologinė įranga bei atskiros įrangos dalys bus utilizuojamos pagal tuo metu galiojančius teisės aktų reikalavimus.

12.8. PŪV metu vėjo elektrinių mechanizmų veiklai užtikrinti bus naudojami šie eksploataciniai skysčiai: rotorių ir transformatorinių pastochių alyva. Panaudotas tepalas/naftos produktai ištraukiamas ir supilamas į sandarias talpas, kurios išvežamos į pavojingų atliekų surinkimo įmonės utilizacijai pagal sutartį su tokias atliekas turinčia teisę tvarkyti įmone. Jei naftos produktai išsilietų elektrinės viduje, juos surenkama su specialia tepalo surinkimo medžiaga. Naftos produktams iš vėjo elektrinės patekti į aplinką/dirvožemį nėra galimybės.

12.9. Pagal poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktą informaciją, naudojant poveikį aplinkai mažinančias priemones ir vykdant sprendimo 11 punkte nustatytas sąlygas, PŪV įgyvendinimas nesukels reikšmingo neigiamo poveikio dirvožemiui, žemės paviršiui ir jos gelmėms, vandeniui, materialinėms vertybėms, nekilnojamosioms kultūros vertybėms, biologinei įvairovei, kraštovaizdžiui ir šių elementų tarpusavio sąveikai; PŪV sukeltų biologinių, cheminių ir fizikinių veiksnių reikšmingo neigiamo poveikio visuomenės sveikatai; reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai dėl PŪV ekstremaliųjų įvykių ir situacijų rizikos.

13. Sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai pobūdis (nurodoma, ar planuojama ūkinė veikla atitinka/neatitinka aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimus.).

Išnagrinėjus ir įvertinus poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą, remiantis poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadamis dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos ir PŪV poveikio aplinkai, atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis PAV įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2 punktu, priimamas sprendimas: UAB „Vašuokėnų vėjas“ PŪV – iki 250 MW galios vėjo elektrinių parko Anykščių rajono savivaldybėje, Troškūnų seniūnijos, Kanapynės, Pelyšėlių I, Surdegio, Naujasėdžio, Vidugirių, Pelyšėlių II, Gerkiškių, Pienagalio, Latavėnų, Motiejūnų, Dubriškio, Pakapės kaimuose, Karčekų viensėdyje, Viešintų seniūnijos, Antalinos, Putino, Medinų, Laičių, Maldeikių, Čiunkių, Juodžgalio, Griežionių kaimuose statyba ir eksploatavimas, įvykdžius šio sprendimo 6 ir 11 dalių priemones ir sąlygas, **atitinka** aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimus.

Sprendimas dėl PŪV poveikio aplinkai yra priimtas pagal pateiktą poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą, kuri paskelbta Aplinkos apsaugos agentūros tinklalapyje <https://aaa.lrv.lt/> nuorodoje *Poveikio*

aplinkai vertinimas (PAV) > 2023 metai > 9. Informacija apie priimtus sprendimus dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai 2023 m., ir yra šio sprendimo sudedamoji dalis.

14. Nurodoma sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai apskundimo tvarka.

Jūs turite teisę apskųsti šį sprendimą Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įteikimo dienos.

Direktorė

Milda Račienė

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS SPRENDIMO
DĖL IKI 250 MW GALIOS VĖJO ELEKTRINIŲ PARKO ANYKŠČIŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖJE, TROŠKŪNŲ SENIŪNIJOS, KANAPYNĖS, PELYŠĖLIŲ I, SURDEGIO,
NAUJASĖDŽIO, VIDUGIRIŲ, PELYŠĖLIŲ II, GERKIŠKIŲ, PIENAGALIO, LATAVĖNŲ,
MOTIEJŪNŲ, DUBRIŠKIO, PAKAPĖS KAIMUOSE, KARČEKŲ VIENSĖDYJE, VIEŠINTŲ
SENIŪNIJOS, ANTALINOS, PUTINO, MEDINŲ, LAIČIŲ, MALDEIKIŲ, ČIUNKIŲ,
JUODŽGALIO, GRIEŽIONIŲ KAIMUOSE STATYBOS IR EKSPLOATAVIMO POVEIKIO
APLINKAI ADRESATŲ SĄRAŠAS**

Anykščių rajono savivaldybės administracijai

Siunčiama per e. pristatymą

Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Sveikatos apsaugos ministerijos

Siunčiama per e. pristatymą

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos

Siunčiama per e. pristatymą

Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos

Siunčiama per e. pristatymą

Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos

Siunčiama per e. pristatymą

Kopija

Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos

Siunčiama per e. pristatymą

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Aplinkos apsaugos agentūra 188784898, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Sprendimas dėl iki 250 MW galios vėjo elektrinių parko Anykščių rajono savivaldybėje, Troškūnų seniūnijos, Kanapynės, Pelyšėlių I, Surdegio, Naujasėdžio, Vidugirių, Pelyšėlių II, Gerkiškių, Pienagalio, Latavėnų, Motiejūnų, Dubriškio, Pakapės kaimuose, Karčekų viensėdyje, Viešintų seniūnijos, Antalinos, Putino, Medinų, Laičių, Maldeikių, Čiunkių, Juodžgalio, Griežionių kaimuose statybos ir eksploatavimo poveikio aplinkai
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-09-18 Nr. (30-2)-A4E-9474
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Milda Račienė, Direktorius
Sertifikatas išduotas	MILDA RAČIENĖ, Aplinkos apsaugos agentūra LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-09-15 16:44:10 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-09-15 16:44:16 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2023-05-09 10:02:43 – 2026-05-08 10:02:43
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.74
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-09-18 08:26:24)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2023-09-18 08:26:24 DBSIS

TEISIŲ IR PAREIGŲ PERLEIDIMO SUTARTIS

2023 m. spalio 20 d., Vilnius

Šią teisių ir pareigų perleidimo sutartį (toliau – **Sutartis**) sudarė:

- (a) **UAB „Vašuokėnų vėjas“**, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus tinkamai įsteigta ir veikianti uždaroji akcinė bendrovė, juridinio asmens kodas 304960164, registruotos buveinės adresas Konstitucijos pr. 9-41, 09308 Vilnius, Lietuva (toliau – **Perleidėjas**), atstovaujama direktoriaus Giedriaus Avsiukevičiaus, veikiančio pagal įstatus; ir
- (b) **UAB „Surdegio vėjas“**, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus tinkamai įsteigta ir veikianti uždaroji akcinė bendrovė, juridinio asmens kodas 304961362, registruotos buveinės adresas Konstitucijos pr. 9-41, 09308 Vilnius, Lietuva (toliau – **Perėmėjas**), atstovaujama direktorės Ingos Baronienės, veikiančios pagal įstatus.

Toliau Perleidėjas ir Perėmėjas vadinami **Šalimis**, o kiekvienas atskirai – **Šalimi**.

Preambulė

- (A) Perleidėjas vykdė vėjo elektrinių parko vystymo darbus ir 2023-09-18 gavo Aplinkos apsaugos agentūros sprendimą Nr. (30-2)-A4E-9474 dėl UAB „Vašuokėnų vėjas“ Sprendimas dėl iki 250 MW galios vėjo elektrinių parko Anykščių rajono savivaldybėje, Troškūnų seniūnijos, Kanapynės, Pelyšėlių I, Surdegio, Naujasėdžio, Vidugirių, Pelyšėlių II, Gerkiškių, Pienagalio, Latavėnų, Motiejūnų, Dubriškio, Pakapės kaimuose, Karčekų viensėdyje, Viešintų seniūnijos, Antalinos, Putino, Medinų, Laičių, Maldeikių, Čiunkių, Juodžgalio, Griežionių kaimuose statybos ir eksploatavimo poveikio aplinkai vertinimo (toliau – **Raštas**);
  - (B) Dėl atsiskaitymo už šio Rašto perleidimą Šalys susitars atskiru rašytiniu susitarimu.
- 1. **Sutarties dalykas**
    - 1.1. Šia Sutartimi Perleidėjas perduoda Perėmėjui tik šiuos nagrinėtus poveikio aplinkai vertinimo taškus:
      - VE30 planuojamą sklype kad. Nr. 3410/0003:286;
      - VE31 planuojamą sklype kad. Nr. 3410/0002:289;
      - VE32 planuojamą sklype kad. Nr. 3410/0002:113;
      - VE33 planuojamą sklype kad. Nr. 3410/0002:42;
      - VE34 planuojamą sklype kad. Nr. 3482/0001:40;
      - VE35 planuojamą sklype kad. Nr. 3482/0001:28.
    - 1.2. Šia Sutartimi Perleidėjas neatšaukiamai ir besąlygiškai perduoda Perėmėjui, o Perėmėjas priima iš Perleidėjo visas teises ir pareigas, susijusias su Raštu.
    - 1.3. Raštas, susijęs su planuojama vykdyti vėjo elektrinių parko vystymo veikla pereina Perėmėjui nuo šios Sutarties pasirašymo momento.
    - 1.4. Dėl atsiskaitymo už Rašto perleidimą ir kitų susijusių sąlygų Šalys susitars atskiru rašytiniu susitarimu, tačiau tai nepakeičia šios Sutarties 1.3 punkte nurodytų aplinkybių.
  - 2. **Šalių teisės ir pareigos**
    - 2.1. Kartu su šia Sutartimi Perleidėjas perduoda Perėmėjui visų jo turimų dokumentų, susijusių su Raštu kopijas.
  - 3. **Baigiamosios nuostatos**
    - 3.1. Isigaliojimas. Ši Sutartis įsigalioja jos pasirašymo dieną.
    - 3.2. Pakeitimai. Sutarties pakeitimai ir papildymai galimi tik Šalims raštu dėl jų susitarus.
    - 3.3. Taikytina teisė. Ši Sutartis sudaryta ir aiškinama pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.
    - 3.4. Ginčų sprendimas. Visi su šia Sutartimi susiję ginčai sprendžiami derybų keliu. Nesusitarus, ginčai sprendžiami kompetentingame Lietuvos Respublikos teisme.
    - 3.5. Teisių perėmimas. Ši Sutartis yra teisiškai privaloma Šalims ir jų atitinkamiems teisių perėmėjams, paveldėtojams ir teisėtiems atstovams.
    - 3.6. Egzemplioriai. Ši Sutartis sudaryta ir pasirašyta parašais lietuvių kalba, ir įteikiama kiekvienai iš Šalių.

Perleidėjo vardu:

UAB „Vašuokėnų vėjas“
Direktorius Giedrius Avsiukevičius

Perėmėjo vardu:

UAB „Surdegio vėjas“
Direktorė Inga Baronienė

TEISIŲ IR PAREIGŲ PERLEIDIMO SUTARTIS

2025 m. kovo 6 d., Vilnius

Šią teisių ir pareigų perleidimo sutartį (toliau – **Sutartis**) sudarė:

- (a) **UAB „Troškūnų vėjas“**, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus tinkamai įsteigta ir veikianti uždaroji akcinė bendrovė, juridinio asmens kodas 304961519, registruotos buveinės adresas Konstitucijos pr. 9-41, 09308 Vilnius, Lietuva (toliau – **Perleidėjas**), atstovaujama direktoriaus Luko Meškelės, veikiančio pagal įstatus; ir
- (b) **UAB „Surdegio vėjas“**, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus tinkamai įsteigta ir veikianti uždaroji akcinė bendrovė, juridinio asmens kodas 304961362, registruotos buveinės adresas Konstitucijos pr. 9-41, 09308 Vilnius, Lietuva (toliau – **Perėmėjas**), atstovaujama direktoriaus Manto Auruškevičiaus, veikiančio pagal įstatus.

Toliau Perleidėjas ir Perėmėjas vadinami **Šalimis**, o kiekvienas atskirai – **Šalimi**.

Preambulė

- (A) UAB „Vašuokėnų vėjas“ (toliau - **PAV organizatorius**) vykdė vėjo elektrinių parko vystymo darbus ir 2023-09-18 Aplinkos apsaugos agentūros sprendimą Nr. (30-2)-A4E-9474 dėl UAB „Vašuokėnų vėjas“: “Sprendimas dėl iki 250 MW galios vėjo elektrinių parko Anykščių rajono savivaldybėje, Troškūnų seniūnijos, Kanapynės, Pelyšėlių I, Surdegio, Naujasėdžio, Vidugirių, Pelyšėlių II, Gerkiškių, Pienagalio, Latavėnų, Motiejūnų, Dubriškio, Pakapės kaimuose, Karčekų viensėdyje, Viešintų seniūnijos, Antalinos, Putino, Medinų, Laičių, Maldeikių, Čiunkių, Juodžgalio, Griežionių kaimuose statybos ir eksploatavimo poveikio aplinkai vertinimo (toliau – **Raštas**) perleido 2023 m. gruodžio 15 dienos sutartimi vėjo elektrinių parko vystymo darbus UAB „Troškūnų vėjas“;

- (B) UAB „Troškūnų vėjas“ (toliau – **Perleidėjas**) šia Sutartimi perleidžia Perėmėjui vieną nagrinėtą poveikio aplinkai vertinimo metu tašką.

- (C) Dėl atsiskaitymo už šio Rašto perleidimą Šalys susitars atskiru rašytiniu susitarimu.

1. Sutarties dalykas

- 1.1. Šia Sutartimi Perleidėjas perduoda Perėmėjui šį poveikio aplinkai vertinimo metu nagrinėtą tašką:

- VE29 planuojamą sklypą kad Nr. 3410/0003:66.

2023 metų spalio 20 dienos sutartimi Perėmėjui buvo perleisti kiti poveikio aplinkai vertinimo taškai.

- 1.2. Šia Sutartimi Perleidėjas neatšaukiamai ir besąlygiškai perduoda Perėmėjui, o Perėmėjas priima iš Perleidėjo visas teises ir pareigas, susijusias su Raštu.
- 1.3. Raštas, susijęs su planuojama vykdyti vėjo elektrinių parko vystymo veikla pereina Perėmėjui nuo šios Sutarties pasirašymo momento.
- 1.4. Dėl atsiskaitymo už Rašto perleidimą ir kitų susijusių sąlygų Šalys susitars atskiru rašytiniu susitarimu, tačiau tai nepakeičia šios Sutarties 1.2 punkte nurodytų aplinkybių.

2. Šalių teisės ir pareigos

- 2.1. Kartu su šia Sutartimi Perleidėjas perduoda Perėmėjui visų jo turimų dokumentų, susijusių su Raštu kopijas.

3. Baigiamosios nuostatos

- 3.1. Įsigaliojimas. Ši Sutartis įsigalioja jos pasirašymo dieną.
- 3.2. Pakeitimai. Sutarties pakeitimai ir papildymai galimi tik Šalims raštu dėl jų susitarus.
- 3.3. Taikytina teisė. Ši Sutartis sudaryta ir aiškintina pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.
- 3.4. Ginčų sprendimas. Visi su šia Sutartimi susiję ginčai sprendžiami derybų keliu. Nesusitarus, ginčai sprendžiami kompetentingame Lietuvos Respublikos teisme.
- 3.5. Teisių perėmimas. Ši Sutartis yra teisiškai privaloma Šalims ir jų atitinkamiems teisių perėmėjams, paveldėtojams ir teisėtiems atstovams.
- 3.6. Egzemplioriai. Ši Sutartis sudaryta ir pasirašyta elektroniniais parašais ir įteikiama kiekvienai iš Šalių.

Perleidėjo vardu:

UAB „Troškūnų vėjas“

Direktorius Lukas Meškelė

Perėmėjo vardu:

UAB „Surdegio vėjas“

Direktorius Mantas Auruškevičius

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, mob. tel. +370 682 92653, el. p. aaa@gamta.lt, <https://aaa.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „Surdegio vėjas“
el. p. surdegiovejas@aiprojektai.eu

2025-
I 2025-03-27

Nr. (30-2)-A4E-
prašymą

DĖL POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO PROCEDŪRŲ REIKALINGUMO

Gavome ir pagal kompetenciją išnagrinėjome Jūsų prašymą patvirtinti, kad yra galimi vėjo elektrinių VE29 ir VE32 vietų ir vėjo elektrinių sparnuotės diametro, numatytų Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – Agentūros) 2023-09-18 raštu Nr. (30-2)-A4E-9474 priimtame sprendime dėl iki 250 MW galios vėjo elektrinių parko Anykščių rajono savivaldybėje, Troškūnų seniūnijos, Kanapynės, Pelyšėlių I, Surdegio, Naujasėdžio, Vidugirių, Pelyšėlių II, Gerkiškių, Pienagalio, Latavėnų, Motiejūnų, Dubriškio, Pakapės kaimuose, Karčekų viensėdyje, Viešintų seniūnijos, Antalinos, Putino, Medinų, Laičių, Maldeikių, Čiunkių, Juodžgalio, Griežionių kaimuose statybos ir eksploatavimo poveikio aplinkai, patikslinimai (toliau – prašymas).

Vadovaujantis Agentūros nuostatais¹, Agentūros kompetencijai nepriskirtas įstatymų, kitų teisės aktų ir jų taikymo oficialus aiškinimas ar konkrečios faktinės situacijos nagrinėjimas, todėl pagal kompetenciją teikiame Agentūros specialistų nuomonę, kuri nelaikytina oficialiu teisės aktų aiškinimu ar sprendimu konkrečioje situacijoje.

Vadovaujantis Vyriausybės nutarimo² 2 punkto nuostatomis, Agentūra yra įgaliota Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatyta tvarka vykdyti Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai įstatymo (toliau – PAV įstatymas) nustatytas atsakingosios institucijos funkcijas. Agentūros nuostatų 10.2.24 papunktyje nustatyta, kad Agentūra koordinuoja atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo procesus bei priima atrankos išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo ar sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai.

Informuojame, kad atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo ir (ar) poveikio aplinkai vertinimas atliekami, kai vadovaujantis PAV įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi ir 2 dalimi, tokios procedūros privalomos.

Pateiktame prašyme nurodyta, jog rengiant techninius projektus paaiškėjo, kad vėjo elektrinės VE29 (techniniame projekte V32) koordinatę reikalinga keisti atsižvelgus į parengtus kelio projekto iki vėjo elektrinės sprendinius (dėl atstumo iki kranų aikštelių ir pan.), vėjo elektrinės VE32 (techniniame projekte VE04) koordinatę reikalinga keisti tam, kad būtų išlaikytas tinkamas atstumas nuo elektros tinkų 35kV oro linijos.

Pagal prašyme pateiktą informaciją nustatyta, kad paslinkus vėjo elektrinių VE29 ir VE32 vietas ir padidinus vėjo elektrinių sparnuotės diametrą, reikšmingas neigiamas poveikis aplinkos elementams ir visuomenės sveikatai nenumatomas:

¹ Aplinkos apsaugos agentūros nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-385 „Dėl Aplinkos apsaugos agentūros nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Agentūros nuostatai).

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. liepos 28 d. nutarimas Nr. 900 „Dėl įgaliojimų Aplinkos ministerijai ir jai pavaldžioms institucijoms suteikimo“ (toliau – Vyriausybės nutarimas).

- Pakeitus vėjo elektrinių vietas ir padidinus vėjo elektrinių sparnuotės diametrą, planuojamos ūkinės veiklos rizikos ir galimi pavojai nepadidės ir reikšmingai nesiskirs nuo poveikio, nustatyto poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje;
- Pakeitus vėjo elektrinių vietas ir padidinus vėjo elektrinių sparnuotės diametrą, planuojamos ūkinės veiklos poveikis aplinkos elementams reikšmingai nesiskirs nuo poveikio, nustatyto poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje;
- Pakeitus vėjo elektrinių vietas ir padidinus vėjo elektrinių sparnuotės diametrą, atsiras minimalūs triukšmo ir šešėliavimo poveikio skirtumai, tačiau visais atvejais neviršys nustatytų ribinių dydžių (45 dBA maksimalaus triukšmo lygio visais paros periodais ir 30 val./m. maksimalios šešėliavimo trukmės);
- Vėjo elektrinių vietų ir vėjo elektrinių sparnuotės diametro pakeitimai nekeičia poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje ir sprendime numatytų priemonių, numatomam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo padariniams likviduoti.
- Įgyvendinus poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje ir sprendime numatytas priemones, numatomam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo padariniams likviduoti, bei sąlygas, susijusias su atliktu poveikio aplinkai vertinimu, planuojama ūkinė veikla, pakeitus vėjo elektrinių vietas ir padidinus vėjo elektrinių sparnuotės diametrą, atitiks aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimus.

Įvertinę pateiktą informaciją apie planuojamos ūkinės veiklos pakeitimus (dviejų vėjo elektrinių vietų pakeitimą (VE29 – 39 m ir VE32 – 52 m) ir vėjo elektrinių sparnuotės diametro padidinimą iki 175 m) ir atsižvelgę į tai, kad pateiktame prašyme pagrįsta, kad pakeitimai nesąlygos didesnio neigiamo poveikio aplinkos elementams ir visuomenės sveikatai nei buvo įvertinta poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje ir sprendime, informuojame, kad dviejų vėjo elektrinių vietų ir vėjo elektrinių sparnuotės diametro pakeitimui PAV įstatymo 1 priedo 11 punkto ir 2 priedo 14 punkto nuostatos netaikomos ir atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir (ar) poveikio aplinkai vertinimo procedūrų atlikti nereikia.

Rengiant vėjo elektrinės statinio projektą ar projektinius pasiūlymus prašome vadovautis privalomaisiais statinio projekto rengimo dokumentais – poveikio aplinkai vertinimo ataskaita ir sprendimu, o statinio projekte ar projektiniuose pasiūlymuose ūkinės veiklos vykdymo sąlygos turi atitikti sprendime nurodytą ūkinės veiklos mastą, fizines ir technines charakteristikas ir nustatytas priemones reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti ir (ar) užkirsti jam kelią. Primename, kad rengiant vėjo elektrinės statinio projektą ar projektinius pasiūlymus, triukšmo ir šešėliavimo sklaidos skaičiavimai turi būti pateikti įvertinant pasikeitusias vėjo elektrinės koordinatas.

Kilus neaiškumams dėl rašto turinio siūlome kreiptis į specialistą, rengusį atsakymą, kad vyktų efektyvus bendravimas ir vienodas situacijos vertinimas.

Šis atsakymas per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos pasirinktinai gali būti skundžiamas Agentūrai (A. Juozapavičiaus g. 9, 09311 Vilnius) Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka arba Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui dėl valstybės tarnautojų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje per vienerius metus nuo šio atsakymo įteikimo dienos (Gedimino g. 56, 01110 Vilnius) Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo nustatyta tvarka.

Cheminių medžiagų skyriaus vedėja, atliekanti direktoriaus pavaduotojo funkcijas

Otilija Špūrienė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Aplinkos apsaugos agentūra 188784898, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūrų reikalingumo
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-04-18 Nr. (30-2)-A4E-4319
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Otilija Špūrienė, Cheminių medžiagų skyriaus vedėja, atliekanti direktoriaus pavaduotojo funkcijas
Sertifikatas išduotas	OTILIJĄ ŠPŪRIENĘ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-04-18 14:36:03 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-04-18 14:36:15 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2023-04-03 08:15:07 – 2028-04-01 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, i.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.80.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-04-18 14:41:25)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-04-18 14:41:26 DBSIS

PLANUOJAMOS VĖJO ELEKTRINĖS KOORDINATĖS:

V32 6166018, 560542

REIKALAVIMAI:

Kliūčių ženklavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus 2020 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 2BE-109 „Dėl Kliūčių ženklavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, IX skyriaus „Vėjo jėgainių ženklavimas nakties ir dienos ženklais“ reikalavimai:

- Vėjo jėgainės turi būti ženklamos nakties ir dienos ženklais.
- Vėjo jėgainių rotoriaus sparnuotė, gondola ir viršutinė bokšto dalis, sudaranti ne mažiau kaip 2/3 bokšto aukščio, turi būti baltos spalvos.
- Pavienės vėjo jėgainės ir jų grupė turi būti paženklinti vidutinio intensyvumo raudonos spalvos žiburiais.
- Ant vėjo jėgainės, kurios bendras aukštis su sparnuote (vertikali sparnuotės padėtis) nuo 150 m iki 315 m:
  - ant gondolos turi būti įrengti 2 vidutinio intensyvumo žiburių komplektai, kad sugedus vienam veiktų kitas. Žiburiai įrengiami taip, kad neužstotų vienas kito skleidžiamo šviesos srauto;
  - tarpiniame lygyje, kuris yra pusė gondolos ir bokšto aukščio, turi būti įrengti ne mažiau kaip 3 žemo intensyvumo E tipo žiburiai. Žiburiai ant gondolos ir tarpiniame lygyje turi mirksėti vienu metu.
- Vėjo jėgainių ženklavimo žiburiai ant gondolos turi būti išdėstyti taip, kad juos matytų visomis kryptimis artėjančių orlaivių pilotai.
- Visų jėgainių parko grupės žiburiai turi mirksėti vienu metu.
- Žiburių gedimai taisomi nedelsiant.
- Už vėjo jėgainių žiburių įjungimą, išjungimą ir priežiūrą atsako vėjo jėgainių savininkas (valdytojas).

PAPILDOMA INFORMACIJA:

- Iš vėjo elektrinės tinklo numatomas rezervuotas elektros tiekimas žiburiams. Žiburiai turi būti automatiškai įjungiami tamsiu paros metu (nuo saulėlydžio iki saulėtekio), taip pat šviesiu paros metu, prasto matomumo sąlygomis. Sugedus žiburių automatiniam įjungimui, būtina numatyti galimybę įjungti juos rankiniu būdu.
- Apie vėjo jėgainių statybos pradžią ir pabaigą būtina informuoti VŠĮ Transporto kompetencijų agentūra.

Kliūčių ženklavimo tvarkos aprašo
6 priedas

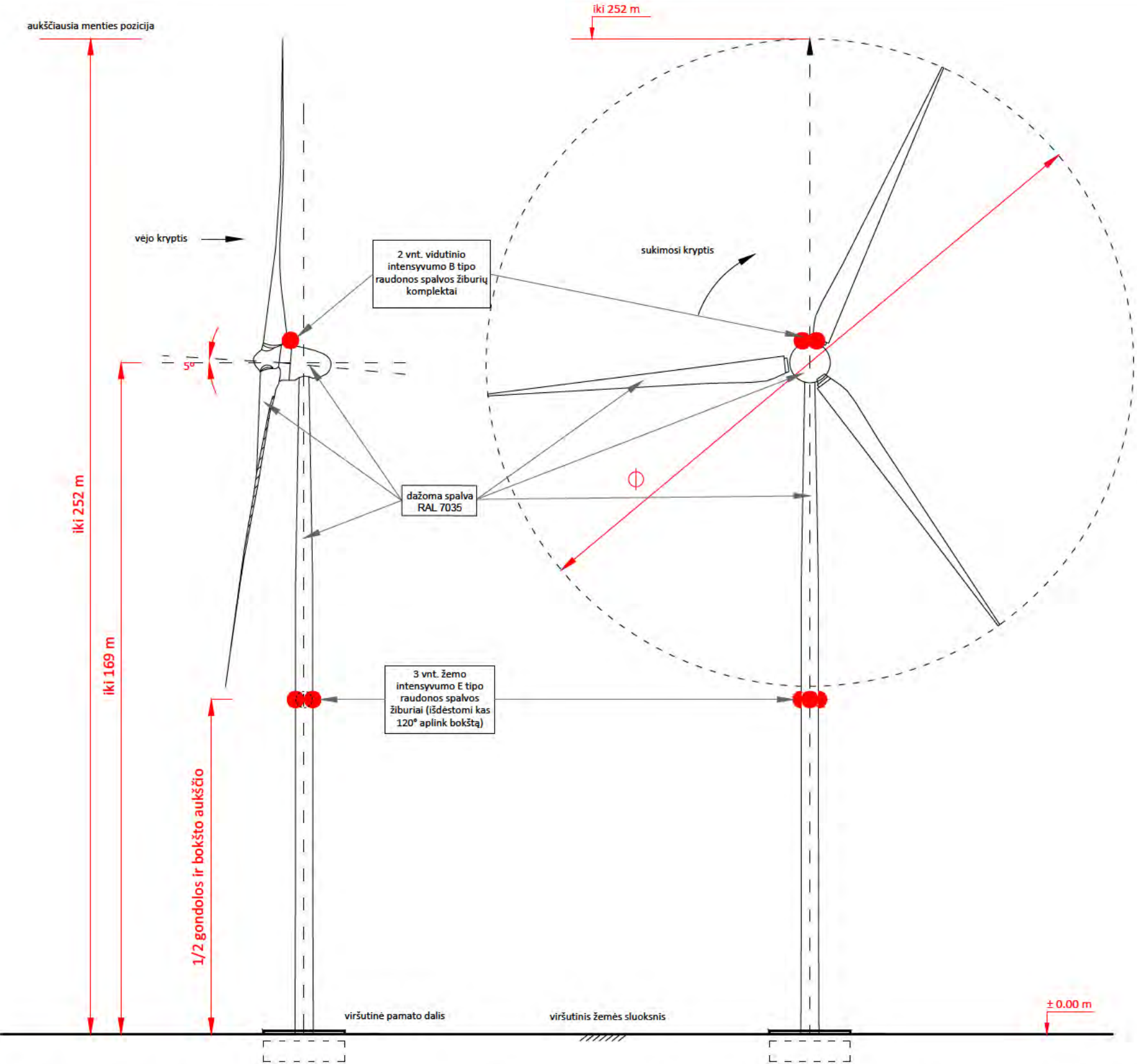
KLIŪČIŲ ŽENKLINIMO ŽIBURIŲ CHARAKTERISTIKOS
6-1 lentelė

Žiburių tipas	Spalva	Signalas tipas (mirksėjimo dažnis)	Pikinis intensyvumas (cd) pagal numatytą fono ryškumą ^(b)			Šviesos paskirsty- mas
			Diena (daugiau kaip 500 cd/m²)	Prieblanda (50–500 cd/m²)	Naktis (mažiau kaip 50 cd/m²)	
Žemo intensyvumo E tipo	Raudona	Mirksintis ^(c)	N/A	N/A	32	6-2 lentelė (B tipas)
Vidutinio intensyvumo B tipo	Raudona	Mirksintis (20– 60 fpm)	N/A	N/A	2000	6-3 lentelė

b) Mirksintiems žiburiams efektyvus intensyvumas reikšmės nustatytos Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (DOC 9157) Aerodromų projektavimo vadovo 4 dalyje.
c) Mirksinčių žiburių dažnis ant vėjo jėgainės bokšto ir gondolos turi būti vienodas – fpm kartų per minutę.

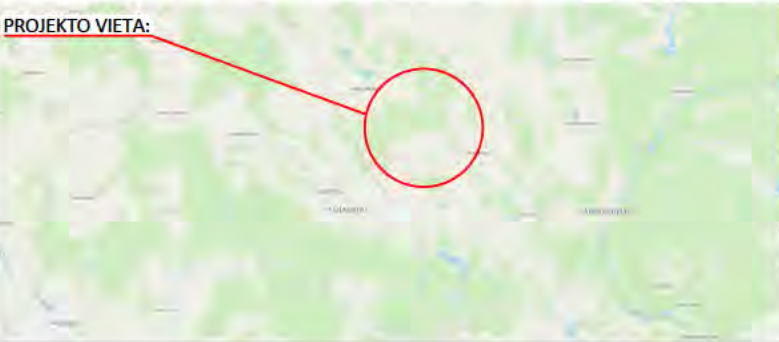
KLIŪČIŲ ŽENKLINIMO ŽEMO INTENSIVUMO ŽIBURIŲ ŠVIESOS
PASKIRSTYMAS
6-2 lentelė

Žiburių tipas	Minimalus intensyvumas ^(a)	Maksimalus intensyvumas ^(a)	Spindulio sklaida vertikaliajoje plokštumoje ^(b)	
			Spindulio sklaidos minimalus kampas	Intensyvumas
B tipas	32 cd ^(a)	N/A	10°	16cd

PASTABA: jeigu dėl atlikto planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo vėjo elektrinei numatytas papildomas ženklavimas, jis aprašytas projekto bendrosios dalies aiškinamajame rašte.

PROJEKTO VIETA:

Atestato Nr.	 UAB „ARCHSTUDIJA“ Konstitucijos pr. 9-41 09308 Vilnius į. k. 300056347 Tel.: +370 5 210 1297				STATINIO PAVADINIMAS: ENERGIJOS IŠ ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ GAMYBOS STATINIO (PASKIRTIES GRUPĖ - KITI INŽINERINIAI STATINIAI) ANYKŠČIŲ R. SAV., TROŠKŪNŲ SEN., PIENAGALIO K. (SKLYPO KAD. NR. 3410/0003:66) STATYBOS PROJEKTAS				
A 1731	PV	Norbertas Jadello		2025	BRĖŽINYS: VĖJO ELEKTRINĖS ŽENKLINIMO BRĖŽINYS			Laida	
A 1731	PDV	Norbertas Jadello		2025				0	
Stadija	STATYTOJAS (UŽSAKOVAS): UAB „Surdegio vėjas“ (į. k. 304961362), Konstitucijos pr. 9-41, 09308 Vilnius				BRĖŽINIO NR.: SV-V32-PP-BD-02			Lapas	Lapų
pp								1	1

UAB „Surdegio vėjas“
surdegiovejas@aiprojektai.eu

| 2023-12-07

PRIJUNGIMO SĄLYGOS ELEKTRINĖS PRIJUNGIMUI PRIE ELEKTROS PERDAVIMO TINKLO

Pareiškėjas: UAB „Surdegio vėjas“.

Paskirtis: prijungimo sąlygos skirtos parengti prijungimo prie elektros perdavimo tinklo (toliau — PT dalies techninis projektas) ir Pareiškėjo dalies elektros įrenginių įrengimo techninį projektą, prijungiant elektros įrenginius (toliau – elektrinė):

Elektrinės leistina generuoti galia prijungimo taške, MW				40	
Elektrinės dalies tipas	Leistina generuoti galia, MW	Įrengtoji galia, MW	Leistina naudoti galia, MW	Talpa, MWh	Elektrinės dalies vystymo statusas (nauja; statoma pagal KP; veikianti)
Vėjo elektrinė	40	40	-	-	Nauja
Energijos kaupimo įrenginys	4	4	4	16	Nauja

Pareiškėjas privalo savo nuožiūra pasirinkti Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka atestuotą projektavimo teisę turintį projektuotoją, kuris parengtų ir nustatyta tvarka suderintų techninį projektą su sąmata.

Galiojimo laikas: prijungimo sąlygos galioja iki tol, kol galioja Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2023-10-23 išduotas Leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus Nr. L-6433.

Projektavimo metu, atsiradus būtinybei, atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį, PSO pasilieka sau teisę pakeisti prijungimo sąlygas arba sąlygų punktus iki kol bus gautas statybą leidžiantis dokumentas, jei statybą leidžiantis dokumentas nebus reikalingas, iki kol bus suderintas techninis projektas.

I DALIS. REIKALAVIMAI PRIJUNGIMUI PRIE ELEKTROS PERDAVIMO SISTEMOS

1. Prijungimo aprašymas:

1.1. schema: planuojamus statyti pareiškėjo įrenginius numatoma prijungti prie 110/35/10 kV Vašuokėnų TP per naujai statomą XX/110 kV Gudelių TP, kaip parodyta [1 schemoje](#);

1.2. informuojame, kad Pareiškėjo įrenginiai, vadovaujantis VERT patvirtinto AB Litgrid Pasinaudojimo elektros perdavimo tinklais tvarkos aprašo nuostatais, bus priskiriami ribojimų kategorijai, užtikrinančių elektros energijos priėmimo ir persiuntimo pirmumo teisę. Pareiškėjo įrenginiai bus valdomi ir generacija bus ribojama Perdavimo paslaugos sutartyje nustatytais sąlygomis, naudojant PSO centrinę atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) valdymo sistemą. Pareiškėjas privalo užtikrinti galimybę, PSO nustatytais sąlygomis, priimti generacijos ribojimo signalą iš PSO centrinės AEI valdymo sistemos;

1.3. dėl Pareiškėjo įrenginių prijungimo reikalinga atlikti pilną Vašuokėnų TP rekonstrukciją;

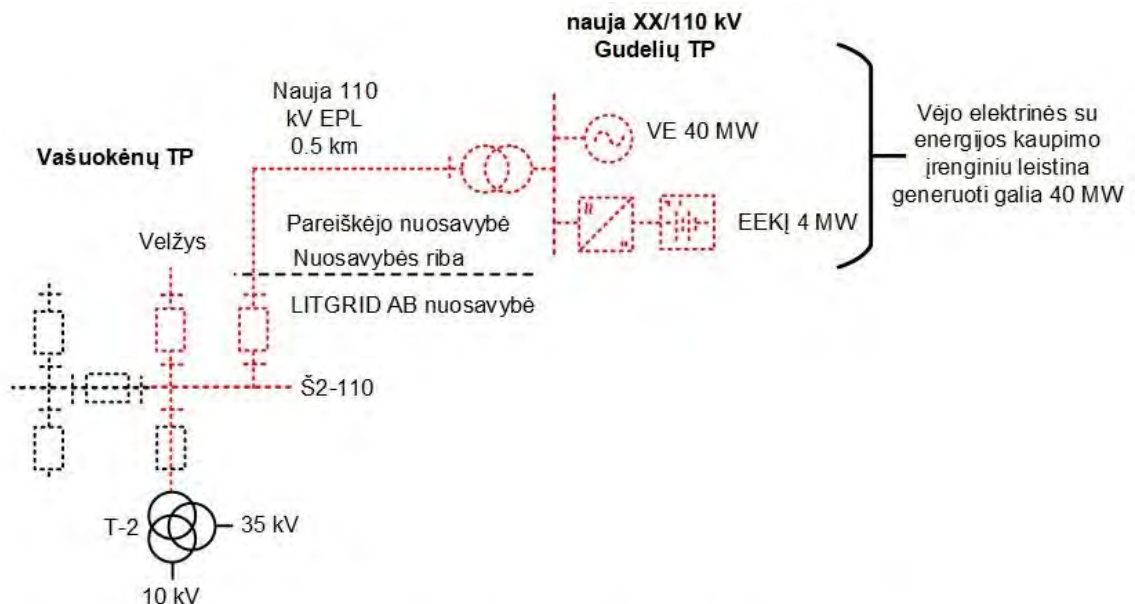
1.4. pareiškėjas, prašydamas išduoti prijungimo sąlygas prie Vašuokėnų TP, žino

apie aplinkybę, kad 110 kV OL Velžys – Vašuokėnai eksploatavimui Operatoriui bus reikalingas ilgesnis nei teisės aktuose numatytas leistinas atjungimo/perdavimo paslaugos laikino nutraukimo laikas, nes 110 kV OL Velžys – Vašuokėnai yra radialinė linija ir jos atjungimo nerezervuoja jokia kita 110 kV linija. Pareiškėjas yra pasirašęs „Susitarimą dėl hibridinės elektrinės, prijungiamos prie Vašuokėnų TP 110 kV skirstyklos, atjungimo laikų“ (toliau — Susitarimas), kuriuo sutiko, jog 110 kV OL Velžys–Vašuokėnai gali būti atjungta elektros tinklų priežiūros darbams iki 336 val. kas 2 kalendorinius metus, bei kompleksiniam remontui iki 724 val. kas 6 kalendorinius metus, ir dėl to Pareiškėjas įsipareigojo nereikalauti iš Operatoriaus su tuo susijusių nuostolių atlyginimo. 110 kV OL Velžys – Vašuokėnai atjungimo trukmė rekonstravimo ar atstatymo darbams numatoma pagal suderintą darbų vykdymo grafiką – tuo metu elektrinė bus atjungta nuo perdavimo tinklo, o Operatorius neprisiims atsakomybės dėl tiesioginių ir netiesioginių Pareiškėjo patiriamų nuostolių bei prarastų pajamų šių atjungimų metu;

1.5. susijusios TP: rengiant PT dalies techninį projektą būtina patikrinti susijusių Velžio TP ir Vašuokėnų TP pirminės įrangos ir savųjų reikmių įrenginių vardinių charakteristikų tinkamumą pasikeitus tinklo instaliuotai galiai, kad būtų užtikrintas 110 kV OL Velžys–Vašuokėnai 330 A pralaidumas prie +20 °C.

2. **Nuosavybės riba** tarp PSO ir Pareiškėjo įrenginių, sutampanti su preliminarium prijungimo tašku — tiesiant: 110 kV įtampos elektros oro liniją (toliau — OL), tarp Gudelių transformatorių pastotės (toliau— XX/110 kV Gudelių TP) ir 110/35/10 kV Vašuokėnų TP (toliau — Vašuokėnų TP) 110 kV skirstyklos yra linijinių portalų tempiamų izoliatorių gnybtai Vašuokėnų TP, kitu atveju, tiesiant naują 110 kV kabelių liniją (toliau — KL), tarp XX/110 kV Gudelių TP ir Vašuokėnų TP yra KL galinių movų išvadų gnybtai Vašuokėnų TP 110 kV skirstykloje, kaip parodyta 1 schemeje.

1 schema. Planuojamos statyti elektrinės prijungimo prie perdavimo tinklo schema

Pastabos:

1. Raudona punktyrinė linija parodyti elementai, kuriuos reikia įrengti norint prijungti vėjo elektrinę su kaupimo įrenginiu.
2. Juoda punktyrinė linija parodytų elementų statyti nereikia, bet reikia projekte numatyti/atvaizduoti/suprojektuoti jų statymo vietą.

Turinys

I DALIS. REIKALAVIMAI PRIJUNGIMUI PRIE ELEKTROS PERDAVIMO SISTEMOS.....	1
II DALIS. BENDRIEJI REIKALAVIMAI.....	4
1 skyrius. Pareiškėjo prievolės prijungiant elektrines prie elektros perdavimo tinklo.....	4
2 skyrius. Reikalavimai planuojamai teritorijai.....	6
3 skyrius. Pasirašomos sutartys.....	8
4 skyrius. Reikalavimai projekto įgyvendinimo terminų planavimui.....	9
III DALIS. TECHNINIAI REIKALAVIMAI ELEKTROS PERDAVIMO TINKLO DALIAI.....	9
5 skyrius. Bendrieji reikalavimai.....	9
6 skyrius. Reikalavimai projekto vykdymo eiliškumui ir etapams.....	10
7 skyrius. Reikalavimai operatyviniam valdymui reikalingai dokumentacijai.....	12
8 skyrius. Reikalavimai pirminei įrangai ir savosioms reikmėms.....	12
9 skyrius. Reikalavimai statybinei daliai.....	22
10 skyrius. Reikalavimai relinei apsaugai ir automatikai.....	24
11 skyrius. Reikalavimai valdymui, signalizacijai ir matavimams.....	30
12 skyrius. Reikalavimai teleinformacijos surinkimui ir perdavimui.....	35
13 skyrius. Reikalavimai ryšiams ir telekomunikacijų priemonėms.....	37
14 skyrius. Reikalavimai elektros apskaitai ir matavimams.....	39
15 skyrius. Reikalavimai aplinkosaugai, gaisrinei saugai, saugiam darbui.....	43
IV DALIS. TECHNINIAI REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJO DALIAI.....	45
16 skyrius. Bendrieji reikalavimai.....	45
17 skyrius. Reikalavimai relinei apsaugai ir automatikai.....	46
18 skyrius. Reikalavimai valdymui, signalizacijai ir matavimams.....	46
19 skyrius. Reikalavimai elektrinės prijungimui prie PT.....	53
20 skyrius. Reikalavimai elektros energijos apskaitai.....	65
21 skyrius. Reikalavimai teleinformacijos surinkimui ir perdavimui.....	69
22 skyrius. Reikalavimai telekomunikacijoms.....	69
23 skyrius. Reikalavimai apsaugai nuo viršįtampių.....	69
PRIDEDAMA:.....	69
1 priedas. Elektros sistemos pereinamųjų procesų modeliavimui reikalingi elektrinės parametrai.....	70
2 priedas. Planuojamų prijungti elektrinės techninių žinių lentelės.....	71

II DALIS. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

1 skyrius. Pareiškėjo prievolės prijungiant elektrines prie elektros perdavimo tinklo

1. Pareiškėjas privalo pateikti informaciją apie pasirinktą projektavimo įmonę, kuriai bus suteikiama teisė aptarnauti, gauti prieigą ar kitaip susipažinti su PSO saugumo planuose ar kituose PSO vidaus dokumentuose nustatytais ryšių ir informacinėmis sistemomis (ar jų dalimis), kurios yra reikšmingos PSO veiklai, šių ryšių ir informacinių sistemų (ar jų dalių) technologijomis, duomenų bazėmis ar jose esamais duomenimis arba kai yra rizika, kad prie tokių ryšių ir informacinių sistemų (jų dalių) gali gauti prieigą Pareiškėjo rangovai arba jiems būtų suteikta teisė aptarnauti ar kitaip susipažinti su tokiais ryšių ir informacinėmis sistemomis (jų dalimis):

1.1. registracijos duomenis: pavadinimas, įmonės kodas, buveinės adresas;

1.2. informaciją apie su juridiniu asmeniu susijusius asmenis, tai yra fizinius ir juridinius asmenis, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai (per juridinį asmenį, kuriame valdo ne mažiau kaip 25 procentus akcijų (teisių, pajų), suteikiančių teisę balsuoti juridinio asmens dalyvių susirinkime) valdo daugiau kaip 25 procentus juridinio asmens akcijų (teisių, pajų), suteikiančių teisę balsuoti šio juridinio asmens dalyvių susirinkime;

1.3. jei projektuotojas fizinis asmuo: vardas, pavardė, gimimo data, gyvenamoji vieta.

2. Įsivertinti, kad perdavimo tinklo konfidencialūs duomenys, reikalingi techniniam projektui parengti, bus suteikti tik atlikus projektuotojo patikrą.

3. Teikiant prašymą dėl perdavimo tinklo duomenų gavimo techninio projekto rengimui, pateikti Pareiškėjo ir jo pasirinkto projektuotojo pasirašytus konfidencialumo įsipareigojimus. PSO tipinė konfidencialumo įsipareigojimo forma pateikta www.litgrid.eu: AEI centras > Pareiškėjams > Aktualūs dokumentai ir nuorodos. Prašymą su pasirašytais konfidencialumo įsipareigojimais teikti el. paštu info@litgrid.eu.

4. Parengti tiek prijungimo prie elektros tinklų dalies techninių projektų, kiek jų privaloma parengti prijungimui įgyvendinti (toliau visi techniniai projektai kartu – PT dalies techninis projektas) ir tiek Pareiškėjo elektros įrenginių dalies techninių projektų, kiek jų privaloma parengti įrenginių prijungimui ir pastatymui ar įrengimui įgyvendinti (toliau – Pareiškėjo dalies techninis projektas). Techniniai projektai privalo būti rengiami, vadovaujantis prijungimo sąlygomis, Statybos įstatymo, STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, LST 1516:2015 „Statinio projektas. Bendrieji įforminimo reikalavimai“ reikalavimais bei kitų Lietuvos Respublikoje galiojančių, statybą ir projektavimą reglamentuojančių norminių dokumentų ir taisyklių nuostatomis, taip pat LITGRID AB reikalavimais techninių projektų sudėčiai, kurie pateikti www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Reikalavimai techninių projektų sudėčiai, o prijungiamos prie elektros energetikos sistemos elektrinės turi atitikti Elektros įrenginių įrengimo taisyklių, Vėjo elektrinių prijungimo prie elektros tinklų techninių taisyklių* (patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. kovo 25 d. įsakymu Nr. 1-99) (* — taikoma statant vėjo elektrines) bei kitų teisės aktų reikalavimus.

5. Teikiant derinti PT dalies techninį projektą, pateikti derinti projektinių pasiūlymų (jei tokie bus reikalingi) rengimo užduotį. PSO tipinė projektinių pasiūlymų rengimo užduoties forma pateikta www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Projektinių pasiūlymų rengimo užduotis.

6. Atlikti reikalingus veiksmus, susijusius su PT dalies techninio projekto parengimu, įskaitant prisijungimo sąlygų, specialiųjų reikalavimų gavimą, inžinerinių tyrinėjimų atlikimo organizavimą.

7. Atlikti reikalingus veiksmus suteikiančius teisę PSO valdyti ar naudoti žemės sklypus (detalesnei informacijai skyriuje [Reikalavimai planuojamai teritorijai](#)).

8. Užtikrinti, kad teikiant pirmą kartą derinti PT dalies techninį projektą, projektiniai sprendiniai yra parengti pagal tuo metu galiojančius standartinius techninius reikalavimus pateiktus www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai.

9. Su PSO suderinti PT dalies techninį projektą pateikiant jį pagal LITGRID AB reikalavimus techninių projektų sudėčiai, kurie skelbiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Reikalavimai techninių projektų sudėčiai.

10. Siekiant užtikrinti PT dalies techninio projekto suderinimo su PSO trumpiausią įmanomą terminą, būtina pateikti derinti visus rengiamus PT dalies techninius projektus pilna planuojamų atlikti darbų perdavimo tinklo dalyje apimtimi vienu metu, nežiūrint kiek atskirų PT dalies techninių projektų (pvz. TP statyba, OL statyba, KL statyba ir pan.) yra rengiama.

11. Teikiant derinti PT dalies techninį projektą, nurodyti asmens, kuris pasirašys elektros įrenginių prijungimo prie elektros perdavimo tinklo prijungimo paslaugos sutartį (toliau — prijungimo paslaugos sutartis) su PSO, kontaktinius duomenis.

12. Pasirašyti prijungimo paslaugos sutartį su PSO. Šios ir kitų sutarčių pasirašymas aprašytas skyriuje [Pasirašomos sutartys](#). Sutarties laikotarpis galės būti nustatytas tik esant suderintiems preliminariniams atjungimo laikotarpiams kaip aprašyta skyriuje [Reikalavimai projekto įgyvendinimo terminų planavimui](#), t. y. techniniame projekte nurodytos trukmės konkretūs atjungimai yra įtraukti į metinį atjungimų grafiką. Už techninio projekto sprendinių įgyvendinimui reikalingų atjungimų preliminarinių laikotarpių suderinimą su Pareiškėju atsakingas projektuotojas.

13. Kreiptis į PSO dėl suderinto PT dalies techninio projekto ekspertizės organizavimo, pasirašytoje prijungimo paslaugos sutartyje nurodyta tvarka ir sąlygomis. Pareiškėjas privalės užtikrinti, kad bus pataisytas PT dalies techninis projektas ekspertizės išvados, kad PT dalies techninį projektą galima tvirtinti, gavimui.

14. Gauti statybą leidžiantį dokumentą (jei toks bus reikalingas) PSO elektros perdavimo daliai ir jį pateikti PSO.

15. Apmokėti visas PT dalies techninio projekto rengimo, ekspertizės (jei tokia bus reikalinga), statybą leidžiančių dokumentų gavimo (jei toks bus reikalingas), PT dalies techninio projekto vykdymo priežiūros išlaidas bei visas PT dalies statybos ar rekonstrukcijos sąnaudas teisės aktų nustatyta tvarka.

16. Užtikrinti, kad PT dalies techninį projektą rengiantis projektuotojas privalės atlikti projekto vykdymo priežiūrą.

17. Suderintą PT dalies techninį projektą perduoti pagal LITGRID AB reikalavimus techninio projekto sudėčiai, kurie pateikti www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Reikalavimai techninių projektų sudėčiai, tik kartu su teigiama projekto ekspertizės išvada, PSO vardu gautu statybą leidžiančiu dokumentu bei techninio projekto vykdymo priežiūros sutartimi.

18. Įsivertinti, kad tuo atveju, jei Pareiškėjas nepasinaudos Aprašo 48^{1.2} punkte numatyta teise, bus vadovaujamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1061 (paskelbtu 2021 m. gruodžio 8 d.) „Dėl reikalavimų ir (arba) kriterijų dėl statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo“ ir įvertinti poreikį taikyti statinio informacinę modeliavimo sistemą“.

19. Įsivertinti, kad tuo atveju, jei Pareiškėjas nepasinaudos Aprašo 48^{1.2} punkte numatyta teise, PT dalies techniniame projekte numatytų darbų viešojo pirkimo procedūros bus pradėtos tik gavus statybą leidžiantį dokumentą.

20. Jei PT dalyje projektuojami nauji įrenginiai arba esamų įrenginių pakeitimas, su PSO suderinti pagrindinės įrangos atitikimą PSO reikalavimams. Derinimas vykdomas po PT dalies techninio projekto suderinimo su PSO bei gavus techninio projekto teigiamą ekspertizės išvadą. Įrangos atitiktis su PSO turi būti suderinta prieš pradedant rengti darbo projektą ir užsakant pagrindinę įrangą. Pagrindinės įrangos atitikties PSO reikalavimams pagrindimo tvarka (toliau — Tvarka) pateikiama www.litgrid.eu: Apie Litgrid> Litgrid pirkimai > Reikalavimai siūlomos įrangos atitikties pagrindimui. Tvarkoje naudojamos sąvokos — „Rangovas“, „Užsakovas“, „Techninis

projektas“ atitinka prijungimo sąlygose naudojamas sąvokas — „Pareiškėjas“, „PSO“, „PT dalies techninis projektas“. Teikiant pagrindinės įrangos dokumentaciją, Pareiškėjas privalo vadovautis visais Tvarkoje nurodytais reikalavimais, išskyrus 2 punktą. Pareiškėjas teikia užpildytas PT dalies techninio projekto technines specifikacijas su atitiktis reikalavimus pagrindžiančia dokumentacija. PT dalies techninio projekto techninėmis specifikacijos pildomos naudojant su PSO suderinto PT dalies techninio projekto techninių specifikacijų bylas. Pagrindinės įrangos atitiktis PSO reikalavimams pagrindimui dokumentacija turi būti teikiama pilnos apimties dalimis, kaip yra suskirstyta Tvarkos 1 lentelėje (pvz. Elektrotechnikos dalis, Elektros perdavimo linijų dalis ir t.t.). Pateikta derinimui atskirų įrenginių arba nepilnos apimties įrenginių dalies dokumentacija nebus peržiūrima.

21. Gauti iš PSO pritarimą Pareiškėjo dalies techniniam projektui.

22. Parengti įrenginiams, prijungiamiems prie elektros perdavimo tinklų, bandymo atlikimo programą, kuri privalo būti suderinta su PSO. Įrenginiai turi būti patikrinami atliekant natūrinius bandymus, kuriuose turi dalyvauti PSO atstovai. Atlikus bandymus paruoš ir pateiks PSO bandymų ataskaitą.

23. Atlikti Pareiškėjo dalyje reikalingus statybos darbus, o pastatyti elektros perdavimo tinklo dalies ir Pareiškėjo dalies energetikos objektai atitiks visus PSO prijungimo sąlygų ir teisės aktų reikalavimus. Pareiškėjui privaloma pakviesti PSO atstovus į Pareiškėjo nuosavybėje esančių elektros įrenginių (TP ir elektrinių) techninio įvertinimo komisiją (-as) ir statybos užbaigimo komisiją (-as).

24. Užtikrinti, kad Pareiškėjo taikomos informacinės ir fizinės saugos priemonės atitinka:

24.1. strateginę ar svarbią reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių energetikos ministro valdymo sričiai priskirtų įmonių ir įrenginių fizinės ir informacinės saugos reikalavimus;

24.2. PSO prijungimo sąlygose nurodomus fizinės ir informacinės saugos reikalavimus;

24.3. informacijos saugos reikalavimus projektavimui ir diegimui, skelbiamus dokumente patalpintame PSO tinklalapyje adresu www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Informacijos saugai > Minimalūs informacijos saugos reikalavimai projektavimui ir diegimui;

24.4. informacijos saugumo reikalavimus paslaugų teikimui, skelbiamus dokumente patalpintame PSO tinklalapyje adresu www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Informacijos saugai > Minimalūs informacijos saugos reikalavimai paslaugų teikimui.

25. Užtikrinti, kad visi įrenginiai ir medžiagos turi atitikti kilmės šalies reikalavimus, nurodytus PSO reikalavimuose, ir negali būti importuojamos iš šalių, iš kurių importas yra draudžiamas pagal Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos sprendimus arba jeigu yra taikomos Jungtinių Amerikos Valstijų, Europos Sąjungos ribojamosios priemonės (sankcijos) ar kitų tarptautinių organizacijų tarptautinės sankcijos. PSO pareikalavus, Pareiškėjas ar Pareiškėjo statybos rangovas įsipareigoja pateikti PSO informaciją ir/ar dokumentus apie įrenginių ir medžiagų kilmės šalį, Pareiškėją ir jo akcininkus.

26. Įranga, teikiamos paslaugos turi atitikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 kovo 30 d. nutarimo Nr.280 „Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 92 straipsnio 13, 14 ir 15 dalių nuostatų įgyvendinimo“ aktualios redakcijos keliamus reikalavimus.

[/ turini](#)

2 skyrius. Reikalavimai planuojamai teritorijai

1. Pareiškėjas privalo įvertinti naujo prijunginio statybos galimybę esamos Vašuokėnų TP eksploatavimui bei naudojimui suformuoto valstybinės žemės sklypo, kuriame galioja detalusis planas, ribose. Paaiškėjus, kad tam įgyvendinti reikalingas papildomas žemės plotas, Pareiškėjas pateiks reikiamus dokumentus, suteikiančius teisę PSO valdyti ar naudoti žemės sklypą ar jo dalį. Pareiškėjas taip pat privalės atlikti elektrinių parko prijungimui reikalingus veiksmus:

1.1. pateikti dokumentus (savininkų sutikimus, nuomos sutartis, jei jose yra numatyta sklypo dalies subnuoma) įrodančius, kad PSO statytojo teisių įgyvendinimui bus perduodama teisė į žemės sklypą ar žemės sklypo dalį, kuri reikalinga naujo prijunginio statybai bei jo eksploatacijai ir/ar perspektyvinių elementų vietos numatymui;

1.2. užtikrinti, kad nebus apribota nuomotojų nuosavybės teisė į žemės sklypą ar žemės sklypo dalį, kuri reikalinga naujo prijunginio statybai ir eksploatacijai ir/ar perspektyvinių elementų vietos numatymui arba kitaip nebus apribota PSO statytojo teisė iki nuomos/subnuomos sutarties įregistravimo Nekilnojamojo turto registre;

1.3. atlikti žemės sklypo kadastrinius matavimus bei pateikti žemės sklypo planą su nustatytais žemės sklypo ribų posūkio taškais ir riboženklių koordinatėmis valstybinėje koordinacių sistemoje, kuriame turi būti:

1.3.1. išskirta naujo prijunginio statybai bei jo eksploatacijai reikalinga žemės sklypo dalis ir nustatytas šios dalies plotas, jei PSO statytojo teisių įgyvendinimui bus perduodama žemės sklypo dalis;

1.3.2. nurodytas privažiavimas arba nustatytas kelio servitutas prie PSO statytojo teisių įgyvendinimui perduodamo žemės sklypo ar žemės sklypo dalies;

1.4. pakeisti PSO statytojo teisių įgyvendinimui perduodamo žemės sklypo (jo dalies) paskirtį į kitą, naudojimo būdą į susisiektimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijas bei pateikti Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašą su įregistruotais pakeitimais;

1.5. inicijuoti žemės sklypo (jo dalies) nuomos (subnuomos) ar teisių į žemės sklypą (jo dalį) įsigijimo, taip pat ir užstatymo teisių perleidimo, sutarties sudarymą techninio projekto rengimo metu ir organizuoti jos pasirašymą. Pareiškėjas prašymą dėl sutarties iniciavimo pateikia el. paštu info@litgrid.eu. Su PSO pasirašyta sutartis per 10 d. d. turi būti įregistruota Nekilnojamojo turto registre.

2. Pateikti 1.1, 1.3 ir 1.4 punktuose minėtus dokumentus, teikiant derinti PSO elektros perdavimo tinklo dalies techninį projektą.

3. OL rekonstrukcija turi būti vykdoma esamų elektros tinklų apsaugos zonų ribose, neišplečiant ir nepakeičiant jų ribų. Naujas atramas parinkti ir pastatyti taip, kad nepadidėtų esamų oro linijų apsaugos zonų ribos, kurios nustatytos aukštos įtampos elektros perdavimo tinklų apsaugos zonų teritorijų planuose, patvirtintuose LR Energetikos ministro įsakymu. Elektros tinklų apsaugos zonų ribos sutartiniais ženklais pažymimos brėžiniuose. Naujų atramų statybai ne tuose pačiuose žemės sklypuose turi būti gauti žemės sklypų savininkų raštiški sutikimai.

4. Paaiškėjus, kad naujai nustatomos ar pasikeičia PSO valdomų inžinerinių tinklų ribos, derinant PT dalies techninį projektą, nustatyti/pakeisti ir įregistruoti/išregistruoti NTR teritorijas, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, bei servitutus, suteikiančius teisę tiesti, aptarnauti, naudoti požemines/antžemines komunikacijas. Turi būti atlikti visi reikalingi veiksmai dėl teritorijų, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, įregistravimo NTR bei organizuotas sutarčių dėl neterminuotų servitutų nustatymo pasirašymas su žemės sklypų savininkais (susitikimą su notaru organizuoti ne anksčiau kaip po 3 d. d. nuo visų notarinei sutarčiai sudaryti būtinų dokumentų suderinimo su PSO). Notarinės sutarties turinio apimtyje turi būti nurodytas ir žemės sklypo (-ų) savininko (-ų) sutikimas dėl elektros tinklų apsaugos zonų ir elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zonų nustatymo vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 7 straipsniu. Derinant PT dalies techninį projektą pateikti žemės sklypų Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašus su įregistruotais servitutais ir teritorijomis, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, bei kitus būtinus trečiųjų šalių sutikimus. Brėžiniuose pažymėti esamas ir projektuojamas PSO valdomų inžinerinių tinklų apsaugos zonas.

5. Užtikrinti nagrinėjamoje teritorijoje naujai nustatytų, pasikeitusių ir (ar) panaikintų teritorijų, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos – PSO valdomų inžinerinių

tinklų apsaugos zonų, įregistravimą (išregistravimą) valstybės registre ir kadastrė. Esant poreikiui atlikti elektros perdavimo tinklų apsaugos zonų teritorijų plano keitimą bei su juo susijusius kitus būtinus veiksmus ir įregistruoti (išregistruoti) nagrinėjamoje teritorijoje naujai nustatytas, pasikeitusias ir (ar) panaikintas teritorijas, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos – elektros tinklų apsaugos zonos. Derinant techninį projektą pateikti teritorijų, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos erdvinis duomenis su užpildytais atributiniais duomenimis (.shp formatu, kiekvienam objektui atskiras failas).

6. Jeigu PSO valdomų inžinerinių tinklų apsaugos zonos nustatomos mažesnio, negu anksčiau nustatytos LR energetikos ministro įsakymu patvirtintame elektros perdavimo tinklų apsaugos zonų teritorijų plane, dydžio, apie PSO valdomų inžinerinių tinklų apsaugos zonų teritoriją viešai paskelbiama LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka. Jeigu žemės sklypai nebepatenka į nustatytą sumažėjusią PSO valdomų inžinerinių tinklų apsaugos zonų teritoriją (arba jų dalis, patenkanti į šią teritoriją, pasikeičia), šių žemės sklypų savininkai, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtiniai, taip pat fiziniai ar juridiniai asmenys arba kitos organizacijos ar jų padaliniai, naudojantys žemę pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą sutartį, ir (ar) šioje nustatytoje teritorijoje esančių Nekilnojamojo turto registre įregistruotų nekilnojamųjų daiktų savininkai ar patikėtiniai apie tai informuojami LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 11 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatyta tvarka.

7. Tuo atveju, jei po Pareiškėjo įrenginių pajungimo į PT pasikeis susijusių elektros perdavimo linijų pavadinimai ir/ar atramų numeracija, parengti ir pateikti PSO derinimui elektros perdavimo linijų kadastrinių matavimų bylas. Kadastrinių matavimų bylos pateikiamos po visų elektros perdavimo linijų statybos/rekonstrukcijos darbų užbaigimo.

8. Visus minėtus dokumentus pateikti teikiant derinti PSO elektros perdavimo tinklo dalies Pareiškėjo elektros įrenginių prijungimui įgyvendinti techninį projektą.

[Į turinį](#)

3 skyrius. Pasirašomos sutartys

1. Prijungimo paslaugos sutartis ir prijungimo laikotarpis:

1.1. Pareiškėjo įrenginių prijungimo prie elektros perdavimo tinklo sutarties pasirašymo su PSO metu ir prijungiant Pareiškėjo įrenginius prie elektros perdavimo tinklo, Pareiškėjas turi turėti galiojantį leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus;

1.2. prijungimo prie elektros perdavimo tinklų laikotarpis skaičiuojamas nuo prijungimo paslaugos sutarties tarp Pareiškėjo ir PSO pasirašymo dienos;

1.3. Pareiškėjas įsipareigoja, ne vėliau kaip iki elektrinių prijungimo technologiniams bandymams perdavimo tinkluose atlikimo (paleidimo derinimo darbų) sudaryti elektros energijos perdavimo paslaugos sutartį, disbalanso pirkimo-pardavimo sutartį su PSO ar kita už balansą atsakinga šalimi, taip pat kitas sutartis, reikalingas užtikrinti elektrinių eksploatavimą ir jose pagamintos elektros energijos pardavimą.

2. Pareiškėjas privalo pasirašyti anksčiau minėtas sutartis taip pat šiais atvejais:

2.1. kai kiekvieno atskiro juridinio asmens vėjo/saulės/kito tipo elektrinės ar jų grupės iki nuosavybės ribos su PSO prijungiamos per atskirus galios transformatorius, neturint elektrinio ryšio galios transformatoriaus vidutinės (ne PSO priklausančios) įtampos pusėje;

2.2. kai iki Pareiškėjo nuosavybės ribos su PSO jungiamos kitų juridinių asmenų vėjo/saulės/kito tipo elektrinės ar jų grupės elektrinių parkuose kartu su Pareiškėjo vėjo/saulės elektrinėmis ar jų grupėmis elektrinių parkuose galios transformatoriaus vidutinės (Pareiškėjui priklausančioje) įtampos pusėje turint elektrinį ryšį ir sudaro vieną perdavimo tinklo objektą;

2.3. kai juridinio asmens vėjo/saulės/kito tipo elektrinių parkas prijungiamas prie elektros perdavimo tinklo per jau prijungtą ir veikiančią Pareiškėjo transformatorių pastotę ir sudaro vieną perdavimo tinklo objektą;

2.4. visais šiame punkte nurodytais atvejais kitas juridinis asmuo, pageidaujantis prijungti savo vėjo/saulės/kito tipo elektrines ar jų grupes elektrinių parkuose prie Pareiškėjo elektros tinklo turi kreiptis į Pareiškėją prijungimo sąlygas gauti. Savo ruožtu Pareiškėjas privalo kreiptis į PSO dėl prijungimo sąlygų ir numatomų pakeitimų elektros tinkle, susijusių su generuojančios galios padidėjimu. Už kitų juridinių asmenų vėjo/saulės/kito tipo elektrinių, prijungtų prie Pareiškėjo elektros tinklo disbalansą bei tarpusavio atsiskaitymus už perdavimo ir kitas paslaugas atsako Pareiškėjas.

[/ turinį](#)

4 skyrius. Reikalavimai projekto įgyvendinimo terminų planavimui

1. Techninio projekto derinimo metu suderinti su PSO projekto įgyvendinimui reikalingas PT dalies įrenginių atjungimų datas. Konkretūs atjungimai ir datos numatomos atskirame nuo techninio projekto dokumente, kuris bus neatskiriama elektros įrenginių prijungimo prie elektros perdavimo tinklo paslaugos sutarties dalis. Dokumento forma-pavyzdys pateikiama www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Atjungimų grafikų formos

2. Atkreipiame dėmesį, jog PSO yra suplanavęs vykdyti Vašuokėnų TP rekonstravimo projektą, kurio apimtyje fiziniai darbai objekte būtų atliekami preliminariai 2025 Q3 – 2027 Q1 periodu. Šios sąlygos numato, jog dėl Pareiškėjo prijungimo reikalinga atlikti pilną Vašuokėnų TP rekonstrukciją, kurią suprojektuoti turi Pareiškėjas, o atliks PSO. Tokiu būdu po techninio projekto suderinimo, PSO organizuos viešojo pirkimo procedūras PSO dalies rekonstravimui pagal Pareiškėjo parengtą techninį projektą.

3. Perdavimo tinklo 330-110 kV dalies elektros įrenginių atjungimai, esantys Pareiškėjo elektros įrenginių prijungimo prie elektros perdavimo tinklo paslaugos sutarties priede, Operatoriaus bus įtraukti į metinį PSO dalies elektros įrenginių atjungimų grafiką. Nepriklausomai nuo to, ar tarp Pareiškėjo ir PSO jau buvo suderintos projekto įgyvendinimui reikalingos PT dalies įrenginių atjungimų datos, projektuotojas, Pareiškėjo arba projekto įgyvendinimo rangovas, priklausomai nuo esamos situacijos, savalaikiai pateikia PSO derinimui reikalingą informaciją dėl metinio PSO dalies elektros įrenginių atjungimų grafiko sudarymo (metinį grafiką derina PSO). Nesant pasikeitimų nei trukmėse, nei atjungimų apimtyse nuo Perdavimo tinklo 330-110 kV dalies elektros įrenginių atjungimų, numatytų Pareiškėjo elektros įrenginių prijungimo prie elektros perdavimo tinklo paslaugos sutarties priede, šis žingsnis yra patvirtinantis ketinimus vykdyti projektą numatytu grafiku, esant pasikeitimams – PSO atliks derinimą iš naujo. Vėlesniuose etapuose, vykdant mėnesio laikotarpio planavimą, projektui įgyvendinti reikalingi atjungimai gali būti derinami mėnesio laikotarpio atjungimų grafiko sudarymo proceso metu tik, kai nurodomi atjungimai buvo suplanuoti ir suderinti metiniame grafike.

4. Detalūs reikalavimai, susiję su projekto įgyvendinimo darbų-atjungimo grafiku ir kita planavimui bei atjungimų suderinimui reikalinga informacija pateikiami [skyriuje Reikalavimai projekto vykdymo eiliškumui ir etapams](#).

[/ turinį](#)

III DALIS. TECHNINIAI REIKALAVIMAI ELEKTROS PERDAVIMO TINKLO DALIAI

5 skyrius. Bendrieji reikalavimai

1. Parengti techninių specifikacijų bylą, vadovaujantis reikalavimais, pateikiamais internetiniame puslapyje www.litgrid.eu > Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Techninių projektų specifikacijos.

2. Rengiant darbų organizavimo dalį turi būti numatyti projektiniai sprendiniai, nustatantys technines priemones, darbų metodus, užtikrinančius darbuotojų saugą.

3. PT dalies techninio projekto aiškinamajame rašte numatyti, kad parengto darbo projekto kiekvienos projekto dalies (bylos) sudėtyje turi būti detalūs dokumentacijos sąrašai, kurie bus teikiami rekonstravimo/statybos darbų techniniam įvertinimui bei statybos užbaigimui, vadovaujantis PSO patvirtintu 2021-12-03 Nr. 21NU-460 Perdavimo tinklo objektų statybos/rekonstravimo dokumentacijos aprašu. Detalūs dokumentacijos sąrašai turi būti suderinti su PSO.

[/ turini](#)

6 skyrius. Reikalavimai projekto vykdymo eiliškumui ir etapams

1. PT dalies techniniame projekte turi būti aprašytas projekto vykdymo eiliškumas ir etapai. Rangos darbų vykdymo etapų ir jų trukmių bei darbų vykdymo eiliškumo detalizacija turi būti tokio lygio, kad būtų aiškios reikalingų atjungti veikiančių įrenginių apimtys bei preliminaros trukmės, taip pat nurodytos etapų trukmės. Atjungimų apimtys PSO elektros perdavimo tinklo dalies techninio projekto rengimo metu derinamos su PSO.

2. Projektuotojas, sudarydamas darbų vykdymo eiliškumą vadovaujasi principu, jog veikiantys elektros įrenginiai būtų atjungiami minimaliomis apimtimis ir terminais. Projektuotojas, sudarydamas darbų vykdymo eiliškumą, vadovaujasi:

2.1. AB ESO sąlygomis (už sąlygų gavimą atsakingas projektuotojas, jos turi būti gautos dar prieš pradėdant rengti techninį projektą);

2.2. PT dalies techninio projekto SO dalyje išskirti darbus (įskaitant ir darbus kitose susijusiose TP), kurie atliekami be įtampos atjungimo, su įtampos atjungimu nurodant atjungimų apimtį ir trukmę;

2.3. įvertinti atjungimų poreikius dėl naujos XX/110 kV TP prijungimo prie PT ir su tuo susijusius pakeitimus kitose TP keičiant jose esamą įrangą, markiruotes, taip pat poreikius dėl kitų susijusių TP testavimo darbų su dispečerinio valdymo sistema;

2.4. RAA nuostatų keitimui esamuose įrenginiuose, maksimalus galimas vieno prijunginio atjungimas yra iki 3 k.d. Tokių prijunginių atjungimų galimybės bei seka bus vertinama techninio projekto derinimo metu;

2.5. Vašuokėnų TP rekonstravimą vykdyti pagal AB ESO sąlygas (projekto sprendinius bei projekto įgyvendinimo laiką derinti atsižvelgiant į AB ESO nustatytas atjungimo galimybes).;

2.6. Esant poreikiui atjungti 110 kV OL Velžys-Vašuokėnai, numatyti linijos jungčių išskyrimus ir baigus darbus, sujungimus vientisumo atstatymui dėl Meiluškių TP užmaitinimo radialiniame režime iš Velžio pusės. Priemonės įgyvendinimas bus nuspręstas rangovui derinant darbų-atjungimų grafiką su PSO ir AB Energijos skirstymo operatorius. Išskyrimo bei vientisumo atstatymo darbus vykdo linijos rekonstravimo rangovas savo sąskaita;

2.7. projektavimo metu, atsiradus pagrįstam poreikiui atjungti/išjungti tam tikrą dalį antrinės įrangos, tokios apimtys ir galimybės bus derinamos kartu su techniniu projektu.

3. Techniniame projekte nurodyti:

3.1. PT dalies darbų vykdymo rangovas atsakingas už objekto rekonstrukcijos darbų-atjungimo grafiko parengimą bei suderinimą su AB ESO Dispečerinio valdymo departamento Režimų planavimo skyriumi (derina dalį, susijusią su skirstomojo tinklo elektros įrenginių darbo režimais – 110kV galios transformatoriai, 35kV ir žemesnės įtampos elektros perdavimo linijos ir kt.) ir PSO. Rangovas siunčia darbų-atjungimų grafiką AB ESO suderinimui, tik su PSO viza. Detalus rekonstrukcijos darbų-atjungimo grafikas turi būti suderintas ne vėliau kaip 90 k. d. iki rangos darbų pradžios objekte. Darbų-atjungimų grafiką rangovas turi atnaujinti ir iš naujo atlikti visus suderinimus pasikeitus darbų eigai ir/arba jų atlikimo terminams daugiau nei per 1 mėn. Tipinė darbų-atjungimų grafiko forma-pavyzdys pateikiama www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Atjungimų grafikų formos;

3.2. kai PSO elektros įrenginių ar OL remontui, rekonstrukcijai būtina pilnai išjungti 110 kV įtampos transformatorių pastotę, maitinančią AB ESO elektros tinklą, būtina ne vėliau kaip 20 kalendorinių dienų prieš numatomų darbų pradžią tarpusavyje suderinti objekto atjungimų grafiką. Atskiras grafikas nereikalingas jeigu darbai buvo numatyti mėnesiniame arba rekonstrukcijos atjungimų grafikuose ir nėra ribojami arba atjungiami AB ESO tinklo naudotojai;

3.3. kai PSO perjungimų vykdymui, būtina trumpalaikiai pilnai nukrauti 110 kV įtampos transformatorių pastotę, perjungimai turi būti atliekami apkrovos minimumo metu. Atvejais kai neplaniniam TP nukrovimui reikalingas atskiros programos parengimas ir/ar STO tinklo naudotojų informavimas, AB ESO informuoja PSO apie paruošiamųjų darbų poreikį, priimtina atjungimo datą;

3.4. rangovas privalo pateikti PSO atjungimų poreikius kitiems kalendoriniams metams tokia apimtimi ir terminais: 330 kV dalies įrenginiams - iki einamųjų metų rugpjūčio 1 d. kitiems metams, 110 kV dalies įrenginiams – iki einamųjų metų spalio 31 d. kitiems metams;

3.5. rangovas privalo pateikti PSO atjungimų poreikius kitam kalendoriniam mėnesiui tokia apimtimi ir terminais: 330 kV dalies įrenginiams - iki einamojo mėnesio 1-os dienos kitam mėnesiui, 110 kV dalies įrenginiams – iki einamojo mėnesio 5-os darbo dienos kitam mėnesiui;

3.6. bet koks neplaninio atjungimo (t. y. atjungimai, neatitinkantys patvirtinto rekonstrukcijos darbų-atjungimų grafiko datų, arba atjungimai kurie nebuvo numatyti rekonstrukcijos darbų-atjungimų grafike, arba Rangovas nebuvo pateikęs PSO informacijos pagal šio skyriaus 3.4. ir 3.5. punktų reikalavimus), PSO laiko nesuderinimas ar elektros įrenginių atjungimo nesuteikimas prašomu laiku, negali ir nebus laikomas projekto vykdymo trikdžiu dėl PSO kaltės. Tokie neplaniniai atjungimai neturės prioriteto vykdant kitus PSO metiniame ir mėnesiniame grafike numatytus darbus;

3.7. organizuojant darbus 110-400 kV oro linijose, kai reikia atjungti, įžeminti kertamąsias 0,4-35 kV oro linijas, PSO darbus vykdantys darbuotojai (rangovas) sudaro darbų vykdymo grafiką, kurį prieš 20 kalendorinių dienų iki darbų pradžios pateikia PSO ir AB ESO atsakingiems asmenims derinimui excel formate. Grafiko suderinimas atliekamas ne vėliau kaip prieš 15 kalendorinių dienų iki darbų pradžios. 0,4-35 kV kertamųjų OL atjungimo grafiko forma pateikiama www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Atjungimų grafikų formos;

3.8. AB ESO operatyviniai darbuotojai gavę iš PSO suderintą, patvirtintą kertamųjų linijų grafiką derina su tinklų naudotojais (jeigu reikia) atjungimo laiką;

3.9. aplinkos temperatūrai nukritus nuo -5 °C iki -10 °C AB ESO tinkle vykdomi tik tie planiniai darbai, kurių metu elektros energijos tiekimas AB ESO tinklų naudotojams nenutraukiamas arba nutraukiamas ne ilgiau kaip 5 valandoms;

3.10. aplinkos temperatūrai nukritus žemiau -10 °C AB ESO tinkle nevykdomi jokie planiniai darbai, kurių metu nutraukiamas elektros energijos tiekimas AB ESO tinklų naudotojams;

3.11. PSO rangovams vykdant darbus PSO elektros oro linijose (toliau – OL), kertamųjų 0,4-35 kV oro linijų įžeminimą gali atlikti:

3.11.1. AB ESO rangovai, turintys leidimą vykdyti darbus STO įrenginiuose;

3.11.2. AB ESO operatyviniai darbuotojai;

3.11.3. PSO rangovai, turintys leidimą vykdyti operatyvinius perjungimus AB ESO įrenginiuose (leidimą išduoda STO);

3.12. PSO rangovams vykdant darbus PSO elektros OL, kertamųjų 0,4-35 kV oro linijų laidų nuėmimą, uždėjimą gali atlikti:

3.12.1. PSO rangovai, turintys leidimą vykdyti darbus AB ESO elektros įrenginiuose (leidimą išduoda AB ESO);

3.12.2. AB ESO rangovai, turintys leidimą vykdyti darbus AB ESO įrenginiuose;

3.12.3. AB ESO operatyviniai darbuotojai;

3.13. PT dalies techninį projektą (Statybos darbų organizavimo dalis) suderinti raštu su AB ESO Dispečerinio valdymo departamento Režimų planavimo skyriumi (derina dalį, susijusią su 110

kV galios transformatorių, kitų skirstomojo tinklo įrenginių darbo režimais esamose pastotėse). Projektuotojas derinimo su AB ESO procesą gali pradėti tik kai bus PSO suderinimas;

3.14. Rekonstruotų ar naujai sumontuotų įrenginių įjungimas galimas tik pagal patvirtintą vienkartinę įjungimo programą, dalyvaujant rangovo bei LITGRID AB RAA atstovams ir tik darbo dienomis bei darbo valandomis (įjungimui iki bandomosios eksploatacijos pradžios skirti 1 darbo diena). Įjungimo programą rengia ir su PSO bei kitomis suinteresuotomis šalimis, derina rangovas.

[/ turini](#)

7 skyrius. Reikalavimai operatyviniam valdymui reikalingai dokumentacijai

1. Pareiškėjas PT dalies techniniame projekte numatys, kad turi būti:

1.1. parengta, suderinta su PSO ir perduota PSO patvirtinta naujos XX/110 kV Gudelių TP 110 kV skirstyklos ir Vašuokėnų TP 110 kV skirstyklos operatyviniam valdymui reikalinga dokumentacija:

1.1.1. 110 kV skirstyklos principinė schema (-os) su nurodytais įrenginių operatyviniais pavadinimais;

1.1.2. savų reikių (KSS, NSS) schemas su nurodytais įrenginių operatyviniais pavadinimais;

1.1.3. įrenginių operatyvinės priežiūros instrukcijos (pagrindinių, RAA, ryšio įrenginių);

1.1.4. tipiniai perjungimo lapeliai;

1.2. Iki XX/110 kV TP 110 kV skirstyklos prijungimo prie PT parengtos, suderintos su PSO ir perduotos PSO patvirtintos naujų Vašuokėnai – Gudeliai ir Velžys – Vašuokėnai tipinės perjungimo programos;

1.3. visos schemas pateikiamos popierinės, pasirašytos bei skaitmeninėse laikmenose redaguojamu *.dwg ir neredaguojamu *.pdf formatais;

1.4. įrenginių operatyvinės priežiūros instrukcijos (pagrindinių, RAA, ryšio įrenginių) rengiamos lietuvių kalba ir pateikiamos rangovo pasirašytos ir PSO patvirtintos popieriuje ir skaitmeninėse laikmenose *.docx formatu be redagavimo apribojimų;

1.5. tipiniai perjungimo lapeliai (toliau — TPL) sudaromi visiems naujai statomiems įrenginiams (jungtuvams, prijunginiams, šynoms, pagrindinėms prijunginių ir šynų apsaugoms);

1.6. tipinės perjungimo programos (toliau — TPP) sudaromos elektros perdavimo linijoms;

1.7. TPL, TPP sudaromi atskirai atjungimui/išjungimui ir įjungimui;

1.8. TPL ir TPP sąrašas derinamas su PSO atskirai techninio projekto derinimo metu;

1.9. TPL ir TPP derinami su PSO Sistemos valdymo centru (pirminė komutacija) bei Infrastruktūros priežiūros centro personalu (operacijos antrinėse grandinėse) bei pateikiami PSO Sistemos valdymo centrui popierinės, pasirašytos ir *.docx formatu be redagavimo apribojimų kompiuterinėje laikmenoje lietuvių kalba;

1.10. parengtų ir sudertų TPL bei TPP pagrindu rangovas turi organizuoti automatizuotų tipinių perjungimo lapelių testavimą su PSO dispečerinio valdymo sistema (toliau — DVS). Pasiruošimas testavimams (PSO DVS pagal patvirtintus TPL, TPP konfigūruoja PSO DVS administratorius), bei testavimai turi būti numatyti projekto vykdymo grafike išskiriant juos nuo kitų darbų atskiromis eilutėmis.

2. Dokumentacijos pateikimo terminai turi būti numatyti projekto vykdymo grafike, o detalizuoti – ir darbų-atjungimų grafike.

[/ turini](#)

8 skyrius. Reikalavimai pirminei įrangai ir savosioms reikmėms

1. Patikrinus aukščiau sąlygose nurodytų kitų susijusių TP (jeigu tokios TP yra numatytos) pirminės įrangos ir savųjų reikių įrenginių vardinių charakteristikų tinkamumą pasikeitus instaliuotai galiai bei nustačius įrenginių techninių charakteristikų netinkamumą, būtina numatyti tų

įrenginių pakeitimą ir juos pakeisti naujais. Techniniame projekte pateikti skaičiavimo rezultatus ir išvadas dėl įrenginių keitimo poreikio arba jų tinkamumo tolimesnei eksploatacijai. Atliekant esamų įrenginių patikrinimą bei parenkant naujų pirminių įrenginių vardinę srovę, įvertinti prie tinklo prijungiamo generuojančio šaltinio pilnutinę galią (S , VA), skaičiavimuose nurodant atitinkamą galios faktorių ($\cos \phi$). Esamų pirminių įrenginių (jungtuvų, skyriklių, srovės matavimo transformatorių, ryšio užtvėriklių ir pan.) tinkamumo įvertinimui, techniniame projekte turi būti patektos atskirų įrenginių vardinės charakteristikos – vardinė pirminė (ilgalaikė) srovė ir vardinė trumpojo jungimo atsparumo (terminė) srovė. Srovės matavimo transformatorių įvertinimui papildomai turi būti pateikiama informacija apie vardinę ilgalaikę terminę srovę (I_{cth}) bei transformacijos koeficiento keitimo galimybę (atšakos antrinėse srovės matavimo apvijos), jeigu konkrečiuose transformatoriuose tokių yra. Esant įrenginių keitimo poreikiui turi būti numatomas demontuojamų įrenginių utilizavimas arba perdavimas į PSO avarinį rezervą, suderinus su Infrastruktūros priežiūros centro (IPC) personalu. Jei numatoma demontuoti esamus įrenginius, perduodamiems į avarinį rezervą įrenginiams prieš demontavimą turi būti atlikti bandymai pagal PT įrenginių bandymo reglamento reikalavimus. Numatyti išsaugomų įrenginių pristatymą į IPC paskirtą avarinio rezervu saugojimo vietą. Visų naujai projektuojamų įrenginių charakteristikos turi tenkinti PSO standartinius techninius reikalavimus pateiktus www.litgrid.eu > Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės.

2. Rekonstruojama visa Vašuokėnų TP. Pagal aukščiau sąlygose pateiktą schemą T-2 prijunginyje projektuojamas ir statomas naujas skyriklis, numatant vietą perspektyviniam jungtuvui. Būtina patikrinti esamų kombinuotų matavimo transformatorių tinkamumą, jeigu kombinuoti matavimo transformatoriai yra tinkantys prioritetu laikyti sprendinius panaudojant esamus matavimo transformatorius T-2 prijunginyje, jeigu kombinuoti matavimo transformatoriai nėra tinkami, juos keisti naujais srovės matavimo transformatoriais. Taip pat prioritetu laikyti sprendinį panaudojant esamus viršįtampių ribotuvus, jeigu projekto rengimo metu bus nustatytas jų tinkamumas, ir esami viršįtampių ribotuvai atitinka visus PSO standartinius techninius reikalavimus, kitu atveju suprojektuoti ir įrengti naujus, o senus viršįtampių ribotuvus demontuoti. Netinkami įrenginiai suderinus su IPC personalu utilizuojami arba perduodami į avarinį rezervą. Perduodamiems į avarinį rezervą įrenginiams prieš demontavimą turi būti atlikti bandymai pagal PT įrenginių bandymo reglamento reikalavimus.

3. Pirminių įrenginių išdėstymas turi būti projektuojamas optimaliai išnaudojant pastotės teritoriją. Projektuojamas ir naujai statomas pastotės valdymo pultas (toliau - PVP), jeigu leidžia techninės galimybės projektuojamas tarp linijų prijunginių, šalia remontinės jungties (arba sekcijinio prijunginio). PVP dydis turi būti suprojektuotas toks, kad tilptų visi principinėje schemoje numatytų statomų bei planuojamų rezervinių narvelių valdymo, apsaugų, elektros apskaitos, ryšių bei savųjų reikmių maitinimo įrangos įrenginiai. PVP skirstyklos padėtis įrenginių ir konstrukcijų atžvilgiu turi būti tokia, kad PVP būtų galima praplėsti papildomai nerekonstruojant ir neperkeliant skirstyklos įrenginių ir konstrukcijų, bet išlaikant reikalingus saugius atstumus iki įtampą turinčių dalių. PVP esančios įrangos išdėstymas turi leisti PVP praplėtimą neperstatant jame esamų aukščiau paminėtų valdymo, apsaugų, elektros apskaitos, ryšių bei savųjų reikmių maitinimo įrangos spintų.

4. Projektuojant įrangos ir kelių išdėstymą pastotės teritorijoje visais atvejais, neatsižvelgiant į sąlygose pateiktą principinę schemą, numatyti sprendinius, kurie leistų ateityje tarp šynų sekcijų įrengti sekcijinį prijunginį su dviem skyrikliais, srovės transformatoriumi ir jungtuvu. Tarp šynų atitinkamai turi būti numatytas ir projektiniuose brėžiniuose atvaizduotas minėtų įrenginių galimas išdėstymas. Pjūvių ir išdėstymo brėžiniuose turi būti parodyta, kad tokius įrenginius tarp šynų įrengti bus galima. Jei po sekcijine (remontine) jungtimi įrengiamas kelias (ar privažiavimo koridorius) skirtas privažiuoti prie linijinių prijunginių arba PVP, projektuojant įrenginių išdėstymą tarp šynų įvertinti ne tik perspektyvinius skyriklius, jungtuvą ir srovės transformatorių, bet ir

pravažiavimo po šynomis kelio koridorių. Minimalūs pravažiavimo koridoriaus gabaritai turi būti kaip nurodyta Skirstyklų ir pastorių elektros įrenginių įrengimo taisyklėse.

5. Projektuojant parinkti maksimaliai funkcionalų ir techniškai ekonomiškai naudingą 110 kV skirstyklos įrenginių išdėstymą. Projektuojant turi būti kiek įmanoma išvengiama aukštos įtampos elektros tiltų, OL užvedimų arba šynų susikirtimų skirtingose plokštumose, kitų nestandartinių sprendinių, galinčių apsunkinti eksploatavimą, elektros energijos perdavimą arba sukelti pavojų eksploatuojančiam personalui. Principinė schema po rekonstrukcijos/naujos statybos turi maksimaliai atitikti projektavimo užduotyje/sąlygose pateiktą principinę schemą. Turi būti išlaikomas įrenginių ir sumontavimo sprendinių vienodumas visuose skirstyklos prijunginiuose, išskyrus atvejus, kai LITGRID AB sutinka su kitoku sprendiniu. Projektavimo metu planuojant objekto statybos įgyvendinimo etapus, jei reikalinga, numatyti laikinas technines ir organizacines priemones, siekiant įvykdyti visus LITGRID AB ir trečiųjų šalių reikalavimus dėl projekto įgyvendinimo etapų bei aukštos įtampos įrenginių išjungimo galimybių bei terminų. Tokios priemonės gali būti: papildomos laikinos atramos, šuntuojantys šynų tiltai, laikinų kabelinių jungčių panaudojimas ir kt. Visos papildomos organizacinės ir techninės priemonės turi būti įvertintos ir įtrauktos į projekto apimtį. LITGRID AB papildomai nedengs išlaidų, susidariusių dėl šių laikinų sprendinių panaudojimo, jei tokios priemonės bus reikalingos projekto įgyvendinimo eigoje.

6. Numatyti privažiavimo galimybę prie visų pastotės įrenginių ir konstrukcijų. Atvirosiose skirstyklose prie jungtuvų ir tarp galios transformatorių (jei tokie eksploatuojami arba projektuojami) ir jų prijunginių turi būti nutiestas kelias montavimo, remonto mechanizmams ir įtaisams bei kilnojamosioms laboratorijoms. Jeigu projektuojamas žiedinis ar kitas apvažiavimas, jis turi būti vientisas, be tarpų, net ir tais atvejais, kai toje vietoje pirminė įranga yra neprojektuojama. Turi būti išlaikomas bendras projektuojamos pastotės sprendinių vienodumas.

7. Rekonstruojamos esamos PSO TP ar plėtos atveju prioritetu laikyti sprendinius, kai perspektyvinių įrenginių išdėstymas yra esamo sklypo ribose, tačiau atskirais atvejais nesant galimybei arba kai tai trukdo naujai statomų įrenginių maksimaliai funkcionaliam ir techniškai naudingam išdėstymui, bei negalima išlaikyti aptarnavimui (privažiavimui) prie įrenginių reikalingų atstumų, arba PSO atskirai pareikalavus, perspektyviniai įrenginiai gali būti atvaizduojami už PSO sklypo ribų. Tokiu atveju brėžiniuose turi būti aiškiai nurodomas teritorijos išplėtimo poreikis norint pastatyti perspektyvinius įrenginius pagal pateiktą principinę schemą. Visais atvejais visi projektuojami sprendiniai privalo būti suderinti su PSO.

8. Projekte pateikti informaciją apie esamo regiono klimato sąlygas, įtraukiant apšalo sienelės storį, vėjo greitį, bei atitinkamai specifiškai šiuos parametrus pirminių įrenginių techninėse specifikacijose.

9. Oro linijų (toliau - OL) užvedimui į skirstyklos įrenginius suprojektuoti linijinius portalus. Portalai projektuojami taip, kad 110 kV laidų aukštis nuo žemės paviršiaus visame ruože nuo portalų iki galinės oro linijos atramos būtų ne mažesnis kaip 7 m, esant didžiausiam laidų įlinkiui. Išskirtiniais atvejais, linijinių portalų galima neprojektuoti, jeigu OL atrama yra pastotės teritorijoje, šalia skirstyklos pirminių įrenginių, o mechaninis laidų, nusileidžiančių iš atramos, poveikis (jėga ir kryptis) į skirstyklos įrenginius, į kuriuos prijungiami laidai iš atramos, neviršija/atitinka susijusių skirstyklos įrenginių mechaninio jėgos ir krypties atsparumo charakteristikų. Minėtu atveju, suderinus su PSO, galima projektuoti laidų užvedimą tiesiai iš atramos į skirstyklos įrenginius.

10. Kiekvienam pirminiam įrenginiui suprojektuoti atskiras laikančias plienines metalo konstrukcijas. Ant vienos atraminės konstrukcijos leidžiama montuoti tik kabelių movas (jei tokios projektuojamos) su viršįtampių ribotuvais. Kitų skirtingos paskirties įrenginių įrengimas ant vienos atraminės konstrukcijos yra draudžiamas. Projektuojant viršįtampių ribotuvus prioritetu laikyti vertikalų ribotuvų pastatymą ant atskiros laikančios plieninės metalo konstrukcijos. Vertikalaus pakabinimo arba horizontalaus pastatymo ribotuvai projektuojami tik esant nepakankamai vietos

skirstykloje ar esant kitoms išskirtinėms aplinkybės, o konkretūs sprendiniai derinami techninio projekto rengimo metu.

11. Projektuojant būtina suvienodinti visų pirminių įrenginių izoliatorių spalvą. Standartinė izoliatorių spalva yra ruda. Skirtis gali tik viršįtampių ribotuvų spalva, kurių polimero spalva išlieka pilka.

12. 110 kV dujiniai jungtuvai turi atitikti PSO standartinius techninius reikalavimus. Pasirenkant įrenginių išsidėstymą turi būti įvertinta, kad prie jungtuvų pavarų gali būti montuojamos aptarnavimo aikštelės. Pasirenkant jungtuvus pirmenybė teikiama jungtuvams, kurių pavarų aukštis yra toks, kad jų aptarnavimas galėtų būti atliekamas nuo žemės paviršiaus nenaudojant kėlimo į aukštį priemonių. Jei jungtuvo konstrukcija negalės to užtikrinti, numatyti stacionarias jungtuvų pavarų aptarnavimo aikšteles. Techniniame projekte turi būti įrašyta, kad aikštelės projektuojamos darbo projekto metu, įvertinant saugius atstumus nuo žmonių iki įtampą turinčių dalių pagal EIT ir saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklių reikalavimus ir atsižvelgiant į konkretų jungtuvo tipą. Būtina atsižvelgti į tai, kad pakilimas į aikšteles eksploatacijos metu reikalingas neatjungus įtampos. Darbo projekto brėžiniuose turi būti pavaizduotos aptarnavimo aikštelės, jų aukštis, atstumas nuo aikštelės pagrindo iki įtampą turinčių dalių. Atstumas nuo aikštelės pagrindo iki apatinio izoliatoriaus krašto turi būti ne mažesnis kaip 2,5 m. Aikštelės (jei jos yra numatytos) turi suteikti patogų priėjimą prie visų pavaros indikacijų (dujų slėgis, jungtuvo padėtis, spyruoklių būsenos indikacijos, operacijų skaitiklis, duomenų lentelė ir pan.), kurios eksploatacijos metu turi būti apžiūrimos ir mazgų bei elementų, kuriems gali prireikti smulkaus remonto ar pakeitimo. Standartiniai techniniai reikalavimai 110 kV SF6 dujiniams jungtuvams pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės.

13. 110 kV srovės, įtampos matavimo transformatoriai arba kombinuoti srovės – įtampos matavimo transformatoriai turi atitikti PSO standartinius techninius reikalavimus. Įvertinti matavimo transformatorių įrengimo poreikį pagal sąlygų reikalavimus relinei apsaugai ir automatikai bei elektros energijos apskaitai. Matavimo transformatorių įrengimo vietos, antrinių apvijų skaičius ir paskirtis tikslinami projektavimo metu, antrinių apvijų vardinė apkrova suskaičiuojama atsižvelgiant į prie apvijų jungiamų prietaisų ir įtaisų apkrovas. Srovės transformatoriai elektros energijos apskaitoms ir matavimų reikmėms turi būti projektuojami įvertinant galios transformatoriaus nominalią galią ir būtinybę užtikrinti reikalaujamą elektros energijos matavimo tikslumą visame apkrautumo diapazone. Jei pagal skaičiavimus reikalingos srovės transformatorių šerdys su skirtingais transformacijos koeficientais, jų turi būti ne daugiau dviejų. Srovės transformatorių transformacijos koeficientų perjungimas turi būti įrengtas antrinių grandinių pusėje. Srovės transformatorių elektros apskaitoms ir matavimui skirtų šerdžių ir atšakų tikslumo klasė - 0,2s ir saugos faktorius Fs5. Visais atvejais srovės ir/arba kombinuotų matavimo transformatorių vardinė ilgalaikė terminė srovė (I_{cth}) turi būti parenkama $\geq 150\%$. Įtampos transformatorių elektros apskaitoms ir matavimui skirtų apvijų tikslumo klasė - 0,2. Elektros apskaitai naudojami matavimo transformatoriai iki darbų užbaigimo turi būti su Lietuvoje pripažintais patikros sertifikatais, išduotais gamintojo akredituotos laboratorijos, Lietuvos akredituotos laboratorijos arba kitos Europos Sąjungos šalies akredituotos laboratorijos, ar sertifikatus pakeičiančiais žymenimis, patvirtinančiais jų matavimo tikslumą. Kartu su kitais dokumentais PSO turi būti pateikti matavimo transformatorių atliktos patikros protokolai. Standartiniai techniniai reikalavimai matavimo transformatoriams pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės.

14. Įtampos transformatorių arba kombinuotų srovės - įtampos transformatorių išdėstymas skirstykloje turi būti suprojektuotas taip, kad atstumas nuo įtampos arba kombinuoto srovės - įtampos transformatoriaus bet kurios fazės prijungimo gnybto iki TP įrengiamo kelio krašto būtų ne ilgesnis nei 20 m.

15. Parenkant ST antrinių apvijų charakteristikas RAA reikmėms būtina įvertinti perspektyvinį galimą t. j. srovės padidėjimą perdavimo tinkle per artimiausius 10 metų. Vardinis ST tikslumo ribos faktorius (ALF) turi būti parenkamas su ne mažesne kaip 20÷25 % atsarga nuo vertės parinktos atlikus skaičiavimus techniniame projekte.

16. 110 kV skyrikliai ir jų įžeminimo peiliai turi atitikti PSO standartinius techninius reikalavimus. Skyriklių ir įžemiklių pavarose, kurios sumontuotos ant vienos konstrukcijos, turi būti įrengtos elektrinės ir mechaninės blokuotės, neleidžiančios rankiniu būdu jungti skyriklio arba įžemiklio pavarų variklių, esant įjungtam įžemikliui arba skyrikliui atitinkamai. Skyriklių ir stacionarių įžeminimo peilių pavarų sumontavimo aukštis turi būti numatytas toks, kad jų valdymą ir techninę priežiūrą/aptarnavimą galima būtų vykdyti be pakėlimo į aukštį priemonių panaudojimo. Stacionarūs įžeminimo peiliai turi būti naudojami įžeminti oro linijas, 110 kV šynas ir galios transformatorius. Projektuojant skyriklių technines specifikacijas jas pateikti vienoje specifikacijoje (neišskiriant įrenginių su įžeminimo peiliais ir papildomai nekartojant tų pačių reikalavimų) taip, kaip nurodyta standartiniuose techniniuose reikalavimuose. Standartiniai techniniai reikalavimai 110 kV skyrikliams pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės.

17. Įrenginių valdymo ir operatyvinių grandinių maitinimo įtampa turi būti nuolatinė 110 V DC, kitokio dydžio įtampos panaudojimas turi būti pagrįstas techniniais - ekonominiais skaičiavimais.

18. Suprojektuoti viršįtampių ribotuvus įrenginių apsaugai nuo viršįtampių. Viršįtampių ribotuvų kiekis, techninės charakteristikos ir išdėstymas 110 kV skirstykloje priklauso nuo viršįtampių jautrių įrenginių (galios transformatorių, matavimo transformatorių ar ryšio kondensatorių ir pan.) kiekio ir jų išdėstymo. Standartiniai techniniai reikalavimai 110 kV viršįtampių ribotuvams ir apibendrinti reikalavimai viršįtampių ribotuvų įrengimui 110 kV transformatorių pastotėse pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės.

19. Viršįtampių ribotuvai galios transformatorių prijunginiuose turi būti komplektuojami su viršįtampių skaitikliais, turinčiais nuotėkio srovės dydžio matuoklius. Jei TP projektuojami viršįtampių ribotuvai tik linijų prijunginiuose, o transformatorių prijunginiuose pagal reikalavimus viršįtampių ribotuvų įrengimui viršįtampių ribotuvai neprojektuojami, viršįtampių ribotuvai linijų prijunginiuose turi būti komplektuojami su viršįtampių skaitikliais, turinčiais nuotėkio srovės dydžio matuoklius. Visų viršįtampių ribotuvų viršįtampių skaitikliai privalo būti įrengiami 2,5 – 3 metrų aukštyje nuo žemės paviršiaus, kad būtų galima be papildomų pakėlimo į aukštį priemonių matyti skaitiklio reikšmes. Gali būti naudojamos papildomos viršįtampių ribotuvų gamintojo tiekiamos priemonės, leidžiančios viršįtampių registratorius įrengti vietoje, nutolusioje nuo ribotuvo (pvz. tarpusavyje laidu sujungtų jutiklio ir skaitiklio kombinacija).

20. Visi viršįtampių ribotuvai montuojami ant gamyklinių izoliuojančių padų, užtikrinant galimybę atlikti ribotuvų nuotėkio srovės matavimus neatjungus darbinės 110 kV įtampos. Kiekvienam viršįtampių ribotuvui turi būti numatomas atskiras prijungimo laidininkas (tarp viršįtampių ribotuvo metalinio pado ir įžeminimo įrenginio arba metalinio pado - viršįtampių skaitiklio - įžeminimo įrenginio) tinkamo skerspjuvio, laidininkai turi būti vientisi (be sujungimų), o jų ilgis turi būti parinktas toks, kad būtų išlaikytos viršįtampių ribotuvų gamintojo specifiкуotos techninės charakteristikos. Viršįtampių ribotuvai, viršįtampių skaitikliai neturi būti sujungiami su įžeminimo įrenginiu panaudojant įrenginio laikančiąsias metalines konstrukcijas. Registratoriai su įžeminimo įrenginiais sujungiami vadovaujantis gamintojo instrukcijomis.

21. Rengiant techninį projektą, 110 kV skirstyklos įrenginių apsaugai nuo tiesioginio žaibo smūgio sudaryti žaibosaugos planą, pagrįstai nustatant reikalingą apsaugos nuo žaibo klasę. Suprojektuoti ir įrengti 110 kV AS apsaugos nuo žaibo sistemą, parenkant strypinių žaibolaidžių kiekį, jų technines charakteristikas, montavimo aukštį, išdėstymą. Neprojektuoti žaibolaidžių ant transformatorių portalų. Įvertinti skirstykloje ar šalia jos esančius apsaugos nuo žaibo įrenginius

(žaiłosaugos trosus, žaibolaidžius ir ryšių bokštus, esančius LITGRID AB priklausomybėje). Jeigu Skirstomojo tinklo yra sumontuoti nauji žaibolaidžiai (rekonstruota / nauja TP), projektuojant PSO dalį vertinami ir Skirstomojo tinklo dalyje esami žaibolaidžiai. Jeigu Skirstomojo tinklo dalyje yra sumontuoti seni žaibolaidžiai (nerekonstruota TP), jų vertinti negalima ir būtina suprojektuoti naujus žaibolaidžius, kurie užtikrintų visų PSO įrenginių žaibosaugą.

22. Žaibosaugos zonų skaičiavimui / modeliavimui naudoti sferos metodą. Žaibosaugos zonas apskaičiuoti / modeliuoti įvertinant saugomų įrenginių aukštį. Skaičiavimo / modeliavimo rezultatus kartu su brėžiniais pateikti projekte.

23. Žaibolaidžių prijungimą prie įžeminimo įrenginių suprojektuoti taip, kad įžeminimo laidininko ilgis tarp žaibolaidžio prijungimo prie įžemintuvo (TP įžeminimo kontūro) taško ir viršūntampiams jautrių įrenginių (galios transformatorių, matavimo transformatorių, kondensatorių, reaktorių ir pan.) įžeminimo prijungimo prie įžemintuvo taško turi būti ne mažesnis kaip 15 m.

24. Naujai statomame pastotės valdymo pulte (toliau – PVP) suprojektuoti 110 kV skirstyklos kintamosios srovės bei nuolatinės srovės savųjų reikmių skydus (toliau - atitinkamai KSSRS ir NSSRS) ir akumuliatorių bateriją su įkrovikliais. Visi KSSRS ir NSSRS komutaciniai aparatai ir indikacijos prietaisai turi būti sumontuojami spintų priekiniuose fasaduose ir turi būti pasiekiami valdymui ir apžiūrai esant uždarytoms spintų durims. Skirstyklos savosioms reikmėms elektros energija turi būti tiekama ne mažiau kaip iš dviejų nepriklausomų elektros energijos šaltinių su perjungimo nuo vieno šaltinio prie kito automatika. Kiekvieno nepriklausomo elektros energijos šaltinio galingumas turi užtikrinti visų skirstyklos savųjų reikmių elektros imtuvų maitinimą. PT transformatorių pastochių ir skirstyklų savųjų reikmių maitinimo techniniai reikalavimai pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės.

25. Nuolatinės srovės paskirstymui suprojektuoti NSSRS su vienguba sekcionuota šynų sistema (L+, L- ir PE šynomis) įrengiant dvi šynų sekcijas. Tarp I ir II šynų sekcijų turi būti kaip įmanoma tolygiau paskirstytas apkrovimas. Šynų sekcijų maitinimui ir akumuliatorių baterijos įkrovimui suprojektuoti du įkroviklius. Kiekvienas įkroviklis turi užtikrinti elektros energijos tiekimą visiems TP nuolatinės srovės savųjų reikmių elektros imtuvams. Standartiniai techniniai reikalavimai nuolatinės srovės savųjų reikmių skydai, akumuliatorių baterijai ir įkrovikliams pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės.

26. Techniniame projekte įrašyti, kad darbo projekto metu projektuojant akumuliatorių baterijų išdėstymą/ sumontavimą reikalinga vadovautis reikalavimais stacionarių akumuliatorių baterijų įrengimui, kurie pateikiami svetainėje www.litgrid.eu: Tinklo plėtra>Standartiniai techniniai reikalavimai>Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės.

27. Savųjų reikmių įrenginių elektros energijos tiekimui suprojektuoti 0,4 kV KSSRS su dviem paskirstymo šynų sekcijomis (3f+N+PE), jų tarpusavio rezervavimui suprojektuojant ARĮ automatiką. Tarp I ir II šynų sekcijų apkrovimas turi būti paskirstytas tolygiai. Standartiniai techniniai reikalavimai kintamos srovės savųjų reikmių skydai pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra>Standartiniai techniniai reikalavimai>Pirminiai įrenginiai ir TP savosioms reikmėms > TP savosioms reikmėms.

28. Ant pastotės valdymo pulto (PVP) stogo suprojektuoti saulės elektrinę vadovaujantis reikalavimais:

28.1.PVP stogas parenkamas vieno šlaito, jo kampas ir kryptis parenkami maksimaliai efektyviam fotovoltinių modulių darbui. Siūlomas stogo nuolydis ≥ 15 laipsnių, o stogo nuolydžio kryptis projektuojama siekiant maksimalaus fotovoltinių modulių efektyvumo, orientuojant jų paviršių pietų kryptimi (tarp pietryčių ir pietvakarių). Projektuojamos modulius laikančios konstrukcijos, moduliai į stogo konstrukciją neintegruojami. Fotovoltiniai moduliai projektuojami ne mažesniu kaip 300 mm atstumu nuo bet kurio stogo krašto, o atstumas nuo stogo paviršiaus

parenkamas pagal gamintojo rekomendacijas, bet ne mažesniu kaip 50 mm atstumu nuo stogo paviršiaus. Saulės foto modulių DC/AC įtampos keitiklio (toliau – SE keitiklis) ir jo pagalbinės įrangos įrengimo vieta – PVP viduje;

28.2. parinkta keitiklio sistema turi užtikrinti saulės elektrinės darbą lygiagrečiai su 0,4 kV KSSRS įvadais, įrengtais nuo AB ESO savųjų reikmių transformatorių;

28.3. keitiklis turi turėti elektros energijos apskaitos ir monitoringo sistemą, bei nuotolinio prisijungimo prie šios sistemos iš PSO darbuotojų darbo vietų per standartinę WEB naršyklę (Microsoft EDGE, Google Chrome ir pan.) galimybę, naudojant keitiklyje gamintojo integruotą programinę įrangą;

28.4. nuotoliniu būdu turi būti prieinama informacija apie gaminamos elektros energijos kiekį:

28.4.1. per dieną;

28.4.2. per savaitę;

28.4.3. per mėnesį;

28.4.4. per metus;

28.4.5. visas (nuo eksploatacijos pradžios) saulės elektrinės pagamintas elektros energijos kiekis;

28.4.6. realiuoju laiku (momentinė) generuojama el. energijos galia;

28.5. nuotoliniu būdu turi būti prieinama informacija apie sistemos būklę:

28.5.1. įjungta/išjungta;

28.5.2. keitiklių gedimų indikacijos (klaidų kodai);

28.6. sistema turi turėti duomenų eksportavimo galimybę (pvz. į Microsoft Excel programą);

Pastaba: Šio projekto apimtyje keitiklis prie interneto tinklo neturi būti prijungiamas, tačiau PSO turės būti pateikti keitiklio gamykliniai dokumentai patvirtinantys jo funkcionalumą;

28.7. projekto apimtyje numatomi saulės elektrinės ir jos automatikos bandymai dalyvaujant PSO atstovams;

28.8. rengdami SE techninę specifikaciją ją priskirti prie pagrindinės įrangos. Išsamesni reikalavimai įrengiamai SE pateikiami pastochių ir skirstyklų savųjų reikmių maitinimo standartiniuose techniniuose reikalavimuose www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės > TP savosios reikmės > TP ir skirstyklų savųjų reikmių maitinimui. Standartiniai techniniai reikalavimai saulės elektrinės fotovoltiniams moduliams pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės > TP savosios reikmės > Techniniai reikalavimai saulės elektrinių fotovoltiniams moduliams. Standartiniai techniniai reikalavimai saulės elektrinės galios keitikliui pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės > TP savosios reikmės > Techniniai reikalavimai saulės elektrinių galios keitikliams.

29. Projektuojami 110 kV laidininkai gali būti kieti arba lankstūs. Kieti laidininkai privalomai įrengiami virš pravažiavimo kelių bei įrengiant 110 kV šynų sekcijas, kitur leidžiamas lanksčių laidininkų (laidų) panaudojimas. Turi būti suprojektuotas pakankamas įrenginių, prie kurių prijungiami kieti laidininkai, mechaninis atsparumas nenaudojant papildomų atraminių izoliatorių, išskyrus žemiau nurodytus atvejus:

29.1. papildomus atraminius izoliatorius reikalinga naudoti jungtuvų pusėje, jei jų nepanaudojus, reikalinga būtų papildomai montuoti apžiūrų aikšteles prie jungtuvų arba kieti laidininkai negalėtų būti sumontuoti tiksliai horizontalioje ašyje be nuolydžio;

29.2. papildomus atraminius izoliatorius reikalinga naudoti šalia matavimo transformatorių, jei projekte suskaičiuota suminė statinė ilgalaikė apkrova normaliomis eksploataavimo sąlygomis (įskaitant vėjo ir ledo poveikį) tenkanti matavimo transformatoriams viršija 1500N.

30. Parenkant laidininkus įvertinti laidininkų įšilimą, vainikinius išlydžius, terminį ir elektrodinaminį atsparumą trumpojo jungimo srovėms, mechaninį atsparumą, srovės perkrovas,

įtampos nuostolius ir ekonomiškumą, aplinkos sąlygas (apledėjimo, vėjo poveikį) ir nustatyti įrenginių leidžiamas apkrovas. Apkrovų skaičiavimų rezultatus pateikti suvestinėje lentelėje, žr. 1 pavyzdį. Skirtingose skirstyklos vietose pasikartojančių analogiškų apšynavimo atvejų atskirai vertinti ir pateikti lentelėje nereikia. Jungtuvams ir skyriklams statinės mechaninės apkrovos turi būti privalomai skaičiuojamos/modeliuojamos trimis kryptimis, kaip nurodyta LST EN 62271-100 ir LST EN 62271-102 standartuose, visiems kitiems įrenginiams apkrova visomis kryptimis vertinama vienoda. Projekte turi būti pateikti maksimalūs kietų laidininkų (vamzdžių) įlinkiai blogiausiomis sąlygomis. Turi būti tenkinamos sąlygos:

30.1.vamzdžių įlinkis dėl savo svorio bei įvertinus prie vamzdžio prijungtus kitus laidininkus ir gnybtus turi būti mažesnis nei „l/150“, čia l – vamzdžio ilgis;

30.2.vamzdžių įlinkis dėl savo svorio, apšalo bei įvertinus prie vamzdžio prijungtus kitus laidininkus ir gnybtus turi būti mažesnis „l/80“, čia l – vamzdžio ilgis.

31. Prioritetu laikyti vientisų (be sujungimų) vamzdžių protarpyje panaudojimą, o nesant galimybei panaudoti vientisų (be sujungimų) vamzdžių, skaičiuojant įlinkius įvertinti vamzdžių sujungimo protarpyje įtaką įlinkiui. Projekte turi būti pateikti maksimalūs kietų laidininkų (vamzdžių) įlinkiai blogiausiomis sąlygomis ilgiausiam protarpiui. Visi skaičiavimai turi būti pateikti techniniame projekte. Standartiniai techniniai reikalavimai 110 kV kietiems laidininkams (vamzdžiams) ir 110 kV lankstiems laidininkams (laidams) TP teritorijoje pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės.

1 pavyzdys. Mechaninio poveikio įrenginiams skaičiavimo suminių rezultatų lentelės pavyzdys

Įrenginys ir jo apšynavimo būdas (nurodomas iš įrenginio abiejų pusių) bei laidininko ilgis	Maksimali suskaičiuota statinė jėga veikianti įrenginį įvertinus laidininkų svorį, išorinius veiksnius (vėją, apšalą) ir esant nepalankiausioms aplinkybėms, N			Parenkamas minimalus įrenginio statinis mechaninis atsparumas, N	Maksimali suskaičiuota dinaminė jėga veikianti įrenginį įvertinus laidininkų svorį, išorinius veiksnius (vėją, apšalą) ir esant nepalankiausioms aplinkybėms, N
Jungtuvas, prie kurio iš abiejų pusių jungiami laidai (2 m ir 3 m ilgio)	F _{thA} kryptimi pagal LST EN 62271-100:	F _{thB} kryptimi pagal LST EN 62271-100:	F _{tv} kryptimi pagal LST EN 62271-100:	F _{thA} : ≥ XXXX	XXXX
	XXX	XXX	XXX	F _{thB} : ≥ XXXX	
				F _{tv} : ≥ XXXX	
Skyriklis, prie kurio iš vienos pusės jungiamas laidas (2 m ilgio), o iš kitos vamzdinės šynos (9 m ilgio)	Fa1, Fa2 kryptimis pagal LST EN 62271-102:	Fb1, Fb2 kryptimis pagal LST EN 62271-102:	Fc kryptimis pagal LST EN 62271-102:	Fa1, Fa2: ≥ XXXX	XXXX
	XXX	XXX	XXX	Fb1, Fb2: ≥ XXXX	
				Fc: ≥ XXXX	
Įtampos transformatorius, prie kurio jungiamos vamzdinės šynos (9 m ilgio)	Maksimali apkrova bet kuria kryptimi: XXX			FR: ≥ XXXX	XXXX
Viršįtampių ribotuvas, prie kurių iš abiejų pusių jungiami laidai (3 m ir 4 m ilgio)	Maksimali apkrova bet kuria kryptimi: XXX			SLL: ≥ XXXX	XXXX
Viršįtampių ribotuvas, prie kurių iš abiejų pusių jungiamos vamzdinės šynos (3 m ir 4 m ilgio)	Maksimali apkrova bet kuria kryptimi: XXX			≥ XXXX	XXXX
...	...			...	...

Pastaba: lentelėje pateikta informacija yra pavyzdinė. Rengiant techninį projektą vadovaujantis lentelės pavyzdžiu turi būti pateikta projekte skaičiuojama ir aktuali informacija.

32. Naujos TP statybos atveju, lanksčių laidininkų (laidų) įrengimui pastotės portaluose į linijos ir į pastotės pusę turi būti naudojami polimeriniai strypiniai izoliatoriai. Visus pastotėje naudojamus polimerinius strypinius izoliatorius specifikuoti prie pagrindinės įrangos elektrotechnikos dalyje, ne elektros linijų dalyje. Standartiniai techniniai reikalavimai polimeriniams strypiniams izoliatoriams pateikti www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės.

33. Atskirai sumontuoti 110 kV atraminiai izoliatoriai turi atitikti PSO standartinius techninius reikalavimus, pateiktus www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės.

34. Suprojektuoti gnybtus kilnojamų žemiklių uždėjimui atsižvelgiant į konkrečią prijungimo schemą bei žemiau nurodytus reikalavimus. Gnybtai kilnojamiems žemikliams projektuojami iš abiejų pusių jungtuvo kartu su srovės transformatoriumi komplekto (taikoma linijų ir sekcijiniams prijunginiams) arba remontinėje jungtyje vienas gnybtų komplektas tarp skyriklių. Taip pat, gnybtai kilnojamiems žemikliams projektuojami prie išėjimų į elektros perdavimo linijas (į linijos pusę už ribotuvo), prie įtampos matavimo transformatorių ir prie galios transformatorių 110 kV išvadų (tarp transformatoriaus įvadų ir ribotuvų arba artimiausių skirstyklos įrenginių, jei šalia transformatoriaus ribotuvai neprojektuojami). Tikslios žeminimo kontaktų įrengimo vietos parenkamos ir suderinamos su PSO techninio projekto rengimo metu. Kontaktai kilnojamų žemiklių uždėjimui turi būti įrengti tokia aukštyje, kad kilnojamąjį žemiklį prie kontaktų būtų galima prijungti naudojant 110 kV izoliacinę lazda nenaudojant pakėlimo į aukštį priemonių.

35. Suprojektuoti prijungimo prie galios transformatorių 110 kV įvadų, skirstyklos pirminių įrenginių ir laidininkų prijungimo būdą ir gnybtus. Reikalavimai 110 kV pirminių įrenginių prijungimo gnybtams pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės.

36. Techniniame projekte parašyti, kad aukštos įtampos įrenginių prijungimo gnybtams užveržti suprojektuoti varžtus, kurie prijungus šynolaidį užtikrintų minimalų išorinio dalinio išlydžio susidarymą (užsukus veržlę varžto sriegis būtų ilgesnis už veržlę ne daugiau, kaip 3-5 sriegio žingsnius, varžtas ir veržlė įleisti į gnybto vidų). Šių varžtų užveržimo momentas ir užveržimo seka turi atitikti gamintojo reikalavimus. Maksimalus lankstaus šynolaidžio išėjimo atstumas iš prijungimo gnybto turi būti ne didesnis nei 2 mm.

37. Suprojektuoti žeminimo įrenginius vadovaujantis Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių (toliau - EĮBT) reikalavimais. Perdavimo tinklo dalies žeminimo įrenginių sprendiniai parenkami pagal žeminimo kontūro varžą, žingsnio įtampą ir prisilietimo įtampą. Atstojamoji perdavimo tinklo skirstyklos dalies žeminimo kontūro varža bet kuriuo metų laiku neturi viršyti 0,5, o prisilietimo įtampa neturi viršyti leistinos pagal EĮBT. Skaiciuojant prisilietimo ir žingsnio įtampas vadovautis LST EN 50522. Perdavimo tinklo skirstyklos žeminimo įrenginius numatyti sujungti su Pareiškėjo TP dalies žeminimo įrenginiais, jei yra tokia galimybė. Jei projektuojamas įėjimas/įvažiavimas į skirstyklą pro perdavimo tinklo dalies teritoriją, prie įėjimų ir įvažiavimų būtina išlyginti potencialą. Tam reikalinga suprojektuoti du vertikaliuosius elektrodus, sujungtus su kraštiniu horizontaliuoju žeminimo laidininku. Jie turi būti ne trumpesni kaip 3 m ilgio ir įrengti iš abiejų įėjimo ar įvažiavimo pusių. Standartiniai techniniai reikalavimai žeminimo kontūro įrengimui ir žeminimo kontūro elementams pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės.

38. Suprojektuoti žeminimo kontūro laidininko prijungimą prie laikinųjų metalo konstrukcijų dviem varžtiniais sujungimais.

39. Jeigu bus įrengiama nauja perdavimo tinklo dalies tvora arba rekonstruojama esama, techninio projekto aiškinamajame rašte aiškiai nurodyti arba žeminimų brėžinyje įrašyti pastaba, kad elektrai laidus ryšys negali būti laikomas tvoros segmentų tvirtinimas, tam turi būti įrengtas atskiras elektrai laidus ryšys (sujungimas) tarp atskirų aptvaro metalinių dalių (segmentų). Elektrai

laidžiam ryšiui (sujungimui) gali būti panaudotas varžtinis gnybtas skirtas laidininkų atsišakojimui, o tarp gnybtų naudoti monolitinį laidininką, atsparų lauko aplinkos sąlygoms. Gnybtų varžtinės jungtys turi būti atsuktos į pastotės (skirstyklos) vidinę pusę. Sumontavus jungtį, išmatuotos pereinamosios varžos tarp kontaktų jungties ir kiekvieno segmento atskirai turi būti ne didesnės kaip $0,05 \Omega$, tekant ne silpnesei kaip 200 mA testavimo srovei (keičiant poliškumą).

40. Suprojektuoti papildomą galios skydelį (-ius) 0,4 kV kilnojamų įrenginių maitinimui AS teritorijoje su vienfaziais (2 vnt. F tipo) ir trifaziu (1 vnt.) kištukiniais lizdais (vienfasis automatinis jungiklis 16 A, trifasis – 32 A), maitinamais per srovės nuotėkio relę. Galios skydelių ir kištukinių lizdų IP klasė - $\geq$ IP54. Kištukiniai lizdai turi būti sumontuojami skydelių išorinėje šoninėje fasado pusėje ir turi būti pasiekiami esant uždarytomis skydelio durims. Projekto techninėse specifikacijose turi būti nurodytas kištukinių lizdų montavimas skydo išorėje – lauke. Skydelio projektuoti nereikia, jeigu atstumas tarp esamo skydelio ir labiausiai nuo jo nutolusio naujai projektuojamo 110 kV įrenginio yra ne didesnis kaip 50 m.. Skydeliai tarpusavyje turi būti išdėstyti tolygiais atstumais per visą pastotės teritoriją.

41. Suprojektuoti kintamosios ir nuolatinės srovės skydų, relinės apsaugos ir valdymo spintų išdėstymą, kabelius į spintas ir skydus užvedant iš apačios.

42. Numatyti potencialų išlyginimo tinklą remiantis EIJBT, pateikti potencialų išlyginamojo tinklo parinkimo skaičiavimų rezultatus. Detalius sprendinius suprojektuoti darbo projekte.

43. Pastotės teritorijoje suprojektuoti apšvietimą, leidžiantį tamsiu paros metu atlikti būtinus darbus įrenginių eksploatacijai. Atviros skirstyklos apšvietimas turi būti automatiškai suveikiantis nuo judesio daviklių tamsiu paros metu su galimybe perjungti į rankinio valdymo darbo režimą. Numatyti LED šviestuvų (prožektorių) panaudojimą, išlaikant reikalaujamos apšvietos reikalavimus nurodytus HN 98:2014 „Natūralus ir dirbtinis darbo vietų apšvietimas. Apšvietos mažiausios ribinės vertės ir bendrieji matavimo reikalavimai“. Minimalus apšvietimas skirstyklos ar pastotės aukštos įtampos įrenginių ir savųjų reikmių įrangos, eksploatuojamos lauke (pvz. avarinio maitinimo generatorius ir kt.), techninei priežiūrai turi būti ≥ 20 lx. Apšvietimo maitinimas ir valdymas turi būti numatomas iš moduliniam valdymo pulte sumontuoto atskiro valdymo skydelio, prijungto prie KSSRS. Valdymo skydelį montuoti šalia PVP įėjimo, PVP viduje.

44. Visi įrenginių, spintų bei linijų žymėjimai turi būti suderinti su PSO ir atitikti Perdavimo tinklo operatyvinių ir techninių pavadinimų sudarymo ir žymėjimo tvarkos aprašo reikalavimus. Dokumentas skelbiamas PSO tinklalapyje adresu www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pastočių ir skirstyklų įrangos nuotolinis valdymas. Kartu su statoma TP turi būti keičiami operatyviniai pavadinimai, kurie pateikiami skyriuje „Reikalavimai operatyviam valdymui reikalingai dokumentacijai“. Visų naujų ar keičiamų elektros įrenginių ir spintų operatyviniai užrašai turi būti numatyti ant atsparių atmosferos poveikiui lentelių. AS], NSSRS, KSSRS, RAA spintose esančių įrenginių ir automatinų jungiklių užrašai turi būti suderinti su PSO prieš pradedant įrenginių bei įrangos gamybą. Kartu su TP statyba keičiant ar naujai montuojant įrangą kitose pastotėse, taip pat galioja reikalavimas, jog šiose pastotėse visi naujai montuojamų ar keičiamų įrenginių, spintų bei linijų žymėjimai turi būti suderinti su PSO.

45. Techniniame projekte parašyti, kad pirminių įrenginių techninių duomenų lentelės turi atitikti PSO standartinius techninius reikalavimus, pateiktus www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės.

46. Techniniame projekte numatyti naujai sumontuotų pirminių įrenginių įrengimą ir patikrinimus pagal elektros įrenginių įrengimo taisykles ir PSO norminių dokumentų reikalavimus.

47. Techniniame projekte turi būti pateikiami 110 kV skirstyklos pirminių įrenginių trimatis išdėstymo planas ir visų prijunginių pjūvių brėžiniai (įskaitant perspektyvinę įrangą, jei tokia numatoma) su nurodytais atstumais nuo srovėlaidžių iki įvairių TP elementų. Jei projekte projektuojami laikini prijungimo sprendiniai naudojami tik projekto įgyvendinimo metu, techniniame

projekte turi būti pateikti laikinų sprendinių vienlinijinės schemos ir pjūvių brėžiniai su nurodytais atstumais nuo srovėlaidžių iki įvairių TP elementų.

48. Sudarant įrenginių technines specifikacijas vadovautis įrenginių standartiniais reikalavimais, pateikiamais www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės. Perkelti standartinių reikalavimų punktus į specifikacijas negalima koreguoti standartinių reikalavimų stulpelyje „Įrenginio, įrangos, gaminio ar medžiagos reikalaujamas parametras (mato vnt.), funkcija, išpildymas ar savybė“ pateiktos teksto redakcijos. Taip pat negalima standartinių reikalavimų punktų neįkelti į specifikaciją. Jei punktas konkrečiu atveju netaikomas, vietoje konkretaus parametro ar funkcijos reikšmės, išpildymo ar savybės specifikacijoje įrašyti „Netaikoma/ Not applicable“. Papildomų punktų įtraukimas į specifikaciją lyginant su standartiniais reikalavimais arba standartinės parametro ar funkcijos reikšmės, išpildymo ar savybės koregavimas lyginant su standartiniuose reikalavimuose pateikta parametro ar funkcijos reikšme, išpildymu ar savybe turi būti aprašytas ir pagrįstas projekte. Techninio projekto techninės specifikacijos sudaromos lietuvių ir anglų kalbomis.

[/ turinį](#)

9 skyrius. Reikalavimai statybinei daliai

1. Pamatus projektuoti gelžbetoninius standartinio tipo gamyklinius surenkamus. PSO standartiniai techniniai reikalavimai pamatams pateikti www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Statybinė dalis. Išimtiniais atvejais, priklausomai nuo hidrogeologinių sąlygų, gelžbetoniniai pamatai gali būti gręžtiniai arba poliniai. Projektuojamų pamatų aukštis virš žemės paviršiaus 20-40 cm.

2. Kiekvienam pirminės komutacijos įrenginiui projektuoti atskiras laikančias plienines metalo konstrukcijas. Projektuoti skirtingų rūšių įrenginius ant bendros laikančios metalo konstrukcijos turinčios bendrus pamatus leidžiama tik jei nėra galimybės projektuoti kitaip (žr. elektrotechnikos dalį).

3. 110 kV atviros skirstyklos (toliau - AS) įrenginius laikančias plienines metalo konstrukcijas ir kitas plienines metalo konstrukcijas projektuoti pagal standartinius techninius reikalavimus pateiktus www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Statybinė dalis.

4. Kitas metalo konstrukcijas projektuoti pagal STR 2.05.08:2005 „Plieninių konstrukcijų projektavimas. Pagrindinės nuostatos“.

5. 110 kV AS įrenginių laikančių plieninių konstrukcijų ir kitų plieninių metalo konstrukcijų antikorozinę apsaugą numatyti vadovaujantis plieninių konstrukcijų dengimo cinku karštuoju būdu standartiniais techniniais reikalavimais, pateikiamais www.litgrid.eu: Tinklo plėtra>Standartiniai techniniai reikalavimai>Statybinė dalis (įbetonuojama ankerio dalis neturi būti cinkuojama).

6. Priklausomai nuo aptarnaujamos įrangos sumontavimo aukščio, kai komutuojančio aparato valdymas nepasiekiamas nuo žemės, įrengiama stacionari metalinė aptarnavimo aikštelė. Metalinė aptarnavimo aikštelė aptverta turėklais iš trijų pusių. Gabaritai nuo horizontaliai atsikišusių jungtuvų pavarų konstrukcijų (įvertinant varstomas pavarų duris) ne mažiau 1 metras, stačiakampės formos.

7. Skirstyklos teritorijos vidaus kelius projektuoti asfalto dangos, kelio plotis $\geq 4,5$. Pėstiesiems ties varteliais, PVP ar pastatais projektuoti betoninių trinkelų dangą. Po įtampą turinčiais įrenginiais projektuoti 16/32 frakcijos dolomito skaldos. Likusią neužstatytą teritoriją projektuoti vejos dangos. Standartiniai techniniai reikalavimai pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Statybinė dalis.

8. Privažiavimai prie 110 kV skirstyklos elektros įrenginių turi būti pritaikyti įvažiuoti mobiliai aukštos įtampos įrenginių laboratorijai. Laboratorijos treilerio aukštis – 4,0 m, plotis – 2,5 m, ilgis – 13,0 m, svoris – 30 t.

9. Esant poreikiui numatyti 110 kV pastotės valdymo pulto (toliau - PVP) išplėtimą arba suprojektuoti naują PVP: vieno aukšto, modulinį – karkasinį, surenkamą iš atskirų modulių, pilno

gamyklinio išpildymo. PVP Numatomas įėjimas į PVP valdymo pultą per 110 kV skirstyklos teritoriją. Standartiniai techniniai reikalavimai pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Statybinė dalis. Papildomi reikalavimai: PVP grindų altitudė virš žemės paviršiaus min. 120 cm, įrengiamos papildomos durys patekimui į kabelių patalpą iš lauko. Šalia PVP įrengiama stovėjimo aikštelė vienam automobiliui.

10. Ant PVP stogo suprojektuoti ir įrengti saulės elektrinę. Stogas vienšlaitis. Stogo plotas turi būti išnaudotas maksimaliam galimam fotovoltinių modulių skaičiui įrengti. Projektuojamos modulių laikančios konstrukcijos, moduliai į stogo konstrukcija neintegruojami. Saulės foto modulių DC/AC įtampos keitiklio (toliau – SE keitiklis) ir jo pagalbinės įrangos įrengimo vieta – PVP viduje.

11. PVP projektuoti šildymo/vėdinimo/oro kondicionavimo automatinę sistemą, sugebančią palaikyti vidaus patalpų oro temperatūrą nuo +10°C iki +25°C. Standartiniai techniniai reikalavimai kondicionieriams ir jų jungiamosioms dalims pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Statybinė dalis.

12. PVP projektuojamas TP teritorijoje įvertinant mažiausią kabeliavimo atstumą iki įrenginių, jei nenurodyta kitaip. Kabelių užvedimui į PVP naudoti tipinius gamyklinius sprendimus, užtikrinančius spintų apsaugą nuo šalčio bei graužikų. Kabelių užvedimo mazgai (angl. „cable entry system“) darbo projekto rengimo metu turi būti suderinti su Statytoju.

13. Kabeliai nuo PVP iki įrenginių statybinių konstrukcijų tiesiami kabeliniuose kanaluose, o atskirais atvejais, esant nedideliems atstumams (iki 10 metrų) žemėje – plastikiniuose vamzdžiuose. Techninio projekto derinimo metu šis atstumas (10 metrų) gali būti keičiamas jeigu projektuojamas kabelinis kanalas trukdo privažiavimui prie įrenginių jų aptarnavimui arba atsiranda kitos PSO svarbios ir motyvuotos priežastys keisti projektinius sprendinius. Kabeliniai kanalai antžeminiai arba įgilinti g/b, uždengti g/b plokštėmis. Kabelinių kanalų tipas (antžeminiai ar įgilinti) parenkamas įvertinant kabelių kiekį ir vadovaujantis Skirstyklų ir pastočių elektros įrenginių įrengimo taisyklėmis (išlaikant mažiausius atstumus nuo įtampą turinčių srovėlaidžių ir izoliacijos elementų iki stacionariųjų atitvarų). Priešgaisriniai užtvarai g/b kanaluose turi būti suprojektuoti pagal Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių (toliau - EĮBT) reikalavimus, o g/b gaminiai turi atitikti LST EN 13369 standarto reikalavimus ir PSO standartinius techninius reikalavimus. Nuo atskiro atviros skirstyklos įrenginio (toliau - ASI) pavaros arba tarpinių gnybtų spintos iki artimiausio g/b kanalo kabelių pravedimui naudoti specialius apsauginius plastikinius vamzdžius atsparius saulės spinduliutei ir aplinkos poveikiui. Kabelių apsauginių vamzdžių ir jų tarpusavio sujungimo sistemos turi atitikti standarto LST EN (IEC) 61386-24 reikalavimus. Vamzdžių skersmuo parenkamas pagal faktiškai klojamų kabelių kiekį, įvertinant perspektyvoje numatomus pakloti papildomus kabelius. Kabelių apsauginių vamzdžių galai prie pavarų ir gnybtų spintų užsandarinami aplinkos poveikiui atspariomis sandarinimo medžiagomis. Standartiniai techniniai reikalavimai lauke ir žemėje įrengiamų žemosios įtampos kabelių apsauginiams vamzdžiams ir g/b gaminiams pateikiami: www.litgrid.eu > Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai.

14. Priklausomai nuo aptarnaujamos įrangos sumontavimo aukščio, kai komutuojančio aparato valdymas nepasiekiamas nuo žemės, įrengiama stacionari metalinė aptarnavimo aikštelė. Metalinė aptarnavimo aikštelė aptverta turėklais iš trijų pusių. Gabaritai nuo horizontaliai atsikišusių jungtuvų pavarų konstrukcijų (įvertinant varstomas pavarų duris) ne mažiau 1 metras, stačiakampės formos.

15. Teritorija planuojama prisitaikant prie esamo paviršiaus jei projektavimo užduotyje nenurodyta kitaip. Esant galimybėms turi būti suformuotas minimalus vienpusis arba pakopinis sklypo nuolydis, kuris leis užtikrinti paviršinių nuotekų pašalinimą už sklypo ribų. Paaiškinus, kad vandeniui nuvesti nepakanka aukščių – skirstyklos teritorija aukštinama tiek, kiek reikalinga vandeniui nuvesti.

16. Paviršiaus vanduo nuo teritorijos pašalinamas paviršinių nuotekų surinkimo sistemos pagalba ir atviruoju būdu išnaudojant nuolydžius. Teritorijoje projektuojamas drenažas su prisijungimo prie tinklų (esant galimybei) įskaitant prisijungimo sąlygų parengimą ir suderinimą. Jei pastotės teritorijoje įrengti melioracijos tinklai, drenažas nuvedamas į juos. Aplink PVP įrengiamas drenažas. Nuo PVP stogo vanduo skardine lietvamzdžių sistema nuvedamas į drenažo sistemą. Techninio projekto rengimo metu pateikti hidrogeologijos tyrimų ataskaitą.

17. Skirstyklos teritorijos aptvėrimą projektuoti 1,8 m aukščio tvora su cinkuotais metaliniais stulpeliais ant betoninio pamato, gelžbetoniniu cokoliu ir virinto tinklo skydais. PSO personalo patekimui į 110 kV skirstyklos teritoriją projektuoti ir įrengti atskirus vartelius. Standartiniai techniniai reikalavimai pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra>Standartiniai techniniai reikalavimai>Statybinė dalis. Pareiškėjo dalis atskira vidine tvora neatitveržiama. Nustačius vidaus atitvėrimo būtinumą Pareiškėjas gali atitverti savo dalį su sąlyga, kad į saugomą perimetrą nepatektų įvažiavimo vartai bei tranzitiniai vidaus keliai, kuriais naudojasi PSO.

18. Žemės sklypo ribų ženklėjimas, jeigu nesutampa su skirstyklos aptvėrimu, vykdomas pagal galiojančias „Žemės sklypo ribų ženklėjimo taisykles“. Riboženklių tipai parenkami pagal NŽT prie ŽŪ ministerijos patvirtintus „Riboženklių standartus“. Riboženklis aukštis virš žemės ≥ 20 cm. Šalia riboženklis teritorijos ribose statomas apsauginis gelžbetoninis stulpelis su informacine lentele ir užrašu „LITGRID AB“. Minimalus stulpelio aukštis virš žemės paviršiaus 100 cm.

19. Jei AS tvora sutampa su sklypo ribomis, dviejų metrų atstumu nuo tvoros išorinėje pusėje numatyti teritorijos išvalymą nuo augmenijos (krūmų) ir aplinkos sutvarkymą.

20. Įvažiavimo/įėjimo vartams iš išorės suprojektuoti užraktą dviejų pakabinamų spynų sistemos, kurios leistų atrakinti vartus atrakinus vieną spyną (Pareiškėjo arba PSO raktu), o vidinėje vartų pusėje suprojektuoti kilpą pakabinamai spynai. Prie įvažiavimo /įėjimo vartų 1 m atstumu į išorę projektuojamas ne prastesnės kokybės negu skirstykloje kelias.

21. Nustačius OL atramų keitimo poreikį įrengimo suprojektuoti esamų OL atramų keitimą į plienines gardelines arba plienines daugiabriaunes.

22. Inkarinės kampinės atramos parenkamos pagal tipinius projektus pateikiamus www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Statybinė dalis.

23. Atlikti hidrogeologinius tyrimus skirstyklos ir atramų pastatymo vietose ir pateikti jų rezultatus. Techninio projekto rengimo metu pateikti hidrogeologinių tyrimų ataskaitą.

24. Statybos metu susidaranti atliekos tvarkyti pagal skyriuje „Aplinkosaugos dalis“ nurodytus reikalavimus.

25. Pagal LR Aplinkos ministerijos patvirtintą „Reglamentuojamų statybos produktų sąrašą“ objekto statyboje panaudoti statybos produktai privalo turėti išduotus LR aplinkos ministro 2018 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. D1-601 paskirtų notifikuotų įstaigų sertifikatus.

26. Suprojektuoti šalia esančios teritorijos, kelių ir privažiavimų, kuriais buvo naudojamosi projekto vykdymo metu, atstatymą į pirminę projektinę padėtį.

27. Sklypo sutvarkymo (Sklypo plano) dalyje suprojektuoti informacinį aiškinamąjį stendą prie pagrindinio įėjimo į statybvietę. Stende pateikiama informacija:

27.1. užsakovo pavadinimas;

27.2. projektuotojas;

27.3. rangovo pavadinimas;

27.4. statinio statybos vadovo vardas, pavardė, kontaktinis tel.;

27.5. techninės priežiūros vadovo vardas, pavardė, kontaktinis tel.;

27.6. projekto pradžios ir pabaigos datos.

28. Stende pateikiama informacija turi būti lengvai įskaitoma iš 5 m atstumo.

29. Ant portalų būtina įrengti apsaugą nuo paukščių.

30. Parengti griaujamų statinių ir inžinerinių tinklų iškėlimo planus (jeigu reikia).

10 skyrius. Reikalavimai relinei apsaugai ir automatikai

1. Bendra dalis:

1.1. PT dalies techninio projekto apimtyje atlikti reikalingus skaičiavimus vadovaujantis EJT matavimų transformatorių, apsaugų, automatikos principų, įtaisų parinkimui ir statomos TP integravimui į perdavimo tinklą;

1.2. suprojektuoti ir įrengti EJT reikalavimus atitinkančius perdavimo tinklo dalies relinės apsaugos įrenginius bei reikalingą automatiką;

1.3. RAA įranga turi būti numatoma mikroprocesorinė, laisvai konfigūruojama, su savikontrolės sistema, tenkinanti EJT ir kitų techninių, norminių dokumentų reikalavimus. Standartiniai techniniai reikalavimai mikroprocesorinėms relėms ir valdikliams pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Relinė apsauga ir automatika. Kiti, standartiniuose techniniuose reikalavimuose nenurodyti reikalavimai mikroprocesorinėms relėms ir valdikliams parenkami techninio projekto rengimo metu;

1.4. RAA ir valdymo įrenginiai turi turėti visas reikiamas sąsajas (įrenginių matavimų, apsaugų, automatikos, stebėsenos (monitoringo) ir valdymo įrenginio funkcionalumui išpildyti;

1.5. kompleksinius bandymus atlikti vadovaujantis LITGRID AB forma pateikiama www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Relinė apsauga ir automatika > RAA kompleksinių bandymų aprašas;

1.6. konfidencialios įrangos, įtrauktos į įrangos, atitinkančios LITGRID AB standartinius techninius reikalavimus registrą, sąrašas pateikiamas kaip priedas potencialiems LITGRID AB rangovams, kurie yra pateikę pasirašytą konfidencialumo įsipareigojimą arba tinklų naudotojų pasirinktiems rangovams, su kuriais LITGRID AB yra pasirašius trišalę ar keturšalę prijungimo paslaugos sutartį ir kurie yra pateikę pasirašytą konfidencialumo įsipareigojimą;

1.7. suprojektuoti PSO elektros perdavimo tinklo dalies techniniame projekte struktūrines schemas:

1.7.1. RAA prijungimo prie matavimo transformatorių;

1.7.2. pastotės pagrindinių įrenginių valdymo blokuočių;

1.7.3. 110 kV RAA įrenginių funkcinių ryšių ir elementų išdėstymo spintose;

1.7.4. RAA įrenginių funkcijų tarpusavio sąveikų;

1.7.5. komunikacinių aparatų operatyvinių blokuočių loginių tarpusavio sąveikų išpildytų GOOSE žinutėmis (sudaryti preliminarų GOOSE žinučių sąrašą) arba laidiniais ryšiais funkcinę schemą;

1.7.6. RAA įrenginių prijungimo prie PDT funkcinę schemą;

1.7.7. RAA stebėjimo sistemos (monitoringo) funkcinę schemą;

1.7.8. nuolatinės operatyviosios srovės tiekimo RAA įrenginiams sujungimų schemą;

1.7.9. naujos statomo TP prijunginių RAA struktūrinės schemos rengiamos pagal tipines struktūrines schemas bei reikalavimus, kurie pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Relinė apsauga ir automatika;

1.8. kiekvienas RAA įrenginys privalo turėti integruotą šviesinę signalizaciją, signalizuojančią apie įrenginio funkcionalumo sutrikimą, funkcijų ir automatikos poveikius, kitus RAA veikimus pagal poreikį;

1.9. skirtingų prijunginių RAA įtaisai turi būti išdėstomi atskirose spintose;

1.10. numatyti 10-15% rezervą RAA terminalų binarinių įėjimų/išėjimų ir RAA gnybtų;

1.11. valdymo patalpoje numatyti nemažiau kaip 7 rezervines RAA spintų vietas;

1.12. techniniam projekte numatyti PSO personalo dalyvavimą RAA įtaisų surinkimo į lauko tarpinių gnybtų ir vidaus spintų gamykliniuose bandymuose.

1.13. projektuojant 110 kV Vašuokėnų TP srovės matavimo transformatorius, suprojektuoti antrines matavimo apvijas Š2-110 šynų diferencinėms apsaugoms.

1.14. Skirstomojo tinklo apsaugos veikia į du linijinius jungtuvus (L-Velžys ir L-Gudeliai) projektuojama nauja GAS spinta tarp PSO ir STO projektiniai sprendiniai turi būti suderinti su STO.

2. Sąsajos ir duomenų mainai tarp RAA, ir kitų pastotės įrenginių:

2.1. duomenų mainai tarp RAA įrenginių ir TSPĮ turi būti vykdomi IEC61850 ed. 2.0 protokolu (vertikali komunikacija);

2.2. kiekvieną RAA įrenginį, atskiromis sąsajomis, projektuoti ir jungti į du atskirus pastotės duomenų tinklo (PDT) komutatorius, kad būtų užtikrintas informacijos mainų patikimumas. Dubliuotas duomenų srautų perdavimas per šiuos dvigubus sujungimus turi būti valdomas IEC 62439 (PRP) protokolu;

2.3. kiekvieno prijunginio srovės ir įtampos transformatorių antrinės grandinės turi būti jungiamos su relėmis variniais kabeliais;

2.4. kiekvieno prijunginio komutacinių aparatų valdymo, technologinių signalų antrinės grandinės turi būti jungiamos su relėmis variniais kabeliais;

2.5. antrinių RAA elektros grandinių kabeliai ir laidai – vario gyslomis, su degimo nepalaikančia izoliacija. Visi kabeliai RAA elektros grandinėse, tame tarpe sujungiantys 110 kV skirstyklos įtaisų antrines grandines su mikroprocesoriniais įtaisais, turi būti ekranuoti (koncentrinės varinės juostos ekranu) ir numatytas jų potencialų išlyginimas. Standartiniai techniniai reikalavimai kontroliniams kabeliams jungiantiems relinės apsaugos/automatikos ir atviros skirstyklos pirminius įrenginius pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Relinė apsauga ir automatika, standartiniai techniniai reikalavimai lauko ir vidaus spintų vidinio montažo laidams pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Relinė apsauga ir automatika;

2.6. kiti loginiai ryšiai (išskyrus atvejus kai projektavimo sąlygose nurodyta kitaip), tarp prijunginio ar kitų prijunginių RAA, kurie organizuojami protokolo IEC 61850 ed. 2.0 GOOSE žinutėmis, (horizontali komunikacija) naudojami tik tose loginėse grandinėse, kuriose ryšio kanalo sutrikimas ar dalinis išjungimas, nepažeidžia, nekeičia relinės apsaugos ir automatikos patikimumo, selektyvumo ir greitaveikiškumo sąlygų;

2.7. RAA duomenų mainuose IEC 61850 ed. 2.0 protokolu naudojama įranga (kartu su jos vidinės programinės įrangos versija), privalo būti tarpusavyje pilnai suderinama ir turėti tai patvirtinantį gamintojo dokumentą, kad įrenginys išbandytas ir veikia kaip numatyta IEC 61850 ed. 2.0 standarte;

2.8. PT dalies techninio projekto RAA dalyje būtina aprašyti duomenų mainų tarp RAA ir kitų pastotės įrenginių, vykdomų protokolu IEC61850 ed. 2.0 arba laidiniais ryšiais, organizavimo ir išpildymo principus.

3. 110kV prijunginių įrenginių valdikliai:

3.1. kiekvienam 110kV prijunginiui suprojektuoti ir įrengti individualų valdiklį;

3.2. suprojektuoti ir įrengti 110 kV prijunginių įrenginių valdiklių funkcijas:

3.2.1. kryptinės, ne mažiau 4 pakopų, nulinės sekos srovės apsaugos funkcija;

3.2.2. kryptinės, ne mažiau 4 pakopų, maksimalios srovės apsaugos funkcija;

3.2.3. apsaugų pagreitinimo, įjungiant jungtuvą į trumpą jungimą funkcija;

3.2.4. galios transformatoriaus prijunginio valdiklyje minimalios įtampos blokuotė apsaugos nuo tarpfazių trumpųjų jungimų paleidimui;

3.2.5. automatika (AKĮ, įtampos kontrolė prijunginyje ir šynose, sinchronizmo kontrolė);

3.2.6. JRĮ (su srovės kontrole ir su jungtuvo atjungimo komandos pakartojimu neblokuojant AKĮ);

3.2.7. įtampos grandinių sveikumo kontrolės funkcija;

3.2.8. srovės grandinių sveikumo kontrolės funkcija;

3.2.9. rezervinės maksimalios srovės apsaugos ir nulinės sekos srovės apsaugos funkcijos, įsijungiančios sugedus įtampos grandinėms;

3.2.10. 110 kV prijunginio jungtuvo ir kitų komutacinių aparatų valdymas;

3.2.11. skystųjų kristalų ekranas su galimybe sudaryti komutuojamų pirminių įrenginių ir komutuojamų RAA antrinių grandinių ar funkcijų mnemoschemas. Prijunginio komutacinių pirminių įrenginių mnemoschema ir matavimai turi būti talpinami ir programuojami/vaizduojami viename skystųjų kristalų ekrano lape (valdiklio ekranas ir jo vidinės programinės įrangos versija su kelių vaizduojamų schemų lapų palaikymo funkcija);

3.2.12. valdymo būdų pasirinkimo (relė/DVS) funkcija;

3.2.13. valdomų komutacinių aparatų (jungtuvo, skyriklių, įžemiklių, RAA funkcijų), valdymo ir saugos blokuotės;

3.2.14. prijunginio signalų perduodamų į dispečerinio valdymo sistemą (DVS) surinkimas;

3.2.15. įvykių ir avarinių procesų registratoriaus funkcija, registruojantį darbo ir avarinio režimo sroves ir įtampas, su galimybe laisvai parinkti/priskirti/įvardinti vidinių funkcijų, logikos ir išorinius registruotinus signalus;

3.2.16. galimybė įvesti ne mažiau kaip 2 nuostatų grupes;

3.2.17. ne mažiau 8 šviesinių indikatorių, apsaugų ir signalizacijos poveikių atvaizdavimui;

3.2.18. jungtuvo resurso skaičiavimo funkcija.

4. Elektrinės prijunginio sutrikimų registratorius:

4.1. 110 kV elektrinės prijunginio transformatoriaus 110 kV jungtuvo įvado RAA spintoje turi būti suprojektuotas ir įdiegtas avarinių procesų registratorius atskiras nuo RAA įrangos (registruojami dydžiai: 110 kV ir žemos įtampos pusės trijų fazių srovės ir įtampos, apsaugų ir automatikos veikimas, jungtuvų padėtys). Registratorius turi turėti galimybę būti paleidžiamas nuo srovės arba įtampos pokyčio (dU/dt , dI/dt neveikiant relinėms apsaugoms ir neatsijungiant/atsijungiant jungtuvams), įrašyti ne mažiau kaip 60 sekundžių suminės trukmės avarinių procesų, skaidant signalą mažesniu kaip 4000 Hz dažniu;

4.2. registratorius jungiamas į Vašuokėnų TP perdavimo tinklo operatoriaus pastotės duomenų tinklą (toliau — PDT), turi palaikyti IEC61850 v2.0 protokolą, jungiamas į pastotės RAA monitoringo sistemą, perduodami duomenys rezervuojami PRP protokolų dvejomis atskiromis sąsajomis;

4.3. pateikti įrengto sutrikimų registratoriaus veikimo patikrinimo protokolus. Protokoluose turi būti patiekti patikrinimo rezultatai paduodant visų galimų tipų avarinių režimų sroves ir įtampas iš pašalinio šaltinio (RAA testavimo įrenginio), visų binarinių jėgimų įtampos lygių pokyčiu fiksuojami automatikos suveikimai, jungtuvo padėties pasikeitimas ir kt. Kartu su protokolais turi būti pateikti atspausdinti ir „Comtrade“ formato sutrikimo registratoriaus įrašai su patikrinimo metu paduotomis iš pašalinio šaltinio avarinėmis srovėmis ir įtampomis, registruotais automatikos veikimais, jungtuvo padėties pasikeitimais ir t.t.;

4.4. įrengti priemones sutrikimų registratoriaus įrašų nuskaitymui iš PSO RAA inžinierių darbo vietų ir parengiamos instrukcijos valstybine Lietuvių kalba kaip jomis naudotis (ryšio kanalo/ų nustatymai tiekiamoje ir diegiamoje programinėje įrangoje, sutrikimų registratoriaus ir jo programinės įrangos naudojimas/versijos ir pan.).

5. Pastotės bendrapastotinis valdiklis:

5.1. Turi būti suprojektuotos ir įrengtos bendrapastotinio valdiklio funkcijos:

5.1.1. akumuliatorių baterijos įkroviklių įtampos ir srovės matavimų, gedimų signalai;

5.1.2. nuolatinės srovės šynų įžemėjimo signalizacijos;

5.1.3. KSS ir NSS savųjų reikmių įtampų matavimų, signalų perdavimo, valdymo;

5.1.4. įvykių ir avarinių procesų registratoriaus funkcija;

5.1.5. ASĮ apšvietimo ir patalpų infrastruktūros signalų perdavimo ir valdymo;

5.1.6. vietinio/nuotolinio valdymo funkcija;

5.1.7. kitų signalų, valdymo ir matavimų, kurie nepriskirti konkrečiam prijunginiui.

6. Techniniai reikalavimai RAA spintoms montuojamoms pastotės valdymo patalpoje (toliau - „vidaus spintos“):

6.1. naujų RAA vidaus spintų komplektacija turi atitikti standartizuotus techninius reikalavimus pateikiamus www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Relinė apsauga ir automatika. Kita standartiniuose techniniuose reikalavimuose nenurodyta pilnai vidaus spintų komplektacijai reikalingą įrangą parenkama darbo projekto rengimo metu;

6.2. užpildytas pagrindinių ir kitų RAA įrenginių sąrankos RAA vidaus spintose PSO patikrinimo protokolai gamyklinių bandymų metu (su techninės priežiūros specialisto ir rangovo/spintos sąrankos gamintojo atstovo vizomis) turi būti pridedamas prie spintų gamintojo teikiamų gamyklinių bandymų programų ir protokolų. Protokolo forma pateikiama www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Relinė apsauga ir automatika;

6.3. RAA elektros grandinių elektromechaninės relės turi atitikti standartinius techninius reikalavimus nurodytus www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Relinė apsauga ir automatika. Kiti, standartiniuose techniniuose reikalavimuose nenurodyti reikalavimai RAA elektros grandinių elektromechaninėms relėms parenkami darbo projekto rengimo metu.

7. Techniniai reikalavimai lauko tarpinių gnybtų spintoms montuojamoms atviroje skirstykloje:

7.1. tarpinių gnybtų spintos montuojamos atviroje skirstykloje (prie jungtuvų ir matavimų transformatorių, gnybtų atskyrimo spintos (toliau GAS) ir t.t.) turi būti projektuojamos naujos, lauko tipo, padengtos pilkos spalvos (pagal RAL skalę 7035) antikorozinė miltelinių dažų danga. Kabelių įvedimo angoms sandarinti spintose turi būti numatytos individualios kiekvienam kabeliui, užveržiamos ir kabelį įtvirtinančios, movos. Standartizuoti techniniai reikalavimai išorės (lauko) gnybtų spintoms pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Relinė apsauga ir automatika. Kiti standartiniuose techniniuose reikalavimuose nenurodyti reikalavimai tarpinių gnybtų spintoms parenkami darbo projekto rengimo metu;

7.2. užpildytas pagrindinių ir kitų RAA įrenginių sąrankos lauko tarpinių gnybtynų spintose PSO patikrinimo protokolai gamyklinių bandymų metu (su techninės priežiūros specialisto ir rangovo/spintos sąrankos gamintojo atstovo vizomis) turi būti pridedamas prie spintų gamintojo teikiamų gamyklinių bandymų programų ir protokolų. Protokolo forma pateikiama www.litgrid.eu: Tinklo plėtra>Standartiniai techniniai reikalavimai>Relinė apsauga ir automatika.

8. Turi būti suprojektuotos Relinės apsaugos ir automatikos funkcijos valdomos iš RAA įrenginių ir DVS:

8.1. RAA nuostatų grupių keitimas;

8.2. JRĮ paleidimas į aukštesnės pakopos įrenginius;

8.3. automatikos funkcijų (AKĮ) valdymas.

9. RAA įrangos stebėjimo sistema (monitoringas):

9.1. monitoringo virtualiai atskirta nuo valdymo sistemos, RAA terminale naudojama bendra sąsaja;

9.2. kiekvieno prijunginio RAA terminaluose turi būti vykdomas vietinis pastovus prijunginio įrenginių būklės monitoringas, o informacija apie jų būklę perduodama į PSO DVS;

9.3. iš PSO RAA inžinierių darbo vietų turi būti įdiegta galimybė vykdyti nuotolinį RAA terminalų monitoringą jų gamintojo numatyta programinės įrangos pagalba. Duomenys turi būti perduodami per vidinį PSO technologinį maršrutizuojamą kompiuterinį tinklą (VPN) į esamas monitoringo duomenų surinkimo PSO centrinėje būstinėje ir PSO Infrastruktūros priežiūros centro eksploatuojančio regiono RAA inžinierių darbo vietas;

9.4. turi būti pateikti RAA terminalų gamintojo numatyti programinės įrangos komplektai vietiniam/nuotoliniam relinės apsaugos ir valdymo įrenginių monitoringui vykdyti (įskaitant gedimų įrašų nuskaitymą ir analizavimą);

9.5. RAA terminale monitoringui turi būti naudojama ta pati sąsaja, kuri skirta duomenų mainams pastotės duomenų tinklu (toliau - PDT) su TSPĮ IEC 61850 ed. 2.0 protokolu.

10. Programinė įranga ir dokumentacija:

10.1. kartu su RAA įranga turi būti patiekiamas: realaus laiko operacinei sistemai adaptuotos ir specializuotos paties įrangos gamintojo numatytos technologinės programinės įrangos komplektai su licencijomis, kurių pagalba vietinių (pastotėje) ir nuotolinių būdu (nutolusiose RAA inžinierių darbo vietose) vartotojas galėtų išpildyti apsaugų algoritmus, apsaugų funkcionavimo registraciją ir analizę, papildomą realaus laiko priimamų ir perduodamų duomenų kontrolę. Programinės įrangos pagalba vartotojas įgalinamas susieti skirtingus darbo variantus su išoriniais įrenginiais ir objekto RAA režimais, įjungti papildomas funkcijas;

10.2. turi būti patiekiamas licencijuojamas (ne atviro kodo) specializuota programinė įranga gebanti atlikti IEC 61850 ed. 2.0 protokolo realaus laiko priimamų ir perduodamų duomenų kontrolę ir analizę. Šios programinės įrangos paketo funkcionalumas su galimybe duomenų kontrolės ir analizės duomenis teikti IEC 61850 ed. 2.0 standarte numatytais atributais realiaame laike, su galimybe importuoti ir importavus gebėti nuskaityti RAA terminaluose gamintojo įdiegto, derinimo metu sukonfigūruoto, duomenų perdavimo IEC61850 ed. 2.0 protokolu paketų struktūrinį failą, su galimybe importuoti pastotės konfigūracinį struktūrinį failą su duomenų perdavimo iš visų TP RAA terminalų į DVS vertikalioje komunikacijoje apimtimis ir importavus nuskaityti duomenis realiaame laike iš RAA terminalų pastotės IEC 61850 ed. 2.0 struktūroje, su galimybe realiaame laike analizuoti ir stebėti realiaame laike vienu metu visų horizontalioje komunikacijoje veikiančių GOOSE žinučių techninius parametrus IEC 61850 ed. 2.0 standarte numatytais atributais;

10.3. turi būti paruošti ir patvirtinti RAA įrenginių, įtaisų, programinės įrangos vartotojų aprašymai, vartotojų vadovai, techninio aptarnavimo aprašymai, techninės rekomendacijos RAA nuostatų parinkimui (*.docx arba *.pdf formatais, lietuvių arba anglų kalba), funkcinės, principinės, montažinės ir mikroprocesorinių įrenginių vidinės konfigūracijos (nustatymai, logika, IEC61850 ed. 2.0 signalų priėmimo ir atidavimo horizontalioje komunikacijoje sąrašas), jų konfigūracinės schemos (*.dwg ar kitais formatais);

10.4. RAA dalies brėžiniai tiek techniniame tiek darbo projektuose turi būti pateikiami *.dwg formatu su galimybe vartotojui eksploatacijos eigoje koreguoti (taisyti) brėžinius ir *.pdf formatu;

10.5. dėl Vašuokėnu TP pirminių įrenginių operatyvinių pavadinimų pasikeitimo pastačius naują TP, atlikti šių pastačių prijunginių RAA markiruočių, RAA terminalų mnemochemų ir spintų pavadinimų pakeitimus, atitinkamai pataisyti prijunginių RAA darbo brėžinius iki tikrovę atitinkančio lygio.

11. Su naujos TP statyba susiję pakeitimai kituose perdavimo tinklo objektuose (Velžio TP, Vašuokėnu TP):

11.1. PT dalies techniniame projekte aprašyti ir pateikti skaičiavimų išvadas reikalingiems RAA pakeitimams atlikti su statomos TP statyba minėtuose kituose perdavimo tinklo objektuose;

11.2. į šio PT dalies techninio projekto kaštus įtraukti ir PT dalies techniniame projekte numatyti poreikį su šio objekto statyba minėtuose kituose perdavimo tinklo objektuose reikalingą įdiegti RAA įrangą, jos derinimą, konfigūravimą, kompleksinius bandymus, naujos ir esamos RAA įrangos nuostatų keitimą, dokumentacijos atnaujinimą bei suderinimą su PSO;

11.3. turi būti atlikti visi reikalingi pakeitimai susiję su pirminių įrenginių operatyvinių pavadinimų pasikeitimo pastačius naują TP, atlikti šių pastačių prijunginių RAA markiruočių, RAA terminalų mnemochemų ir spintų pavadinimų pakeitimus, atitinkamai pataisyti prijunginių RAA darbo brėžinius iki tikrovę atitinkančio lygio.

12. RAA nuostatų išdavimas ir keitimas:

12.1. sudarant darbų grafiką jame numatyti darbo laiko sąnaudas reikalingas PSO RAA nuostatų skaičiavimų užduočių parengimui;

12.2. įvertinti/atlikti į RAA nuostatų išdavimo terminus sudarant atjungimų grafiką;

12.3. RAA nuostatų skaičiavimas pradedamas vykdyti suderinus pagrindinę įrangą pagal parengto PSO dalies techninio projekto, kuriam atlikta ekspertizė, techninės specifikacijas, bei

pateiktas savininko, kurio įrenginiai prijungiami prie PSO perdavimo tinklo, pirminių įrenginių (kabelinių/oro linijų laidų, galios transformatorių ir k.t. įrenginių) technines charakteristikas reikalingas nuostatų skaičiavimui;

12.4. vienu etapu rekonstruojamai ar statomai naujai pastotei ar skirstyklai (vienam ar keliems prijunginiams jose), RAA nuostatai išduodami 3 mėnesių laikotarpiu po pagrindinės įrangos suderinimo;

12.5. keliais etapais rekonstruojamai ar statomai naujai pastotei ar skirstyklai (vienam ar keliems prijunginiams jose), RAA nuostatai išduodami kiekvienam etapui atskirai, pirmajam etapui išduodami 3 mėnesių laikotarpiu po pagrindinės įrangos suderinimo. Sekantiems etapams išduodami RAA nuostatai po kiekvieno etapo užbaigimo 2 mėnesių laikotarpyje;

12.6. keliais etapais rekonstruojamoje ar statomoje pastotėje ar skirstykloje (vienam ar keliems prijunginiams jose) reikalingoms laikinų sujungimų schemoms RAA nuostatai išduodami 3 savaitių bėgyje suderinus su PSO laikinų sujungimų schema ir atjungimų grafiką;

12.7. pastotėse ir skirstyklose, kuriose RAA nuostatų keitimo poreikis yra susijęs su statoma ar rekonstruojama pastote (vienu ar keliais prijunginiais jose), RAA nuostatų pakeitimai vykdomi įjungus rekonstruotą ar naujai pastatytą pastotę. Tokiais atvejais RAA nuostatų užduotys išduodamos iki rekonstruojamos ar naujai pastatytos pastotės ar skirstyklos (vieno ar kelių prijunginių jose) įjungimo po paskutinio rekonstrukcijos ar statybos etapo.

[/ turinį](#)

11 skyrius. Reikalavimai valdymui, signalizacijai ir matavimams

1. Suprojektuoti ir įrengti 110 kV skirstyklos prijunginių komutavimo aparatų ir įžemiklių televaldymą iš PSO dispečerinio valdymo sistemos (toliau - PSO DVS).

2. Valdymo būdai:

2.1. vietinis valdymas – įrenginių valdymas vykdomas tiesiogiai iš įrenginio pavaros valdymo spintos;

2.2. nuotolinis valdymas – įrenginių valdymas vykdomas iš DVS arba iš prijunginio (įrenginio) individualaus valdiklio. Galimi tokie nuotolinio valdymo režimai:

2.2.1. valdymas iš prijunginio (įrenginio) valdiklio – įrenginių valdymas vykdomas tiesiogiai iš prijunginio (įrenginio) individualaus valdiklio. Tai rezervinis nuotolinio valdymo būdas;

2.2.2. valdymas iš DVS – įrenginių valdymas vykdomas iš DVS;

2.2.3. išjungtas valdymas – įrenginių valdymo vykdymas visiškai uždraustas.

3. Valdymo išjungimas, perjungimas į vietinį ar nuotolinį atliekamas valdomo įrenginio pavaros spintoje.

4. Nuotolinio valdymo režimo iš DVS perjungimas į nuotolinio valdymo režimą (iš prijunginio (įrenginio) valdiklio) realizuojamas individualiame prijunginio valdiklyje, kuriame turi būti numatytas nuotolinio valdymo režimų perjungimų raktas.

5. Įdiegti 110 kV naujo prijunginio komutavimo aparatų ir įžemiklių nuotolinio valdymo operatyvines blokuotes.

6. Užtikrinti tos pačios įrangos valdymo galimybę vienu metu tik iš vienos vietos.

7. Aukštesnės valdymo sistemų pakopos sutrikimas neturi trikdyti kitų valdymo pakopų darbo.

8. Klaidingų valdymo operacijų prevencijai numatyti komutavimo aparatų (jungtuvų, skyriklių) ir įžemiklių nuotolinio valdymo operatyvinės blokuotės, kurios realizuojamos sekančiais:

8.1. blokuotės, kurios realizuojamos skyriklių ir įžemiklių pavarose (komplektas "skyriklis-įžemiklis (iai)" yra sumontuoti viename prijunginio konstrukciniame bloke), kuomet neleidžiama įjungti skyriklio kol yra įjungtas įžeminimo peilis ir atvirkščiai. Turi būti blokuojamas valdymas skyrikliui (įžemikliui) nepriklausomai iš kurios vietos yra valdomas (iš DVS, RAA valdiklio ar vietoje iš pavaros) skyriklis arba įžemiklis;

8.2. loginės blokuotės, kurios realizuojamos įrenginių valdikliuose ir kurios neleidžia operuoti skirstyklos komutaciniais aparatais ir įžemikliais, kuomet nesilaikoma tam tikros loginės perjungimų sekos. Operavimo komutavimo aparatais ir įžemikliais sekos logika turi būti iš anksto suderinta su PSO;

8.3. kai loginės blokuotės realizuojamos GOOSE žinutėmis horizontalioje komunikacijoje tarp prijunginių RAA valdiklių, jų logikoje turi būti numatyta galimybė žmogus-mašina sąsajos pagalba perjungus į vietinį valdymą to prijunginio blokuotės išjungti, perjungus į nuotolinį blokuočių logika automatiškai turi būti įjungiamas. Blokuočių išjungimo režimo logika turi būti leidžiama tik esant gretimų prijunginių valdiklių gedimams, kai iš jų negaunama informacija apie komutacinių aparatų padėtis.

9. Turi būti užtikrinta tos pačios įrangos valdymo galimybė vienu metu tik iš vienos vietos.

10. Valdymo prioritetų eiliškumas mažėjimo tvarka:

10.1. valdymas iš DVS – pagrindinis TP įrenginių valdymo būdas iš valdymo sistemos;

10.2. valdymas iš pastotės prijunginio (įrenginio) valdiklio. Šis valdymo būdas privalo turėti visas valdymui reikalingas logines blokuotes (blokuotes dėl perjungimų sekos), kurios realizuotos šio prijunginio (įrenginio) valdiklyje. Tai rezervinis nuotolinio valdymo būdas, kuris naudojamas tuomet, kai nėra galimybės valdyti įrenginių iš DVS;

10.3. vietinis valdymas – iš TP įrenginio pavaros valdymo spintos. Tai – remontinis valdymo būdas. Šiuo būdu valdomi įrenginiai neturi loginių blokuočių, išskyrus mechanines blokuotes, realizuotas pačiuose įrenginiuose.

11. Transformatorių įjungimui/išjungimui, turi būti numatoma galimybė galios transformatorių 110 kV prijunginių valdymui iš skirstomojo tinklo įrenginių valdiklių, blokuojant 110 kV komutavimo aparatų ir įžemiklių, reikalingų minimai funkcijai atlikti, valdymo komandas, siunčiamas iš perdavimo tinklo valdymo sistemų ir atvirkščiai. Pastaba. Taikoma tik T-2 110 kV prijunginiui.

12. Transformatoriaus 110 kV prijunginio valdymo teisių tarp skirstomojo tinklo įrenginių valdiklių ir perdavimo tinklo įrenginių valdiklių, keitimas turi būti atliekamas iš PSO DVS. Perdavus teises kitai nuotolinio įrenginių valdymo sistemai, nuotolinis 110 kV įtampos įrenginių valdymas iš perdavimo tinklo DVS blokuojamas. Pastaba. Taikoma tik T-2 110 kV prijunginiui.

13. Projekte signalų, komandų, matavimų perduodamų į DVS sąrašus ir apimtis derinti su PSO. Pagal suderintus sąrašus atlikti reikiamus projektinius sprendimus signalams suformuoti.

14. Suprojektuoti realaus laiko informacijos (telesignalų, telematavimų ir televaldymo) mainus su PSO DVS:

14.1. Telesignalai:

Eil.nr.	Realaus laiko telesignalizacijos apibūdinimas
110 kV skirstyklos įrenginių signalizacija:	
1.	Visų komutavimo aparatų ir įžemiklių padėtys.
2.	Relinės apsaugos ir automatikos suveikimas (kiekvienos apsaugos).
3.	Dalinimo automatikos suveikimo signalas.
4.	Įrenginių RAA funkcijų valdymo ir blokavimo būsenos.
5.	PT eksploatuojamos įrangos gedimai.
6.	Prijunginių RAA nuostatų grupių atvaizdavimas, jei pasirinktas diskretinis RAA nuostatų grupių valdymo būdas ir atvaizdavimas.
7.	Prijunginio nuotolinio valdymo režimas perjungtas į:
7.1.	Valdymą iš PSO DVS;
7.2.	Valdymą iš prijunginio (įrenginio) valdiklio (relės).
8.	Prijunginio įrenginių nuotolinio valdymo režimas perjungtas į:
8.1.	Nuotolinio valdymo režimą (PSO DVS/relė);
8.2.	Vietinio valdymo režimą (iš pavaros);

Eil.nr.	Realaus laiko telesignalizacijos apibūdinimas
8.3.	Išjungtas (negalimas nei nuotolinis, nei vietinis valdymo režimai).
9.	Įtampos transformatorių žemos pusės įtampos aj padėtys.
10.	Elektros energijos apskaitos įtampos grandinėse įrengtų aj ir ARĮ būklė (ARĮ būseną yra perduodama tuomet, kai yra numatytas ir suprojektuotas ARĮ nuo rezervuojančių įtampos grandinių).
11.	PT gaisrinės signalizacijos būseną ir poveikiai.
12.	Jungtuvo valdymo grandinių būseną.
13.	Prijunginio RAA ir valdymo terminalų maitinimo grandinių gedimai. Signalai formuojami (apjungiami į apibendrintus) pagal prijunginį, kuriam priklauso šie RAA ir valdymo terminalai.
14.	Jungtuvo valdymo grandinių ir pavaros maitinimo grandinių automatinų jungiklių (aj) padėtys. Signalai formuojami atskirai kiekvienam jungtuvui pagal grandinių tipą (valdymo arba pavaros maitinimo grandinių tipus). Esant bendram minėtų grandinių maitinimo aj, formuojamas bendras signalas. Taikoma aj sumontuotiems jungtuvų pavarose ir/arba KSSRS, NSSRS.
15.	Prijunginio skyriklių ir įžemiklių valdymo grandinių ir pavarų maitinimo grandinių aj padėtys. Signalai formuojami atskirai kiekvienam prijunginiui pagal grandinių tipą (valdymo arba pavaros maitinimo grandinių tipus). Esant bendram minėtų grandinių maitinimo aj, formuojamas bendras signalas. Taikoma aj sumontuotiems prijunginių skyriklių ir įžemiklių pavarose ir/arba KSSRS, NSSRS.
16.	Informacija apie galios transformatorių 110 kV prijunginių nuotolinio valdymo teisių (tarp transformatorių eksploatuojančios organizacijos valdiklių ir perdavimo tinklo pastotės valdiklių) pasirinkimą. Pastaba. Taikoma T-2 prijunginiui.
110 kV skirstyklos įrenginių bendros paskirties signalizacijos apimtys:	
17.	Prijunginio jungtuvų šildymo grandinių aj padėtys. Prijunginių jungtuvų pavarų šildymo grandinių aj apjungiami į vieną grupę visiems naujų prijunginių įrenginiams.
18.	Prijunginio skyriklių ir įžemiklių šildymo grandinių aj padėtys. Prijunginių skyriklių ir įžemiklių pavarų šildymo grandinių aj apjungiami į vieną grupę visiems naujų prijunginių įrenginiams.
19.	Atviros skirstyklos teritorijoje esančių naujo prijunginio antrinės komutacijos spintų šildymo grandinių aj padėtys. Šių šildymo grandinių aj apjungiami į vieną grupę visai skirstyklai.
20.	PT KSSRS įvadinių ir sekcijinio aj būsenos, ARĮ būseną ir poveikis.
21.	PT NSSRS įvadinių aj ir sekcijinio aj (kirtiklio) būsenos, įžemėjimo signalizacija, NSSRS akumuliatorių įkroviklių būsenos.
22.	KSSRS grupės aj, maitinančių grandines, kurios nepatenka nei į vieną iš aukščiau išvardintų kategorijų.
23.	NSSRS grupės aj, maitinančių grandines, kurios nepatenka nei į vieną iš aukščiau išvardintų kategorijų.
24.	TSPĮ spintoje esančios įrangos, ryšių įrangos, MDV ir KDV maitinimo grandinių aj padėtys.
25.	TSPĮ ryšio su RAA terminalais ir valdikliais būsenos.
26.	TSPĮ stebėjimui apibendrinti sisteminiai signalai: <ul style="list-style-type: none"> • TSPĮ ryšio kanalų būklė • TSPĮ funkcijų vykdymo būklė • TSPĮ informacinės saugos kontrolė
27.	Saulės elektrinės (ant VP stogo) prijungimo aj padėtys.

Eil.nr.	Realaus laiko telesignalizacijos apibūdinimas
28.	Apibendrintas signalas dėl saulės elektrinės (ant VP stogo) ar saulės elektrinės keitiklio(-ių) gedimo.
Skirstomojo tinklo (ST) dalies įrenginių signalizacijos apimtys	
29.	Transformatorių apsaugų poveikis į perdavimo tinklo eksploatuojamos ar operatyviai valdomos įrangos atjungimą. Nuo vieno galios transformatoriaus apsaugų (pagrindinių ir rezervinių) poveikių sudaromas vienas apibendrintas signalas.
30.	ST dalies įrenginių apsaugų poveikis į perdavimo tinklo eksploatuojamos ar operatyviai valdomos įrangos atjungimą. Nuo ST dalies apsaugų, veikiančių į PT dalies įrangos atjungimą (išskyrus galios transformatorių apsaugas) sudaromas vienas apibendrintas signalas.
31.	Apibendrinti signalai dėl ST dalies įrenginių suveikimo po NA ir NAKĮ poveikio šiems įrenginiams. Sudaroma po vieną apibendrintą signalą visai transformatorių pastotei.
32.	Apibendrinti signalai dėl ST dalies įrenginių suveikimo po ADN ir DAKĮ poveikio šiems įrenginiams. ADN ir DAKĮ poveikiui sudaroma po vieną apibendrintą signalą visai transformatorių pastotei.
33.	Galios transformatorių neutralės įžemiklių padėtys.
Bendros pastabos	
34.	Įrenginių padėties signalizacijai naudoti sekančius kontaktus: 1. Įrenginių išjungtą būseną turi atitikti normaliai atviras pagalbinis kontaktas. 2. Įjungtą būseną – uždaras pagalbinis kontaktas. 3. Tai turi būti taikoma jungtuvams, skyriklams, įžemikliams, automatiniams jungikliams ir kitiems čia neišvardintiems komutavimo aparatams.
35.	Formuojant apibendrintus signalus dėl aj būsenų, į apibendrintą signalą neturi būti įtraukiami aj, kurių normalios būsenos yra skirtingos nei daugumos kitų aj, įtrauktų į konkrečią grupę. Apibendrintame signale turi būti tik aj su vienodomis normaliomis būsenomis t.y. arba normaliai išjungtomis arba normaliai įjungtomis būsenomis.
36.	Apibendrintų aj grupių paaiškinimui turi būti suformuotos atskiros lentelės, kuriose būtų pateikiama: fizinė aj sumontavimo vieta (spinta, gnybtynas, KSSRS ir t.t.), aj scheminis pavadinimas, aj funkcinis pavadinimas (funkcinė paskirtis).

14.2. Telematavimai:

Eil.nr.	Realaus laiko telematavimų apibūdinimas
110 kV skirstyklos įrenginių matavimai:	
1.	EPL prijunginių jungtuvai:
1.1.	Aktyvioji galia P [MW];
1.2.	Reaktyvioji galia Q [MVar];
1.3.	Srovė I [A];
1.4.	Įtampa (esant įtampos transformatoriui) U [kV];
1.5.	Atstumas iki gedimo vietos [km].
2.	110 kV šynų sekcijos:
2.1.	Įtampa U [kV];
2.2.	Dažnis f [Hz].
3.	Galios transformatorių 110 kV prijunginiai:
3.1.	Aktyvioji galia P [MW];
3.2.	Reaktyvioji galia Q [MVar];
3.3.	Srovė I [A];
4.	Lauko ASJ-110 temperatūra t [°C].
5.	Prijunginių RAA nuostatų grupės grįžtamasis matavimas, kuomet RAA nuostatų grupės

	valdomos analoginio tipo (angl. SetPoint) komandomis.
6.	Perdavimo tinklo kintamosios srovės savųjų reikmių skydas (KSSRS):
6.1.	KSSRS įvado fazinė srovė I_f [A] (reikalinga tik vienos fazės);
6.2.	KSSRS šynų sekcijos linijinė įtampa U_L [V] (reikalinga nuo dviejų likusių fazių, kur nematuojama fazinė srovė).
7.	Perdavimo tinklo nuolatinės srovės savųjų reikmių skydas (NSSRS):
7.1.	NSSRS akumuliatorių baterijos kroviklio srovė I [A];
7.2.	NSSRS akumuliatorių baterijos įtampa U [V].
8.	Valdymo pulto patalpos temperatūra t [°C].
9.	Valdymo pulto patalpos santykinis drėgnumas [%].
Bendros pastabos:	
10.	110 kV prijunginių matavimai turi būti perduodami užtikrinant nurodytą paklaidą t.y. ≤ 1 %. 0,4 kV KSSRS, 0,2 kV NSSRS, temperatūros matavimai gali būti perduodami užtikrinant paklaidą $\leq 2,5$ %.
11.	Galios transformatorių 110 kV įvadų P, Q, U, I matavimai turi būti perduodami iš momentinių duomenų valdiklio (MDV) ir, kaip alternatyva, iš RAA įrenginių. Alternatyvūs matavimai iš RAA įrenginių gali būti perduodami užtikrinant paklaidą $< 2,5$ %.
12.	EPL prijunginiui matavimai turi būti perduodami nuo momentinio duomenų valdiklio (MDV) ir kaip alternatyva iš RAA įrenginių. Alternatyvūs matavimai iš RAA įrenginių gali būti perduodami užtikrinant paklaidą $\leq 2,5$ %.

14.3. Televaldymas:

Eil.nr.	Realaus laiko televaldymo komandų apibūdinimas
110 kV skirstyklos įrenginių valdymo komandos:	
1.	PT dalies naujo prijunginio komutavimo aparatų ir įžemiklių valdymas.
2.	Perdavimo tinklo telekomandų jungtuvai/siūstuvai:
2.1.	Įmtuvų/siūstuvų komandų (komandų pažymėtų tuo pačiu numeriu) valdymas (išjungimas/įjungimas);
3.	PT dalies įrenginių RAA nuostatų grupių valdymas.
4.	PT dalies įrenginių RAA funkcijų valdymas.
5.	Perdavimo tinklo KSSRS įvadinių ir sekcijinio aj valdymas, 0,4 kV ARĮ funkcijos valdymas. Valdymo pulto patalpoje turi būti numatytas fizinis raktas 0,4 kV ARĮ automatikos išjungimui/įjungimui.
6.	PT dalies 110 kV naujo prijunginio linijos įtampos transformatorių žemos įtampos aj valdymas (esant įtampos transformatoriams sumontuotiems linijoje už linijinio skyriklio į linijos pusę).
7.	T-2 transformatoriaus 110 kV prijunginių valdymo teisių perjungimas.

15. Teleinformacijos sąrašas rengiamas, su PSO derinamas ir testavimai atliekami vadovaujantis LITGRID AB patvirtintu Perdavimo tinklo transformatorių pastočių ir skirstyklių įrangos nuotolinio valdymo reikalavimų aprašu. Dokumentas skelbiamas LITGRID AB tinklalapyje adresu www.litgrid.eu: Tinklo plėtra>Standartiniai techniniai reikalavimai>Pastočių ir skirstyklių įrangos nuotoliniam valdymui.

16. Kai su Vašuokėnų TP statyba kituose perdavimo tinklo objektuose yra atliekami operatyvinių pavadinimų keitimai, naujos papildomos RAA ar kitos įrangos montavimai, esamų RAA ar kitos įrangos f-jų išplėtimai, būtina PT dalies techniniame projekte numatyti tų objektų teleinformacijos sąrašų parengimą, derinimą su PSO, testavimą su PSO DVS. PT dalies techniniame projekte išskirti reikalingus atlikti darbus kituose Perdavimo tinklo objektuose pagal kiekvieną objektą atskirai. Atliekant pakeitimus kituose perdavimo tinklo objektuose, šių objektų

teleinformacijos sąrašai rengiami, derinami su PSO ir testavimai atliekami kiekvienai pastotei (objektui) atskirai vadovaujantis PSO patvirtintu perdavimo tinklo transformatorių pastočių ir skirstyklų įrangos nuotolinio valdymo reikalavimų aprašu.

17. PSO pateikia susijusių kitų Perdavimo tinklo objektų (išvardinti skyriuje [*Reikalavimai relinei apsaugai ir automatikai*](#)) esamos teleinformacijos (signalai, valdymas ir matavimai) sąrašus projektavimo paslaugą teikiančiai organizacijai. Tolimesnis susijusių kitų Perdavimo tinklo objektų (išvardinti skyriuje [*Reikalavimai relinei apsaugai ir automatikai*](#)) teleinformacijos sąrašo apimčių pildymas, koregavimas bei derinimas su PSO atsakingais darbuotojais vykdomas pateiktuose teleinformacijos sąrašuose. Sąrašuose turi būti numatytas atskiras skyrius naujai projektuojamai bei įtraukiamai teleinformacijai (signalai, valdymas ir matavimai).

18. Rangovinės organizacijos projektuotojai pateiktuose kitų Perdavimo tinklo objektų (išvardinti skyriuje [*Reikalavimai relinei apsaugai ir automatikai*](#)) teleinformacijos sąrašuose sužymi visą teleinformaciją (signalai, valdymas ir matavimai) tiesiogiai priklausančią ar susijusią su Vašuokėnų TP apsaugomis, valdymu ir matavimais. Projektavimo eigoje įvertinamas poreikis dėl šios teleinformacijos (signalai, valdymas ir matavimai) pavadinimų ar būsenų keitimo, įvertinant PSO nuotolinio valdymo aprašo reikalavimus. Esant tokiam poreikiui, koreguojami atitinkamų signalų pavadinimai ar būsenos, komandų ar matavimų pavadinimai.

19. Turi būti ištestuota visa esama ir naujai įtraukiama teleinformacija (signalai, valdymas ir matavimai), tiesiogiai priklausanti ar susijusi su Vašuokėnų TP apsaugomis, valdymu ir matavimais.

20. Rangovinės organizacijos projektuotojai peržiūri visus esamus kitų Perdavimo tinklo objektų (išvardinti skyriuje [*Reikalavimai relinei apsaugai ir automatikai*](#)) teleinformacijos sąrašus bei įvertina poreikį dėl esamos teleinformacijos, kuri tiesiogiai nepriklauso ar nėra susijusi su Vašuokėnų TP, tačiau gali būti įtakojama dėl Vašuokėnų TP prijungimo prie perdavimo tinklo, atnaujinimo (pavadinimų, būsenų keitimas, naujos teleinformacijos įtraukimas, esamos teleinformacijos naikinimas). Esant tokiam poreikiui, turi būti koreguojami esamos teleinformacijos sąrašai ir atitinkamai atliekami testavimai esamiems ar naujai įtrauktiems signalams, valdymo komandoms ar matavimams. Testavimų apimtys nustatomos ir suderinamos su PSO techninio projekto derinimo metu.

[*Į turinį*](#)

12 skyrius. Reikalavimai teleinformacijos surinkimui ir perdavimui

1. Teleinformacijos surinkimas, perdavimas ir valdymas tarp 110kV Vašuokėnų TP naujai projektuojamų įrenginių ir PSO dispečerinio valdymo sistemos (toliau – DVS) turi būti vykdomas per naujai projektuojamą ir įrengiamą teleinformacijos surinkimo ir perdavimo įrenginį (TSPĮ).

2. TSPĮ turi būti suprojektuotas ir įrengtas pagal reikalavimus:

2.1. standartinius techninius reikalavimus teleinformacijos surinkimo ir perdavimo įrenginiams (žr. www.litgrid.eu >Tinklo plėtra>Standartiniai techniniai reikalavimai>Teleinformacijos duomenų surinkimas ir perdavimas);

2.2. perdavimo tinklo transformatorių pastočių ir skirstyklų įrangos nuotolinio valdymo reikalavimų aprašo pagrindinius reikalavimus teleinformacijos surinkimui ir perdavimui bei kitus aprašo priedus (žr. www.litgrid.eu >Tinklo plėtra>Standartiniai techniniai reikalavimai>[*Pastočių ir skirstyklų įrangos nuotoliniam valdymui*](#));

2.3. minimalius informacijos saugos reikalavimus projektavimui ir diegimui (žr. www.litgrid.eu> Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Informacijos sauga).

3. TSPĮ turi vykdyti duomenų mainus:

3.1. IEC 60870-5-104 (Slave) protokolu su PSO DVS;

3.2. IEC 60870-5-104 (Master) protokolas, rezervas;

3.3. IEC 61850 ed. 2 (Client) su RAA įrenginiais, rezervavimas pagal standartą IEC 62439 (PRP);

3.4. IEC 60870-5-101 (Master ir Slave) protokolai su AB ESO;

3.5. laiko sinchronizavimas SNTP protokolu nuo pastotės laiko sinchronizavimo įrenginio (PLSĮ);

3.6. TSPĮ būklės stebėjimui turi būti suformuoti ir perduodami į DVS signalai:

3.6.1. TSPĮ ryšio kanalų būklė;

3.6.2. TSPĮ funkcijų vykdymo būklė;

3.6.3. TSPĮ informacinės saugos kontrolė.

3.7. TSPĮ informacinės saugos ir kitų svarbių įvykių stebėjimui turi būti sukonfigūruotas TSPĮ įvykių žurnalo (angl. syslog) siuntimas į centrinį žurnalinių įrašų serverį.

3.8. TSPĮ fizinis sujungimas duomenų mainams:

3.8.1. su bendros paskirties (toliau - BP) ir pastotės duomenų tinklo (toliau - PDT) komutatoriais ekranuotais (≥ 5 cat) lanksčiais jungiamaisiais kabeliais arba šviesolaidiniais daugiamodžiais jungiamaisiais kabeliais atitinkančiais IEC 11801 standarto reikalavimus ir pagamintais bei ištestuotais gamintojo turinčio įdiegtą kokybės vadybos sistemą įvertintą sertifikatu ISO 9001 arba lygiaverčiu;

3.8.2. visi naudojami šviesolaidiniai kabeliai turi būti stiklo skaidulų;

3.8.3. šviesolaidiniai-elektriniai keitikliai turi būti suprojektuoti ir įrengti pagal standartinius techninius reikalavimus šviesolaidiniams-elektriniams keitikliams, kurie pateikti www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Teleinformacijos duomenų surinkimas ir perdavimas.

3.9. Laiko sinchronizavimas:

3.9.1. pastotės įrenginių laiko sinchronizavimas vykdomas per pastotės laiko sinchronizavimo įrenginį (PLSĮ);

3.9.2. PLSĮ turi būti projektuojamas ir atitikti reikalavimus:

3.9.2.1 tipinius reikalavimus pastotės laiko sinchronizavimo įrangos projektavimui www.litgrid.eu >Tinklo plėtra>Standartiniai techniniai reikalavimai>Teleinformacijos duomenų surinkimas ir perdavimas);

3.9.2.2 perdavimo tinklo transformatorių pastočių ir skirstyklų įrangos nuotolinio valdymo reikalavimų aprašo pagrindinius reikalavimus teleinformacijos surinkimui ir perdavimui bei kitus aprašo priedus.

3.10. Visa tiekama įranga turi būti nauja, gamintojo pilnai sukomplektuota ir ištestuota, suderinama tarpusavyje ir su kitais pastotės įrenginiais bei pritaikyta darbui transformatorių pastotėse ir skirstyklose.

3.11. Įrenginių maitinamas projektuojamas nuo nuolatinės srovės savų reikmių skydo (toliau - NSSRS) pagal reikalavimus telekomunikacijų ir TSPĮ elektrinio maitinimo nuo NSSRS projektavimui (www.litgrid.eu >Tinklo plėtra>Standartiniai techniniai reikalavimai>Telekomunikacijos).

3.12. Įrenginių montavimas - demontavimas:

3.12.1. įrenginiai (TSPĮ, PLSĮ ir kita komplektuojama įranga) turi būti sumontuota atskiroje spintoje, pagal EIT reikalavimus užtikrinant įrangos gamintojo numatytą montavimo būdą ir reikiamas eksploatacines sąlygas;

3.12.2. įranga aptarnaujama iš dviejų pusių, turi būti sumontuota pasukamam spintos rėme arba dvipusio aptarnavimo spintoje užtikrinant priėjimą prie įrangos iš abiejų pusių;

3.12.3. spinta turi atitikti standartinius techninius reikalavimus telekomunikacijų vidaus spintoms (www.litgrid.eu >Tinklo plėtra>Standartiniai techniniai reikalavimai>Telekomunikacijos).

3.13. Testavimas ir bandymai:

3.13.1. TSPĮ ir PLSĮ gamykliniai bandymai (angl. factory acceptance test - FAT) turi būti atlikti pagal iš anksto suderintą programą, PSO atstovams dalyvaujant juose ir pateikiant bandymų protokolą;

3.13.2. TSPĮ duomenų mainų testavimas (angl. site acceptance test - SAT) įdiegus įrangą objekte pagal projektą, pateikiant testavimo protokolą.

3.14. Įranga turi būti komplektuojama:

3.14.1. su programine įranga konfigūravimui, funkcijų vykdymui ir licencijomis;

3.14.2. su aparatinės ir programinės įrangos techniniais aprašymais;

3.14.3. su duomenų mainų protokolų atitikimų dokumentais.

3.15. Reikalavimai teleinformacijos surinkimui, perdavimui ir valdymui su rekonstrukcija susijusiuose objektuose (Velžio TP):

3.15.1. turi būti įvertinti teleinformacijos apimčių pakeitimai atliekami rekonstravimo metu su rekonstrukcija susijusiuose PSO objektuose ir juose suprojektuoti ir atlikti reikiami teleinformacijos surinkimo, perdavimo ir valdymo pakeitimai;

3.15.2. projekto derinimo metu turi būti suderinti techniniai sprendiniai, paruošti ir pateikti pilni TSPĮ konfigūracijoje esančių signalų sąrašai, įskaitant rekonstruojamos dalies signalus, rekonstravimo metu naikinamus bei naujus signalus;

3.15.3. turi būti atliktas reikiamas TSPĮ konfigūravimas.

3.16. Kvalifikacija ir darbai:

3.16.1. TSPĮ ir komplektuojamų įrenginių montavimą ir konfigūravimą turi vykdyti įrangos gamintojo arba jo įgaliotų asmenų sertifikuotose centruose atestuotas personalas. Kvalifikacijos atestatai pateikiami iki darbų pradžios;

3.16.2. įrenginius jungiant prie PSO technologinio tinklo turi būti suderinti su PSO ir pakeisti įrenginių gamykliniai prieigos slaptažodžiai;

3.16.3. darbai turi būti suplanuoti ir atliekami taip, kad duomenų perdavimo traktas ir TSPĮ būtų sukonfigūruoti ir pratestuoti iki kiekvieno etapo įvedimo į eksploataciją;

3.16.4. teleinformacijos surinkimo ir perdavimo dalis techniniame ir darbo projektuose turi būti pateikta atskirose bylose remiantis PSO reikalavimais techninių projektų sudėčiai, kurie pateikti www.litgrid.eu>Tinklo plėtra>Standartiniai techniniai reikalavimai>Reikalavimai techninių projektų sudėčiai.

[/ turinį](#)

13 skyrius. Reikalavimai ryšiams ir telekomunikacijų priemonėms

1. Suprojektuoti ir įrengti reikiamą technologinio duomenų perdavimo tinklo (toliau – TDPT) infrastruktūrą, kuri būtų integruota į esamą PSO telekomunikacijų tinklą, skirtą rezervuotam duomenų perdavimui į PSO pagrindinį ir rezervinį duomenų centrus per dvi ryšio linijas:

1.1. I ryšio linija. Šviesolaidinė (toliau – ŠRL) arba tiesioginė radijo relinė linija (toliau – RRL);

1.2. II ryšio linija. ŠRL arba RRL arba skirtoji ryšio linija kartu su mobilaus ryšio linija (toliau – SRL su MRL) per PSO ryšių paslaugas teikiančių operatorių infrastruktūrą.

2. Reikalavimai RRL. Tiesioginė radijo relinė ryšio linija (toliau – RRL) tarp Kvarco TP ir Vašuokėnų TP (be tarpinių ryšio bokštų) įrengiant reikiamo aukščio ryšio bokštą Vašuokėnų TP (Pastaba. Reikalavimai ryšio bokšto projektavimui aprašomi skyriuje [„Reikalavimai statybinei daliai“](#)):

2.1. nesant techninių galimybių (RRL tiesioginio matomumo profilio nebuvimas, projektuojant maksimalaus leistino aukščio bokštus) įrengti tiesioginę RRL, projektuoti per tarpinius LITGRID AB objektus, įrengiant reikiamą infrastruktūrą ir ryšio bokštus;

2.2. projektuoti pagal LITGRID AB išduotas prisijungimo ar technines sąlygas. Sąlygų gavimą vykdo projektuotojas.

3. Reikalavimai SRL:

3.1. suprojektuoti ir įrengti telekomunikacijų infrastruktūrą reikalingą SRL įrengimui;

3.2. pagal duomenų perdavimo operatoriaus (DPO) išduotas sąlygas SRL įrengimui;

3.3. sąlygų gavimą vykdo projektuotojas.

4. Technologinis IP/ MPLS duomenų perdavimo tinklas:

4.1. suprojektuoti ir įrengti technologinio duomenų perdavimo tinklo (toliau TDPT) įrangą integruojant į esamą LITGRID AB IP/MPLS tinklą;

4.1.1. MPLS maršrutizatorių Vašuokėnų TP su reikiamu kiekiu SFP modulių;

4.1.2. Maršrutizatorių grandinės Kvarco TP - Vašuokėnų TP sujungimą;

4.1.3. bendros paskirties (BP) pramoninį komutatorių KVARCO TP su reikiamu kiekiu SFP modulių. Suprojektuoti ir prijungti prie MPLS maršrutizatoriaus per šviesolaidines skaidulas;

4.1.4. bendros paskirties apsaugos sistemų (BP SEC) pramoninį komutatorių KVARCO TP apsaugos sistemų spintoje su reikiamu kiekiu SFP modulių. Suprojektuoti ir prijungti prie MPLS maršrutizatoriaus per šviesolaidines skaidulas;

4.1.5. maršrutizatorius ir komutatorius montuojami ryšių spintoje į 19 colių rėmą.

4.2. Suprojektuoti ir įrengti ryšio kanalus:

4.2.1. TSPĮ duomenų perdavimui;

4.2.2. RAA monitoringui;

4.2.3. apsaugos, gaisro, vaizdo stebėjimo sistemų duomenų perdavimui;

4.2.4. NSRS žemėjimo monitoringui;

4.2.5. komercinės ir techninės apskaitos įrenginių duomenų perdavimui;

4.2.6. saulės elektrinės monitoringui;

4.2.7. kompiuterinės darbo vietos prieigai;

4.2.8. privilegijuotos (PAW) kompiuterinės darbo vietos prieigai (2 vnt.);

4.2.9. kitoms projektuojamoms TP sistemoms.

5. Technologinis pastotės duomenų tinklas:

5.1. suprojektuoti ir įrengti vidinį pastotės duomenų tinklą (toliau - PDT), duomenų mainams tarp pastotės TSPĮ, RAA įrenginių ir pastotės laiko sinchronizavimo įrenginio (PLSĮ), užtikrinantį IEC 61850 ir IEC 62439-3 standartų reikalavimus;

5.2. PDT ir BP komutatorių tarpusavio sujungimus projektuoti per šviesolaidines sąsajas, agreguojant BP komutatoriaus prievadus į loginę PRP kanalų grupę;

5.3. darbo projekte pateikti užpildytą įrenginių sąrašo ir įrenginių ryšio protokolų nustatymo lentelę IP adresų ir VLAN suteikimui;

5.4. PDT tinklas turi būti suprojektuotas ir įrengtas įvertinus perduodamos informacijos prioritetus;

5.5. PDT komutatoriai RAA spintose montuojami ant DIN bėgelio;

5.6. PDT komutatoriai TSPĮ spintoje montuojami į 19 colių rėmą;

5.7. turi būti atliktas PDT tinklo žiedo persijungimo laiko testavimas ir pateiktas protokolai.

6. Telekomunikacijų infrastruktūra:

6.1. telekomunikacijų įrangos maitinimui suprojektuoti ir įrengti maitinimo sistemas;

6.1.1. dirbančias iš pastotės nuolatinės įtampos akumuliatorių baterijos dviejų nuolatinės srovės skydo (toliau - NSS) šynų sekcijų;

6.1.2. telekomunikacijų įrangai turi būti garantuojamas maitinimas, kad būtų užtikrintas ryšių įrangos funkcionavimas ne mažiau kaip 6 val.;

6.1.3. pagal reikalavimus telekomunikacijų ir TSPĮ elektrinio maitinimo nuo NSSRS projektavimui;

6.1.4. Kvarco TP naują įrangą projektuoti S1.4. spintoje. Ryšių kabelius pastotės teritorijoje ir valdymo pulte projektuoti esamais kabeliniais kanalais;

6.2. suprojektuoti ir įrengti reikiamą kiekį naujų telekomunikacijų spintų, įvertinant įrangos gamintojų rekomendacijas montavimui ir aplinkos sąlygoms:

6.2.1. telekomunikacijų spintas projektuoti pagal reikalavimus telekomunikacijų vidaus spintoms valdymo pultuose ir ryšių aparatinėse.

7. Bendri reikalavimai:

7.1.1. TDPT ir PDT projektuoti pagal tipinę LITGRID AB transformatorių pastotės TDPT struktūrinę schemą;

7.1.2. BP bei PDT komutatoriai komplektuojami su LITGRID AB naudojamos duomenų tinklo valdymo ir stebėjimo sistemos licencijomis;

7.1.3. visi projektuojami SFP moduliai privalo būti originalūs pramoninio tipo to paties gamintojo, kaip ir įranga į kurią jie bus jungiami;

7.1.4. turi būti atliktas visų duomenų perdavimo tinklo prijunginių žurnalinių įrašų siuntimo į saugos sistemą konfigūravimas ir pateiktas patikros protokolai;

7.1.5. duomenų perdavimo kanalai turi būti įrengti iki I etapo įrenginių kompleksinių bandymų pradžios;

7.1.6. turi būti suprojektuoti ir atlikti naujai diegiamos duomenų perdavimo įrangos montavimo, konfigūravimo ir testavimo darbai;

7.1.7. telekomunikacijų ir infrastruktūros įranga projektuojama ir įrengiama nauja;

7.1.8. telekomunikacijų dalis techniniame projekte turi būti pateikta kaip atskiras skyrius arba byla, o darbo projektas - atskiroje byloje;

7.1.9. techniniame projekte aprašyti ir pateikti sprendinius reikalingiems duomenų perdavimo pakeitimams atlikti su rekonstrukcija susijusiuose kituose perdavimo tinklo objektuose;

7.1.10. telekomunikacijų sprendiniai rengiami vadovaujantis PSO patvirtintu perdavimo tinklo transformatorių pastočių ir skirstyklų įrangos nuotolinio valdymo reikalavimų aprašu, pateiktu www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pastočių ir skirstyklų įrangos nuotolinis valdymas;

7.1.11. telekomunikacijų ir infrastruktūros įranga turi būti projektuojama ir įrengiama remiantis standartiniais techniniais reikalavimais, pateiktais www.litgrid.eu > Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Telekomunikacijos.

[/ turinį](#)

14 skyrius. Reikalavimai elektros apskaitai ir matavimams

1. Dėl Pareiškėjo naujosios XX/110 kV Gudelių TP ir vėjo elektrinių (VE) parko su elektros energijos kaupimo įrenginiu (toliau - EEKĮ) prijungimo prie 110/35/10 kV Vašuokėnų TP turi būti atitinkamose atskirose bylose suprojektuotos ir įrengtos/rekonstruotos:

1.1. komercinės (pagrindinė ir dubliuojanti) elektros energijos apskaitos esamo T-2 galios transformatoriaus 110 kV prijunginyje;

1.2. komercinės (pagrindinė ir dubliuojanti) elektros energijos apskaitos naujosios EPL į XX/110 kV Gudelių TP prijunginyje;

1.3. kontrolinė (techninė) elektros energijos apskaita 110 kV OL L-Vėlžys prijunginyje;

1.4. kontrolinės (techninės) elektros energijos apskaitos PSO saulės elektrinės, įrengiamos ant Vašuokėnų TP 110 kV valdymo pulto (PVP) stogo 0,4 kV į KSSRS prijunginiuose;

2. Vašuokėnų TP perdavimo tinklo kintamosios srovės skirstomojo skydo prijungimas prie pastotės savųjų reikmių skydo ir perdavimo tinklo savųjų reikmių suvartotos elektros energijos komercinė apskaita turi būti suprojektuota pagal AB ESO prijungimo/technines sąlygas 110/35/10 kV Vašuokėnų TP 110 kV skirstyklos rekonstravimui ar statybai.

3. 110 kV galios transformatoriaus T-2 bei naujosios EPL į XX/110 kV Gudelių TP 110 kV prijunginiuose įrengiamiems komerciniams elektros skaitikliams pastotės teritorijoje prie kabelinio kanalo turi būti suprojektuotos dvi, atskiros metalinės komercinės elektros apskaitos spintos (toliau – KAS). KAS techniniai reikalavimai ir komplektacija turi atitikti standartinius techninius reikalavimus lauko komercinės apskaitos spintoms. KAS komplektaciją patikslinantys reikalavimai nurodyti šių prijungimo sąlygų tolimesniuose punktuose.

4. 110 kV OL L-Vėlžys prijunginyje bei PSO saulės elektrinės prijunginiuose įrengiamiems kontroliniams elektros skaitikliams bei duomenų perdavimo valdikliams pastotės valdymo pulte (PVP) turi būti suprojektuotos dvi metalinės kontrolinės (techninės) elektros apskaitos spintos

(toliau – TAS). TAS techniniai reikalavimai ir komplektacija turi atitikti standartinius techninius reikalavimus vidaus kontrolinės (techninės) apskaitos spintoms. TAS komplektaciją patikslinantys reikalavimai bus nurodyti šių prijungimo sąlygų tolimesniuose punktuose. Projektuojant 110 kV valdymo pultą, jame turi būti numatyta įrengti dar vieną analogišką TAS spintą.

5. KAS turi būti suprojektuoti ir įrengti:

5.1. po du komerciniai (T-2 ir EPL į XX/110 kV Gudelių TP 110 kV prijunginiuose) elektros skaitikliai – po vieną komercinį pagrindinį ir vieną komercinį dubliuojantį elektros skaitiklį. Elektros skaitikliai elektroniniai, turintys po dvi nepriklausomas srovės kilpas (CL1 ir CL2), išoriniai matmenys 323x178x57 mm. Kiekvienoje KAS numatyti rezervines vietas įrengti dar po du analogiškus elektros skaitiklius;

5.2. elektros skaitiklių prijungimui po du bandymo gnybtynai (išoriniai matmenys 230x140x50 mm). Kiekvienoje KAS numatyti rezervines vietas įrengti dar po du analogiškus bandymo gnybtynus;

5.3. elektros skaitikliai ir bandymo gnybtynai turi būti montuojami ant montažinės plokštės, kuri KAS viduje tvirtinama ant vyrių ir turi būti paruošta plombavimui uždarytoje padėtyje;

5.4. projektuojant Vašuokėnų TP įrenginių statybą/rekonstravimą bei esant įrengtiems dviem komplektams įtampos transformatorių, komercinių pagrindinių elektros skaitiklių įtampos grandinių ARĮ su automatizuotu normalios skaitiklių prijungimo schemos atstatymu po įtampos nuosavame įtampos transformatoriuje atsiradimo arba atsižvelgiant į sprendinius vienoje iš KAS įrengti įtampos grandinių ARĮ. ARĮ schemoje turi būti įrengti raktai rankiniam ARĮ atjungimui. Visi šiame punkte minėti įtaisai ir jų valdymo rankenos turi būti įrengti po plombuojamais gaubtais;

5.5. komercinių pagrindinių ir dubliuojančių elektros skaitiklių įtampos grandinių rezervavimui 12VDC rezervinio maitinimo blokai;

5.6. 230 VAC kištukiniai lizdai ir vietinis LED apšvietimas;

5.7. antikondensacinis šildymas.

6. Kita šiame PS skyriuje bei standartiniuose techniniuose reikalavimuose nenurodyta pilnai KAS komplektacijai reikalinga įranga parenkama darbo projekto rengimo metu.

7. TAS turi būti suprojektuoti ir įrengti:

7.1. atskirose TAS spintose kontroliniai (techniniai) (110 kV EPL į L-Velžys prijunginiui ir 0,4 kV PSO SE, įrengiamos ant 110 kV PVP stogo, prijunginyje) elektros skaitikliai. Elektros skaitikliai elektroniniai, turintys po dvi nepriklausomas srovės kilpas (CL1 ir CL2), išoriniai matmenys 323x178x57 mm. Numatyti vietą įrengti dar kelis analogiškus elektros skaitiklius;

7.2. elektros skaitiklių prijungimui bandymo gnybtynai (išoriniai matmenys 230x140x50 mm). Numatyti vietą įrengti dar kelis analogiškus bandymo gnybtynus;

7.3. elektros skaitikliai ir bandymo gnybtynai turi būti montuojami ant montažinės plokštės, kuri TAS viduje tvirtinama ant vyrių ir turi būti paruošta plombavimui uždarytoje padėtyje;

7.4. vienoje iš TAS - elektrotechninėje dėžėje sukomplektuotas automatizuotos elektros apskaitos sistemos (AEEAS, EMCOS) duomenų surinkimo ir perdavimo valdiklis (KDV, skydo išoriniai matmenys 510x315x190 mm);

7.5. du elektrotechninėse dėžėse sukomplektuoti elektros skaitiklių momentinių duomenų surinkimo ir perdavimo valdikliai (MDV, vienos dėžės išoriniai matmenys 510x315x190 mm);

7.6. kontrolinių (techninių) elektros skaitiklių įtampos grandinių rezervavimui 12VDC rezervinio maitinimo blokai;

7.7. 230 VAC kištukiniai lizdai ir vietinis LED apšvietimas;

7.8. kita šiame PS skyriuje bei standartiniuose techniniuose reikalavimuose nenurodyta pilnai TAS komplektacijai reikalinga įranga parenkama darbo projekto rengimo metu.

8. Saulės elektrinės, įrengiamos ant PSO 110 kV PVP stogo 0,4 kV prijunginiuose elektros skaitikliai turi būti prijungti per KSSRS įrengtus 0,72 V XX/5 A srovės transformatorius, kurie turi

būti paskaičiuoti atsižvelgiant į saulės elektrinės įrengtą galią. Parinkti srovės transformatoriai turi atitikti EIBT ir standartų reikalavimus, turėti antrinių grandinių plombavimo galimybę.

9. Projektavimo metu Pareiškėjas privalo atlikti skaičiavimus ir patikrinti, ar dėl naujosios hibridinės (VE+EEKI) elektrinės prijungimo ir atitinkamai galios ir trumpojo jungimo srovių padidėjimo nereiks keisti technologiškai susijusioje Velžio TP 110 kV prijunginiuose įrengtų srovės ir įtampos transformatorių. Esant poreikiui keisti 110 kV srovės ir įtampos transformatorius, minėtoje TP turi būti atstatytos įrengtos elektros apskaitos.

10. Galios transformatoriaus ir EPL į naują XX/110 kV Gudelių TP 110 kV prijunginių komercinių pagrindinių elektros skaitiklių prijungimas turi būti atliktas prie atskirų (atskirtų nuo relinės apsaugos, kitų matavimo prietaisų ar automatikos įrenginių) 110 kV srovės ir įtampos transformatorių matavimo apvijų. Komerciniai dubliuojantys elektros skaitikliai turi būti jungiami prie kitų srovės ir įtampos transformatorių matavimo apvijų. Komerciniai dubliuojantys ir 110 kV L-Velžys prijunginio kontrolinis (techninis) elektros skaitikliai gali būti jungiami kartu, su kitais matavimo prietaisais ar automatikos įrenginiais.

11. Visoms 110 kV elektros apskaitoms įrengiami nauji srovės ir įtampos (induktyvieji) matavimo transformatoriai turi tenkinti LST EN 61869 arba lygiaverčių standartų, Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių reikalavimus bei PSO standartinius techninius reikalavimus. Srovės ir įtampos transformatorių gnybtų spintos (gnybtynai) turi atitikti PSO standartinius techninius reikalavimus. Projektuojant gnybtynus, juose turi būti išskirti plombuojami skyriai su komercinei elektros apskaitai skirtais įtaisais.

12. Naujųjų 110 kV matavimo transformatorių įrengimo vietos, jų parametrai, antrinių apvijų skaičius ir paskirtys bus tikslinamos projektavimo metu, antrinių apvijų vardinė apkrovos paskaičiuojamos atsižvelgiant į prie apvijų jungiamų prietaisų ir įtaisų apkrovas. Transformatoriai elektros energijos apskaitoms ir matavimų reikmėms turi būti projektuojami įvertinant prijunginių vardines galias ir būtinybę užtikrinti reikalaujamą elektros energijos matavimo tikslumą visame apkrautumo diapazone. Jei pagal skaičiavimus bus reikalingos srovės transformatorių šerdys su skirtingais transformacijos koeficientais, jų turi būti ne daugiau dviejų. Srovės transformatorių transformacijos koeficientų perjungimas turi būti įrengtas antrinių grandinių pusėje. Visų 110 kV srovės matavimo transformatorių vardinė ilgalaikė terminė srovė (I_{cth}) turi būti $\geq 150\%$.

13. Srovės matavimo transformatorių antrinių grandinių įžeminimą bei srovės matavimo transformatorių koeficientų perjungimą (projektavimo metu parenkant šerdis su atšakomis) suprojektuoti įrengti ST gnybtų spintose (gnybtynuose).

14. Visi elektros apskaitoms naudojami matavimo transformatoriai iki darbų užbaigimo turi būti su Lietuvoje pripažintais gamintojo, Lietuvos arba Europos Sąjungos šalies akredituotos laboratorijos išduotais patikros sertifikatais ar pastaruosius pakeičiančiais žymenimis, patvirtinančiais jų matavimo tikslumą.

15. Esant Vašuokėnų TP įrengtiems dviem komplektams įtampos transformatorių, EPL į Pareiškėjo naują XX/110 kV Gudelių TP 110 kV bei galios transformatoriaus T-2 prijunginiuose įrengiamų komercinių pagrindinių elektros skaitiklių įtampos grandinių rezervavimui, įtampos grandinių ARĮ įrangą atsižvelgiant į sprendinius turi būti įrengta nuo skirtingų įtampos transformatorių su automatizuotu normalios skaitiklio prijungimo schemos atstatymu po įtampos nuosavame įtampos transformatoriuje atsiradimo arba, esant šyninių įtampos transformatorių panaudojimo elektros apskaitoms, turi būti įrengta vienoje iš KAS. ARĮ naudojamų relių vardiniai dydžiai turi būti parinkti atsižvelgiant į apvijų įtampas ir prijungtas apkrovas. ARĮ turi veikti sumažėjus įtampai bet kurioje fazėje žemiau 70% Uv. Suveikimo laikas - 2 sekundės. KAS spintose ARĮ schemoje turi būti suprojektuoti raktai rankiniam ARĮ atjungimui. Projektuojami ARĮ įtaisai ir jų valdymo rankenos turi būti įrengtos po plombuojamais gaubtais.

16. Po elektros apskaitos sumontavimo turi būti išmatuotos srovės ir įtampos transformatorių elektros apskaitoms naudojamų apvijų ir šerdžių faktinės apkrovos bei elektros apskaitai

naudojamų įtampos grandinių įtampos kritimai ($\Delta U, \%$) ir pateikti apkrovų patikrinimo ir ΔU matavimo protokolai.

17. Dėl aktyviosios galios (P) ir reaktyviosios galios (Q) srautų ženklų perdavimo iš elektros skaitiklių ir jų atvaizdavimo PSO AEEAS ir DVS, elektros skaitiklių prijungimo kryptims taikomi perdavimo tinklo transformatorių pastočių ir skirstyklių įrangos nuotolinio valdymo reikalavimų aprašo, pateikto www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pastočių ir skirstyklių įrangos nuotolinis valdymas reikalavimai.

18. Projektuojant įvertinti, kad Vašuokėnų TP minėtoms komercinėms ir kontrolinėms (techninėms) elektros apskaitoms sumontavimui būtinus elektros skaitiklius, bandymo gnybtynus ir elektrotechninėse dėžėse sukomplektuotus bei sukonfigūruotus komercinių duomenų ir momentinių duomenų valdiklius pateiks PSO. Prietaisų perdavimas bus įforminamas pasirašant „Montuotinių įrenginių ir medžiagų perdavimo-priėmimo aktą“. Elektrotechninėse dėžėse sukomplektuotų Automatizuotos elektros apskaitos sistemos duomenų surinkimo ir perdavimo valdiklio bei momentinių duomenų valdiklio techniniai reikalavimai nurodyti atitinkamai www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Elektros energijos apskaita.

19. KAS ir TAS visų sumontuotų elektros skaitiklių surenkamosios pirmos srovės kilpos „CL1“ turi būti prijungtos prie 110 kV ASĮ PVP vienoje iš TAS spintoje sumontuoto automatizuotos elektros apskaitos sistemos duomenų surinkimo ir perdavimo valdiklio (KDV), o srovės kilpos „CL2“ (išskyrus PSO SE 0,4 prijunginių) - prie TAS spintoje sumontuotų momentinių duomenų valdiklių (MDV). Vienoje „CL2“ srovės kilpoje turi būti prijungta ne daugiau kaip 2 elektros skaitikliai, o „CL1“ srovės kilpoje rekomenduojama prijungti ne daugiau kaip 4 elektros skaitiklius.

20. Projektuojant elektros skaitiklių komercinės ir momentinės informacijos perdavimą į PSO informacines sistemas duomenų perdavimo patikimumui turi būti maksimaliai išnaudotos KDV ir MDV srovės kilpos.

21. Esamo T-2 galios transformatoriaus 110 kV prijunginio komerciniai pagrindinis ir komercinis dubliuojantis elektros skaitikliai turi būti jungiami skirtingose KDV ir MDV srovės kilpose.

22. EPL į Pareiškėjo XX/110 kV Gudelių TP 110 kV prijunginio komerciniai pagrindinis ir komercinis dubliuojantis elektros skaitikliai turi būti jungiami skirtingose KDV srovės kilpose ir prie skirtingų MDV.

23. Po elektros skaitiklių srovės kilpų CL1 prijungimo prie KDV, ryšys (Ethernet ir GPRS) bei duomenų perdavimas turi būti suderintas su PSO Automatizuotos elektros energijos apskaitos sistemos AEEAS (EMCOS) duomenų surinkimo serveriu.

24. Po elektros skaitiklių srovės kilpų CL2 prijungimo prie MDV, ryšys su MDV ir komponentais bei realaus laiko momentinių duomenų perdavimas iš elektros skaitiklių į PSO Dispečerinio valdymo sistemą DVS, MDV monitoringas turi būti suderintas.

25. KDV ir MDV turi būti sujungti su PSO 110 kV ASĮ PVP arba pagal projektą kitoje vietoje telekomunikacijų spintoje įrengta ryšio įrangos Ethernet prieiga (bendrosios paskirties Ethernet komutatoriumi). Abu MDV turi būti sujungti pagal pilnąją monitoringo schemą, leidžiančią nuotolinį MDV ir jų komponentų darbo būklės stebėjimą, parametrų keitimą ir nuskaitymą per LAN. Jei sujungimas su KDV ir MDV bus vykdomas klojant ryšio kabelius per pastotės teritoriją, jis turi būti išpildytas per daugiamodį šviesolaidinį kabelį, panaudojant TAS įrengtus Ethernet terpės keitiklius. KDV ir MDV bei jų komponentų Ethernet prievadai yra RJ-45.

26. Momentinių duomenų perdavimas iš elektros skaitiklių per MDV į DVS turi būti rangovo ištestuotas ir pateiktas PSO darbuotojų patikrintas bei pasirašytas testavimo protokolai.

27. Jei pagal poreikį ryšiui su KDV ir MDV bus naudojami ETH terpės keitikliai, jie turi būti su integruotais maitinimo blokais. Ethernet terpės keitikliai turi atitikti PSO standartinius techninius reikalavimus.

28. Visa lauko KAS bei matavimo transformatorių gnybtynuose projektuojama įranga ir įtaisai turi būti pritaikyti darbui uždaroje erdvėje (apsaugos apdangalais laipsnio $\geq$ IP 54 lauko tipo spintose) aplinkos temperatūroje nuo $-25\text{ }^{\circ}\text{C}$ iki $+55\text{ }^{\circ}\text{C}$, o vidaus TAS projektuojama įranga bei įtaisai turi būti pritaikyti darbui uždaroje erdvėje (apsaugos apdangalais laipsnio $\geq$ IP 42 vidaus tipo spintose) aplinkos temperatūroje nuo $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ iki $+55\text{ }^{\circ}\text{C}$.

29. KAS, TAS ir gnybtynų spintose (gnybtynuose) atitinkamai įrengti kištukiniai lizdai, apšvietimas, antikondensacinis šildymas turi turėti atskirą užrezervuotą maitinimą iš perdavimo tinklo kintamosios srovės savųjų reikių skydo (PSO KSSRS). Elektros skaitiklių įtampos grandinių rezervavimui skirtų 12VDC rezervinio maitinimo blokų, Ethernet terpių keitiklių, duomenų surinkimo ir perdavimo valdiklių (KDV ir MDV) užrezervuotą maitinimą suprojektuoti nuo pastotės nuolatinės įtampos DC tinklo (PSO NSSRS), KAS ir TAS įrengiant pramoninio tipo XXVDC/230VAC ar XXVDC/YYVDC įtampos keitiklius.

30. Vadovaujantis EIBT reikalavimais visų elektros apskaitos schemos elementų (tarp jų ir elektros apskaitų bei gnybtynų spintų vidinio montažo laidininkų, srovės kilpų instaliacijos) prijungimo kabeliai ir laidininkai turi būti izoliuoti, vienvieliai, varinėmis gyslomis. Srovės kilpų laidininkų skerspjūvis turi būti $0,75 \div 1,00\text{ mm}^2$. Elektros apskaitos schemos elementų prijungimo kabeliai turi būti su apsauginiu koncentrinės varinės juostos ekranu. Ekranuotų kabelių apsaugai turi būti paskaičiuotas ir suprojektuotas potencialų išlyginimas. Reikalavimai kabelių klojimo būdai turi būti pateikiami projekto statybinėje dalyje. Kiti standartiniai techniniai reikalavimai, kontroliniams kabeliams, lauko ir vidaus spintų vidinio montažo laidams pateikti PSO standartiniuose techniniuose reikalavimuose.

31. Visi elektros apskaitose plombavimui skirti dangčiai turi būti vientisi ir pagaminti iš neperforuotos medžiagos.

32. Turi būti suprojektuota įtampos transformatorių elektros apskaitų įtampos grandinių automatinų jungiklių išjungtos padėties signalinių kontaktų bei komercinių pagrindinių elektros skaitiklių įtampos grandinių ARĮ būklės signalizacija ir signalai turi būti perduodami į PSO DVS.

33. Techniniame projekte turi būti numatyta, kad rangovas atsakingas ir turi numatyti projekto įgyvendinimo apimtyje PSO atstovų dalyvavimo suorganizavimą elektros apskaitos (EEA) pagrindinių įrenginių sąrankos (žr. PSO reikalavimų techninio projekto techninių specifikacijų sudarymui sąrašą, pateiktą www.litgrid.eu: Tinklo plėtra>Standartiniai techniniai reikalavimai > Techninių projektų specifikacijos 1 lentelės „Pagrindinė įranga“ sąrašą) gamykliniuose bandymuose, įskaitant galimus reikalingus dalyvio mokesčius, išskyrus kelionės ir apgyvendinimo sąnaudas, kurias dengs pats PSO. Gamyklinių bandymo metu turi būti užpildyti pagrindinių ir kitų EEA įrenginių sąrankų elektros apskaitos spintose užsakovo patikrinimo protokolai (su PSO techninės priežiūros specialisto ir rangovo/spintos sąrankų gamintojo atstovo vizomis), kurie turi būti pridedami prie spintų gamintojo (spintų sąrankų gamintojo) teikiamų gamyklinių dokumentų ir protokolų. Gamyklinių bandymų protokolų formos pateiktos www.litgrid.eu: Tinklo plėtra>Standartiniai techniniai reikalavimai>Elektros energijos apskaita.

34. Rekonstrukcijos metu numatyti atitinkamų elektros apskaitos esamų PSO įrenginių, sumontuotų Vašuokėnų TP (elektros apskaitos spintos, elektros skaitiklių, KDV, MDV, antrinių grandinių kabelių ir kitos nenaudotinos įrangos) demontavimą. Projekto vykdymo metu PSO Infrastruktūros priežiūros centro Šiaurės regionui turi būti perduoti demontuoti KDV, MDV, visi elektros skaitikliai ir bandymo gnybtynai bei kita suderinta elektros apskaitoje naudojama įranga ir įrenginiai. Kita nenaudotina įranga turi būti utilizuota.

35. Pagal situaciją techniniai reikalavimai minėtoms elektros energijos apskaitoms, elektros apskaitų komercinės ir momentinės informacijos nuskaitymui ir perdavimui gali būti keičiami. Visi pakeitimai turi būti suderinti su PSO techninio projekto rengimo metu.

36. Visų, šiame skyriuje minėtų ir kitų elektros apskaitai naudojamų įrenginių, įrangos, kontrolinių kabelių ir laidininkų PSO standartiniai techniniai reikalavimai pateikti svetainėje

www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės / Relinė apsauga ir automatika / Telekomunikacijos / Elektros energijos apskaita.

[/ turinį](#)

15 skyrius. Reikalavimai aplinkosaugai, gaisrinei saugai, saugiam darbui

1. PT dalies techniniame projekte pateikti informaciją apie supančią aplinką, statomų objektų galimą poveikį aplinkai, taikomus konkrečius aplinkos apsaugos reikalavimus vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, taip pat apie, saugaus darbo, gaisrinės saugos, tinkamų darbo higienos sąlygų statybvietėje ir statomame statinyje užtikrinimo reikalavimus pagal STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ nuostatas, įskaitant bet neapsiribojant nurodytais šiame skyriuje.

2. PT dalies techniniame projekte nurodyti projekto įgyvendinimo metu ir eksploataavimo metu susidarysiančias pavojingas ir nepavojingas atliekas, nurodant jų pavadinimus, kodus ir jų kiekius.

3. Suprojektuotuose įrenginiuose turi būti panaudotos pažangiausios technologijos, turi būti atsižvelgiama į įrenginių poveikį aplinkai pagal elektros energijos suvartojimą, atliekų susidarymą, galimą fizikinę taršą.

4. Numatyti projekto įgyvendinimo metu nuimamo derlingojo dirvožemio sluoksnio plotą, storį ir tūrį, nuimto dirvožemio sluoksnio laikino saugojimo vietą, jo panaudojimą.

5. Įrenginių tiekėjui pateikti informaciją apie įrenginiuose esančių cheminių medžiagų (alyva, SF6) kiekius ir markes, taip pat pateikti jų sertifikatus ir saugos duomenų lapus.

6. Statybinių konstrukcijų vietos, pro kurias eina kabeliai, neturi sumažinti pačiai konstrukcijai keliamų gaisrinių reikalavimų. Angos priešgaisrinėse uždvarose, skirtos inžinerinėms komunikacijoms tiesti, turi būti užsandarintos priešgaisrinėmis sandarinimo priemonių sistemomis pagal norminio dokumento Gaisrinės saugos pagrindiniai reikalavimai nustatytus reikalavimus. Kai statybinę konstrukciją kertantis kabelis yra plastikiniame vamzdyje, turi būti užsandarintas tarpas tarp vamzdžio ir kabelio. Angų sandarinimui naudojamos medžiagos turi būti išbandytos pagal standarto LST EN-1366-3 „Inžinerinių tinklų įrenginių atsparumo ugniai bandymai. 3 dalis. Angų sandarinimo priemonės“ reikalavimus.

7. Aprašyti priemones, kurių turi imtis rangovas statybvietėje mažindamas triukšmą, oro ar grunto taršą bei kitus veiksnius žmonėms ir aplinkai.

8. Perdavimo tinklo dalies techniniame projekte numatyti projektinius sprendinius, nustatančius technines priemones, darbų metodus, užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą.

9. Techniniame projekte numatyti saugias aplinkai vietas statybos metu laikinai saugoti techniką, medžiagas, atliekas pagal jų rūšis, jei būtina - įrengti laikinus kelius.

10. Projekte nurodyti privalomus reikalavimus rangovui:

10.1. savo sąskaita, nepažeisdamas aplinkosaugos reikalavimų, organizuoti ir vykdyti statybos metu susidarančių atliekų bei naujai gautų įrenginių pakuotės atliekų surinkimą, laikiną saugojimą, rūšiavimą, ženklimą ir perdavimą atitinkamiems pagal atliekų rūšį atliekų tvarkytojams pagal Atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimus;

10.2. demontuotus, Bendrovės reikmėms nereikalingus, įrenginius, įskaitant požemines komunikacijas, išardyti iki atliekų atskyrimo pagal jų kodus, susidariusias vertę turinčias atliekas (metalai, alyva), dalyvaujant regiono atsakingiems darbuotojams, perduoti įmonei su kuria Bendrovė turi galiojančią sutartį. Kitas susidariusias atliekas savo sąskaita perduoti atitinkamoms pagal atliekų rūšį atliekas tvarkančioms įmonėms. Demontuotus alyvinius elektros įrenginius Rangovas gali priduoti atliekų tvarkytojui neišardytus, prieš tai iš jų nuleidus alyvą, jei atliekų tvarkytojas turi tokių atliekų tvarkymo licenciją;

10.3. vykdyti visų objekte susidariusių atliekų apskaitą ir teikti ataskaitas „Atliekų tvarkymo taisyklių“ „Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių“ nustatyta tvarka (GPAIS sistemoje);

10.4. pateikti atliekų perdavimą patvirtinančius dokumentus techninę priežiūrą vykdančioms asmenims. Dokumentuose turi būti nurodytas statomo objekto pavadinimas ir adresas. Objekto techninio įvertinimo komisijai pateikti bendrą atliekų ataskaitą, ir atliekų perdavimą patvirtinančius dokumentus;

10.5. vykdyti importuojamos apmokestinamosios pakuotės ir apmokestinamųjų gaminių (baterijos ir akumulatoriai) apskaitą, Atliekų tvarkymo įstatymo, Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo, Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių nustatyta tvarka, sumokėti mokesčių Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka ir pateikti PSO apskaitą bei mokesčių deklaravimą patvirtinančių dokumentų kopijas.

[Į turinį](#)

IV DALIS. TECHNINIAI REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJO DALIAI

16 skyrius. Bendrieji reikalavimai

1. Suprojektuoti ir pastatyti XX/110 kV TP su reikiamos galios aukštinamuoju transformatoriumi ir nutiesti reikiamo ilgio elektros perdavimo liniją elektrinės prijungimui prie Vašuokėnų TP, kaip parodyta [1 schemeje](#).

2. Užtikrinti relinės apsaugos ir automatikos veikimą, bei teleinformacijos surinkimą ir perdavimą numatant nepriklausomą nuo 110 kV tinklo ar XX/110 kV TP darbo rezervinį savų reikmių maitinimo šaltinį.

3. Pasirengimo statybai ir statybos darbų organizavimo techninio projekto dalis, apimanti pagrindinę informaciją apie darbų vykdymo eiliškumą, reikalingus veikiančių įrenginių, esančių PSO-Pareiškėjas nuosavybės riboje atjungimus, turi būti suderinta su PSO.

4. Naujos 110 kV linijos iki Vašuokėnų TP trasa turi būti numatoma atskiru koridoriumi nuo esamos PT infrastruktūros (dvigrandžių ruožų įrengimas su esamomis PSO linijomis, oro persikirtimai ir pan. neleidžiami).

5. Pareiškėjo dalies įrenginių statybai, montavimui ir derinimui veikiančių PT dalies įrenginių atjungimai negalimi.

6. Organizuojant darbus 110-400 kV oro linijose, kai reikia atjungti, įžeminti kertamąsias 0,4-35 kV oro linijas, PSO darbus vykdančys darbuotojai (rangovas) sudaro darbų vykdymo grafiką, kurį prieš 20 kalendorinių dienų iki darbų pradžios pateikia PSO ir AB ESO atsakingiems asmenims derinimui excel formate. Grafiką tvirtina PSO ir AB ESO vadovai ar jų įgalioti asmenys prieš 15 kalendorinių dienų iki darbų pradžios. 0,4-35 kV kertamųjų OL atjungimo grafiko forma pateikiama www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Atjungimų grafikų formos.

7. AB ESO operatyviniai darbuotojai gavę iš PSO suderintą, patvirtintą kertamųjų linijų grafiką derina su vartotojais (jeigu reikia) atjungimo laiką.

8. Aplinkos temperatūrai nukritus nuo -5 °C iki -10 °C AB ESO tinkle vykdomi tik tie planiniai darbai, kurių metu elektros energijos tiekimas AB ESO klientams nenutraukiamas arba nutraukiamas ne ilgiau kaip 5 valandoms.

9. Aplinkos temperatūrai nukritus žemiau -10 °C AB ESO tinkle nevykdomi jokie planiniai darbai, kurių metu nutraukiamas elektros energijos tiekimas AB ESO klientams.

10. PSO rangovams vykdant darbus PSO elektros oro linijose (toliau – OL), kertamųjų 0,4-35 kV oro linijų įžeminimą gali atlikti:

10.1. AB ESO rangovai, turintys leidimą vykdyti darbus STO įrenginiuose;

10.2. AB ESO operatyviniai darbuotojai;

10.3. PSO rangovai, turintys leidimą vykdyti operatyvinius perjungimus AB ESO įrenginiuose (leidimą išduoda STO).

11. PSO rangovams vykdant darbus PSO elektros OL, kertamųjų 0,4-35 kV oro linijų laidų nuėmimą, uždėjimą gali atlikti:

11.1. PSO rangovai, turintys leidimą vykdyti darbus AB ESO elektros įrenginiuose (leidimą išduoda AB ESO);

11.2. AB ESO rangovai, turintys leidimą vykdyti darbus AB ESO įrenginiuose;

11.3. AB ESO operatyviniai darbuotojai.

12. Rekonstruotų ar naujai sumontuotų įrenginių įjungimas galimas tik pagal patvirtintą vienkartinę įjungimo programą, dalyvaujant Rangovo bei LITGRID AB RAA atstovams ir tik darbo dienomis bei darbo valandomis (įjungimui iki bandomosios eksploatacijos pradžios skirti 1 darbo diena). Įjungimo programą rengia ir su PSO bei kitomis suinteresuotomis šalimis, derina Rangovas.

13. Projektuojant 110 kV ar aukštesnės įtampos kabelines linijas, techniniame projekte rangovui numatyti prievolę PSO pateikti pastatytos kabelių linijos ir kabelio pagrindinių techninių parametrų dokumentaciją tame tarpe įtraukti ir kabelio tiesioginės ir nulinės sekų vieno kilometro kabelio varžos vertes. Atlikti oro / kabelinės linijos tiesioginės ir nulinės sekų varžų matavimus ir pateikti matavimų protokolus. Tiek KL, tiek OL ar OL/KL atveju, būti pateikti ilgių, varžų, talpių parametrus (L (km), R, ohms), X (ohms), B (uF), Z1 (ohms), Z2 (ohms), Zm (ohms)) trimis skaičiais po tūkstantųjų nurodytų vienetų tikslumu.

[/ turini](#)

17 skyrius. Reikalavimai relinei apsaugai ir automatikai

1. Įrengti EIT reikalavimus atitinkančius relines apsaugos įrenginius bei reikalingą automatiką.

2. Suprojektuoti ir įrengti Galios transformatoriaus prijunginio RAA grandinių jungtį su perdavimo tinklo dalies RAA įrenginiais per atvirojoje skirstykloje įrengiamą naują gnybtų atskyrimo spintą (GAS).

3. Suprojektuoti ir įrengti visas reikalingas galios transformatoriaus 110 kV jungtuvo išjungimo nuo galios transformatoriaus relinių apsaugų, automatikos (AKI su SK) ir saugos blokuočių grandines.

4. Galios transformatoriaus 110 kV jungtuvo išjungimo komandos nuo transformatoriaus RAA turi būti paduotos tiesiogiai į abi jungtuvo išjungimo rites (ne per valdiklius).

5. Suprojektuoti ir įrengti reikiamą kiekį galinių relių kontaktų informacijos padavimui į 110 kV pusės jungtuvo valdiklį apie galios transformatoriaus RAA (apibendrintas signalas) poveikį, jungtuvo rezervavimo įrenginio (JRI) paleidimui ir automatinio kartotinio įjungimo (AKI) draudimo komandos suformavimui.

6. Suprojektuoti ir įrengti gamintojo galios transformatoriaus prijunginio žemos ir aukštos įtampos pusių skyriklių ir įžemiklių saugos blokuočių dalį.

7. Suprojektuoti ir įrengti gamintojo galios transformatoriaus žemos įtampos pusės jungtuvo išjungimo grandines nuo perdavimo tinklo apsaugų.

8. Gamintojo galios transformatoriaus pagrindines ir rezervines apsaugas jungti prie 110 kV galios transformatoriaus įvaduose įmontuotų srovės transformatorių antrinių grandinių.

9. Įrengti elektrinės dalijimo automatika pažemėjus (paaukštėjus) 110 kV įtampai arba dažniui elektros perdavimo tinkle, kad būtų išvengta elektrinių darbo į išjungtą liniją. Elektrinės atjungiamos žemoje galios transformatoriaus pusėje.

10. Suprojektuoti ir įrengti išdalijimo automatiką, kuri esant ilgalaikiam nepilnafaziui 110 kV įtampos tinklo režimui, išjungtų pareiškėjo galios transformatoriaus 110 kV įvadinį jungtuvą.

11. Suderinti RAA įrenginių, reaguojančių į trikdžius elektros perdavimo tinkle, nuostatas su PSO įgaliotais darbuotojais.

12. Atlikti RAA kompleksinius bandymus tarp PT ir pareiškėjo TP.

13. Pareiškėjo TP galios transformatoriaus 110 kV pusėje neutralė nežeminama.

18 skyrius. Reikalavimai valdymui, signalizacijai ir matavimams

1. Elektros jėgainių parko moduliui (toliau – EJPM) ir elektros energijos kaupimo įrenginiui (toliau – EEKĮ) suprojektuoti ir įdiegti realaus laiko informacijos (telesignalų) mainus su PSO DVS:

1.1. EJPM ir EEKĮ 110 kV dalies telesignalai:

Eil.nr.	Realaus laiko informacijos apibūdinimas
EJPM/EEKĮ 110 kV dalies įrenginių signalizacija:	
1.	Visų komutacinių aparatų ir žemiklių būsenų signalai.
2.	Galios transformatoriaus apsaugų poveikis į perdavimo tinklo eksploatuojamos ar operatyviai valdomos įrangos atjungimą. Nuo galios transformatoriaus apsaugų (pagrindinių ir rezervinių) poveikių sudaromas vienas apibendrintas signalas.
3.	EJPM/EEKĮ įrenginių apsaugų, veikiančių į perdavimo tinklo (110-330 kV) įrenginių išjungimus, apibendrinti signalai.
4.	Dalinimo automatikos suveikimo signalas.
5.	Galios transformatoriaus neutralės žemiklio būsenos informacija.
6.	Pagal skyriaus „Reikalavimai relinei apsaugai ir automatikai Pareiškėjo daliai“ reikalavimus įvertinti poreikį dėl papildomų signalų įtraukimo perdavimui į PSO DVS, ir esant tokiam poreikiui suprojektuoti naujai įtraukiamų signalų perdavimą į PSO DVS.
Elektros jėgainių parko modulių (toliau - EJPM) 110 arba 330 kV dalies įrenginių matavimai:	
6.	EJPM 110 kV galios transformatoriaus prijunginys:
6.1.	Aktyvioji galia P [MW];
6.2.	Reaktyvioji galia Q [MVar];
6.3.	Srovė I [A].
7.	110 kV šynų sekcijos:
7.1.	Įtampa U [kV];
7.2.	Dažnis f [Hz].
8.	Lauko temperatūra t [°C].
Bendros pastabos:	
9.	Matavimai turi būti perduodami visiems 110 kV prijunginiams, užtikrinant nurodytą paklaidą t. y. 1 %. Lauko temperatūros matavimai gali būti perduodami užtikrinant paklaidą $\leq 2,5$ %.
10.	Transformatoriaus 110 kV įvadų P, Q, U, I matavimai turi būti perduodami iš momentinio duomenų valdiklio (MDV), ir kaip alternatyva iš RAA įrenginių.
Elektros jėgainių parko modulių (toliau - EJPM) 110 arba 330 kV dalies įrenginių valdymas:	
11.	Valdymas nenumatomas.

2. Elektros jėgainių parko moduliui (toliau – EJPM) suprojektuoti ir įdiegti realaus laiko informacijos (telesignalų, telematavimų ir televaldymo) mainus su PSO DVS:

2.1. EJPM generatorinės dalies signalai:

Eil. Nr.	Realaus laiko telesignalizacijos apibūdinimas
EJPM pirminio P reguliavimo dažnio stabilumui užtikrinti signalai:	
1.	EJPM pirminio aktyviosios galios P reguliavimo pagal tinklo f būsena [Išjungtas/Ijungtas].
2.	EJPM aktyviosios galios P rezervo pirminiam reguliavimui užtikrinti režimo būsena [Išjungtas/Ijungtas].
3.	EJPM generacijos ribojimas nuo instaliuotos galios [Išjungtas/Ijungtas].
4.	EJPM riboto jautrumo esant nepakankamam dažniui (RJND) funkcija [Išjungta/Ijungta].
5.	EJPM riboto jautrumo esant pertekliniam dažniui (RJPD) funkcija [Išjungta/Ijungta].
EJPM įtampos stabilumui užtikrinti signalai:	

Eil. Nr.	Realaus laiko telesignalizacijos apibūdinimas
6.	EJPM įtampos U (110-330 kV) reguliavimo prijungimo taške režimas [Palaikyti Q/Palaikyti U].
7.	EJPM sintetinės inercijos (SI) funkcija [Išjungta/Ijungta].
8.	EJPM P švytavimų slopinimo (POD) funkcija [Išjungta/Ijungta].
<i>EJPM valdomų pagal automatinio generacijos valdymo (AGV) uždavinio formuojamas komandas, signalai:</i>	
9.	EJPM televaldymas nuo AGV uždavinio (Neparengtas/Parengtas).

2.2. EJPM generatorinės dalies telematavimai:

Eil. Nr.	Realaus laiko telematavimų apibūdinimas
<i>EJPM generatorinės dalies įrenginių matavimai:</i>	
1.	EJPM galima generuoti aktyvioji galia $P_{GALIMA\_GENERUOTI}$ [MW] (skaičiuojama EJPM valdiklyje pagal aplinkos sąlygas, nepriklausomai nuo nustatytų galios ribojimų).
2.	EJPM vidutinis vėjo greitis [m/s] (skaičiuojamas įvertinant tik veikiančių EJPM modulių parodymus). Telematavimas naudojamas tik EJPM kurie naudoja vėją kaip pirminį energijos šaltinį.
3.	EJPM vidutinė vėjo kryptis [laipsniais] (skaičiuojama įvertinant tik veikiančių vėjo jėgainių parodymus). Telematavimas naudojamas tik EJPM kurie naudoja vėją kaip pirminį energijos šaltinį.
4.	EJPM veikiančių G skaičius [vnt.]. Telematavimas naudojamas tik EJPM, kurie naudoja vėją kaip pirminį energijos šaltinį.
5.	Saulės intensyvumas W/m^2 . Telematavimas naudojamas tik EJPM, kurie naudoja saulę kaip pirminį energijos šaltinį.
6.	EJPM generuojama aktyvioji galia P (110/330) [MW] (turi būti perduodamas matavimas pagal kurį vykdomas ribojimas).
7.	EJPM generuojama reaktyvioji galia Q (110/330) [MVar] (turi būti perduodamas matavimas pagal kurį vykdomas ribojimas).
8.	Perdavimo tinklo įtampa $U_{110/330}$ [kV] (turi būti perduodamas matavimas pagal kurį vykdomas EJPM ribojimas).
9.	EJPM nustatytas aktyviosios galios P kitimo greitis [MW/min.].
<i>EJPM pirminio P reguliavimo dažnio stabilumui užtikrinti matavimai:</i>	
10.	EJPM nustatytas aktyviosios galios P rezervas pirminiam reguliavimui [%].
11.	EJPM nustatytas aktyviosios galios P ribojimas nuo instaliuotos galios [%].
12.	EJPM pirminiam aktyviosios galios P reguliavimui nustatyta nejautrumo zona delta(f) [mHz].
13.	EJPM pirminiam aktyviosios galios P reguliavimui nustatytas statizmo koeficientas K [%].
14.	EJPM riboto jautrumo esant nepakankamam dažniui (toliau – RJND) nustatyta slenkstinio dažnio delta(f) reikšmė [Hz].
15.	EJPM riboto jautrumo esant pertekliniam dažniui (toliau – RJPD) nustatyta slenkstinio dažnio delta(f) reikšmė [Hz].
16.	EJPM riboto jautrumo esant nepakankamam dažniui (toliau – RJND) nustatyta statizmo koeficiento K reikšmė [%].
17.	EJPM riboto jautrumo esant pertekliniam dažniui (toliau – RJPD) nustatyta statizmo koeficiento K reikšmė [%].
<i>EJPM įtampos stabilumui užtikrinti matavimai:</i>	
18.	EJPM įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV (arba 330 kV) pusėje nustatyta reaktyvinė galia Q [MVar].
19.	EJPM įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV (arba 330 kV) pusėje nustatyta įtampa

Eil. Nr.	Realaus laiko telematavimų apibūdinimas
	U [kV].
20.	EJPM įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV (arba 330 kV) pusėje nustatytas statizmo koeficientas K_u [%].
21.	EJPM įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV (arba 330 kV) pusėje nustatyta nejautrumo zona $\Delta(U)$ [kV].
EJPM, valdomų pagal automatinio generacijos valdymo (AGV) uždavinio formuojamas komandas, matavimai:	
22.	EJPM AGV užduota reguliavimo delta P [MW].
23.	EJPM aktyvuoto AGV faktinis kiekis [MW].
EJPM generatorinės dalies linijų prijunginių matavimai nuo MDV	
24.	Pateikti generatorinės dalies skirstyklos visų linijų, nuo kurių yra pajungtos EJPM parko įėgainės, matavimus nuo MDV.
Bendros pastabos:	
25.	EJPM generatorinės dalies įrenginių matavimai iš valdiklio gali būti perduodami užtikrinant paklaidą ne didesnę kaip 2,5%. Generatorinės dalies skirstyklos linijų matavimai MDV turi būti perduodami užtikrinant paklaidą ne didesnę kaip 1%.

2.3. EJPM generatorinės dalies įrenginių valdymas iš PSO DVS:

Eil. Nr.	Diskretinio/Analoginio televaldymo komandų apibūdinimas
EJPM pirminio P reguliavimo dažnio stabilumui užtikrinti diskretinio valdymo komandos:	
1.	EJPM pirminis aktyvios galios P reguliavimas pagal tinklo f [Išjungti/Ijungti].
2.	EJPM aktyviosios galios P rezervas pirminiam reguliavimui [Išjungti/Ijungti]. Jei reguliavimas automatiškai įsijungia nustačius reguliavimo reikšmę didesnę nei 0% ir išsijungia nustačius reguliavimo reikšmę 0%, tai ši valdymo komanda nereikalinga.
3.	EPM generacijos ribojimas nuo instaliuotos galios [Išjungti/Ijungti]. Jei reguliavimas automatiškai įsijungia nustačius reguliavimo reikšmę mažesnę nei 100% ir išsijungia nustačius reguliavimo reikšmę 100%, tai ši valdymo komanda nereikalinga).
4.	EJPM riboto jautrumo esant nepakankamam dažniui (RJND) funkcija [Išjungti/Ijungti].
5.	EJPM riboto jautrumo esant pertekliniam dažniui (RJPD) funkcija [Išjungti/Ijungti].
EJPM įtampos stabilumui užtikrinti diskretinio valdymo komandos:	
6.	EJPM įtampos U (110-330 kV) reguliavimo prijungimo taške režimas [Palaikyti Q/Palaikyti U].
7.	EJPM sintetinės inercijos (SI) funkcija [Išjungti/Ijungti].
8.	EJPM P švytavimų slopinimo (POD) funkcija [Išjungta/Ijungta].
EJPM generatorinės dalies įrenginių analoginio valdymo komandos:	
9.	EJPM generuojamos aktyvios galios P keitimo greičio nustatymas [MW/min.].
EJPM pirminio P reguliavimo dažnio stabilumui užtikrinti analoginio valdymo komandos:	
10.	EJPM aktyviosios galios P rezervo pirminiam reguliavimui nustatymas [%].Diapazonas nuo 0% iki 100% (0% - P rezervas nenumatomas).
11.	EJPM aktyviosios galios P ribojimo nuo instaliuotos galios nustatymas [%].Diapazonas nuo 0% iki 100% (100% - ribojimų nėra).
12.	EJPM pirminiam aktyviosios galios P reguliavimui nustatyta nejautrumo zona $\Delta(f)$ nustatymas [mHz].
13.	EJPM pirminiam aktyviosios galios P reguliavimui statizmo koeficiento K nustatymas [%].
14.	EJPM riboto jautrumo esant nepakankamam dažniui (toliau – RJND) slenkstinio dažnio $\Delta(f)$ reikšmės nustatymas [Hz].
15.	EJPM riboto jautrumo esant pertekliniam dažniui (toliau – RJPD) slenkstinio dažnio $\Delta(f)$ reikšmės nustatymas [Hz].

Eil. Nr.	Diskretinio/Analoginio televaldymo komandų apibūdinimas
16.	EJPM riboto jautrumo esant nepakankamam dažniui (toliau – RJND) statizmo koeficiento K reikšmės nustatymas [%].
17.	EJPM riboto jautrumo esant pertekliniam dažniui (toliau – RJPD) statizmo koeficiento K reikšmės nustatymas [%].
EJPM įtampos stabilumui užtikrinti analoginio valdymo komandas:	
18.	EJPM įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV (arba 330 kV) pusėje reaktyvinės galios Q reikšmės [MVar].
19.	EJPM įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV (arba 330 kV) pusėje įtampos U reikšmės nustatymas [kV].
20.	EJPM įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV (arba 330 kV) pusėje statizmo koeficiento Ku reikšmės nustatymas [%].
21.	EJPM įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV (arba 330 kV) pusėje nejautrumo zonos delta(U) reikšmės nustatymas [kV].
EJPM, valdomų pagal automatinio generacijos valdymo (AGV) uždavinio formuojamas komandas, analoginio valdymo komandos (P):	
22.	EJPM AGV užduota reguliavimo delta P [MW].

3. EEKĮ suprojektuoti ir įdiegti realaus laiko informacijos (telesignalų, telematavimų ir televaldymo) mainus su PSO DVS:

3.1. EEKĮ generatorinės dalies signalai:

Eil. Nr.	Realaus laiko telesignalizacijos apibūdinimas
EEKĮ generatorinės dalies įrenginių signalai:	
1.	EEKĮ nuotolinio valdymo režimas raktas [DVS/Valdiklis].
2.	EEKĮ pasiekta leistina minimali talpa [XX %] [Norma/Suveikė].
3.	EEKĮ avarinis stabdymas (E-Stop) [Norma/Suveikė].
4.	EEKĮ valdiklis [Norma/Gedimas].
5.	EEKĮ izoliuoto darbo režimas [Išjungtas/Ijungtas].
EEKĮ pirminio P reguliavimo dažnio stabilumui užtikrinti signalai:	
6.	EEKĮ pirminis P reguliavimas pagal tinklo f [Išjungtas/Ijungtas].
7.	EEKĮ riboto jautrumo esant nepakankamam dažniui (RJND) funkcija [Išjungta/Ijungta].
8.	EEKĮ riboto jautrumo esant pertekliniam dažniui (RJPD) funkcija [Išjungta/Ijungta].
9.	EEKĮ labai greito P reguliavimo funkcija [Išjungta/Ijungta].
10.	EEKĮ EPC1 funkcija (avarinis galios valdymas 1) [Išjungta/Ijungta].
11.	EEKĮ EPC2 funkcija (avarinis galios valdymas 2) [Išjungta/Ijungta].
12.	EEKĮ EPC1 nustatymas [1 ... n] (Norma/Suveikė). Pastaba. EEKĮ EPC 1 poveikio signalų kiekis [n] nepateikiamas, jis bus tikslinamas techninio projekto derinimo metu.
13.	EEKĮ EPC2 per žemas f ($f \leq 49,4$ Hz) [Norma/Suveikė].
14.	EEKĮ EPC2 per aukštas f ($f \geq 50,6$ Hz) [Norma/Suveikė].
EEKĮ įtampos stabilumui užtikrinti signalai:	
15.	EEKĮ U (110 kV) reguliavimo prijungimo taške režimas [Palaikyti Q/Palaikyti U].
16.	EEKĮ atsijungimo, prijungimo taške paaukštėjus įtampai aukščiau leistinos ribos, poveikis [Norma/Suveikė].
17.	EEKĮ atsijungimo, prijungimo taške pažemėjus įtampai žemiau leistinos ribos, poveikis [Norma/Suveikė].
18.	EEKĮ Q, kuria EEKĮ keičiasi su tinklu prijungimo taške, profilio P-Q/Pmax būseną [Išjungtas/Ijungtas].
19.	EEKĮ Q, kuria EEKĮ keičiasi su tinklu prijungimo taške, profilio U-Q/Pmax būseną

Eil. Nr.	Realaus laiko telesignalizacijos apibūdinimas
	[Išjungtas/ljungtas].
20.	EEKĮ EPC2 per žema U ($U_{lin} \leq 0,85 \cdot U_n$) [Norma/Suveikė].
EEKĮ sintetinei inercijai (SI) užtikrinti signalai:	
21.	EEKĮ sintetinės inercijos funkcija (SI) [Išjungta/ljungta].
EEKĮ valdomų pagal automatinio generacijos valdymo (AGV) uždavinio formuojamas komandas, signalai:	
22.	EEKĮ valdymas nuo AGV uždavinio (Neparengtas/Parengtas).
23.	EEKĮ dažnio atkūrimo funkcija (antrinis P reguliavimas) [Išjungta/ljungta].
24.	EEKĮ pasiekta P viršutinė reguliavimo riba [Norma/Suveikė].
25.	EEKĮ pasiekta P apatinė reguliavimo riba [Norma/Suveikė].

3.2. EEKĮ generatorinės dalies telematavimai:

Eil. Nr.	Realaus laiko telematavimų apibūdinimas
EEKĮ generatorinės dalies įrenginių matavimai:	
1.	EEKĮ galima generuoti aktyvioji galia $P_{GALIMA\_GENERUOTI}$ [MW] (skaiciuojama EEKĮ valdiklyje) .
2.	EEKĮ veikiančių modulių (blokų) skaičius [vnt.].
3.	EEKĮ generuojama aktyvioji galia P (110) [MW].
4.	EEKĮ generuojama reaktyvioji galia Q (110) [MVar].
5.	EEKĮ perdavimo tinklo U (110) [kV].
6.	EEKĮ (110) f [Hz].
7.	EEKĮ (DC) esama talpa [%].
8.	EEKĮ nustatytas P reguliavimo greitis aukštyn [MW/s].
9.	EEKĮ nustatytas P reguliavimo greitis žemyn [MW/min.].
EEKĮ pirminio P reguliavimo dažnio stabilumui užtikrinti matavimai:	
10.	EEKĮ nustatytas P rezervas pirminiam reguliavimui [%].
11.	EEKĮ nustatyta nejautrumo zona Δf pirminiam P reguliavimui [mHz].
12.	EEKĮ nustatytas statizmo koeficientas K pirminiam P reguliavimui [%].
13.	EEKĮ riboto jautrumo esant nepakankamam dažniui (toliau – RJND) slenkstinio dažnio Δf reikšmė [Hz].
14.	EEKĮ riboto jautrumo esant pertekliniam dažniui (toliau – RJPD) slenkstinio dažnio Δf reikšmė [Hz].
15.	EEKĮ riboto jautrumo esant nepakankamam dažniui (toliau – RJND) statizmo koeficiento K reikšmė [%].
16.	EEKĮ riboto jautrumo esant pertekliniam dažniui (toliau – RJPD) statizmo koeficiento K reikšmė [%].
EEKĮ įtampos stabilumui užtikrinti matavimai:	
17.	EEKĮ įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV pusėje Q reikšmė [MVar].
18.	EEKĮ įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV pusėje U reikšmė [kV].
19.	EEKĮ įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV pusėje statizmo koeficientas K_u [%].
20.	EEKĮ įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV pusėje nejautrumo zona ΔU [kV].
EEKĮ, valdomų pagal automatinio generacijos valdymo (AGV) uždavinio formuojamas komandas, matavimai:	
21.	EEKĮ viršutinė P reguliavimo riba [MW].
22.	EEKĮ apatinė P reguliavimo riba [MW].
23.	EEKĮ AGV užduota reguliavimo ΔP [MW].
EEKĮ modulių (blokų) prijunginių matavimai nuo MDV	
24.	EEKĮ generatorinės dalies skirstyklos visų linijų, nuo kurių yra pajungtos EEKĮ moduliai

Eil. Nr.	Realaus laiko telematavimų apibūdinimas
	(blokai), matavimai nuo MDV.
Bendros pastabos:	
25.	EEKĮ generatorinės dalies įrenginių matavimai gali būti perduodami užtikrinant paklaidą ne didesnę kaip 2,5%. Generatorinės dalies skirstyklos linijų matavimai nuo MDV turi būti perduodami užtikrinant paklaidą ne didesnę kaip 1%.

3.3. EEKĮ generatorinės dalies įrenginių valdymas iš PSO DVS:

Eil. Nr.	Diskretinio/Analoginio televaldymo komandų apibūdinimas
EEKĮ generatorinės dalies įrenginių diskretinio valdymo komandos:	
1.	EEKĮ izoliuoto darbo režimas [Išjungti/Ijungti].
EEKĮ pirminio P reguliavimo dažnio stabilumui užtikrinti diskretinio valdymo komandos:	
2.	EEKĮ pirminis P reguliavimas pagal tinklo f [Išjungti/Ijungti].
3.	EEKĮ aktyviosios galios P rezervas pirminiam reguliavimui [Išjungti/Ijungti].
4.	EEKĮ riboto jautrumo esant nepakankamam dažniui (RJND) funkcija [Išjungti/Ijungti].
5.	EEKĮ riboto jautrumo esant pertekliniam dažniui (RJPD) funkcija [Išjungti/Ijungti].
6.	EEKĮ labai greito P reguliavimo funkcija [Išjungti/Ijungti].
7.	EEKĮ EPC1 funkcija (avarinis galios valdymas 1) [Išjungti/Ijungti].
8.	EEKĮ EPC2 funkcija (avarinis galios valdymas 2) [Išjungti/Ijungti].
EEKĮ įtampos stabilumui užtikrinti diskretinio valdymo komandos:	
9.	EEKĮ U (110 kV) reguliavimo prijungimo taške režimas [Palaikyti Q/Palaikyti U].
10.	EEKĮ Q, kuria EEKĮ keičiasi su tinklu prijungimo taške, profilis P-Q/Pmax [Išjungti/Ijungti].
11.	EEKĮ Q, kuria EEKĮ keičiasi su tinklu prijungimo taške, profilis U-Q/Pmax [Išjungti/Ijungti].
EEKĮ diskretinio valdymo komandos, priskiriamos AGV:	
12.	EEKĮ dažnio atkūrimo funkcija (antinis P reguliavimas [Išjungti/Ijungti])
EEKĮ sintetinei inercijai (SI) užtikrinti diskretinio valdymo komandos:	
13.	EEKĮ sintetinės inercijos funkcija (SI) [Išjungti/Ijungti].
EEKĮ generatorinės dalies įrenginių analoginio valdymo komandos:	
14.	EEKĮ nustatytas P reguliavimo greitis aukštyn [MW/s].
15.	EEKĮ nustatytas P reguliavimo greitis žemyn [MW/s].
EEKĮ pirminio P reguliavimo dažnio stabilumui užtikrinti analoginio valdymo komandos:	
16.	EEKĮ nustatytas P rezervas pirminiam reguliavimui [%].Diapazonas nuo 0% iki 100% (0% - P rezervas nenumatomas).
17.	EEKĮ nustatyta nejautrumo zona delta(f) pirminiam P reguliavimui [mHz].
18.	EEKĮ nustatytas statizmo koeficiento K pirminiam P reguliavimui [%].
19.	EEKĮ riboto jautrumo esant nepakankamam dažniui (toliau – RJND) slenkstinio dažnio delta(f) reikšmė [Hz].
20.	EEKĮ riboto jautrumo esant pertekliniam dažniui (toliau – RJPD) slenkstinio dažnio delta(f) reikšmė [Hz].
21.	EEKĮ riboto jautrumo esant nepakankamam dažniui (toliau – RJND) statizmo koeficiento K reikšmė [%].
22.	EEKĮ riboto jautrumo esant pertekliniam dažniui (toliau – RJPD) statizmo koeficiento K reikšmė [%].
EEKĮ įtampos stabilumui užtikrinti analoginio valdymo komandos:	
23.	EEKĮ įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV pusėje Q reikšmė [MVar].
24.	EEKĮ įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV pusėje U reikšmė [kV].
25.	EEKĮ įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV pusėje statizmo koeficientas Ku [%].
26.	EEKĮ įtampos U reguliavimui perdavimo tinklo 110 kV pusėje nejautrumo zonos delta(U) [kV].

Eil. Nr.	Diskretinio/Analoginio televaldymo komandų apibūdinimas
EEKĮ, valdomų pagal automatinio generacijos valdymo (AGV) uždavinio formuojamas komandas, analoginio valdymo komandos:	
27.	EEKĮ viršutinė P reguliavimo riba [MW].
28.	EEKĮ apatinė P reguliavimo riba [MW].
29.	EEKĮ AGV užduota reguliavimo delta P [MW].

4. Atliekant EJPM/EEKĮ parko generatorinės dalies įrenginių valdiklio(-ių) pačią pirminę konfigūraciją (rengiant elektrinių parką darbui ir prijungimui prie perdavimo tinklo), reikalinga diskretinio ir analoginio tipo valdymo komandoms nustatyti pradinės reikšmės pagal nutylėjimą sekančiai:

Parametras	Reikšmė
Pirminis aktyviosios galios P reguliavimas pagal perdavimo tinklo dažnį.	Išjungtas
Generacijos ribojimas nuo instaliuotos galios.	Išjungtas
Aktyviosios galios P rezervo pirminiam reguliavimui režimo būseną.	Išjungtas
Įtampos reguliavimo režimas (Palaikyti Q/Palaikyti U).	Palaikyti Q
Generuojamos aktyviosios galios nustatytas galios kitimo greitis (10% nuo EJPM instaliuotos galios) [MW/min/].	0,1Pn/min
Nustatytas aktyviosios galios P rezervas pirminiam reguliavimui [%].	0%
Nustatytas generacijos ribojimas nuo instaliuotos galios [%].	100%
EJPM aktyviosios galios reguliavimui nejautrumo zonos nustatymas Δf [mHz].	200 mHz
Aktyviosios galios reguliavimui statizmo koeficiento K nustatymas [%].	4%
Įtampos reguliavimo perdavimo tinklo 110 kV (arba 330 kV) pusėje nustatyta reaktyvinė galia Q [MVar].	0 MVar
Įtampos reguliavimo perdavimo tinklo 110 kV (arba 330 kV) pusėje nustatyta įtampa U [kV].	118 kV (arba 354 kV)
Įtampos reguliavimo perdavimo tinklo 110 kV (arba 330 kV) pusėje nustatytas statizmo koeficientas K_u [%].	4%
Įtampos reguliavimo perdavimo tinklo 110 kV (arba 330 kV) pusėje nustatyta nejautrumo zona ΔU [kV].	5%*(Un)

5. Siekiant išvengti klaidingų reguliavimų, persikrovus (konfigūracijos keitimas, maitinimo dingimas ir pan.) EJPM/EEKĮ valdikliui, EJPM/EEKĮ valdiklis po perkrovimo turi automatiškai nusistatyti parametrų reikšmės pagal prieš tai buvusias nustatytas (įvestas) parametrų reikšmės. Nesant techninių galimybių sukonfigūruoti EJPM/EEKĮ valdiklį taip, kad po persikrovimo (konfigūracijos keitimas, maitinimo dingimas ir pan.) nusistatytų prieš tai buvusios reikšmės, turi būti išlaikomas reikalavimas, kad automatiškai nusistatytų pradinės reikšmės pagal nutylėjimą.

6. Teleinformacijos sąrašas rengiamas, su PSO derinamas ir testavimai atliekami vadovaujantis PSO patvirtintu Perdavimo tinklo transformatorių pastočių ir skirstyklių įrangos nuotolinio valdymo reikalavimų aprašu. Dokumentas skelbiamas PSO tinklalapyje adresu www.litgrid.eu: Tinklo plėtra>Standartiniai techniniai reikalavimai>Pastočių ir skirstyklių įrangos nuotoliniam valdymui.

7. Jei EJPM ir EEKĮ yra valdomi kartu iš vieno valdiklio, rengiamas vienas generatorinės dalies TI sąrašas pagal aukščiau pateiktą [1.1.-3.3.] punktų reikalavimus. Jei parkas valdomas iš

dviejų ar daugiau valdiklių, kiekvienam valdikliui rengiamas atskiras generatorinės dalies TI sąrašas.

8. Skirtingų valdiklių TI sąrašuose teleinformacijos (signalai, valdymas ir matavimai) pavadinimai sudaromi laikantis principo, kad būtų galima identifikuoti kuri generatorinės dalies teleinformacija priskiriama konkrečiam valdikliui.

[/ turinį](#)

19 skyrius. Reikalavimai elektrinės prijungimui prie PT

1. Vadovaujantis 2023 m. gegužės 26 dienos (arba vėlesnės galiojančios versijos) Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos Nutarimu Nr. O3E-684 „Dėl parametrų, nustatytų pagal 2016 m. balandžio 14 d. Europos Komisijos reglamentą (toliau — Reglamentas) Nr. 2016/631, kuriame nustatomi generatorių prijungimo prie elektros energijos tinklo reikalavimai, patvirtinimo“, didesnės kaip 15 MW (imtinai) galios elektrinė, ir/arba prijungiami prie perdavimo tinklo operatoriaus tinklo priskiriami D tipui.

2. Perdavimo sistemos operatorius (toliau — PSO) vadovaujasi Reglamento nustatytais reikalavimais D tipo elektrinei bei jos parametrams.

3. Nurodyti reikalavimai taikomi prijungimo prie perdavimo tinklo taškui, kuris yra laikomas prijungimo transformatoriaus aukštos 330 kV įtampos pusėje, bei pirminio galios šaltinio (saulės, vėjo).

4. Elektrinės savininkas atsako už pagamintos elektros energijos disbalansą ir elektros energijos gamybos pajėgumų rezervavimą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo ir Prekybos elektros energija taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Informacija pateikiama prieš prijungiant elektrinę:

5. Iki elektrinės prijungimo prie perdavimo tinklo gauti PSO pritarimą Pareiškėjo dalies techniniam projektui.

6. Pareiškėjo dalies techniniame projekte turi būti pateikti elektros energijos kokybinių parametrų skaičiavimai, pagal faktinę prijungimo vietos trumpojo jungimo galią bei pateikti Europos Sąjungoje galiojantį atitikties sertifikatą. Maksimalūs leistini elektros energijos kokybiniai parametrai perdavimo tinkle įvertinus esamą perdavimo tinklo elektros energijos kokybės lygį turi atitikti reikalavimus, kurie yra pateikiami www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Dažnio ir įtampos kokybiniai reikalavimai.

7. Pateikti patvirtintą dokumentą, kuriame būtų:

7.1. pateikti projektuojamos aukštinamojo galios transformatoriaus ir elektrinės ekvivalentiniai elektriniai parametrai, reikalingi atlikti trumpųjų jungimų skaičiavimus perdavimo tinkle,

7.2. pateikti pereinamųjų procesų modeliavimui reikalingi parametrai (gaunami iš įrangos Pareiškėjo), nurodyti 1 priede,

7.3. pateiktos iš PSO DVS valdomo elektrinės valdymo parametrų leistinosios ribos, jų reikšmės ir reikšmių paaiškinimai, aprašyti elektrinės veikimo režimai,

7.4. užpildytas techninių žinių lentelės apie prijungiamą elektrinę pateikiamas 2 priede.

Reikalavimai elektrinės įrengimui:

8. Reikalavimai taikomi dažnio stabilumo užtikrinimui:

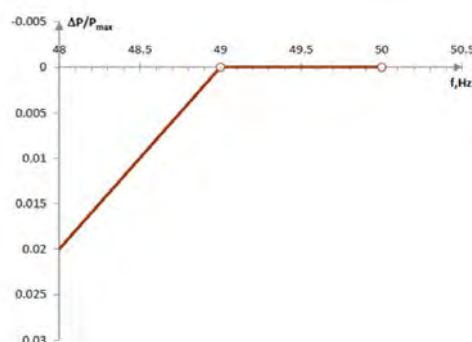
8.1. elektrinė turi gebėti neatsijungti nuo tinklo ir veikti nustatytuose dažnio diapazonuose ir laiko intervaluose parametrus matuojant prijungimo taške (šiam punkte ir kitose punktuose reikalavimai yra susiję su prijungimo tašku nustatomi 330 kV transformatoriaus aukštos įtampos pusėje);

Elektros energetikos sistemos dažnis, Hz	Mažiausias laikas, kurį elektrinė turi dirbti
--	---

Nuo 47,5 iki 49,0	Ne mažiau kaip 30 minučių
Nuo 49,0 iki 51,0	Turi dirbti laike neribojamai
Nuo 51,0 iki 51,5	Ne mažiau kaip 30 minučių

8.2. elektrinė turi neatsijungti nuo tinklo ir veikti, kol dažnio kitimo sparta neviršija 2,5 Hz/s nustatant pagal 500 ms vidurkį;

8.3. elektrinė turi gebėti išlaikyti pastovią atiduodamąją/suvartojamą galią, atitinkančią tikslinę aktyviosios galios vertę. Didžiausios galios mažėjimas mažėjant dažniui pateikimas žemiau;

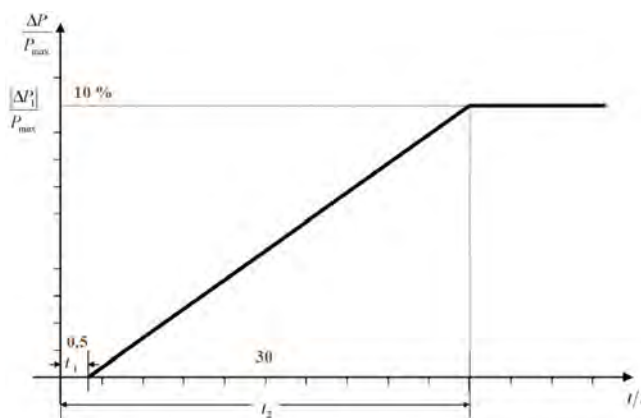
8.4. įdiegti elektrinės generacijos valdymą pagal elektros energetikos sistemos dažnį, kuris įjungiamas arba išjungiamas iš PSO dispečerinio valdymo sistemos;

8.5. generacijos valdymo pagal dažnį, galių ribojimo procentais arba santykiniais vienetais, statizmo ir nejautrumo dažnio pokyčiui sritys, turi būti galima keisti per DVS sistemą;

8.6. mažiausia dažnio valdymo nejautra ± 10 mHz;

8.7. nejautrumo dažnio pokyčiui sritį turi būti galima reguliuoti intervale nuo 0 iki ± 500 mHz su 10 mHz diskretiškumu. Dažnio valdymo statizmą turi būti galima keisti 1 % diskretiškumu, ribose nuo 2 % iki 12 %;

8.8. šuoliškojo dažnio pokyčio atveju elektrinė turi gebėti užtikrinti visą aktyviosios galios atsaką į dažnio pokytį, atitinkantį ištisinę liniją arba ją viršijantį, pateikiamą žemiau pagal parametrus, pateiktus 8.6 ir 8.7 punktuose. Pradinis aktyviosios galios atsakas į dažnio pokytį aktyvinimas turi būti pradėtas ne vėliau kaip per 0,5 s (t_1), pilnas atsakas pasiektas per laiko tarpą neilgesnį nei 30 s (t_2);

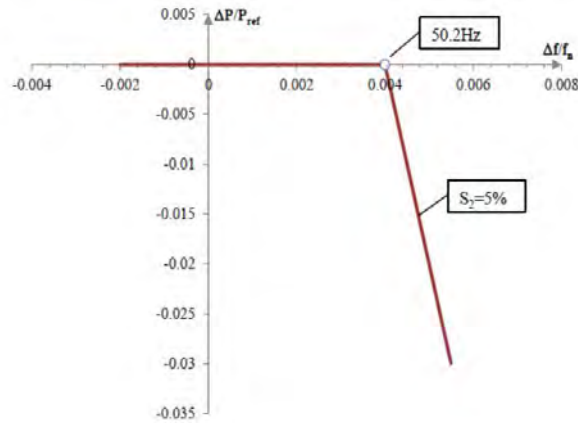
8.9. elektrinė turi gebėti užtikrinti aktyviosios galios intervalo ir didžiausio pajėgumo santykį 10 % bei jį išlaikyti 30 minučių laikotarpyje;

8.10. generavimo režime reikalavimai EJPM:

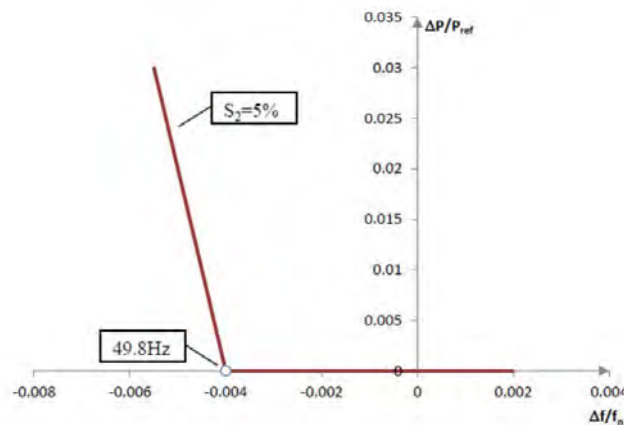

8.10.1. įrengti riboto jautrumo nepakankamam dažniui (RJND) ir riboto jautrumo pertekliniam dažniui (RJPD) valdymo funkcijas, kurios proporcingai keistų (didintų/mažintų) EJPM aktyviosios galios generavimą dažniui padidėjus virš 50,2 Hz arba sumažėjus iki 49,8 Hz (įskaitytinai) su – 5 % statizmo nuostachiu (žr. reikalavimus žemiau). Turi būti numatyta galimybė keisti statizmo nuostatų intervale nuo 2 iki 12 proc. ir dažnio slenkstines vertes iki ± 500 mHz su 10 mHz diskretiškumu;

8.10.2. RJPD valdymo reikalavimai:

8.10.3. RJND valdymo reikalavimai:

8.10.4. RJPD ir RJND režimu EJPM turi gebėti padidinti/mažinti elektros energijos generaciją iki leistinų stabilus veikimo ribų ir toliau veikti tuo lygiu;

8.11. naudojimo režime reikalavimai EEKJ:

8.11.1. dažniui viršijus 50,2 Hz, Elektros energijos kaupimo įrenginys esantis generavimo režime privalo tiesiškai sumažinti aktyviosios galios atidavimą į tinklą ir perėjus į naudojimo režimą tiesiškai didinti suvartojimą iki maksimalios naudojimo galios kaip pavaizduota paveikslėlyje apačioje;

8.11.2. dažniui viršijus 50,2 Hz, Elektros energijos kaupimo įrenginys esantis naudojimo režime privalo tiesiškai padidinti aktyviosios galios suvartojimą iki maksimalios naudojimo galios kaip pavaizduota paveikslėlyje apačioje;

8.11.3. elektros energijos kaupimo įrenginys turi sklandžiai (be pakopų) persijungti iš vieno režimo į kitą;

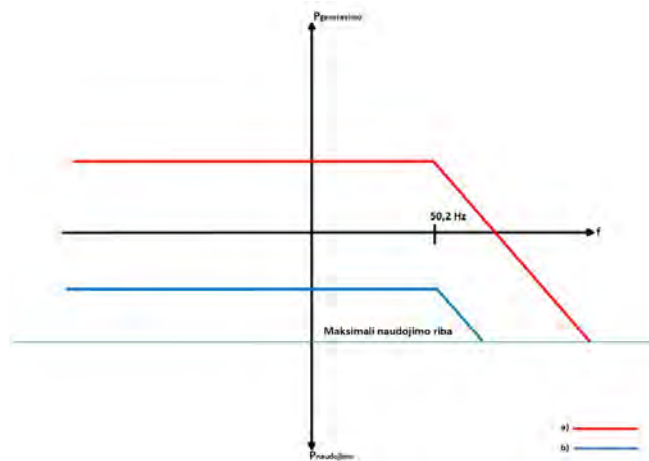
8.11.4. riboto jautrumo perteklinio dažnio režime turėtų būti galima keisti statizmą nuo 0,2% iki 5%. (Jeigu nenurodoma kitaip nustatoma statizmo vertė lygi 5 proc.);

8.11.5. sistemos dažniui viršijus 50,2 Hz ribą atsakas į dažnio pokytį privalo būti aktyvuojamas kaip įmanoma greičiau, bet ne vėliau nei 0,5 sekundes. Galios reguliavimo greitis maksimalus galimas, pagal EEKĮ technines charakteristikas;

8.11.6. kai Elektros energijos kaupimo įrenginys esantis naudojimo režime pasiekia maksimalią naudojimo galią, jis privalo tęsti savo veiklą tuo lygmeniu, kol EEKĮ yra pilnai įkraunamas;

8.11.7. elektros energijos kaupimo įrenginys privalo būti pajėgus veikti stabiliai RJPD režimo metu. Esant aktyvuotam RJPD režimui, jo nuostata bus didesnio prioriteto už aktyviosios galios nuostatas;

8.11.8. riboto jautrumo perteklinio dažnio režimas privalo visados būti aktyvuotas;

8.12. riboto jautrumo nepakankamam dažniui (RJND) režimas:

8.12.1. riboto jautrumo nepakankamam dažniui (RJND) režimas:

8.12.2. dažniui sumažėjus iki 49,8 Hz ribos, Elektros energijos kaupimo įrenginys esantis generavimo režime privalo tiesiškai padidinti aktyviosios galios atidavimą į tinklą iki maksimalios generavimo galios kaip pavaizduota paveikslėlyje apačioje;

8.12.3. dažniui sumažėjus iki 49,8 Hz ribos, Elektros energijos kaupimo įrenginys esantis naudojimo režime privalo tiesiškai sumažinti aktyviosios galios suvartojimą iš tinklo ir perėjus į generavimo režimą tiesiškai padidinti aktyviosios;

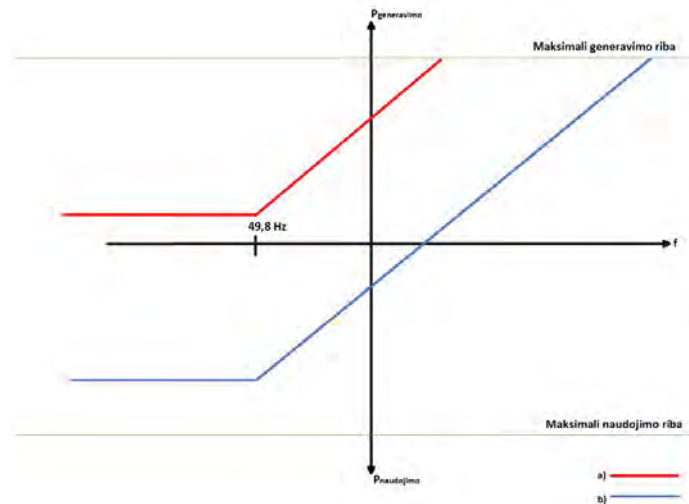
8.12.4. kai Elektros energijos kaupimo įrenginys pasiekia ribą, kuomet aktyvioji galia nėra vartojama iš Perdavimo tinklo, EEKĮ turi vykdyti vartojimo ribojimą kol dažnis atsikurs iki 49,8 Hz ribos;

8.12.5. riboto jautrumo nepakankamam dažnio režime turėtų būti galima keisti statizmo reikšmę nuo 0,2% iki 5% diapazone. (Jeigu nenurodoma kitaip nustatoma statizmo vertė lygi 5 proc.);

8.12.6. sistemos dažniui sumažėjus iki 49,8 Hz ribos, atsakas į dažnio pokytį privalo būti pradedamas aktyvuoti kaip įmanoma greičiau, bet ne vėliau nei 0,5 sekundės. Galios reguliavimo greitis maksimalus galimas, pagal EEKĮ technines charakteristikas;

8.12.7. EEKĮ privalo būti pajėgus veikti stabiliai RJND režimo metu. Esant aktyvuotam RJND režimui, jo nuostata turi būti didesnio prioriteto už aktyviosios galios nuostatas;

8.12.8. riboto jautrumo nepakankamo dažnio režimas privalo visados būti aktyvuotas;

8.13. faktinio valdymo komandos įvykdymo paklaida turi būti ne didesnė kaip: $\pm 5\%$ nuo nustatytos vertės, arba ne daugiau kaip $\pm 3\%$ nuo vardinės galios, priklausomai nuo to, kuris duoda didesnę leistiną ribą. Integruotas 10 min. vidurkis turi būti ne didesnis kaip $1\% P_n$. Perreguliavimai ne didesni kaip $10\% P_n$;

8.14. elektrinėje turi būti įrengtas automatinis generuojamos aktyvios galios reguliavimas (didinimas arba mažinimas) prijungimo taške gavus valdymo komandą iš PSO dispečerinio valdymo sistemos (automatinis generacijos valdymas);

8.15. aktyviosios galios kitimo greitis turi būti laisvai pasirenkamas intervale nuo 0 iki 100% per minutę.

9. Sintetinės inercijos reikalavimai vėjo energijos elektrinėms (toliau tekste – VE):

9.1. VE turi turėti galimybę užtikrinti sintetinę inerciją, kuri didintų/mažintų generuojamą galią priklausomai nuo dažnio kitimo greičio (df/dt) matuojamo prijungimo taške;

9.2. aktyviosios galios atsakas turi būti proporcingas dažnio kitimo greičiui. Turi būti galima nustatyti keisti reguliavimo neveikimo zoną, kuria viršijus aktyvuojama funkcija, keisti aktyvios galios atsako dydį ir trukmę bei galios atkūrimo trukmę ir dydį. Operatoriui pareikalavus, turi būti galima pakeisti sintetinės inercijos funkcijos valdymo parametrus pagal viršuje pateiktus reikalavimus, be poreikio papildomai kreiptis į įrangos gamintoją;

9.3. sintetinės inercijos funkcija turi būti pradėta vykdyti per laiką tarpą ne ilgesnį kaip 100 ms, o pilnai aktyvuotas aktyviosios galios atsakas per laiko tarpą ne ilgesnį kaip 500 ms. Tuo atveju, jeigu laiko tarpas pilnai aktyvuoti aktyvios galios atsaką yra didesnis, nei 500 ms, tuomet turi būti pateiktas Operatoriui aiškus pagrindimas dėl ilgesnio reikalingo laiko;

9.4. numatyti sintetinės inercijos funkcijos įjungimą/išjungimą iš Operatoriaus DVS sistemos.

10. Sintetinės inercijos reikalavimai EEKĮ:

10.1. EEKĮ turi būti įrengta sintetinės inercijos funkcija, kuri padidintų/sumažintų sugeneruotą/suvargotą galią, priklausomai nuo dažnio pokyčio kitimo greičio (df/dt), matuojamo prisijungimo taške;

10.2. sintetinės inercijos atsakas turi būti proporcingas dažnio kitimo greičiui. Turi būti galima nustatyti ir keisti reguliavimo neveikimo zoną ir aktyviosios galios pokyčio atsaką esant teigiamam $+(df/dt)$ ir neigiamam $-(df/dt)$ dažnio kitimo greičiui;

1.1. detalus sintetinės inercijos veikimo algoritmas ir parametrai turi būti suderinti su PSO. PSO pareikalavus EEKĮ savininkas turi turėti galimybę keisti sintetines inercijos funkcijos valdymo parametrus;

1.2. sintetinė inercija turi būti visiškai aktyvuojama per 200 ms;

1.3. turi būti numatyta galimybė nuotoliniu būdu iš PSO valdymo sistemos:

1.3.1. įjungti/išjungti sintetinės inercijos funkciją;

1.3.2. nustatyti aktyviosios galios ribas, sintetinės inercijos funkcijos veikimui;

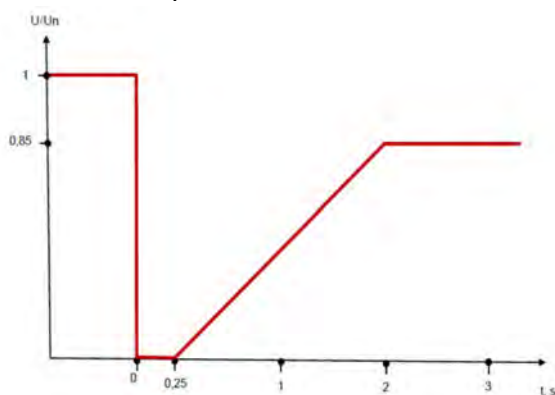
10.3. gavus išorinę valdymo komandą iš PSO įrenginių, sintetinės energijos funkcija turi būti aktyvuota, jeigu prieš tai ji buvo išjungta. Tokiu atveju sintetinės inercijos funkcija veikia pagal nustatytus parametrus.

11. Reikalavimai įtampos stabilumo užtikrinimui

11.1. elektrinė išorinės trikties metu turi apriboti į tinklą tiekiamą aktyviąją galią ir į ją generuoti didžiausią galimą reaktyviąją galią;

11.2. elektrinė turi gebėti tiekti greitąją trikties srovę prijungimo taške trikties atveju. Elektrinė turi tiekti reaktyviąją srovę, todėl reaktyviosios galios tiekimas turi būti pradėtas po 30 ms – 50 ms ir tiekama simetrinė arba nesimetrinė (vienos ar dviejų fazių, priklausomai nuo trikdžio) reaktyvioji galia. Jos turi būti pateikta 50 % per pirmąsias 30 ms – 60 ms, o per likusį laiką – 100 % kol nebus pašalintas trumpasis jungimas ir prijungimo taško įtampa atkurta iki 0,85 jos vardinės reikšmės;

11.3. elektrinė simetrinės ir nesimetrinės trikties metu sumažėjus įtampai prijungimo taške neturi būti atjungiamas relinės apsaugos ir automatikos įrenginių nuo tinklo. Grafikas, rodantis įtampos lygius ir atjungimo laikus, kuriems esant elektros jėgainių parko neturi atsijungti/būti atjungiamos nuo elektros perdavimo tinklo, pavaizduotas žemiau;

11.4. elektrinė turi neatsijungti nuo elektros energetikos sistemos nurodytą minimalų laiko periodą, esant nurodytiems įtampos svyravimams.

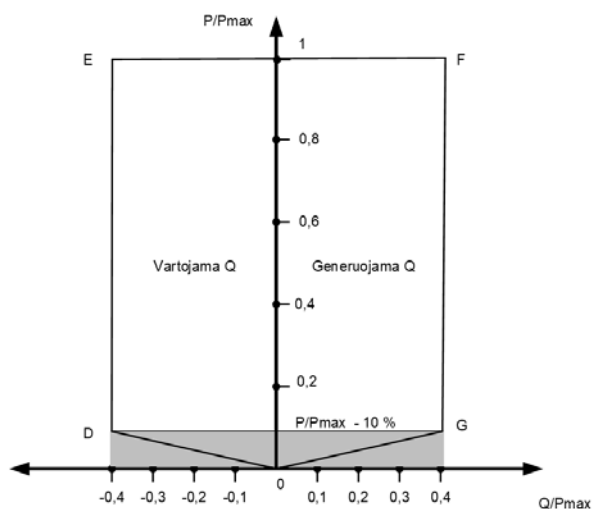
Įtampa prijungimo taške, santykiniais vienetais (vardinę įtampą laikant 330 kV)	Mažiausias laikas, kurį elektrinė negali būti atjungiamas nuo tinklo
Nuo 0,88 iki 0,90	20 minučių
Nuo 0,90 iki 1,097	Turi dirbti laike neribojamai
Nuo 1,097 iki 1,15	20 minučių

12. Reikalavimai reaktyviosios galios ir įtampos valdymui:

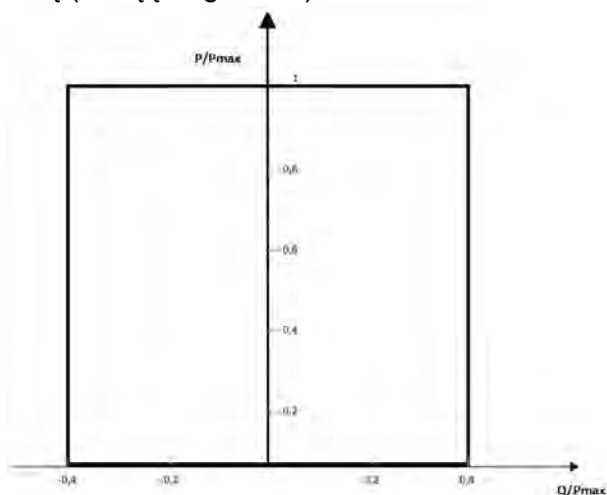
12.1. elektrinė turi būti įrengtos reaktyviosios galios ir įtampos valdymo funkcijos, sudarančios galimybę valdyti reaktyviąją galią bei įtampą, aktyvinant komandas televaldymu iš PSO DVS.

12.2. reaktyvioji galia, kuria elektrinė keičiasi su tinklu prijungimo taške, turi būti apribota vertėmis pagal nustatytą:

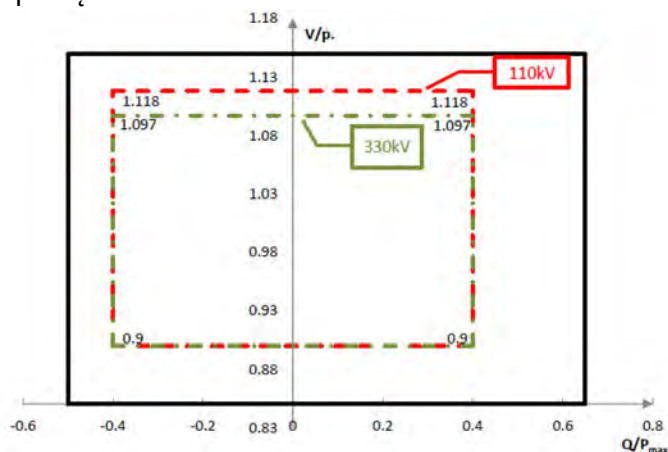
12.2.1. P–Q/P_{max} profilį, kuriame taškai DEFG apibrėžia reaktyviosios galios kompensavimo reikalavimus nuo minimalios stabilaus elektrinės veikimo galios iki maksimalios aktyvios galios vertės:

12.2.2. P-Q/Pmax profilį (EEKI įrenginiams):

12.2.3. U-Q/Pmax profilį:

12.3. prijungimo prie tinklo taške turi būti užtikrinami reaktyvios galios mainai su tinklu 0 MVar kai aktyvioji galia yra 0 MW. Leidžiama iki 5 % suvartojimo iš perdavimo tinklo tolerancija nuo maksimalios Q/P_{max} vertės. Reaktyvios galios generavimas į tinklą, kai aktyvioji galia yra 0 MW neleidžiamas;

12.4. tuo atveju jeigu prijungus įrenginius prijungimo prie tinklo taške nustatoma, kad reikalavimas dėl reaktyvios galios mainų su tinklu 0 MVar užtikrinimo, kai aktyvioji galia yra 0 MW

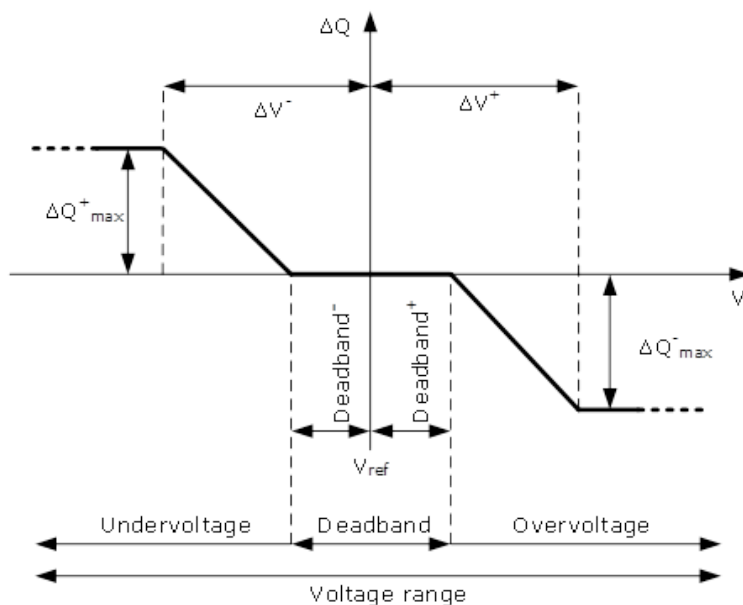
nėra įgyvendinamas, reaktyvios galios kompensavimo sąlygos nustatomos Elektros energijos perdavimo paslaugos sutartyse;

12.5. reaktyviosios galios kitimas neturi sukelti įtampos pokyčio, kuris viršytų prijungimo taške leidžiamą vertę – neturi viršyti ribines tinklo įtampas vertes. Įtampos šuolis negali būti didesnis nei 2% nuo nominalios įtampos ir neviršyti ilgalaikių leistinųjų įtampos verčių;

12.6. Elektrinės pagrindiniai reaktyviosios galios reguliavimo režimai turi būti keičiami nuotoliniu būdu iš PSO DVS ir vietinės valdymo sistemos. Reaktyviosios galios valdymo režimai:

12.6.1. įtampos reguliavimo režimas;

12.6.2. reaktyviosios galios reguliavimo režimas;

12.7. reaktyviosios galios intervalas MVar gaunamas iš 11.2.1. papunktyje nustatyto elektrinės P–Q/P_{max} profilio. Reguliavimo tikslumas prijungimo taške $\pm 5\%$ nuo nustatytos vertės;

12.8. įtampos reguliavimo režimu veikianti elektrinė turi atitikti šiuos reikalavimus:

12.8.1. įtampos reguliavimo režimas – tolygus;

12.8.2. U nuostačio nejautrumo sritis $0 \pm 5\%$;

12.8.3. reguliavimo žingsnis 0,1 %;

12.8.4. pasiekti 90 % atiduodamos reaktyviosios galios per 0,1 – 10 s;

12.8.5. pasiekti nusistovėjusią vertę per 1-60 s.

13. Reikalavimai keliama elektrinės sistemos valdymui užtikrinti:

13.1. įdiegti aktyvios galios generacijos valdymą iš PSO DVS:

13.1.1. apribojant galimą generuoti galią procentais nuo 0 iki 100 pagal instaliuotą vardinę galią;

13.1.2. užduodant reguliavimo galios rezervą pagal galimą generuoti galią nuo 0 iki 100 procentų;

13.2. elektrinės turi turėti vėjo gūsių dinaminę valdymo sistemą, kuri, esant stabdymo vėjo greičiui, lygiam apie 0,8-0,85 leistinos didžiausios vėjo greičio vertės, pradėtų mažinti vėjo elektrinių generuojamą galią. Didėjant vėjo greičiui ir jam pasiekus didžiausią leistiną reikšmę, galia turi būti sumažinama iki nulio (Jeigu yra vėjo energijos elektrinė);

13.3. turi būti įrengta galios svyravimų slopinimo įranga/galios švytavimų stabilizatoriai, galios svyravimų slopinimui 0,1 — 1 Hz diapazone;

13.4. aktyviosios galios slopinimas turi būti vykdomas POD valdikliui formuojant aktyviosios (POD-P) ir reaktyvios (POD-Q) galios pokyčius. Turi būti galimybė šiems valdymo režimams veikti kartu arba atskirai;

13.5. turi būti numatyta galimybė nuotoliniu būdu iš PSO valdymo sistemos:

13.5.1. aktyvuoti POD-P ir POD-Q valdymo režimus;

13.5.2. nustatyti viršutinę ir apatinę modulių (POD-P ir POD-Q) valdiklio išėjimo P bei Q ribas. Tokiu atveju ribojimas atliekamas iki nustatytų ribų;

13.6. kai elektrinės POD išvesties signalas skiriasi nuo nulio, elektrinės sistema turi perduoti signalą PSO valdymo sistemai;

13.7. POD turi turėti tokį lankstumą, kad įėjimo modeliavimo signalą būtų galima keisti nustatytu laipsniu (linijinis, kvadratinis ar kitoks). Turi būti galimybė PSO pareikalavus pakeisti elektrinės POD regulatoriaus parametrus;

13.8. detalus elektrinės POD valdiklio struktūra ir veikimo parametrai turi būti suderinti su PSO techninio projekto rengimo metu;

13.9. elektrinė turi būti automatiškai prisijungiama prie tinklo kai yra išpildomos šios sąlygos:

13.9.1. įtampos pasiekia leistiną diapazoną prijungimo taške: $0,9 \text{ s. v.} \leq U \leq 1,1 \text{ s. v.}$;

13.9.2. dažnių diapazonas yra: $49 \text{ Hz} \leq f \leq 50,1 \text{ Hz}$ ribose;

13.9.3. reguliuojamas stebėjimo laikas 60 s (jei dažnis išlieka nustatytame diapazone);

13.10. vykdant aktyvios galios generacijos reguliavimą, negalima viršyti užduotos galimos generuoti galios ribojimo pagal instaliuotą vardinę galią;

13.11. aktyviosios galios kitimo greitis turi būti laisvai pasirenkamas intervale nuo 0 iki 100 % per minutę;

13.12. aktyvios galios valdymo tikslumo paklaida negali būti didesnė kaip 1 % nuo užduotos generuoti ar apribotos galios dydžio;

13.13. valdymo paklaida (užduoties įvykdymo) neturi viršyti: įtampai 1 %, reaktyviajai galiai 5 %. Reguliavimo diskretiškumas turi būti: įtampai 1 kV, reaktyviajai galiai $0,1 \cdot Q_n$;

13.14. atsistačius tinklo įtampai, aktyviosios galios atkūrimas prasideda kai įtampa yra 90 % nominalios vertės prisijungimo taške, aktyviosios galios atkūrimo dydis ne mažiau kaip 70 % aktyvios galios generacijos iki trikties per laikotarpį iki 10 sekundžių ir tikslumas $\pm 5\%$ aktyviosios galios;

13.15. avariniam aktyviosios galios valdymui turi būti numatytas loginė įėjimo jungtis su nemažiau kaip 4 binariniais įėjimais, kuri turi būti naudojama išorinės valdymo komandos priėmimui iš PSO įrenginių. Reguliavimo sąlyga kiekvienam įėjimui turi būti apibrėžiama atskirai;

13.16. elektrinei gavus išorinę valdymo komandą, ji turi pradėti ją vykdyti per laiko tarpą ne ilgesnį kaip 100 ms;

13.17. elektrinės valdymo sistemoje aktyviosios galios pakeitimas konfigūruojamas pagal:

13.17.1. faktinę generaciją, nuo kurios atliekamas aktyviosios galios keitimas, (P), MW;

13.17.2. nustatytą aktyviosios galios dydį, iki kurio turi būti atliekamas galios keitimas, (P), MW;

13.17.3. gautos avarinės valdymo komandos vėlinimas galios keitimui po komandos priėmimo (T_d), ms.

13.17.4. veikiantį režimą: naudojimo / generavimo (EEK) atveju;

13.17.5. reguliavimo greitį kuriuo atliekamas galios veiksmas (dP/dt) MW/s (EEK) atveju;

13.18. avarinis aktyviosios galios valdymas turi būti atliekamas maksimaliu galimu greičiu;

13.19. turi būti galimybė valdymo sistemoje nustatyti, kad priėmus išorinę valdymo komandą iš PSO įrenginių būtų aktyvuojama nustatyta valdymo funkcija (tuo atveju jeigu yra išjungta);

13.20. PSO pareikalavus elektrinę aptarnaujantis personalas turi turėti galimybę pakeisti avarinio aktyviosios galios valdymo parametrus;

13.21. turi būti galimybė avarinį aktyviosios galios valdymo funkcijas aktyvuoti nuotoliniu būdu iš PSO valdymo sistemos.

14. Reikalavimai elektrinės sutrikimų registravimui:

14.1. prijungimo prie perdavimo tinklo taške įrengti avarinių procesų registratorių, atskirą nuo RAA įrangos avarinių procesų registratorių (registruojami dydžiai: srovės ir įtampos vertės, automatikos veikimas, jungtuvo padėtis). Registratorius turi turėti galimybę būti paleidžiamas nuo srovės arba įtampos pokyčio (dU/dt , dI/dt neveikiant relinėms apsaugoms ir neatsijungiant/atsijungiant jungtuvui), įrašyti ne mažiau kaip 60 sekundžių suminės trukmės avarinių procesų, skaidant signalą ne mažesniu kaip 4000 Hz dažniu;

14.2. pateikti įrengto sutrikimų registratoriaus veikimo patikrinimo protokolus. Protokoluose turi būti patiekti patikrinimo rezultatai tiriant visų galimų tipų avarinių režimų sroves ir įtampas iš pašalinio šaltinio (RAA testavimo įrenginio), visų binarinių įėjimų įtampos lygių pokyčių fiksuojami automatikos suveikimai, jungtuvo padėties pasikeitimas ir kt. Kartu su protokolais turi būti pateikti atspausdinti ir „Comtrade“ formato sutrikimo registratoriaus įrašai su patikrinimo metu tiriamomis iš pašalinio šaltinio avarinėmis srovėmis ir įtampomis, registruotais automatikos veikimais, jungtuvo padėties pasikeitimais ir t. t., kurie pagal pareikalavimą būtų pateikti PSO.

15. Reikalavimai elektros energijos kokybės užtikrinimui:

15.1. elektrinės įrengimo prie perdavimo tinklo riboje įrengti elektros energijos kokybės analizatorių;

15.2. analizatorius turi būti A klasės prietaisas pagal - EN 61000-4-30 standartą arba naujausią jo versiją arba lygiavertis. Analizatoriaus prietaiso atitikimas turi būti įrodytas ir išbandytas. Turi būti pateikta IEC 61000-4-30 A klasės atitikties tipo bandymo pagal IEC 62586-2 ataskaita. Ataskaitą turi išduoti akredituota įstaiga;

15.3. matuojami elektros energijos kokybiniai parametrai turi būti perduodami į PSO elektros energijos kokybės stebėsenos sistemą. Duomenų perdavimo reikalavimai suderinamai techninio projekto rengimo metu;

15.4. elektrinė turi būti suprojektuota ir įrengta taip, kad neviršytų maksimalių leistinų elektros energijos kokybės reikalavimų, nereikalaujant papildomo tinklo stiprinimo, pagal prijungimo taško minimalią trumpojo jungimo galią;

15.5. prieš pradėdant projektavimo darbus turi būti atlikti faktiniai kokybės matavimai, kurių trukmė ne trumpesnė kaip 1 savaitė;

15.6. remiantis atliktais elektros energijos kokybės matavimų rezultatais, projekto rengimo metu, turi būti atlikti ir pateikti PSO elektros energijos kokybinių parametrų skaičiavimai su projektuojamu elektros įėjinių parkų modulių;

15.7. projektavimo bei faktinių matavimų metu turi būti vertinama kintamosios sistemos asimetrija, mirgėjimas, harmonikų įtampos (individualios ir THD). Nurodytos ribinės vertės nustatytos remiantis IEC / TR 61000-3-6 IEC / TR 61000-3-7, EN 61000-3-13 EN 61000-3-11 specifikacijomis ir galia. Kokybės reikalavimus, nustatytus perdavimo sistemos operatoriaus www.litgrid.eu Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Dažnio ir įtampos kokybei;

15.8. taikomosios energijos kokybės terminologija ir skaičiavimo metodai aprašyti šiuose tarptautiniuose standartuose: EN 61000-3-2: 2014 EN 61000-3-3: 2013, IEC / TR 61000-3-6: 2008, IEC / TR 61000-3-7: 2008, EN 61000-3-11 EN 61000-3-12, EN 61000-3-13 EN 61000-3-14 d EN 61000-3-15;

15.9. įrengus elektrinę turi būti atliekami pakartotiniai elektros energijos kokybės matavimai, kuomet hibridinė elektrinė veikia pilna galia. Matavimų trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 1 savaitė.

15.10. elektrinės savininkas pateikia elektros energijos kokybės parametrų matavimus ir matavimų ataskaitas suderintu su PSO formatu.

16. Reikalavimai elektrinės atitikties patikrinimui:

16.1. atitikties įvertinimas yra atliekamas prijungimo sąlygose ir 2023 m. gegužės 26 dienos (arba vėlesnės galiojančios versijos) Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos Nutarimu Nr. O3E-1467 „Dėl parametrų, nustatytų pagal 2016 m. balandžio 14 d. Europos Komisijos reglamentą

Nr. 2016/631, kuriame nustatomi generatorių prijungimo prie elektros energijos tinklo reikalavimai“, reikalavimams patikrinti;

16.2. elektrinės atitikimas techninei specifikacijai gali būti tikrinamas atliekant elektrinės veikimo modeliavimą prijungimo taško atžvilgiu (skaičiavimams naudojami įgalioto sertifikuotojo išduoti įrangos sertifikatai, kurie pateikiami PSO), arba pagal sudarytą atitikties bandymo programą;

16.3. turi būti įrodoma visų reikalavimų nustatytų techninėje specifikacijoje atitiktis. Atitikties patikros bandymai turi būti nustatomi remiantis elektrinės savininko pasiūlymu ir bendradarbiaujant su PSO. Atitikties patikros bandymai turi būti pakankami patikrinti sudarytam elektrinės matematiniam modeliui;

16.4. elektrinės savininkas yra atsakingas už visų atitikties patikros bandymų atlikimą ir yra atsakingas už matavimo įrangą, duomenų registratorius ir kvalifikuotą personalą, kuris reikalingas bandymams atlikti. Apie bandymo atlikimą informuoti PSO ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų;

16.5. atitikties patikros bandymus Elektrinės savininkas dokumentuoja ataskaitoje, kurioje išsamiai aprašomi atitikties įrodymai ir kuriuos patvirtina PSO;

16.6. kartu su atitikties patikrinimo ataskaita turi būti pateikiama patikros metu fiksuoti faktiniai duomenys. Reikalaujama, kad matavimo signalų laiko skiriamoji geba būtų ne didesne kaip 10 ms. Matavimai turi būti pateikti IEEE COMTRADE arba kitu suderintu su PSO formatu.

17. Reikalavimai elektrinės matematinių modelių sudarymui:

17.1. elektrinės matematinis modelis turi būti tikrinamas imituojant operacinių dydžių (įtampos, dažnio ir pan.) pokyčius, kurie turi būti palyginami su faktiniais išmatuotais rezultatais prijungimo taške. Rezultatai dokumentuojami matematinio modelio patikros ataskaitoje ir pateikiami per laiko tarpą ne ilgesnį kaip 1 mėnuo užbaigus atitikties bandymus;

17.2. tuo atveju jeigu pateiktos elektrinės matematinis modelis neatitinka bandymų metu gautų rezultatų, turi būti pateikiamas koreguotas matematinis modelis;

17.3. turi būti parengtas elektrinės išsamus dinaminis modelis pagal techninėje specifikacijoje nurodytus valdymo režimus ir pateiktas PSO:

17.3.1. RMS skaičiavimams PSS/E programinei įrangai;

17.3.2. RMS skaičiavimams PowerFactory programinei įrangai;

17.3.3. EMT skaičiavimams PSCAD programinei įrangai;

17.4. turi būti pateiktos valdymo sistemos veikimo blokinės schemos ir matematinio modelio dokumentacija, išsamiai aprašanti matematinio modelio funkcijas, bei veikimą;

17.5. matematinio modelio blokinėse schemose ar dokumentacijoje esant neatitikimų, neatitikimai turi būti ištaisyti. Atnaujintos blokinės schemos ir matematinio modelio dokumentacija pakartotinai pateikiamos PSO;

17.6. matematinis elektrinės modelis PSS/E programinės įrangos RMS skaičiavimams sudaromas naudojant standartinius PSS/E bibliotekos modelius arba, jei reikia, naudotojo apibrėžtus (angl. user-defined) modelius. Iš anksto sudaryti elektrinės juodosios dėžės (angl. black box) modeliai turi būti pateikiami kartu su modelį apibūdinančiais dokumentais. Modeliai PSS/E formatu turi apimti .dyr failus, pavyzdinius duomenis (.raw arba .sav ir .dyr, ir jeigu reikia.dll) ir būti suderinami su PSS/E versija 33, 34 ir 35 su galimybe atnaujinti modelį, kai išleidžiamos vėlesnės PSS/E versijos;

17.7. tiksli PowerFactory versija turi būti suderinta su PSO prieš sudarant matematinį modelį;

17.8. matematinis elektrinės modelis EMT skaičiavimams sudaromas naudojant PSCAD V5 bei sukompiliuota naudojant Intel OneAPI, tačiau tiksli versija turi būti suderinta su PSO prieš sudarant matematinį modelį. PSCAD matematinis modelis turi gebėti veikti esant skirtingiems simuliacijos laiko žingsniams mikrosekundžių intervale. Matematiniame modelyje turi būti galima naudoti 5 μs laiko kartotinius kaip simuliacijos laiko žingsnį;

17.9. išorinės programinės įrangos ar automatizavimo priemonės inicijuoti ir integruoti modelį yra nepriimtinos. Jeigu modeliuose pateikta informacija pripažįstama konfidencialia, Rangovas pateikia iš anksto parengtus juodosios dėžės (angl. – black box) modelius;

17.10. modelio parametrų diapazonai (pvz., realiosios ir reaktyviosios galios ribos ir leistinų darbinių įtampų diapazonai) turi atitikti statinius ir dinامينius modelius, atitikti faktinį elektrinės veikimą bei turi būti aprašyti matematinių modelių dokumentacijoje;

17.11. visi skaičiavimų scenarijai naudoti RMS ir EMT matematinio modelio tikrinimui atlikti, turi būti pateikti PSO. Kiekvienas skaičiavimo scenarijus pateikiamas, kaip naudotos programinės įrangos rinkmenų (angl. files) visuma, bei jeigu naudota, pateikiamos automatizacijos programos matematinių modelių tikrinimui;

17.12. kartu su pateikiamais skaičiavimų scenarijais, turi būti pateikti ir tikrinimui naudoti aktualūs realių matavimų duomenys ir kiti svarbūs matematinio modelio tikrinimui dokumentai.

[Į turinį](#)

20 skyrius. Reikalavimai elektros energijos apskaitai

1. Pareiškėjo naujoje XX/110 kV Gudelių TP suprojektuoti ir įrengti elektros energijos apskaitas:

1.1. kontrolines (technines) elektros apskaitas aukštinančio galios transformatoriaus 110 kV prijunginyje (jei šiame prijunginyje pagal projektinius sprendinius bus įrengtas jungtuvas);

1.2. kontrolines (technines) elektros apskaitas – aukštinančiojo galios transformatoriaus žemosios XX kV įtampos skirstykloje atskirų gamintojo vėjo elektrinės (VE) su elektros energijos kaupimo įrenginiais (EEKI) jėgainių/modulių (toliau – elektrinių) grupių prijunginiuose bei atitinkamai savųjų reikmių prijunginiuose;

1.3. jei elektrinių parke bus numatoma įrengti elektrines, kurių pagaminta elektros energija bus superkama skirtingomis kainomis ar elektrinės priklausys skirtingiems savininkams, tuomet bus reikalinga suprojektuoti ir įrengti komercinės elektros energijos apskaitas galios transformatoriaus žemos įtampos (XX kV) elektrinių grupių prijunginiuose (kai visos grupėje esančios elektrinės priklausys vienam savininkui ir jų gaminamai elektros energijai nustatytos vienodos supirkimo kainos) ir atskirų elektrinių prijunginiuose (kai grupėje esančios pavienės/atskiros elektrinės priklausys atskiriems savininkams arba jų gaminamai elektros energijai nustatytos skirtingos supirkimo kainos) bei atitinkamai savųjų reikmių prijunginyje ir atskirų elektrinių grupių (arba pavienių/atskirų elektrinių vienetų) savųjų reikmių prijunginiuose. Minėtos komercinės elektros energijos apskaitos turi būti įrengtos vadovaujantis Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių reikalavimais ir šių prisijungimo sąlygų tolimesnių punktų reikalavimais.

2. Aukštinančio galios transformatoriaus 110 kV prijunginio (jei šiame prijunginyje pagal projektinius sprendinius bus įrengtas jungtuvas) kontrolinį (techninį) elektros skaitiklį įrengti Pareiškėjo naujosios XX/110 kV Gudelių TP 110 kV AS pastotės valdymo pulte (PVP) ar pagal projektinius sprendinius kitoje vietoje sumontuotoje kontrolinės (techninės) apskaitos spintoje TAS. TAS rekomenduojami pagrindiniai techniniai reikalavimai nurodyti PSO standartiniuose techniniuose reikalavimuose. TAS patikslinantys reikalavimai plačiau aprašomi tolimesniuose punktuose.

3. XX kV prijunginių kontrolinės (techninės) elektros apskaitos spintą (-as) TAS/komercinės elektros apskaitos spintą (-as) (KAS) įrengti naujoje XX/110 kV Gudelių TP XX kV USĮ valdymo pulte arba pagal projektinius sprendinius kitoje TP vietoje. TAS/KAS rekomenduojami pagrindiniai techniniai reikalavimai nurodyti PSO standartiniuose techniniuose reikalavimuose. TAS/KAS patikslinantys reikalavimai plačiau aprašomi tolimesniuose punktuose.

4. Aukštinančio galios transformatoriaus 110 kV prijunginio TAS turi būti suprojektuota įrengti:

4.1. vienas kontrolinis (techninis) elektros skaitiklis. Elektros skaitiklis elektroninis, turintis dvi nepriklausomas srovės kilpas (CL1 ir CL2), išoriniai matmenys 323x178x57 mm. Pagal galimybę numatyti vietas ateityje įrengti kelis analogiškus elektros skaitiklius;

4.2. elektros skaitiklio prijungimui vieną bandymo gnybtyną (išoriniai matmenys 230x140x50 mm). Pagal galimybę numatyti vietas ateityje įrengti kelis analogiškus bandymo gnybtynus;

4.3. elektros skaitikliai ir bandymo gnybtynai turi būti montuojami ant montažinės plokštės, kuri TAS viduje tvirtinama ant vyrių ir turi būti paruošta plombavimui uždarytoje padėtyje;

4.4. elektros skaitiklių įtampos grandinių rezervavimui 12VDC rezervinio maitinimo blokas;

4.5. šioje TAS ar kitoje KAS/TAS spintoje sukomplektuotas elektrotechninėje dėžėje automatizuotos elektros apskaitos sistemos (AEEAS) komercinių duomenų surinkimo ir perdavimo valdiklis (KDV) (skydo išoriniai matmenys 510x315x190 mm);

4.6. šioje TAS ar kitoje KAS/TAS spintoje reikiamas kiekis sukomplektuotų elektrotechninėse dėžėse momentinių duomenų surinkimo ir perdavimo valdiklių (MDV) sukomplektuotų elektrotechninėse dėžėse (vienos dėžės išoriniai matmenys 510x315x190 mm);

4.7. 230 VAC du kištukiniai lizdai ir vietinis LED apšvietimas;

4.8. antikondensacinis šildymas (lauko tipo spintoms);

4.9. kita šiame PS skyriuje bei standartiniuose techniniuose reikalavimuose nenurodyta pilnai TAS komplektacijai reikalinga įranga parenkama darbo projekto rengimo metu.

5. Aukštinančio galios transformatoriaus žemosios įtampos (XX kV), prijunginių (Elektrinių grupių /pavienių elektrinių), bei savųjų reikmių prijunginių KAS/TAS turi būti suprojektuota įrengti:

5.1. XX kV įtampos elektrinių grupių/pavienių elektrinių bei XX kV savųjų reikmių prijunginių kontroliniai (techniniai)/komerciniai elektros skaitikliai, turintys dvi nepriklausomas srovės kilpas (CL1 ir CL2), išoriniai matmenys 323x178x57mm. Pagal galimybę numatyti rezervines vietas ateityje įrengti kelis analogiškus elektros skaitiklius;

5.2. elektros skaitiklių prijungimui bandymo gnybtynai (išoriniai matmenys 230x140x50 mm). Pagal galimybę numatyti vietas ateityje įrengti kelis analogiškus bandymo gnybtynus;

5.3. elektros skaitikliai ir bandymo gnybtynai turi būti montuojami ant montažinės plokštės, kuri KAS/TAS viduje tvirtinama ant vyrių ir turi būti paruošta plombavimui uždarytoje padėtyje;

5.4. elektros skaitiklių rezerviniam maitinimui 12VDC maitinimo blokas (-ai);

5.5. 230 VAC du kištukiniai lizdai ir vietinis LED apšvietimas;

5.6. antikondensacinis šildymas (lauko tipo spintoms);

5.7. kita šiame PS skyriuje bei standartiniuose techniniuose reikalavimuose nenurodyta pilnai TAS komplektacijai reikalinga įranga parenkama darbo projekto rengimo metu.

6. Komerciniai pagrindiniai elektros skaitikliai turi būti jungiami prie atskirų, atskirtų nuo RAA ar kitų prietaisų srovės ir įtampos transformatorių apvijų. Komerciniai dubliuojantys ir kontroliniai (techniniai) elektros skaitikliai gali būti jungiami kartu su kitais matavimo prietaisais ir automatikos bei RAA įrenginiais.

7. Komercinėms ir kontrolinėms elektros apskaitoms įrengiami srovės ir įtampos matavimo transformatoriai turi atitikti LST EN 61869 arba lygiaverčių standartų ir Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių reikalavimus (EĮBT). Rekomenduojama, kad 110 kV prijunginyje įrengiami srovės ir įtampos transformatoriai taip pat atitiktų PSO nustatytus standartinius techninius reikalavimus.

8. Srovės ir įtampos transformatoriai elektros energijos apskaitoms ir matavimų reikmėms turi būti parinkti įvertinant prijunginių vardines galias ir būtinybę užtikrinti reikalaujamą elektros energijos matavimo tikslumą visame apkrautumo diapazone. 110 kV ir XX kV srovės ir įtampos matavimo transformatorių įrengimo vietos, antrinių apvijų skaičius ir paskirtys bus tikslinamos projektavimo metu. Jei pagal skaičiavimus bus reikalingos srovės transformatorių šerdys su skirtingais transformacijos koeficientais, jų turi būti ne daugiau dviejų. Srovės transformatorių transformacijos koeficientų perjungimas turi būti įrengtas antrinių grandinių pusėje.

9. Srovės transformatorių elektros apskaitoms ir matavimui skirtų šerdžių vardinė srovė 1 A arba 5 A (pagal bendrus projektavimo reikalavimus), visų 110 kV kontrolinei (techninei) elektros apskaitai ir XX kV komercinei elektros apskaitai įrengiamų srovės transformatorių elektros apskaitoms ir matavimui skirtų šerdžių ir atšakų tikslumo klasė - 0,2s ir saugos faktorius Fs5. XX kV kontrolinei (techninei) elektros apskaitai įrengiamų srovės transformatorių elektros apskaitoms ir matavimui skirtų šerdžių tikslumo klasė - $\leq 0,5s$ ir saugos faktorius Fs5. Rekomenduojama, kad 110 kV prijunginyje kontrolinei (techninei) elektros apskaitai įrengiamų srovės transformatorių vardinė ilgalaikė terminė srovė (I_{cth}) būtų $\geq 150\%$.

10. Įtampos transformatoriai induktyvieji. Jų elektros apskaitoms ir matavimui skirtų apvijų vardinė įtampa $0,1/\sqrt{3}$; visų 110 kV kontrolinei (techninei) elektros apskaitai ir XX kV komercinei elektros apskaitai įrengiamų įtampos transformatorių elektros apskaitoms ir matavimui skirtų apvijų tikslumo klasė - 0,2. XX kV kontrolinei (techninei) elektros apskaitai įrengiamų įtampos transformatorių elektros apskaitoms ir matavimui skirtų apvijų tikslumo klasė - $\leq 0,5$.

11. Visi elektros apskaitoms naudojami matavimo transformatoriai iki statybos užbaigimo procedūrų pradžios turi būti įrašyti į Lietuvos matavimo priemonių registrą, metrologiškai patikrinti bei su Lietuvoje pripažintais gamintojo, Lietuvos arba kitos Europos Sąjungos šalies akredituotos laboratorijos išduotais patikros sertifikatais ar pastaruosius pakeičiančiais žymenimis, patvirtinančiais jų matavimo tikslumą.

12. Po elektros apskaitos sumontavimo turi būti išmatuotos srovės ir įtampos transformatorių elektros apskaitoms naudojamų apvijų ir šerdžių faktinės apkrovos bei elektros apskaitai naudojamų įtampos grandinių įtampos kritimai ($\Delta U, \%$) ir pateikti apkrovų patikrinimo ir ΔU matavimo protokolai.

13. Dėl aktyviosios galios (P) ir reaktyviosios galios (Q) srautų ženklų perdavimo iš elektros skaitiklių ir jų atvaizdavimo PSO AEEAS ir DVS, elektros skaitiklių prijungimo kryptims taikomi perdavimo tinklo transformatorių pastočių ir skirstyklų įrangos nuotolinio valdymo reikalavimų aprašo, pateikto www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pastočių ir skirstyklų įrangos nuotolinis valdymas reikalavimai.

14. Projektuojant įvertinti, kad minėtoms komercinėms/kontrolinėms (techninėms) elektros apskaitoms sumontavimui būtinus elektros skaitiklius bei elektros skaitiklių duomenų perdavimui sukomplektuotus elektrotechninėse dėžėse sukonfigūruotus elektros skaitiklių komercinės informacijos surinkimo ir perdavimo valdiklį (KDV) ir momentinių duomenų valdiklius (MDV) pateiks PSO. Po sumontavimo jie lieka PSO nuosavybėje. Visą kitą elektros apskaitos ir duomenų perdavimui būtiną ryšio įrangą įrengimui (KAS, TAS, bandymo gnybtynus ir kitą) įsigyja, įrengia ir toliau savo lėšomis eksploatuoja Gamintojas. Elektrotechninėse dėžėse sukomplektuotų Automatizuotos elektros apskaitos sistemos duomenų surinkimo ir perdavimo valdiklio bei momentinio duomenų valdiklio techniniai reikalavimai nurodyti svetainėje www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Elektros energijos apskaita.

15. Visų KAS/TAS sumontuotų elektros skaitiklių surenkamosios pirmos srovės kilpos „CL1“ turi būti sujungtos su automatizuotos elektros apskaitos sistemos duomenų surinkimo ir perdavimo valdikliu KDV, įrengiamo TAS/KAS spintose. Vienoje „CL1“ srovės kilpoje turi būti prijungta ne daugiau kaip 4 elektros skaitikliai.

16. Visų KAS/TAS įrengtų elektros skaitiklių antrosios srovės kilpos „CL2“ turi būti sujungtos su momentinių duomenų surinkimo valdikliu MDV, įrengiamu vienoje iš TAS/KAS spintų. Vienoje „CL2“ srovės kilpoje turi būti prijungta ne daugiau kaip 2 elektros skaitikliai.

17. Projektuojant elektros skaitiklių komercinės ir momentinės informacijos perdavimą į PSO informacines sistemas duomenų perdavimo patikimumui turi būti maksimaliai išnaudotos KDV ir MDV srovės kilpos.

18. XX kV prijunginių komerciniai pagrindiniai ir komerciniai dubliuojantys elektros skaitikliai turi būti jungiami skirtingose KDV ir MDV srovės kilpose.

19. KDV turi būti sujungtas su Pareiškėjo naujosios XX/110 kV Gudelių TP valdymo pulte (toliau - PVP) arba pagal projektą kitoje vietoje telekomunikacijų spintoje projektuojamos ryšio įrangos Ethernet prieiga (bendrosios paskirties Ethernet komutatoriumi). Jei toks sujungimas bus numatytas tiesiant ryšį per pastotės teritoriją, jis turi būti išpildytas per daugiamodį šviesolaidinį kabelį, panaudojant Ethernet terpės keitiklį. KDV Ethernet prievadas yra RJ-45. KDV ryšys (Ethernet ir jei pagal PSO pageidavimus įrengiamas GPRS modemas, tai ir GPRS) ir duomenų perdavimas turi būti suderintas su PSO AEEAS (EMCOS) duomenų surinkimo serveriu.

20. MDV turi būti sujungtas su PVP arba pagal projektą kitoje vietoje telekomunikacijų spintoje projektuojamos ryšio įrangos Ethernet prieiga (bendrosios paskirties Ethernet komutatoriumi) pagal pilnąjį monitoringo su MDV schemą, leidžiančią nuotolinį MDV ir jų komponentų darbo būklės stebėjimą, parametrų keitimą ir nuskaitymą per LAN. Jei toks sujungimas bus numatytas tiesiant ryšį per pastotės teritoriją, jis turi būti išpildytas per daugiamodį šviesolaidinį kabelį, panaudojant Ethernet terpės keitikius. Elektros skaitiklių realaus laiko momentiniai duomenys iš MDV turi būti perduodami į PSO DVS. MDV Ethernet prievadais yra RJ-45. Ryšys su MDV, momentinių duomenų perdavimas iš elektros skaitiklių į PSO DVS bei MDV monitoringas turi būti suderintas.

21. Rekomenduojama, kad visi ryšiui naudojami Ethernet terpės keitikliai atitiktų PSO standartinius techninius reikalavimus ir būtų su integruotais maitinimo blokais.

22. Visa lauko sąlygomis įrengtose KAS/TAS, matavimo transformatorių gnybtų spintose (gnybtynuose) projektuojama įranga bei įtaisai turi būti pritaikyti darbui uždaroje erdvėje (apsaugos apdangalais laipsnio $\geq$ IP 54 lauko tipo spintose) aplinkos temperatūroje nuo -25°C iki $+55^{\circ}\text{C}$.

23. Jei pagal preliminarinius sprendinius bus numatyta elektros skaitiklių informaciją iš KDV perduoti ir į Pareiškėjo/gamintojo elektros apskaitos informacinę sistemą, prie KDV galima jungtis per valdiklio pasyviąją (CSin, CL0) srovės kilpos sąsają, panaudojant keitikius arba papildomą ryšio įrangą, loginiam PSO ir Gamintojo duomenų tinklų atskyrimui. Visą šiems tikslams skirtą papildomą įrangą įsigyja, įrengia ir toliau savo lėšomis eksploatuoja Gamintojas.

24. Rekomenduojama, kad Pareiškėjo naujosios XX/110 kV Gudelių TP aukštinančio galios transformatoriaus 110 kV įtampos prijunginyje srovės ir įtampos transformatorių gnybtų spintos - gnybtynai atitiktų PSO standartinius techninius reikalavimus. Juose turi būti išskirti plombuojami skyriai su elektros apskaitai skirtais gnybtynais ir įtaisais. Srovės ir įtampos transformatorių antrinių grandinių įžeminimas bei srovės transformatorių koeficientų perjungimas (projektavimo metu parenkant šerdis su atšakomis) suprojektuoti atitinkamai įrengti ST ir IT gnybtų spintose (gnybtynuose).

25. Pareiškėjo naujosios XX/110 kV Gudelių TP aukštinančio galios transformatoriaus žemosios įtampos (XX kV) USĮ projektuojamuose narveliuose su elektros apskaitoms skirtais srovės ir įtampos transformatoriais, mažųjų srovių ir įtampų dalyse turi būti išskirti plombuojami skyriai su elektros apskaitai skirtais gnybtynais ir įtaisais.

26. Matavimo transformatorių antrinių apvijų bei elektros apskaitos antrinių grandinių visi prijungimo gnybtai bei įtampos transformatorių komutacinių aparatų valdymo rankenos turi būti po plombuojamais gaubtais.

27. Visi elektros apskaitose plombavimui skirti dangčiai turi būti vientisi ir pagaminti iš neperforuotos medžiagos.

28. KAS/TAS ir gnybtynuose atitinkamai įrengti kištukiniai lizdai, vietinis apšvietimas, antikondensacinis šildymas privalo turėti rezervuotą maitinimą iš pastotės kintamos srovės savųjų reikmių skydo.

29. Jei Pareiškėjo naujoje XX/110 kV Gudelių TP bus projektuojamas ir įrengiamas pastotės nuolatinės įtampos DC tinklas, tai elektros skaitiklių įtampos grandinių rezervavimui skirtų 12VDC rezervinio maitinimo blokų, Ethernet terpės keitiklių, duomenų surinkimo ir perdavimo valdiklių (KDV ir MDV) maitinimą suprojektuoti nuo pastotės nuolatinės įtampos DC tinklo, KAS/TAS

įrengiant pramoninio tipo XXVDC/230VAC ar XXVDC/YYVDC įtampos keitiklius. Priešingu atveju turi turėti užrezervuotą maitinimą iš pastotės kintamosios srovės savųjų reikmių skydo.

30. Vadovaujantis EIJBT reikalavimais visų elektros apskaitos schemos elementų (tarp jų ir elektros apskaitų bei gnybtynų spintų, XX kV narvelių žemųjų srovių ir įtampų skyrių vidinio montažo laidininkų, srovės kilpų instaliacijos) prijungimo kabeliai ir laidininkai turi būti izoliuoti, vienvieliai, varinėmis gyslomis. Srovės kilpų laidininkų skerspjūvis turi būti $0,75 \div 1,00 \text{ mm}^2$. Elektros apskaitos schemos elementų prijungimo kabeliai turi būti su apsauginiu koncentrinės varinės juostos ekranu. Ekranuotų kabelių apsaugai turi būti paskaičiuotas ir suprojektuotas potencialų išlyginimo tinklas. Kiti standartiniai techniniai reikalavimai, kontroliniams kabeliams ir lauko ir vidaus spintų vidinio montažo laidams pateikti www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Relinė apsauga ir automatika.

31. Pagal situaciją šie techniniai reikalavimai minėtoms elektros energijos apskaitoms, elektros apskaitų komercinės ir momentinės informacijos nuskaitymui ir perdavimui gali būti keičiami. Visi pakeitimai turi būti suderinti su PSO techninio projekto rengimo metu.

32. Visi šiame skyriuje minėti ir kiti PSO standartiniai techniniai reikalavimai pateikti svetainėje www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės/Relinė apsauga ir automatika/Telekomunikacijos/Elektros energijos apskaita.

[/ turinį](#)

21 skyrius. Reikalavimai teleinformacijos surinkimui ir perdavimui

1. Naujai projektuojamos XX/110 kV TP TSPĮ turi vykdyti duomenų mainus su PSO DVS. Duomenų mainai turi būti vykdomi maršrutizuojamais tinklais IEC 60870-5-104 ryšio protokolu su viena iš penkių galimų DVS „master“ stočių. Galimi du duomenų mainų režimai:

1.1. testinis - aktyvi tik viena darbo stotis (DVS vystymo sistema);

1.2. darbinis - duomenų mainai turi būti vykdomi vienu metu su viena iš keturių galimų, viena kitą rezervuojančių DVS „master“ stočių. Likusios trys stotys atidarys IEC60870-5-104 sesijas su TSPĮ ir siųs testines žinutes („TESTFR“) ryšio bei aplikacijos veikimo patikrinimui.

2. Projektiniai sprendiniai turi būti suderinti su PSO.

[/ turinį](#)

22 skyrius. Reikalavimai telekomunikacijoms

1. Įvertinus reikiamos perduoti informacijos kiekius suprojektuoti duomenų perdavimą iš Pareiškėjo telekomunikacijų įrangos iki PSO susijungimo su trečiųjų šalių duomenų perdavimo operatoriais taško arba kurti duomenų perdavimo paslaugų teikimo Pareiškėjui tinką (PLAN) ir suprojektuoti duomenų perdavimą iš Pareiškėjo telekomunikacijų įrangos iki artimiausio PSO PLAN taško į PSO DVS. Standartiniai techniniai reikalavimai pateikti svetainėje www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Teleinformacijos surinkimas ir perdavimas.

2. Įvertinus [Reikalavimai relinei apsaugai ir automatikai](#) skyriaus reikalavimus, suprojektuoti telekomunikacijų infrastruktūrą tarp XX/110 kV TP ir Vašuokėnų TP.

3. Jeigu iš XX/110 kV TP bus projektuojamas šviesolaidinis kabelis, tai šviesolaidinį kabelio įvadą projektuoti į Vašuokėnų TP valdymo pulto telekomunikacijų spintą.

4. Visas informacijos perdavimo išlaidas apmoka Pareiškėjas.

[/ turinį](#)

23 skyrius. Reikalavimai apsaugai nuo viršįtampių

1. Parenkant viršįtampių ribotuvus Pareiškėjo dalyje rekomenduojama vadovautis PSO apibendrintais reikalavimais viršįtampių ribotuvų įrengimui, pateikiamais www.litgrid.eu: Tinklo plėtra > Standartiniai techniniai reikalavimai > Pirminiai įrenginiai ir TP savosios reikmės.

[/ turinį](#)

PRIDEDAMA:

1. Elektros sistemos pereinamųjų procesų modeliavimui reikalingi parametrai, 2 lapai;
2. Planuojamų prijungti elektros jėgainių parko modulių techninių žinių lentelės, 1 lapas;

Atsinaujinančių energijos išteklių centro vadovas

Ignas Junevičius

O. Darulienė, el. p.: olga.daruliene@litgrid.eu

1 priedas. Elektros sistemos pereinamųjų procesų modeliavimui reikalingi elektrinės parametrai

1. Principinė vėjo elektrinės struktūra.

2. Generatoriaus parametrai:

- tipas, pastovaus ar kintamo greičio;
- vardinis galios koeficientas $\cos\varphi$;
- generatoriaus polių porų skaičius;
- santykinės generatoriaus varžos: $R_1, X_1, R_{Fe}, X_m, X_2', R_2', x_d, x_q, x_d', x_q', x_d'', x_q'', x_s$;
- rotoriaus grandinių t.e. laiko pastoviosios: $T_{d0}', T_{q0}', T_{d0}'', T_{q0}''$;
- galių diagrama: $Q_G=f(P_G)$;
- reaktyviosios galios ribos (atidavimo ir imluminiame režime);
- tuščiosios eigos charakteristika (imagnetinimo charakteristika);
- inercijos momentas arba inercijos laiko pastovioji T_J visam agregatui ir atskirai generatoriui;

- generatoriaus greičio priklausomybės nuo vėjo greičio kreivė;

- generuojamos galios priklausomybė nuo vėjo greičio ir menčių kampo kreivės (jei menčių kampas nereguliuojamas – tik viena kreivė nuo vėjo greičio);

- apsaugos nuo įtampos pažemėjimo ir padidėjimo parametrai ir loginė schema;
- apsaugos nuo dažnio pažemėjimo ir padidėjimo parametrai ir loginė schema;
- generatoriaus rotoriaus arba žadinimo valdymo schema su visais parametrais.

3. Vėjo turbinų parametrai:

- visa turbinos valdymo loginė schema su visais parametrais;
- menčių kampo valdymo schema su parametrais;
- menčių pasvirimo kampo min. kitimo greitis, laipsniai/s;
- menčių pasvirimo kampo max. kitimo greitis, laipsniai/s;
- turbinos rotoriaus inercijos pastovioji, s;
- turbinos rotoriaus mechaninis momentas, s. v.;
- pavaros perdavimo koeficientas;
- apsaugos nuo per didelio vėjo greičio nustatymai.

4. Visų vėjo elektrinių parke esančių vėjo elektrinių globalios pozicionavimo sistemos koordinatės.

5. Transformatorių parametrai:

- vardinės įtampos;
- vardinė galia;
- transformacijos koeficientas;
- jei yra įtampos valdymo galimybės – atšakų skaičius ir jų vertė;
- trumpojo jungimo galios ir įtampos reikšmės;
- tuščios eigos nuostoliai;
- apvijų jungimo tipas.

6. Vėjo elektrinių parko ekvivalentinius elektrinius parametrus, reikalingus atlikti trumpųjų jungimų skaičiavimams elektros perdavimo tinklo dalyje.

7. Visos vėjo jėgainės matematinis modelis turi būti atskirai pateiktas PSS/E programos formatu, kuris leistų atlikti elektromechaninių pereinamųjų procesų analizę perdavimo tinkle be papildomo matematinio modelio kompiliavimo.

8. Prijungus vėjo elektrines prie tinklo ir paaiškėjus, kad modelio dinamika skiriasi nuo realaus vėjo elektrinių darbo, savininkas turi pasirūpinti modelio atnaujinimu ir jį pateikti PSO.

/ turinį

2 priedas. Planuojamų prijungti elektrinės techninių žinių lentelės

Elektrinių informacija:	
Projektas	
Pirminės energijos šaltinio tipas (nurodyti tinkamus)	
Prijungimo vieta	
Prijungimo data	
Elektros energijos gamybos objekto savininko ir įrengėjo kontaktiniai duomenys	
Įrengimo vietos koordinatės (Vėjo elektrinių parkui pateikiama kiekvieno įrengto generatoriaus koordinatės)	
Leistina generuoti galia, MW	
Leistina naudoti galia, MW	
Reaktyvioji galia, MVar.	
Vardinė įtampa prijungimo taške, kV	
Transformatoriaus transformavimo koeficientas, kV/kV	
Informaciją ar įrenginiai priskiriami prie besiformuojančių technologijų	
Nuoroda į įgaliotojo sertifikuotojo išduotus objekte naudojamos įrangos sertifikatus.	
Informacija pateikiama vėjo energiją naudojančioms elektrinėms	
Agregatų skaičius, vnt.	
Turbinos tipas	
Turbinos vardinė pilnutinė galia [Sn], MVA	
Didžiausias turbinos pajėgumas [Pn], MW	
Turbinos reaktyvioji galia [Qn], MVar	
Vardinis elektrinės veikos vėjo greitis, m/s	
(Generavimo pradžios) paleisties vėjo greitis, m/s	
(Priverstinio) stabdymo vėjo greitis, m/s	

Suminė įrengtoji galia, MW	
Informacija pateikiama EJPM naudojančioms elektrinėms	
Naudojamų keitiklių kiekis, vnt.	
Keitiklio tipas/Pareiškėjas	
Keitiklio vardinė pilnutinė galia [Sn], MVA	
Vardinė keitiklio aktyvioji galia [Pn], MW	
Keitiklio reaktyvioji galia [Qn], MVar	
Suminė įrengtoji galia, MW	
Informacija pateikiama energijos kaupimo įrenginiui	
Suminė įrengtoji galia, MW	
Leistina generuoti galia, MW	
Leistina naudoti galia, MW	
Nominali talpa, MWh	

[Į turinį](#)

GAUTI PRITARIMAI:

Lietuvos kariuomenės pritarimas (neprivalomas, bet pridedame, kadangi buvo gautas anksčiau):

LIETUVOS KARIUOMENĖ

2022-11-17 Nr. KVS-755

DĖL VĖJO ELEKTRINIŲ STATYBOS DERINIMO

Lietuvos kariuomenės vadas gen. lttn. Valdemaras Rupšys

GAUTI SUTIKIMAI:

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 14-17 dalimis, vėjo elektrinės statytojas prieš parengiant objekto projektinius pasiūlymus atliko straipsnyje aprašytas procedūras (suvestinė pridedama kaip projektinių pasiūlymų priedas, dėl konfidencialios informacijos neviešinama).

Visi reikalingi sutikimai buvo gauti, projekto sprendiniai nepažeidžia trečiųjų asmenų interesų.

Statinio projekto vadovas

Norbertas Jadello atestato Nr. A1731, išduotas 2015-03-25

0	2025-05		Statybos leidimui		
Laida	Išleidimo data		Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)		
Atestato Nr.	<div><div></div><div><div>UAB „ARCHSTUDIJA“</div><div>Konstitucijos pr. 9-41</div><div>09308 Vilnius</div><div>j. k. 300056347</div><div>tel.: +370 5 210 1297</div></div></div>				PRITARIMAI IR SUTIKIMAI
A1731	PV	Norbertas Jadello		2025	
A1731	PV	Norbertas Jadello		2025	
					SV-V32-PP-BD-04

LIETUVOS KARIUOMENĖ

Biudžetinė įstaiga, Šv. Ignoto g. 8, LT-01144 Vilnius, tel. (8 5) 278 5001, faks. (8 5) 212 6170, el. p. LK.kanceliarija@mil.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188732677, PVM mokėtojo kodas LT 887326716.

UAB „Vašuokėnų vėjas“
direktoriui Giedriui Avsiukevičiui
Pušyno g. 18A, 29300 Anykščių r. sav.
El. p. anysciuvejas@gmail.com

2022- Nr. KVS-
į 2022-10-03 raštą

DĖL VĖJO ELEKTRINIŲ STATYBOS DERINIMO

Pranešame, kad Lietuvos kariuomenė išnagrinėjo Jūsų pateiktą prašymą (toliau – Prašymas) pateikti pritarimą dėl iki 37 (trisdešimt septinių) vėjo elektrinių (iki 8 MW (imtinai) įrengtosios galios ir iki 254 m (imtinai) bendro aukščio, įskaitant sparnuotę) statybos Prašyme nurodytuose sklypuose, esančiuose Anykščių rajono savivaldybėje (1 sklypo unikalus Nr. **4400-0124-5523**, 2 sklypo unikalus Nr. **4400-0099-9111**, 3 sklypo unikalus Nr. **4400-4637-0712**, 4 sklypo unikalus Nr. **3468-0001-0099**, 5 sklypo unikalus Nr. **3452-0001-0109**, 6 sklypo unikalus Nr. **4400-0760-7925**, 7 sklypo unikalus Nr. **4400-2853-0996**, 8 sklypo unikalus Nr. **4400-1663-5195**, 9 sklypo unikalus Nr. **4400-0766-0533**, 10 sklypo unikalus Nr. **4400-1661-9670**, 11 sklypo unikalus Nr. **4400-0173-0132**, 12 sklypo unikalus Nr. **4400-1553-2637**, 13 sklypo unikalus Nr. **4400-1663-3302**, 14 sklypo unikalus Nr. **3484-0001-0148**, 15 sklypo unikalus Nr. **4400-2838-5919**, 16 sklypo unikalus Nr. **3484-0001-0516**, 17 sklypo unikalus Nr. **4400-0693-8180**, 18 sklypo unikalus Nr. **3484-0001-0050**, 19 sklypo unikalus Nr. **4400-1663-2570**, 20 sklypo unikalus Nr. **3484-0001-0045**, 21 sklypo unikalus Nr. **4400-1663-2238**, 22 sklypo unikalus Nr. **4400-1663-2570**, 23 sklypo unikalus Nr. **3401-0002-0072**, 24 sklypo unikalus Nr. **4400-2839-2378**, 25 sklypo unikalus Nr. **3401-0002-0012**, 26 sklypo unikalus Nr. **3401-0002-0008**, 27 sklypo unikalus Nr. **3401-0002-0019**, 28 sklypo unikalus Nr. **3401-0002-0086**, 29 sklypo unikalus Nr. **4400-2553-3306**, 30 sklypo unikalus Nr. **4400-2456-6790**, 31 sklypo unikalus Nr. **4400-2456-1439**, 32 sklypo unikalus Nr. **3410-0002-0113**, 33 sklypo unikalus Nr. **4400-2574-1875**, 34 sklypo unikalus Nr. **4400-2702-0695**, 35 sklypo unikalus Nr. **3482-0001-0028**, 36 sklypo unikalus Nr. **3401-0002-0038**, 37 sklypo unikalus Nr. **4400-2827-2668**) (toliau – sklypai).

Lietuvos kariuomenė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymu, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymu, Lietuvos Respublikos teritorijų, kuriose gali būti ribojami vėjo elektrinių (aukštų statinių) projektavimo ir statybos darbai, žemėlapiu, patvirtintu Lietuvos kariuomenės vado 2016 m. vasario 15 d. įsakymu Nr. V-217 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų, kuriose gali būti ribojami vėjo elektrinių (aukštų statinių) projektavimo ir statybos darbai, žemėlapio patvirtinimo“, Aviacijai galinčių kliudyti statinių statybos, rekonstravimo, įrenginių įrengimo ir želdinių sodinimo (įveisimo) derinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 625 „Dėl Aviacijai galinčių kliudyti statinių statybos, rekonstravimo, įrenginių įrengimo ir želdinių sodinimo (įveisimo) derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“, Informacijos apie teritorijas, kuriose,

atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, taikomi vėjo elektrinių statybos apribojimai, teikimo, vėjo elektrinių statybos vietų šiose teritorijose derinimo ir kompensacijų mokėjimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 626 „Dėl Informacijos apie teritorijas, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, taikomi vėjo elektrinių statybos apribojimai, teikimo, vėjo elektrinių statybos vietų šiose teritorijose derinimo ir kompensacijų mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, įvertino galimą planuojamų statyti vėjo elektrinių poveikį, atliekant krašto apsaugos sistemos užduotis, ir vykdydama įstatymų pavestą nacionalinio saugumo užtikrinimo funkciją nustatė, kad Prašyme nurodytuose sklypuose planuojamos statyti 254 m (imtinai) bendro aukščio (įskaitant sparnuotę) vėjo elektrinės netrukdytų atlikti / užtikrinti nustatytą krašto apsaugos sistemos ir nacionalinio saugumo funkcijų, ir priėmė sprendimą **pritarti** (*statiniai ar įrenginiai nurodytoje vietoje gali būti statomi, rekonstruojami ar įrengiami*) iki **37** (trisdešimt septinių) vėjo elektrinių (**iki 8 MW (imtinai) įrengtosios galios ir iki 254 m (imtinai) bendro aukščio, įskaitant sparnuotę**) statybai Prašyme nurodytuose sklypuose.

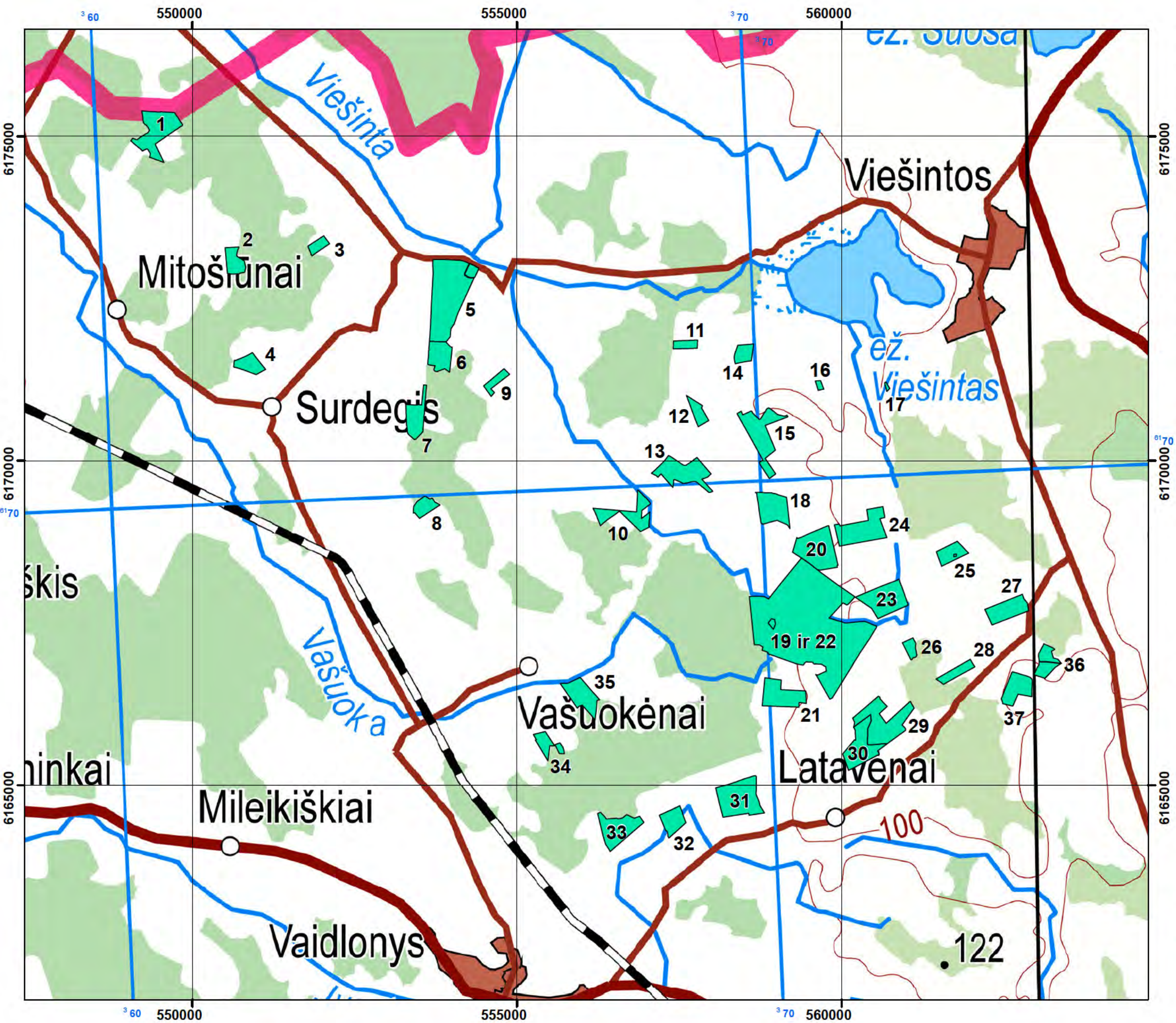
Šis atsakymas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

PRIDEDAMA. Lietuvos Respublikos teritorijų, kuriose gali būti ribojami vėjo elektrinių (aukštų statinių) projektavimo ir statybos darbai, žemėlapis, patvirtinto Lietuvos kariuomenės vado 2016 m. vasario 15 d. įsakymu Nr. V-217 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų, kuriose gali būti ribojami vėjo elektrinių (aukštų statinių) projektavimo ir statybos darbai, žemėlapio patvirtinimo“, fragmentas (su pavaizduotais Prašyme nurodytais sklypais), 1 lapas.

Lietuvos kariuomenės vadas

gen. lt. Valdemaras Rupšys

Anykščių r. sav. planuojamų statyti vėjo elektrinių žemės sklypų unikalūs ir kadastriniai numeriai:

Eil.Nr.	Unikalus Nr.	Kadastrinis Nr.
1	4400-0124-5523	3468/0004:112
2	4400-0099-9111	3468/0001:357
3	4400-4637-0712	3468/0001:125
4	3468-0001-0099	3468/0001:099
5	3452-0001-0109	3452/0001:109
6	4400-0760-7925	3452/0001:283
7	4400-2853-0996	3468/0002:042
8	4400-1663-5195	3482/0002:285
9	4400-0766-0533	3452/0001:287
10	4400-1661-9670	3482/0002:277
11	4400-0173-0132	3484/0001:550
12	4400-1553-2637	3484/0001:646
13	4400-1663-3302	3482/0002:280
14	3484-0001-0148	3484/0001:148
15	4400-2838-5919	3484/0001:079
16	3484-0001-0516	3484/0001:516
17	4400-0693-8180	3484/0001:620
18	3484-0001-0050	3484/0001:050
19	4400-1663-2570	3482/0001:252
20	3484-0001-0045	3484/0001:045
21	4400-1663-2238	3482/0001:251
22	4400-1663-2570	3482/0001:252
23	3401-0002-0072	3401/0002:072
24	4400-2839-2378	3484/0001:083
25	3401-0002-0012	3401/0002:012
26	3401-0002-0008	3401/0002:008
27	3401-0002-0019	3401/0002:019
28	3401-0002-0086	3401/0002:086
29	4400-2553-3306	3410/0003:066
30	4400-2456-6790	3410/0003:286
31	4400-2456-1439	3410/0002:289
32	3410-0002-0113	3410/0002:113
33	4400-2574-1875	3410/0002:042
34	4400-2702-0695	3482/0001:040
35	3482-0001-0028	3482/0001:028
36	3401-0002-0038	3401/0002:038
37	4400-2827-2668	3401/0002:028

Sutartiniai ženklai

Sklypo riba

Koordinatų sistema: LKS1994
Tinklelis kas 5 km

1 0,5 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 Kilometrai

Suformuota: 2022 m. lapkričio 17 d. 12:15

Suformavo: Informacijos rinkimo specialistas JŪRATĖ ADOMAITYTĖ

Siunčiamasis dokumentas

Registracijos duomenys	
Būsena	Registruota
Registracijos numeris	KVS-755
Registracijos data	2022-11-17
Registras	KVS: Siunčiamųjų dokumentų registras
Byla	1.42E: Susirašinėjimo su Lietuvos Respublikos ministerijomis ir įstaigomis organizaciniais klausimais dokumentai
Registratorius	Informacijos rinkimo specialistas JŪRATĖ ADOMAITYTĖ
Elektroninis dokumentas	Taip
Dokumento informacija	
Siuntėjai	Lietuvos kariuomenė
Gavėjai	UAB „Vašuokėnų vėjas“
Gavėjas (pristatymo būdas)	UAB „Vašuokėnų vėjas“
Dokumentą parengė	Vadas ARŪNAS ČERIAUKA, Oro operacijų vyr. karininkas DMITRIJ RALF
Dokumentą pasirašė	Lietuvos kariuomenės vadas VALDEMARAS RUPŠYS
Dokumentą derino	Skyriaus viršininkas MARIUS MATULAITIS, Viršininkas TOMAS DUMŠA (nuo 2022-11-15 iki 2022-12-23, atostogos, pavaduojamas Viršininkas TOMAS DUMŠA), Statybos projektų vadovas REMIS ŠIVICKIS, Skyriaus viršininkas ANDRIUS RADEVICIUS, Skyriaus vedėjas ARTURAS SAVANEVIČIUS, Kalbos tvarkytojas SIGITA JANUŠONIENĖ, I.e.p. ERNESTAS MARINAS, Skyriaus viršininkas KAROLIS JASAS, Vyriausiasis specialistas LAURYNAS MIKELĖNAS, Operacijų vyr. karininkas TOMAS LEONTJEVAS, Oro operacijų vyr. karininkas DMITRIJ RALF, Vadas ARŪNAS ČERIAUKA, Viršininkas RIMAS MACUTKEVIČIUS, Karinių oro pajėgų vadas ANTANAS MATUTIS, Direktorius GIEDRIUS VANAGAS, Direktorius SAULIUS JUŠKEVIČIUS, Valdybos viršininkas DARIUS MEILŪNAS, Štabo viršininko pavaduotojas operacijoms ŽILVINAS GAUBYS, Departamento direktorius DARIUS LAPĖNAS, Štabo viršininkas MINDAUGAS STEPONAVIČIUS, Poskyrio viršininkas RITA MICEVIČIENĖ
Antraštė	ĖL VĖJO ELEKTRINIŲ STATYBOS DERINIMO (UAB "VAŠUOKĖNŲ VĖJAS")
Dokumento rūšis	Atsakymas
Lapų skaičius	2
Priedų lapų sk.	1
Susieti dokumentai	
Pradinis dokumentas (1)	
GI-1775	2022-10-04 DĖL PRITARIMO VĖJO ELEKTRINIŲ STATYBAI
Raštas	Vykdoma
Vadas ARŪNAS ČERIAUKA	2022-11-03
Užduotys (1)	
115116219	2022-10-04 Užduotis
Baigta	Vadas ARŪNAS ČERIAUKA
2022-11-03	
ADOC	
LK atsakymas (GI-1775) v.1.adoc	
LK atsakymas (GI-1775) v.1.docx	
Priedai	
20221010 Anyksciu r sav(GI-1775).pdf	
Pridedami dokumentai	
Aktyvūs darbai	
Susipažinti	Oro operacijų vyr. karininkas DMITRIJ RALF nuo 2022-11-17 12:13:51 Laukiama..
Susipažinti	Vadas ARŪNAS ČERIAUKA nuo 2022-11-17 12:13:51 Laukiama..
Pasibaigę darbai	
Skyriaus viršininkas MARIUS MATULAITIS	2022-11-03 08:04:01 Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Viršininkas TOMAS DUMŠA (nuo 2022-11-15 iki 2022-12-23, atostogos, pavaduojamas Viršininkas TOMAS DUMŠA)	2022-11-03 08:32:36 Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:

Statybos projektų vadovas REMIS ŠIVICKIS	2022-11-03 08:37:12	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Skyriaus viršininkas ANDRIUS RADEVIČIUS	2022-11-03 09:05:14	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Skyriaus vedėjas ARTURAS SAVANEVIČIUS	2022-11-04 10:15:48	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Kalbos tvarkytojas SIGITA JANUŠONIENĖ	2022-11-07 09:42:33	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
I.e.p. ERNESTAS MARINAS	2022-11-07 12:54:09	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos: Pastabų žemėlapiu fragmentui neturiu.
Skyriaus viršininkas KAROLIS JASAS	2022-11-09 10:52:01	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Vyriausiasis specialistas LAURYNAS MIKELĖNAS	2022-11-11 14:23:17	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Operacijų vyr. karininkas TOMAS LEONTJEVAS	2022-11-14 08:17:37	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Oro operacijų vyr. karininkas DMITRIJ RALF	2022-11-15 09:31:04	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Vadas ARŪNAS ČERIAUKA	2022-11-15 09:40:33	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Viršininkas RIMAS MACUTKEVIČIUS	2022-11-15 09:58:37	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Karinių oro pajėgų vadas ANTANAS MATUTIS	2022-11-15 12:43:03	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Direktorius GIEDRIUS VANAGAS	2022-11-15 14:11:46	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Direktorius SAULIUS JUŠKEVIČIUS	2022-11-15 14:54:25	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Valdybos viršininkas DARIUS MEILŪNAS	2022-11-15 15:09:18	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Štabo viršininko pavaduotojas operacijoms ŽILVINAS GAUBYS	2022-11-15 17:07:05	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Departamento direktorius DARIUS LAPĖNAS	2022-11-15 17:08:23	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Štabo viršininkas MINDAUGAS STEPONAVIČIUS	2022-11-16 08:19:17	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Poskyrio viršininkas RITA MICEVIČIENĖ	2022-11-16 11:56:25	Teigiamai derinta versija 1.0. Pastabos:
Lietuvos kariuomenės vadas VALDEMARAS RUPŠYS	2022-11-17 10:53:24	Pasirašyta versija 1.0. Pastabos:
Informacijos rinkimo specialistas JŪRATĖ ADOMAITYTĖ	2022-11-17 12:12:50	Registruotas dokumentas: KVS: Siunčiamųjų dokumentų registras 1.42E: Susirašinėjimo su Lietuvos Respublikos ministerijomis ir įstaigomis organizaciniais klausimais dokumentai

KVALIFIKACIJOS A T E S T A T A S

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

Nr. A 1731

Norbertas Jadello

**Statinio projekto, statinio projekto vykdymo priežiūros,
statinio projekto architektūrinės dalies,
statinio projekto architektūrinės dalies vykdymo priežiūros,
statinio projekto sklypo plano (sklypo sutvarkymo) dalies,
statinio projekto sklypo plano (sklypo sutvarkymo) dalies vykdymo priežiūros
vadovas**

Statinių kategorija: ypatingieji ir neypatingieji statiniai

**Teritorijų planavimo vadovas
Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rūšies:
vietovės lygmens detalieji planai**

Lietuvos architektų rūmų pirmininkas

Lukas Rekevičius

Architektų profesinio atestavimo komisijos

2015 m. kovo mėn. 25 d. posėdžio protokolas Nr. 99
2020 m. balandžio mėn. 1 d. posėdžio protokolas Nr. 164

STATYBOS PRODUKCIJOS
SERTIFIKAVIMO CENTRAS

Valstybės įmonė Statybos produkcijos sertifikavimo centras, įmonės kodas 110068926, Linkmenų g. 28, LT-08217 Vilnius

KVALIFIKACIJOS ATESTATAS

Nr.12481

Vytautas Sučila

A.k. [redacted]

Suteikta teisė eiti ypatingo statinio projekto dalies vadovo ir ypatingo statinio projekto dalies vykdymo priežiūros vadovo pareigas.

Statiniai: visi statiniai (išskyrus branduolinės energetikos objektų statinius).
Projekto dalis: elektrotechnikos (iki 400 kV įtampos).

Direktorius

Robertas Encius

06483

Išduotas 2013 m. gegužės 31 d.

Pirmą kartą išduotas 2003 m. gegužės 20 d.

Kvalifikacijos atestatų registras skelbiamas www.spsc.lt

2013 UAB „GRAFIJA“ 01329